

Listy sv. Kateřiny Sienské

Dominikánská Edice Krystal v Olomouci • 1940

LISTY SVATÉ KATEŘINY SIENSKÉ

SVATÁ

KATEŘINA SIENSKÁ

A JEJÍ DÍLO

Kateřina Sienská není jediná žena v dějinách, jejíž život a poslání znamená pro trpící lidstvo osvobození z bídy hmotné nebo duševní. Znal Starý zákon velkou Judit, miloval svou Ester. Středověk byl pln obdivu k energické světici Brigitě. A kdo by nevěděl o úžasném poselství zdánlivě slabé dívky Jeanne d'Arc? Tyto ženy, které proslavily svým životem a zvláště svým dílem své pokolení, jdou dějinami jako poselkyně Božích záměrů a zdá se nám mnohdy, zamyslíme-li se nad jejich heroismem, že jsou vybrány Bohem jen proto, aby zahanbily silné a velké tohoto světa.

Kateřina, prostá dívka sienského barvíře, neučená, bez vnější moci a bohatství, jež mohlo být její oporou, stává se největší ženou své doby, která svou moudrostí a politickou zdatností hýbá celou evropskou politikou. Čteme-li zprávy o jejím životě, jak nám je zachovali současníci,¹ čteme-li její listy, jež posílá nejvýznačnějším osobnostem evropské moci světské i duchovní, knížatům a králům, kardinálům a papežům, slyšíme-li, jak v její družině se nacházejí nejlepší literáti a theologové doby, nevycházíme z úžasu a vnucuje se nám myšlenka víry v její nadpřirozené poslání.

¹ Hlavní a zcela spolehlivý pramen životopisných údajů je životopis světice, napsaný jejím zpovědníkem bl. Raymundem z Kapuy, potomním velmistrem dominikánského řádu. Český překlad A. Stříže vyšel r. 1915 ve Staré Říši. - Z českých životopisů světice připomínám jen poslední od P. Švacha, vyšel ve sbírce Vítězové v Olomouci 1938.

Kateřina se narodila 25. března 1347. Doba jejího příchodu na tento svět byla smutná pro Církev. Francouzská politika, která toužila těžít z přítomnosti papeže v Avignoně, byla nakonec příčinou západního schismatu, který drásal posvátnou jednotu těla Kristova. Nesvornost kardinálů, úplatkářství a snížení mravní úrovně na nejvyšších církevních místech působilo zhoubně v celém kleru. A byla-li sůl zkažena, čím se mělo osolit? Mnozí světci a mystici, kteří září v této temné noci žalu a pláče Nevěsty Kristovy, se nám jeví jako věštcí Starého zákona, ohlašující tresty Boží proti všem, kdo mají svítit, a zatím šíří jen tmu v Církvi Boží.

V krásné Sieně, tam ve Fontebranda pod majestátním chrámem svatého Dominika vyrůstá Kateřina pod hřejivými paprsky italského slunce a ještě více pod paprsky milosti Ducha svatého. Dnes je Siena tak spojena se jménem Kateřiny jako Padova se jménem svého *Svatého*. „Kateřina je živá poesie mystického města. Zde jí všechno dýchá; vyprávění obyvatel, umění, kraj, nebe.“² Kateřina nese v celé své duchovní fysiognomii tajemnou krásu Sieny, města svatých. Již jako dítě šestileté je uchválena viděním Krista, jehož potkává cestou. A toto vidění, které nikdy nevymizí z její mysli, ji povede životem, bude jí silou v těžkých dobách a dá jí zvítězit nade všemi obtížemi, jakými ji zahrne život.

Když psala Emilia de Sanctis Rosmini život sienké světice,³ toužila vyzvednout ženskost Kateřiniinu. Zdálo se jí, že tato stránka nebyla dosud dosti pochopena a podána životopisci, vesměs muži. Chápu velmi dobře autorku, ale domnívám se, že Kateřinina mužnost těžko snese apologii ženskosti. Její

² Piero Misciattelli, v úvodě k *Lettere di S. Caterina da Siena*, vol. I. str. VII. Dílo má více vydání.

³ Santa Caterina da Siena, Torino 1930: Osobnost Kateřiny Sienké se nám jeví v celé jemnosti její ženské přirozenosti... Na Kateřině Sienké miluji a se obdivuji především tomu, že dovedla mystické záchvěvy a vybranou ženskou citovost vyjádřit za pomoci milosti v podivuhodných dílech... Úvod.

fantastická touha v raném mládí vstoupit tajně v přestrojení do mužského kláštera a stát se řeholníkem, její odvaha a neústupnost, s jakou bojuje s rodiči, až se jí dostane svolení vstoupit v sedmnácti letech do kláštera sester dominikánek Třetího řádu, tón jejích listů a úžasná samostatnost, s jakou jde za svými cíli, dávají, tuším, za pravdu Misciattellimu, který píše: „Kateřina mluvila a jednala jako voják.“⁴ Její absolutní samostatnost a smysl pro osobní svobodu ducha se zastavuje jen u autority Církve. Svému zpovědníku bl. Raymundu psala jednoho dne: „Otče, můžete být ujištěn, že žádnému pravidlu v duchovním životě jsem se nenaučila od člověka smrtelného, nýbrž pouze od svého Pána a Mistra Ježíše Krista, který buď nějakým tajným vnuknutím nebo zjeviv se mi mluvil ke mně jako já nyní mluvím k Vám, naučil mě vždy tomu, co jsem měla činit.“ Jestliže byl její úsudek závislý, tedy jen na bezprostředním působení Božím. V tom smyslu také praví o ní kanonisační bulla Pia II.: „Její nauka byla vlitá, nikoliv získaná. Jevila se jako učitelka dříve než byla žákyní.“⁵ Její mužnou odvahu a nezávislost na úsudku druhých zjevuje i tento případ, který zaznamenal její sekretář Stefano Maconi. Jednoho dne byla se svými přáteli za městem, aby okřála na čerstvém vzduchu. Tu přijde chudák a prosí o almužnu. Nemám, příteli, ani haléře, praví Kateřina. Ale což, nemohla byste mi dát svůj plášť? Zajisté, praví dív-

⁴ Lettere, I. úvod str. XXVI. - Stačí všimnouti si jen několika frází, které jsou světici běžné: Ctnost je v srdci jako kapitán v pevnosti... Kdo nebojuje, nedosáhne vítězství, a kdo nedosáhne vítězství, zůstane zahanben... Nepřátelé vnikají dovnitř (hříchy do duše) a ubytovávají se po ulicích města duše a mnohdy ovládnou celé město i pevnost vůle... Buďte člověkem mužným a ne bázlivým, psala papeži Řehořovi XI.

⁵ Bulla Pia II. Misericordias Domini z 28. června 1461. - Papež tam vyznává: Učitelé svatých Písem, biskupové Církve jí předkládali nejtěžší otázky o Božství a dostalo se jim odpovědi nejmoudřejších. Odcházeli od ní mírní jako beránci, třebaže k ní přišli divocí jako lvi a hroziví jako vlci.

ka, a dává chudákovi svůj plášť. Její společníci jí jej vykoupili od žebračka, ale nikoliv bez velkých obtíží. Když se jí ptali, jak se mohla zbavit pláště - žena bez pláště na ulici v té době platila za nevěstku - odpověděla jednoduše: „*Raději chci být bez pláště než bez lásky.*“ - Sledujeme-li její život, můžeme v něm na každém kroku pozorovat tuto odvahu, která pohrdá lidskými ohledy a jde vpřed podle přesného plánu, jaký stanovila její moudrost, získaná od Boha v hodinách tichých rozmluv.

Je třeba vžítí se do doby čtrnáctého století, kdy žena byla zcela vzdálena veřejného života, abychom pochopili výjimečnost osobnosti sienské světičky, když čteme, jak se pohybuje téměř výlučně mezi nejvýznačnějšími muži své doby. Básníci, umělci, politici, theologové, řeholníci patřili do kroužku, jehož hlavou byla Kateřina. Kristofano di Gano, sienský notář, ji zasvětil do tajů bankovního peněžnictví a obchodu. Anglický eremita William Flete, muž velké autority náboženské a politické, ji informoval o zápletkách anglického královského dvora. Její přátelé Salinbeni, Saracini, Tolomei, Piccolomini, Malavolti ji poučili o veřejném životě italských republik. S Raymundem z Kapuy a Tomášem della Fonte hovořovala o věcech božských. Vidíme-li dnes, jak se stránky jejích Rozmluv tak často podobají stránkám Summy svatého Tomáše, byla to zásluha těchto učených dominikánů. S Anastasiem di Monti Altino a Jakubem del Pecora, kteří psali k její poctě básně, rozprávěla o umění a poesii. Zvláště pak to byli její sekretáři Neri di Landoccio dei Pagliaresi, Barduccio Caniggiani a Stefano Maconi, kteří jí byli nerozlučnými přáteli, obdivovateli a pomocníky. Kateřina milovala hudbu, poesii a všechnu přirozenou krásu, která ji pozvedla ke kráse nestvořené. V jejích kroužcích se čtla Dantova Božská komedie, jak víme z korespondence jejích přátel. V malé zahrádce svého domku pěstovala květiny.

V podivuholném spojení přirozena a nadpřirozena jest velikost a krása Kateřinina. Ke konci života

napíše v Rozmluvách: „Všechny city a mohutnosti duše, řízeny dokonalostí, dají harmonický souzvuk, podobný strunám hudebního nástroje. Mohutnosti duše jsou velké struny, smysly a pocity těla jsou menší struny. A když je jich všech použito ke chvá-
lám Božím nebo k službě bližního, vyluzují zvuk podobný zvuku harmonického nástroje.“

„Z tohoto hudebního pojetí života,“ praví Misciattelli, „z odvahy její vůle, z jejího mládí, triumfujícího v lásce, z jasného rozumu tryskalo neodolatelné kouzlo a ovládalo všechny, kdo se jí přibližovali, ať to byli prostí a chudí z lidu nebo mužové zkušený a proslulí světem. Zdá se, že si byla dokonale vědoma této tajemné dobytelské moci. Praví nám to její velitelské listy, kde uprostřed mezi sladkostí a vážností přesvědčujících důvodů se ukazuje duše, která ví, že jí nemůže býti neuposlechnuto, protože cítí sílu božského, která ji pobádá.“⁶ Francesco Malavolti nám podává důkaz velmi přesvědčivý k pochopení této jistoty, s jakou jednala Kateřina. Když se vrátila z Avignonu, navštívil ji, aby ji přivítal. Přijala ho stakovou laskavostí, že cítil velmi zahanben, uvědomuje si, že za její nepřítomnosti se téměř vrátil ke svému dřívějšímu hříšnému životu. Jedna z jejích družek zanaříkala před ním nad jeho nestálostí. Ale Kateřina se usmála a řekla: „Netrapte se, sestro drahá, neboť ať se dá jakoukoliv cestou, neunikne mně. Když se bude domnívat, že jsem daleko, vhodím mu na krk takové pouto, že nebude nikdy schopen se ho zbavit.“

Kolem roku 1370 počíná Kateřina činnost, kterou bychom nazvali politickou. Bylo jí tehdy 23 let. Deset let veřejné činnosti, která prýštila z duše neustále spojené s Bohem, stačilo, aby vyčerpalo zcela slabé tělo, které bylo ostatně udržováno vždy více silou ducha než hmotným pokrmem.

Třebaže Kateřině scházelo vzdělání, jakého si mohly dopřát v té době jen dívky z nejbohatších rodin, třebaže neuměla číst ani psát, pronikla svým

⁶ Lettere, I. úvod str. XVII.

bystrým rozumem spleť italských a evropských poměrů se zralostí zkušeného politika. Jemná láska k Církvi a Kristovu náměstku, sladkému Kristu na zemi, jak nazývala papeže - a láska k nesmrtelným duším ji vedla ke skutkům, které jsou ojedinělé v dějinách ženy. Vidíme-li, jak si volí italská města tuto prostou dívku z lidu za smírčí a prostřednici v těžkých politických rozepřích, čteme-li její naléhavé listy na vedoucí rozbouřených stran, listy plné zralé moudrosti a rozvážnosti, můžeme myslet jen na zcela zvláštní poslání, přesahující normální přirozený řád. Kateřina viděla, kam spěje Italie ve své rozdrobenosti a nesvornosti. Mohla nelkat nad svým národem a jeho duchovní bídou? Ale její pláč není neplodný. Jsou to slzy, které se mění v čin pro záchranu národa a křesťanského lidu. Kateřina chtěla vidět Italii v jednotě pod vlajkou papeže, dědice latinského imperia. Odtud očekávala slávu nejen pro Církev, nýbrž i pro svou vlast.

O co jí však nejvíce šlo, byly zájmy Církve: její vnitřní reforma, k níž bylo nutně třeba návratu papeže z Avignonu do Říma, a pak nová křížová výprava proti Turkům. Odtud její boj za získání papeže po návratu do Říma, odtud její listy na evropská knížata, aby je přinutila ke křížové výpravě.

Přenesení papežského sídla do Avignonu znamená jistě jednu z nejsmutnějších stránek církevních dějin. Církev potřebuje svobodu, má-li uplatňovat svůj vliv, který je především rázu duchovního. Každé znásilnění Církve a její svobody znamená nedozírné škody pro křesťanský lid. Francie věděla velmi dobře, proč drží papeže v zajetí. Její sobectví, které vytrhlo náměstka Kristova z jeho tradiční půdy jen z důvodů ziskových, způsobilo tolik škod, že věky nestačily k jejich odčinění. Laicisace papežství, která se podařila francouzským králům počínaje Filipem Sličným, znamenala obohacení Francie, ale ochuzení Kristova království na zemi jak po stránce duchovní, tak po stránce hmotné.

Není divu, že myšlenka svaté Kateřiny uvést zpět

papeže do Říma narazila na prudký odpor francouzských zájmů. Mimo to viděla světice, jak se rozbíjí její plán křížové výpravy o nesmiřitelné nepřátelství mezi Anglií a Francií, o spory mezi republikou janovskou a benátskou a o nenávisť spojených měst italských s Florencií v čele k papeži v Avignoně. Těžká byla práce, kterou na sebe vzala dívka sienská. Ale její vůle je nezlomná a vědomí poslání Božího ji vede přes všechny překážky. Vidíme, jak v této době jdou jejíma rukama všechny nitky závažných otázek evropské politiky, která byla úzce spjata s politikou papežského dvora. Kateřina vidí, že musí nejdříve sjednotit italská města, přivést papeže do Říma a pak doufá i v uskutečnění křížové výpravy. Její činnost má téměř zázračné účinky. Podaří se jí dokonce získati pro své záměry vévodu z Anjou, bratra francouzského krále Karla V., který se ubíral do Avignonu, aby překazil její činnost. Ve třech dnech, kdy byla jeho hostem na zámku Villeneuve, projednala sienská dívka s mocným vévodou těžké mezinárodní problémy. Vévoda se snažil pohnout Kateřinu, aby se odebrala do Paříže a podjela se vyjednávání o mír mezi Anglií a Francií, ale Kateřina odmítla. Záležitost Církve a přivedení papeže do Říma bylo pro ni mnohem naléhavější. Bůh žehnal její práci a tak se dočkal Řím, že do jeho ulic vjel r. 1377 slavnostně papež Řehoř XI.

Ještě nejedna bolest naplnila srdce Kateřinino, když musela bojovat o udržení papeže v Římě, když musela patřit na roztržku, která nastala po smrti papeže Řehoře XI. Její srdce krvácelo. „Kráčím po krvi mučedníků,“ pravila svým přátelům. „Krev mučedníků vře a zve živé, aby byli stateční . . .“ Zůstala statečnou až do poslední chvíle svého mladého života, který opouští v třiatřiceti letech v Římě, kde dlela na žádost Urbana VI. Stalo se to 29. dubna 1380.

Velikost Kateřiny není však jen na poli osobní svatosti a církevní politiky; sienská světice náleží také mezi nejlepší mystické autory. Její *Listy*, vyni-

kající krásou řeči a čistotou toskánštiny čtrnáctého století, a zvláště *Rozmluva* neboli Dialog ji řadí mezi nejpřednější italské klasiky.⁷ Z listů lze takřka sestavit celý její veřejný život jakož i život čtrnáctého století. A ponoříme-li se do hloubky myšlenek, obsažených jak v listech, tak v Rozmluvě, můžeme jen myslet na výrok papeže Pia II.: Její nauka byla vlitá, nikoliv získaná. Není pochyby, že svými spisy, plnými božské moudrosti, která nebyla vyčtená, nýbrž vycházela z osobní zkušenosti světice, zařadila se Kateřina mezi nejpřednější autory mystické. „Je nesrovnatelný mistr vnitřního života,“ praví P. Lemonnyer. „Je to duše bohatá na světlo a nadpřirozené zážitky jako snad žádná jiná. Je to duch pevný a vyvážený právě tak jako vznešený a pronikavý. Je nejškolenějším psychologem, který zná podivuhodně lidskou duši v její hloubi. A vedle toho má veškeren půvab Italky, která se již dotýká skvělé periody patnáctého století. Její pojetí duchovního života je nejuniversálnější: přibližuje se absolutnímu.“⁸

Jak jsme viděli, vytvořila Kateřina kolem sebe kroužek přátel, do něhož patřily osobnosti z nejrůznějších společenských tříd. Kateřina se cítila vázána pečovat o jejich duchovní blaho; vždyť ji nenazývali nadarmo matkou, *la dolce mamma*. Odtud pak množství listů, v nichž je uložena celá duchovní nauka světice. Když pak se věnovala Kateřina církevněpolitické činnosti, bylo třeba psát a opět psát. Ale Kateřina byla vždy a přede vším apoštolkou. Proto ani jediný její list se neuspokojuje pouhými společenskými frázemi nebo prostým vyřízením záležitosti, o kterou se jedná. Kateřina jako apoštolka po-

⁷ Jedno z nejlepších vydání Listů v šesti svazcích vyšlo v Sieně péčí N. Tommasea 1860. Totéž vydání s Úvodem P. Misciattelli vychází stále znovu. Università sienská vydává znovu Listy s kritickými poznámkami. Poslední vydání Rozmluvy Dialogo della Divina Provvidenza vyšlo péčí P. In. Taurisano ve Florencii 1928.

⁸ A. Lemonnyer, Notre vie spirituelle à l'école de S. Catherine de Siene. Juvisy 1934, str. 7, 8.

užívá každé příležitosti, aby pozvedla svým slovem duši čtenáře nad úroveň čistě pozemskou a přiblížila ji poněkud k Bohu. Její listy mají proto trvalou cenu, protože svým obsahem vyjadřují neměnné pravdy, jejichž původem i cílem je sám Bůh. V těchto listech nám zjevila sienská světice všechny taje své hluboké duše, ale ukázala nám zároveň cestu, kterou lze dojít k úzkému přilnutí k Bohu.

Rozmluva neboli Dialog je vrcholné dílo Kateřinino. Je to soubor jejího učení, které diktovala, jak svorně praví současníci, jako výsledek hlubokých extasí.⁹ Kateřina předkládá Bohu čtyři prosby a prosí, aby jí na ně odpověděl. První prosba se týká jí samé, jakým způsobem by se stala užitečnější bližnímu. Druhá otázka se týká reformy Církve, o kterou světice tolik usilovala. Ve třetí touží naléztí pomoc pro spásu celého světa. Konečně čtvrtá jedná o konkrétním případě. Bůh odpovídá Kateřině a v jeho odpovědích je shrnuta veškerá moudrost lidská i božská, ukazující cestu slzavým údolím k vrcholům křesťanské svatosti.

P. Lemonnyer označuje těmito slovy základní rysy Kateřinina pojetí vnitřního života, jak je nalézá v jejích spisech: „Co je snad nejcharakterističtější

⁹ Kateřina nedala své knize titul ani rozdělení na kapitoly. Bl. Raymund a mnozí jiní nazývají Rozmluvy prostě *Kniha*. „Měla dva pásaře“, praví Raymund, „kteří psali, co pravila, když byla ve vytržení, a tak byla hotova v krátké době *Kniha*, která obsahuje rozmluvu mezi duší, jež měla k Bohu čtyři prosby, a Pánem, odpovídajícím duši a poučujícím ji o mnohém.“ Životopis, část III. hl. 3. - *Kniha* byla napsána na konci života Kateřinina roku 1378. P. J. Hurtaud určuje dobu jejího vzniku na základě zpráv současníků na dny 9. až 13. října. Le Dialogue de S. Catherine, I. úvod. P. Taurisano celkem souhlasí, ačkoliv má za to, že netřeba omezovat dobu napsání na pouhých pět dnů. Dialogo della Divina Provvidenza, I. Úvod, str. XX. Všichni kritici jsou však shodni v tom, že jen zvláštní milosti Boží mohla být tato kniha napsána. Bl. Raymund praví doslova: Za pomoci Pána svatá panna v onom vytržení celou onu knihu diktovala, aby se pochopilo, že ona kniha nepochází od nějaké přirozené síly, nýbrž pouhým vlitím Ducha svatého. Část III. hl. 1.

na tomto pojetí vnitřního života, je úkol rozumových ctností a převládání apoštolských pohnutek. Poznání sebe v Bohu je základ duchovního života. Ctnost soudnosti neboli nadpřirozené opatrnosti je tu živým pravidlem . . . Co se týče apoštolské vášně spásy lidí a slávy Boží, je pro naši svatou samou duši duchovního života. V tom všem se jeví svatá Kateřina hodnou dcerou svatého Dominika a věrnou žákyní svatého Tomáše.¹⁰ Zdá-li se nám někdy při četbě svaté Kateřiny, jakoby k nám mluvil sám Andělský Učitel, nesmíme zapomenout, že Kateřina byla od nejútlejšího dětství vedena sienskými dominikány. Tomáš Caffarini, Bartoloměj Dominici, Tomáš della Fonte a později Raymund z Kapuy patřili mezi nejvěrnější přátele světice. Byli jejími učiteli, zpovědníky a důvěrníky tajů její duše, zakoušející Boha. Staré zdi sienského barvíře ve Fontebranda vídávaly stíny bílých mnichů a byly svědky theologických rozmluv, jichž se účastnila mnohdy celá rodina.

Východiskem duchovního života pro Kateřinu je sebepoznání. Odtud vzniká v duši pokora. Ta vede člověka k Bohu a jeho lásce a chtění vždy jen jeho vůle. „Veškerá dokonalost,“ praví světice, „a každá ctnost vychází z lásky. Láska má za kojnou pokoru, pokora se rodí z poznání a svaté nenávisti k sobě samému, to jest k vlastní smyslnosti.“¹¹ Poznání sebe, kterým musí začít duchovní život, musí být však takové, že vede nutně k poznání Boha. Nejde jen o stálé příliš podrobné zpytování sebe, o stálý pohled do propasti vlastní bídy, který by nakonec přivedl člověka k jakési malomyslnosti nebo zoufalství. Sebepoznání, které je začátkem velkých výstupů na horu svatosti, vrhá člověka na kolena, ale ne tak pohledem na jeho vlastní bídu, nýbrž spíše pohledem na velebnost Boží, který je nutně spojen s pohledem do vlastního nitra. „Poznání sebe,“ praví Pán světici ve vytržení, „chce být kořeněno po-

¹⁰ Lemonnyer, cit. dílo, str. 17.

¹¹ Rozmluva hl. 63.

znáním mne, aby nedospělo k zahanbení.“¹² Duše musí nejdříve být pohledem na Boha a na sebe přesvědčena ve svém nitru, že není nic a že Bůh je vše. „Věz,“ praví jí Bůh, že já jsem ten, jenž jsem, vy nejste sami sebou nic, leč pokud jste učiněni mnou, jenž jsem Stvořitelem všech věcí, které mají podíl v bytí.“¹³

Poznání sebe a poznání Boha se navzájem prolíná a jedno získává druhým, jedno těžší z druhého. „Poznáním, které si tvoří duše o sobě, poznává lépe Boha, poznávajíc dobrotu Boží na sobě. A ve sladkém zrcadle Boha poznává svou vlastní hodnost i nehodnost: to jest hodnost stvoření, když vidí, že je obrazem Božím . . . a v zrcadle Boží dobroty, pravím, že poznává duše svou nehodnost, které se jí dostalo hříchem. Ale jako v zrcadle se vidí lépe skvrna na tváři člověka, tak duše, která pravým poznáním sebe se pozvedá v touze okem rozumu pohlížet na sebe ve sladkém zrcadle Boha, v čistotě, kterou vidí na něm, lépe poznává skvrnu na své tváři.“¹⁴ To je podstatný rys sebepoznání, které požaduje Kateřina jako základ k dalším výstupům v duchovním životě. Poznání sebe a poznání Boha se musí stále víc a více orientovat tím směrem, že člověk bude poznávat sebe v Bohu a nikoliv naopak. Čím hlubší bude její pohled na Boha, tím lépe pozná také sebe.

Sebepoznání v Bohu vede pak k dokonalé pokoře a pokora k lásce. V té chvíli totiž, kdy člověk poznal sebe a poznal Boha, počne se odklánět od sebe a přiklánět k Bohu. Počne milovat Boha a zároveň nenávidět vše, co od něho odvádí. A poněvadž vlastní přirozenost člověka a jeho vůle je největším nepřítelem člověka na cestě svatosti, musí duše bojovat se svou zkaženou přirozeností a podrobit ji Bohu dokonalou odevzdaností do jeho svaté vůle. „Je jisté,“ praví Pán Kateřině, „že veškero dobro spočívá v dokonalém sebezapření, protože potud tě naplním

¹² Rozmluva hl. 73.

¹³ Rozmluva hl. 18.

¹⁴ Rozmluva hl. 13.

svou milostí, pokud se zbavíš své vůle . . . Musíš se proto snížit v nejhlubší pokoře, uvažovat o pravdivosti a hloubce své bídy a nedostatečnosti a vroucně toužit stále jen po tom, abys pouze mne byla poslušna a plnila jen mou vůli.“¹⁵

V tomto přilnutí k Bohu a k jeho svaté vůli musí pak duše pokračovat po stupních, až dospěje tam, že její vůle je zcela ztotožněna s vůlí Boží. „Jestliže dosáhneš třetího stupně,“ praví jí Pán, „věz, že ti nic nechybí a že máš celou dokonalost. Ta pak spočívá v tom, že svrchovaně toužíš, snažíš se a usiluješ dospěti k takovému rozpoložení mysli, abys byla tak spojená se mnou a tvá vůle aby byla tak dokonale sjednocena a přizpůsobena mé vůli, že bys nechtěla nejen zlo, nýbrž ani dobro, které já nechci. Ať se stane cokoli nebo jakkoli v tomto bídném životě, jak ve věcech časných, tak duchovních, ani v nejmenším nechť se neporuší tvůj klid a neochvěje se pokoj tvé duše, nýbrž pevnou věrou buď vždy přesvědčena, že já tvůj Bůh všemohoucí více tě miluji, než ty se sama miluješ, a že já o tebe velmi dobře pečuji, mnohem více než ty sama.“¹⁶

Cíl, který má mít stále křesťan na očích na své cestě k svatosti, je úzké spojení s Bohem. Nejen ve věčném patření na věčnost, nýbrž již zde na zemi ve sladkém objetí Boha, na něhož nazírá duše v temnu své víry a miluje ho láskou snoubenky. Cesta k Otci musí vésti však nutně přes Krista, jenž je mostem, spojujícím nebe se zemí. „Tento most,“ praví jí nebeský Otec, „můj Jednorozený Syn, má tři stupně . . . v nichž poznáš tři stavy duše. První stupeň jsou nohy, které znamenají cit. Neboť jako nohy nesou tělo, tak cit unáší duši. Probodené nohy jsou ti stupněm, abys mohla dospěti k boku, který ti odhalí tajemství srdce. Neboť jakmile se pozvedne duše na nohách citu, počíná ochutnávat citu srdce: upře oko rozumu na otevřené srdce mého Syna,

¹⁵ Krátká rozmluva o získání pravé dokonalosti, český překlad v Olomouci, dominikánská Edice Krystal, str. 16.

¹⁶ Tamtéž str. 13.

kde nalezne dokonalost nevýslovné lásky. Pravím, že je to dokonalá láska, protože mě nemiluje pro svůj vlastní zisk. Jaký prospěch by měla pro sebe, když je jedno se mnou? Tak se duše naplní láskou, když vidí, že je tak milována. Když překročila druhý stupeň, pozvedá se k třetímu, to jest k ústům, kde nalézá mír po velkém boji, který měla dříve se svými chybami. První stupeň, tím že pozvedá nohy citu do země, zbavuje neřesti, druhý odívá v lásku s ctností a třetí dává okoušet pokoje.“¹⁷

Krásná je nauka sv. Kateřiny, kterou zdůrazňuje že všichni křesťané jsou povoláni k vrcholům duchovního života, pro všechny je otevřeno Boží srdce a nikdo nemá práva spokojovat se s jakýmsi duchovním minimem. Kateřina je velkorysá a chce, aby takovými byli všichni, kdo se dají její cestou. „Vy všichni jste pozváni,“ praví jí Bůh, „mou Pravdou všeobecně i jednotlivě,“ když volala ve chrámě ve vroucí touze: *Kdo má žízeň, pojď ke mně a pij*, protože jsem pramenem živé vody... Ano, jste pozváni k prameni živé vody milosti... A proč řekl: Ať přijde ke mně a pije? Protože následování jeho nauky buď cestou přikázání nebo cestou lásky k radám nebo skutečným plněním přikázání a rad - což znamená kráčet buď dokonalou láskou nebo láskou obecnou - jakýmkoliv způsobem jdete k němu, dá se vám napítí a okusíte plodu Krve...“¹⁸ Kateřina však ukazuje, že ten, kdo chce pít, musí mít žízeň; žízeň ctnosti, žízeň apoštolské lásky, žízeň touhy po objetí svého Boha. A čím duše vystupuje výše v duchovním životě, tím roste také její duchovní žízeň, kterou už nemůže nasytit zhola nic na této zemi.¹⁹ Je to nakonec žízeň po nebi, touha po vlasti, ona nostalgie věčnosti, kterou tolik trpěla ke konci svého života svatá Terezie Ježíšková.

Dílo svaté Kateřiny neutrpělo dobou jako většina lidských děl, protože nese stopy Božího původu a

¹⁷ Rozmluva hl. 26.

¹⁸ Rozmluva hl. 53.

¹⁹ Rozmluva hl. 54.

proto přesahuje čas, dotýká se věčného. Její Rozmluva a její listy jsou a budou stále čteny, protože v nich zachytila taje lidské duše v jejich nejvnitřnější podstatě a odhalila poměr milující duše k Bohu v jeho neměnných zákonech. Staletí již čerpají z bohatství sienské světice a staletí ještě budou čerpat. Poslední doba církevních dějin, která jde před našimi zraky ve znamení obnovy duchovního života a návratu k mystickým tradicím středověku, oceňuje stále víc a více duchovní velikost Kateřininu. Nové překlady jejích děl do všech jazyků, zřízení zvláštní stolice pro studium jejího díla na universitě sienské, založení společnosti Caterinati je známkou životnosti všeho toho, co je spojeno s jejím jménem.

R. M. Dacík O. P.

TŘEM BRATRÍM SVÝM VE FLORENCII

Pořádek lásky. Pořádek laskavé podřízenosti bratrské.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrazí bratři v Kristu, sladkém Ježíši. Vzpomínám si na nesmírnou lásku našeho sladkého Spasitele, jenž sám sobě volil smrt, aby nám dal život milosti. Nechtěl náš sladký Spasitel učiniti jiného, leč, že vida nás vycházeti z pořádku lásky, aby nám vrátil toto sjednocení lásky, chtěl býti spojen se smrtí nejpotupnější, jakou si mohl vybrati. Ach, žel, náš Spasitel viděl nás nemocné nezřízenou náklonností, kterou máme v sobě sami, k těmto věcem pomíjejícím, které míjejí jako vítr a buď ony opustí nás nebo my je. A proto prosím vás já, nehodná služka a neužitečná Kateřina, abyste skládali svou naději na Boha a nespolehali se na tento život smrtelný, jenž hyne. Prosím vás jakožto služebníky vykoupené, abyste touhu a lásku duše své obrátili s veškerou péčí k Pánu svému, jenž vás vykoupil, jak praví sv. Petr: „Nevykoupil nás zlatem ani stříbrem, ale svou nejsladší krví drahou.“

A proto vás prosím, bratři předrazí, abyste si drazze vážili této sladké ceny, to jest, abyste ji milovali; a na důkaz, že ji milujete, vždycky buďte milovníky a ostříhateli přikázání Božích. A obzvláště vás prosím a kladu vám na srdce jménem Krista ukřižovaného, abyste zachovávali první a poslední přikázání Boží, to jest lásky k Bohu a spojení s ním. Chci vás viděti plné lásky k této svaté lásce, a takovéto jest mé smýšlení. Chcete-li mi ukázati tuto lásku, vždycky vás chci viděti sjednocené a svázané tímto sladkým poutem, aby ani ďábel ani slovo žádného člověka vás nemohlo roztrhnouti.

Vzpomínám si na slovo, které řekl Ježíš Kristus: „Kdo se poníží, bude povýšen.“ Benincaso, ty jsi starší, ale chtěj býti nejmenším ze všech; a ty, Bartoloměji, chtěj býti menším než mladší bratr; a tebe,

Štěpáne, prosím, abys byl podroben Bohu a jim. A tak sladce se zachováte v nejdokonalejší lásce. Bůh vám dávej vždycky svou nejdokonalejší milost . . .

Jiného vám nepíši. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Ježíši sladký, Ježíši lásko.

NEJMENOVANÉMU PRELÁTU

Rozmluva Kateřiny s Pánem Ježíšem, o jeho milostné touze po našem dobrém, takže mu bylo sladko trpěti. Milujtež, prelátové, duše, ne vlastní prospěch; trptež a nezamlčujtež hříchů svých soudruhů.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Ctihodný a předrahý otče v Kristu Ježíši, já Kařina, služka a roba sluhů Ježíše Krista ukřižovaného, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás lačnicího po pokrmu stvoření¹ pro čest Boží, učíc se od první sladké pravdy, jež umírá hladem a žízní po našem spasení. Zdá se, že tento Beránek neposkvrněný se nemůže nasytiti; na kříži jej nakrmili potupami a on volá a praví, že žízní. Dejme tomu, že měl žízeň tělesnou; ale větší byla žízeň svaté touhy po spáse duší. Ó, neocenitelná, přesladká Lásko, tolik dáváš, vydávajíc se v takové muky, a přece se zdá, že ještě větší byla touha jeho po spáse duší, takže by byl chtěl ještě více dáti všecko. Láska jest toho příčinou. Nedivím se tomu: neb láska tvá byla nekonečná, a bolest měla konec. A proto mu byl větší kříž touhy, než kříž tělesný. Vzpomínám si, že sladký a dobrý Ježíš oznámil toto jednou jedné služebnici své. Vidouc na něm kříž touhy a kříž tělesný, tázala se: „Sladký Pane můj, která bolest tvá byla větší, bolest tělesná či bolest touhy?“ On odpovídal sladce a dobrotivě a pravil: „Dcero má, nepochybuj, neboť já tě o tom ujišťuji, že nikterak nelze přirovnávati věci konečné k nekonečné. Takto

¹ Spása a dobro duší stvořených od Boha má býti jako pokrmem, po němž lační duše milující Boha.

ty uvažuj, že bolest těla mého byla konečná, ale svatá touha se nekončí nikdy. Proto jsem nesl kříž svaté touhy. A nepamatuješ se, dcero má, že jednou, když jsem ti zjevil své narození, vidělas mne jako malé pacholátko, narozené s křížem na šíji? Pročež věz, že tehdáž, když já, Slovo vtělené, byl jsem zaset do lůna Mariina, začal se mi kříž touhy, když jsem si žádal poslušně činiti vůli Otce svého a naplňovati jeho vůli na člověku, totiž, aby člověk byl opět navrácen v milost a měl ten cíl, k němuž byl stvořen. Tento kříž mi byl větším křížem, než jakákoli jiná bolest, kterou jsem kdykoli snášel tělesně. A proto můj duch zaplesal převelikou veselostí, když jsem se ocitnul v posledních koncích, a zvláště při poslední večeři. A proto jsem řekl: S toužebností žádal jsem tohoto beránka jísti s vámi, to jest učiniti Otci oběť těla svého. Převeliké veselí a potěšení jsem měl, protože jsem viděl chystati se na čas ustanovený, aby vzal se mne kříž touhy, to jest, čím více jsem se viděl přibližovati k bičům a mukám tělesným, tím více se zmenšovala má bolest. Neboť bolest tělesná zaháněla bolest touhy, protože jsem viděl naplněno, po čem jsem toužil.“

Ona odpovídala a pravila: „Ó sladký Pane můj, ty díš, že tato bolest kříže touhy odešla od tebe na kříži. Kterak se to stalo? Přestal jsi toužiti po mně?“ A on pravil: „Nikoli, sladká dcero má. Neboť když jsem umřel na kříži, zároveň se životem dokonala bolest svaté touhy; nedokonala se však touha má a hlad můj po spasení vašem. Neb kdyby nevýslovná láska, kterou jsem měl a mám k pokolení lidskému, se dokončila a přestala, vy byste nebyli. Protože jako láska vás vyvedla z lůna Otce mého, když svou moudrostí vás stvořil, tak vás láska zachovává, neboť nejste učiněni z jiného než z lásky. Kdyby odtáhl od vás svou lásku s tou mocí a moudrostí, kterou vás stvořil, vy byste nebyli. Já, jednorozený Syn Boží, učiněn jsem vodovodem, jenž vám poskytuje vody milosti. Já vám ukazuji lásku Otcevu k vám, protože tu lásku, již má on, mám i já, a

kterou mám já, má on, protože jsem s Otcem jedna věc a Otec jedna věc se mnou, a skrze mne zjevil sebe. A proto jsem řekl: Co přijal jsem od Otce, ukázal jsem vám. Příčinou každé věci jest Láska.“

Dobře tedy vidíte, ctihodný Otče, že sladký a dobrý Ježíš láska umírá žízni a hladem po naší spáse. Prosím vás pro lásku Krista ukřižovaného, abyste si postavil před oči hlad tohoto Beránka. Po tom touží duše má, abych vás viděla umírati svatou a pravou toužebností, chci totiž, abych z horlivosti a lásky vaší ke cti Boží, k spáse duší a vyvýšení svaté Církve viděla ve vás růsti tento hlad tolik, abyste hladem tím umřel. Neb jako Syn Boží (jakož jsme pověděli) umřel hladem, tak vy zůstaňte mrtvý všeliké vlastní lásce k sobě samému; a vůle vaše a žádání vaše buďtež mrtvy každému hnutí smyslnému, důstojnostem a rozkošem světským, choutkám a všeliké nádheře tohoto světa. Nepochybuji, že jestliže oko poznání se obrátí na vás samého, poznáváje, že nejste, poznáte, že bytí vaše jest vám dáno s takovým ohněm lásky. Pravím, že vaše srdce a cit váš se nebudou moci udržeti, aby nezmíraly láskou; nebude možná, aby ve vás byla živa sebeláska; nebude hledati srdce sebe samého k vůli sobě samému pro svůj užitek, ale bude vyhledávati sebe sama pro čest Boží, aniž bude vyhledávati bližního pro sebe, pro vlastní užitek, nýbrž bude jej milovati a toužiti po spáse jeho pro chválu a slávu jména Božího. Protože vidí, že Bůh svrchovaně miluje toto stvoření a to jest příčinou, že služebníci Boží tolik ochotně a velice milují stvoření, protože vidí, že svrchovaně je (stvoření) miluje Stvořitel; a v povaze lásky jest milovati to, co miluje ten, jejž já miluji. Pravím, že nemilují Boha k vůli sobě samým, nýbrž milují jej, protože jakožto svrchovaná a věčná Dobrota jest hoden býti milován. Opravdu, Otče, takoví zavrhli od sebe život, protože nemyslí již na sebe. Nechtějí jiného než bolesti, muky, týrání a potupy; pohrdají všemi mukami světa: tolik jest v nich větší kříž a bolest, kterou snášejí, vidouce urážky a po-

hany Boží a věčnou záhubu stvoření; a jest tak veliká tato bolest, že zapomínají svých vlastních životních pocitů. A nejen neutíkají bolestem, nýbrž z nich se radují a jich vyhledávají. Srovnávají se s oním sladkým milujícím Pavlem, jenž se honosil v souženích z lásky ke Kristu ukřižovanému. Nuže, chci a prosím vás, abyste následovali tohoto sladkého hlasatele.

Běda, běda! Ó té nešťastné duše mé! Otevřete oči a vizte tu zvrácenost smrti, jež přišla na svět a zvláště do těla svaté Církve. Ó běda, kéž pukne srdce a duše vaše, vidouc tolikero a takových urážek Božích! Vizte, Otče, že vlk pekelný odnáší stvoření, ovečky, jež se pasou v zahradě svaté Církve, a není nikoho, kdo by se hnul, aby mu je vyrval z tlamy. Pastýři spí v sobeckém milování sebe samých, v takové chtivosti peněz a nečistotě; jsou tak opilí pýchou, že spí a nevědí o sobě, ačkoliv vidí,² že ďábel, vlk pekelný, odnáší si život milosti jejich a také jejich poddaných. Nedbají toho, a všeho toho jest příčinou nezřízená sebeláska jejich. Ó, kterak nebezpečná jest tato láska v představených i v poddaných! Je-li člověk představeným a miluje sebe láskou sobeckou, nekárá chyb svých poddaných, protože ten, kdo miluje sebe pro sebe, upadá ve strach otrocký a proto nekárá. Neb kdyby miloval sebe pro Boha, nebál by se strachem otrockým, nýbrž směle se statečným srdcem by káral chyby a nemlčel by ani by se nedělal, jako by neviděl. Chci, abyste byl zproštěn takovéto lásky, Otče předrahý. Prosím vás, abyste si počíнал tak, aby první Pravda neřekla vám s důtkou onoho tvrdého slova, řkouc: „Zlořečený budiž, že jsi mlčel!“

Ach nikoli, již déle nemlčte! Volejte stotisícerymi jazyky! Vidím, že mlčením svět jest pokažen, Nevěsta Kristova ubledlá, barva jest jí vzata, protože jí vyssáli krev, totiž krev Kristovu, která jest dána

² V originále: „non si sentono perchè veggano . . .“ Tommaseo vysvětluje „perchè“ jako „sebbene“ = ačkoliv. Mohlo by se také přeložiti: nevědí o sobě tak, aby viděli, že atd.

z milosti a ne z povinnosti; tu oni s pýchou kradou, berouce čest, která má náležeti Bohu, a dávají ji sobě; a kradou provozující svatokupectví,³ prodávající dary a milosti, jež nám jsou dány z milosti za cenu krve Syna Božího. Běda mi, umírám a nemohu umřít. Nespěte již déle v nedbalosti; užívejte času přítomného, kolik můžete! Domnívám se, že vám nastane čas, kdy se budete moci přičiňovati ještě více, ale nyní, co se týče tohoto času přítomného, zvu vás, abyste svlékl s duše své všelikou lásku sobeckou, a oblékl ji v hlad a ctnost skutečnou a pravou, touže po cti Boží a po spáse duší. Posilněte se v Kristu Ježíši, sladké lásce, a zajisté brzy uvidíme objevovati se květy. Snažte se, aby se brzy vztyčil prapor kříže, a srdce vaše a horlivost vaše neklesejž, byť byste viděl nastávati jakoukoli obtíž, nýbrž tentokráte více se posilněte, uvažuje, že Kristus ukřižovaný učiní skutkem a vyplní křečovitě bolestné touhy sluhů Božích.

Nepravím více. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Utopte se v krvi Krista ukřižovaného; vystupte na kříž s Kristem ukřižovaným; ukryjte se v ranách Krista ukřižovaného; učinite si koupel v krvi Krista ukřižovaného. Odpusťte, Otče, mé opovážlivosti.

BENINCASOVI, BRATRU SVÉMU, VE FLORENCII

Napomíná jej k trpělivosti; snad šlo o nějakou ztrátu časných statků.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

... Předrahý bratře v Kristu sladkém Ježíši, já Kateřina, pokorná služebnice sluhů Ježíše Krista, vás posiluji v drahé krvi Syna Božího, žádajíc sobě

³ Později Urban VI. hned na začátku svého papežování se mocně obrátil proti svatokupectví a dle slov také svých protivníků očistil Církev od tohoto malomocenství.

viděti, že jste všecek srovnán a spodoben s vůlí Boží, věda, že on jest to jho svaté a sladké, jež každou hořkost obrací v sladkost. Každé břímě se stává lehkým pod tímto přesvatým jhem sladké vůle Boží, bez níž nemohl byste se líbiti Bohu, naopak okoušel byste závdavku pekla. Posilněte, posilněte se, předrahy bratře, a neochabujte pod touto kázní Boží, ale důvěřujte, že když vás opustí pomoc lidská, pomoc Boží jest blízko. Bůh se o vás postará. Pamatujte, že Job ztratil jmění a děti a zdraví; zůstala mu manželka jeho za ustavičnou metlu. A když Bůh zkusil trpělivosti jeho, vrátil mu všecko dvojnásobně a na konec dal život věčný. Job trpělivý nikdy se nehoršil, nýbrž vždycky konaje ctnost svaté trpělivosti, říkal: „Bůh mi to dal, Bůh mi to vzal, budiž jméno Boží požehnáno.“ Tak chci, abyste činil vy, předrahy bratře, abyste byl milovníkem ctnosti, se svatou trpělivostí, s častým zpovídáním, které vás bude sílit, abyste nesl obtíže. A já vám pravím: Bůh ukáže vám svou dobrotivost a milosrdenství a odmění vás za každou obtíž, kterou z lásky k němu ponese . . .

NEJMENOVANÉMU

Povinností duše jest s láskou a kajicností spolupracovati na milostném díle vykoupení. Vytyká mu ohyzné hříchy; má však s ním lítost a činí mu naději.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahy bratře v Kristu sladkém Ježíši. Já Kateřina, pokorná služebnice sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás dlužníkem opravdovým, abyste splácel dluh svůj svému Stvořiteli. Víte, že jsme všichni dlužníky Božími, protože to, co máme, máme pouze z milosti a lásky nevýslovné. Zajisté jsme neprosili, aby nás stvořil: hnut jsa tedy ohněm lásky, stvořil nás k obrazu a podobnosti svému, stvořil nás vtakové důstojnosti,

že není jazyka, jenž by dovedl pověděti, ani oko lidské nemůže viděti, ani srdce pomysliť, jak veliká jest důstojnost lidská. To jest ten dluh, jejž jsme vzali od Boha, a on chce, aby dluh ten mu byl splácen, to jest, chce lásku za lásku. Věc spravedlivá a slušná jest, aby ten, jenž se vidí milován, miloval. A ještě nám ukázal větší lásku, dav za nás život. Neboť vida Bůh, že člověk ztratil svou důstojnost hříchem, jehož se dopustil, a zavázal se ďáblu, tu on, svrchovaná věčná dobrota, přišel nám na pomoc. Zamilovav si své stvoření, chce je navrátiti v jeho důstojnost a vyvésti ze závazku, i posílá Slovo, jednorozeného Syna svého a odsuzuje jej na smrt, aby vrátil člověku život milosti; posílá jej vysvobodit člověka a vytrhnout ze žaláře hříchu a z rukou ďábelských. Ó sladký a milostný Synu Boží, Slovo nevýslovně drahé, Lásko nejsladší, ty jsi přišel vzít na sebe náš dluh a zaplatit; tys roztrhal zápis závazný mezi člověkem a ďáblem, neboť hříchem se mu zavázal; takže roztrhnuv listinu těla svého, osvobodil jsi nás.

Ach, Pane můj! Kdo by neměl býti všecek stráven v takovém ohni lásky? Ti nebudou stráveni, kteří co den znova obnovují svůj zápis s ďáblem, nehledíce na tebe, Krista Ježíše ukřižovaného, nasyceného potupami, Boha a člověka. Ach, ach, takoví činí z těla svého chlív a v něm chovají zvířata, nemající žádného rozumu.

Ach, bratře předrahý, nespěte déle ve smrti hříchu smrtelného! Pravím vám, že již jest přiložena sekeru ke kořeni stromu. Vezměte sekeru svaté bázně Boží a ruka lásky ať s ní zachází. Vyčistěte hnilobu duše své a těla svého. Nebuďte na sebe ukrutným, nebuďte svým katem, utínaje se od své hlavy, Krista sladkého a dobrého Ježíše. Již žádné hniloby, již žádné nečistoty! A obraťte se k svému Stvořiteli; otevřete oči své duše a vizte, jak veliký jest oheň jeho lásky, která vás snášela a neporučila zemi, aby se otevřela, ani zvířatům, aby vás pohltila. Ba naopak, dal vám plodiny zemské a slunce a teplo a

světlo a nebe a pohyb (jeho), abyste byl živ, dávaje vám čas, abyste se mohl polepšiti. A toto učinil pouze z lásky. Ó zloději, dlužníku nevědomý, již nečekejte déle: učinite Kristu ukřižovanému oběť myslí, duše i těla svého. Nepravím, abyste se zavraždil, chtěje mu učiniti oběť zrušením života tělesného, nýbrž mluvím o smrti žádostí smyslných, aby vůle byla převrácena a umrtvena a rozum živ, následuje šlépějí Krista ukřižovaného. Tenkrát splatíte dluhy. Dejte Bohu, což jest Božího, a zemi to, co náleží zemi. Bohu sluší dáti srdce a duši a lásku se vši horlivostí a nikoli s nedbalostí. Všecko vaše konání má býti založeno na Bohu. Zemi pak, co sluší dáti, totiž této části naší smyslné? To, čeho zasluhuje. Co zasluhuje ten, jenž zabíjí? Aby byl usmrcen. Tak se na nás sluší zabíjeti tuto vůli, bičující své tělo, trestati ji, klásti na ni jeho přikázání Božích. A nevidíte, že smrtelné je tělo? Rychle mizí svěžest jeho, jako květu, jenž jest utržen od svého kořene. Nebuďte již déle živ takto, pro Krista ukřižovaného! Neboť vám slibuji, že Bůh nebude snášeti takové ohavnosti a takové nepravosti, nepolepšíte-li svého života, naopak vykoná nejpřísnější spravedlnost a sešle soud na vás. Pravím vám, že netoliko Bůh, jenž jest svrchovaná čistota, ale ani ďáblové nemohou jí (nepravosti té a ohavnosti) snésti, neboť na všechny ostatní hříchy se dívají, vyjímaje tento hřích proti přirozenosti. Rcete, jste zvíře nebo živočich bezrozumný? Vidím zajisté, že máte podobu lidskou, ale pravda jest, že z tohoto člověka učiněn je chlév a uvnitř jsou zvířata bezrozumná hříchů smrtelných. Ach, ustaňte, pro lásku Boží! Dbejte, dbejte o své spasení; odpovězte Kristu, jenž vás volá. Jste učiněn, abyste byl chrámem Božím, to jest, máte přijmouti Boha skrze milost, živ jsa ctnostně, účastně se krve Beránkovy, ve které se omývají naše nepravosti.

Ach běda, nešťastné duše mé! Nedovedu vztáhnouti ruky na své a vaše nepravosti! Ó, která mohla býti tak ukrutná a nelítostná duše vaše a vaše zvířecí smyslná vášeň, že jste se obtížil takovými ohav-

nými hříchy! Ach běda, pukejte srdce, otevři se země, všechny skály padněte na nás, vlci pohlťte nás; netrpte takové nečistoty a urážky, činěné Bohu a duši vaší. Bratře můj, jazyk a všechny smysly tu ochabují. Ach ne, nechci, abyste pokračoval. Položte mez a učiňte konec té bídě, o níž jsem mluvila, a připomínám vám, že Bůh nesnese, jestliže se nepolepšíte.

Ale naopak vám pravím, že budete-li chtít polepsiti svého života v této chvíli času, která vám zbývá, Bůh jest tolik dobrotivý a milosrdný, že vám učiní milosrdenství; dobrotivě vás přijme do své náručí, dá vám býti účastným krve Beránkovy, vylité s takovým ohněm lásky: neboť není žádného hříšníka tak velikého, aby nenašel milosrdenství. Protože větší je milosrdenství Boží než naše nepravosti, od té chvíle, kdy chceme se polepsiti a svatou zpovědí vyvrhnouti hnis hříchu s úmyslem pevným zvoliti si raději smrt než znova se vrátiti k tomu, co jsme vytrhli. Tímto způsobem opět nabudeme důstojnosti své, ztracené hříchem, a splatíme dluh, jejž povinni jsme spláceti Bohu. Vězte, že kdybyste ho nesplatil, upadl byste do nejtemnějšího žaláře, jaký si možno představit. Vězte, že když tento dluh se nesplatí zpovědí a litováním hříchů, není třeba, aby se někdo namáhal chodit pro něj, nýbrž on sám ve společnosti ďáblů, kteří jsou jeho pány, jimž on sloužil, jde odtud do propasti pekelné. Bratře můj sladký v Kristu sladkém Ježíši, nechci, aby tento žalář a toto odsouzení přišlo na vás, ale chci a prosím vás (a chci vám pomáhati) jménem Krista ukřižovaného, abyste vyšel z rukou ďáblůvých. Zaplaťte dluh svaté zpovědi, želeje urážek Božích a čině předsevzetí již nikdy neupadat do takové bídy. Pamatujte na Krista ukřižovaného, haste jed těla svého vzpomínkou na tělo zbičované Krista ukřižovaného, Boha a člověka. Neboť spojením přirozenosti božské s přirozeností lidskou tělo naše došlo takové důstojnosti, že je vyvýšeno nade všechny kůry andělské. Zajisté tedy mají se stydět pošetilí synové Adamovi vydávati se v

moc takové žalostné věci a ztráceti svou důstojnost. Postavte si před oči Krista ukřižovaného, ukryjte se v ranách Krista ukřižovaného, utopte se v krvi Krista ukřižovaného. A neprodlévejte, nečekejte delšího času, neboť čas nečeká na vás. A kdyby křehkost vaše vás chtěla obtěžovati, číňte nad sebou soud jako dobrý soudce. Vstupte na stolicí svého svědomí a každé hnutí, které postřehnete v sobě, spravujte svatou a sladkou vzpomínkou na Boha. Vyzývejte sebe sám k odporu a nepřivolujte ke hříchu ani vůlí, ani abyste jej opravdu činil skutkem, nýbrž rcete: „Snášej dnes, duše má, tuto nepatrnou námahu, odpírej a nepřivoluj. Možná, že zítra život tvůj bude dokonán. A budeš-li přece živ, budeš činiti, co Bůh ti dá činiti. Dnes učiň toto.“ Pravím vám, že budete-li takto činiti, duše vaše i tělo, které nyní jest učiněno chlívem, stane se chrámem, v němž Bůh bude míti zalíbení, přebýváje ve vás svou milostí. Pak, až dokonáte svůj život, obdržíte věčné patření na Boha, kde je život bez smrti a sytost bez omrzení. Nechtějte ztráceti takového dobra pro tak žalostnou a bídnou rozkoš. Nepravím vám jiného. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Odpusťte mé nevědomosti. Snad má slova byla vám obtížna a řekla jsem, co bychom snad nechtěli slyšeti. Mějte mne omluvenu, neboť láska a žádost spásy duše vaší mne k tomu pohnula. Nebo kdybych vás nemilovala, nevkládala bych se do toho aniž bych dbala, třeba bych vás viděla v rukou ďábelských, ale protože vás miluji, nemohu toho snést. Chci, abyste byl účasten krve Syna Božího.

Ježíši sladký, Ježíši lásko, Maria sladká!

KNĚZI PETROVI V SEMIGNAN

Píše knězi, jenž nenáviděl jiného kněze. Zmiňuje se o jiných kněžích nehodných. Slova laskavě přísná.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Otče předrahý, pro úctu k té Svátosti, kterou máte přisluhovati. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás nádobou vyvolení, abyste nesl jméno Kristovo a s láskou a touhou trávil život svůj, smiřujte sebe s Bohem a stvoření se stvořením. Neboť to máte činiti a jste zavázán činiti to. A myslím, že neučiníte-li toho, obdržíte převeliké a přísné pokárání od Boha. Buďte, buďte vzorem ctnosti a pohleďte na svou důstojnost, neboť Bůh pro své milosrdenství vám dal takovou vznešenost, jaká to jest, že máte přisluhovati ohněm lásky Boží, to jest tělem a krví Krista ukřižovaného. Uvažte, uvažte, že přirozenost andělská nemá tak veliké důstojnosti. Vizte, že do nádoby duše vaší on vložil slovo své. Zajisté vidíte, že mluvě v osobě Kristově, máte moc posvěcovati tu přeslaskou Svátost; a proto máte je nositi¹ s převelikým ohněm lásky a s čistotou mysli a těla a se srdcem smírlivým, vytrhávaje z duše své všelikou zášť a nenávist.

Ach, ach, kde jest čistota služebníků Syna Božího? Uvažte, že jako vy si žádáte čistoty při kalichu, abyste jej nesl k oltáři, neb kdyby byl špinavý, nechtěl byste ho, tak uvažte, že Bůh svrchovaná a věčná Pravda, žádá si duše vaší čisté a setřené od všeliké skvrny hříchu smrtelného, a zvláště od hříchu nečistoty. Ach, nešťastná duše má! Dnešního dne vidí se pravý opak této čistoty, které Bůh vyžaduje, neboť místo aby byli chrámem Božím a nosili oheň slova jeho, jsou učiněni chlévem a příbytkem vepřů a jiných zvířat, nosíce oheň zlosti, nenávisti, záští a

¹ Snad „slovo“, které Kristus vložil do duše jeho jako do nádoby, t. j. moc, slovy Kristovými proměňovati chléb a víno v jeho tělo a krev.

zlé vůle v domě duše své. Protože on dává příbytek vepřům, to jest nečistotě, ve které se ustavičně válí, jako vepř v blátě. Ach, jaký zármutek a jaká hanba to jest viděti, že Pomazaní Kristovi se vydávají v takovou bídu a nepravost! Měli by míti v úctě stvoření, protože jsou stvořeni k obrazu a podobenství Božímu, ale nemají ani krve, kterou jsou vykoupeni, ani důstojnosti svátosti, kterou mají, jež jest jim dána z milosti a ne z povinnosti.

Ach, Otče předrahý, otevřte oko poznání a již nespěte v takové bídě! A nehleďte na to, zdá se, jako by Bůh nyní neviděl; neboť až přijde hodina smrti, které nikdo nemůže ujíti, on jistě ukáže, že viděl, a tenkrát to člověk uznamená. Protože každá vina bude potrestána a vše dobré odměněno. Na to nemyslí pošetilí, kteří nevidí, že Bůh jest nad nimi. A já pravím, že Bůh vidí vnitřek srdce, pročť arci se můžeme ukrýti očím tvorů, ale ne očím Stvořitelovým.

Ach, jsme zvířata nebo živočichové bez rozumu? Opravdu pozoruji, že ano; nikoli v příčině stvoření a bytí, které Bůh nám dal, nýbrž podle špatného rozpoložení našeho, protože bez jakékoli otěže rozumu dáváme se voditi touto částí smyslnou a chodíme za ní, libující si v ošklivých a marných rozkoších, a běháme po radostech světských, naduti jsouce pýchou. A tolik vyzdvihuje pýcha srdce pošetilcovo, že se jí dá ovládati a nechce se pokořiti ani před Bohem ani před stvořením. Tudíž někdy se mu stane křivda, buď že mu zabijí někoho, nebo v jiných věcech časných, a on pro pýchu svou nechce se pokořiti, aby odpustil nepříteli svému, ale ovšem chce, aby převeliké viny a křivdy, které on učinil Bohu, mu byly odpuštěny. Ale zmýlil se: neboť tou měrou, kterou on měří jiným, bude naměřeno jemu.

Nechci tedy, abyste vy byl z takových, nýbrž chci, abyste zmužile byl nádobou plnou lásky a milování a laskavosti. Neboť se velice divím, že člověk jako vy může chovati nenávist, když vás Bůh vytrhl ze světa a učinil andělem pozemským v tomto životě

mocí svátosti (svěcení kněžského); a vy svou chybou se potácíte ve světě. Nevím, jakým způsobem se ubíráte sloužit k oltáři. Pročež vám pravím, že setrval-li byste zatvrzelým v nenávisti, v ostatních chybách svých, máte očekávat Božího soudu, jenž by přišel na vás. Já vám pravím: Již dosti takové nepravosti! Polepšete života svého a pamatujte, že musíte zemřít a nevíte kdy. Koupejte se v krvi Krista ukřižovaného a nepochybuji, že budete-li pohlížeti na krev tohoto Beránka, zbavíte srdce a city své všeliké bídy, a zvláště nenávisti. Žádám vás, abyste mi učinil tuto milost a to milosrdenství; chci, abyste učinil tento pokoj. Jaký to zármutek a jaká hanba, viděti dva kněze v smrtelné nenávisti proti sobě! Veliký div, že Bůh neporučí zemi, aby vás oba pohltila.

Nuže tedy zmužile! Dokud jste v čase, že můžete obdržeti milosrdenství, utecte se ke Kristu ukřižovanému, jenž vás přijme dobrotivě, jen když chcete. A uvažte, že kdybyste toho neučinil, padl by na vás onen výrok, jenž byl učiněn onomu služebníkov² nešlechtnému, který obdržel tak veliké milosrdenství v příčině velikého dluhu, jež byl pánovi dlužen, a pak svému služebníkov² nechtěl odpustiti maličkost, nýbrž srazil si jej pod nohy a chtěl jej uškrtiti, pročež zvědév o tom pán, spravedlivě odvolal milosrdenství, které mu byl učinil, a provedl na něm spravedlnost, vele služebníků svým, aby mu svázali ruce i nohy a aby byl vyvržen do temností zevnitřních. Nemyslete si, že Boží dobrota sladká, dobrý Ježíš, pověděl toto podobenství pro jiné než pro ty, kteří jsou v nepřátelství s Bohem a s bližním svým. Nechci tedy, abyste déle očekával tohoto pokárání, nýbrž chci, abyste v tom milosrdenství, které jste obdržel a obdržíte, dal účastenství svému nepříteli; protože jiným způsobem byste nemohl míti účastenství milosti Boží a byl bysten zbaven patření na něj.

² V originále „servo“ - služebník. Text evangelický má conservus, spoluslužebník.

BRATRU VILÉMOVI ANGLICKÉMU, Z POUSTEVNÍKŮ SV. AUGUSTINA

Nestačí nedbati časných statků a mrtviti tělo, nýbrž nutno přemáhati onu pýchu, jež svádí k přísnému souzení jiných a uplatňování vlastní libosti. Duše, mějž se za nehodnou bolestí a zásluh, jež jimi se získávají. S méně dobrými dlužno míti útrpnost a báti se o sebe.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahý synu v Kristu sladkém Ježíši. Já Kateřina, pokorná služebnice sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás, že máte pravé světlo; protože bez světla nebudeme moci jíti cestou pravdy, nýbrž půjdeme ve tmách... Jest zapotřebí míti dvě světla. První jest, abychom byli osvíceni k poznávání věcí pomíjejících tohoto světa, které míjejí všecky jako vítr. Ale toto se nepoznává dobře, nepoznáváme-li své vlastní křehkosti, jak velice jest nakloněna zákonem zvráceným, jenž jest upoután na údy naše, vzpírati se proti svému Stvořiteli. Toto světlo jest nutné každému tvorů, jenž má v sobě rozum, buďsi v jakémkoli stavu, chce-li míti Boží milost a býti účasten ovoce krve nejpokornějšího Beránka. Toto je světlo obecné, to jest, že vůbec každá osoba je má míti, protože kdo ho nemá, trvá ve stavu zavržení. A tato jest příčina, že není ve stavu milosti, nemaje světla, protože kdo nepoznává zloby viny a co jest její příčinou, nemůže se jí varovati ani nenáviděti příčiny. Tak také kdo nepoznává dobrého a příčiny dobrého, to jest ctnosti, nemůže milovati tohoto dobrého ani po něm toužiti.

A když duše dospěla k světlu povšechnému a získala si je, nesmí zůstávati spokojena, naopak má kráčet s veškerou horlivostí ku světlu dokonalému. Neboť, protože jsme dříve nedokonalí než dokonalí, se světlem dlužno jíti k dokonalosti. Dva druhy dokonalých krácejí v tomto dokonalém světle; to jsou někteří, kteří se dokonale oddají trestání těla své-

ho, činíce tvrdé, převeliké pokání; a aby smyslnost se nevzpírala proti rozumu, všecku svou touhu obrátili více k mrtvení těla než k ubíjení vlastní vůle. Tito se krmí u stolu pokání a jsou dobří a dokonalí; ale nemají-li veliké pokory a nesnaží-li se celým srdcem býti soudci podle vůle Boží a ne podle vůle lidské, často chybují proti své dokonalosti, činíce se posuzovači těch, kteří nejdou touž cestou, kterou jdou oni.

A to se jim děje, protože obrátili větší píli a touhu na mrtvení těla, než aby zabíjeli vlastní vůli. Takoví chtějí vždycky voliti časy a místa a potěchy myslí po své chuti, ano i soužení světa a útoky ďáblů, řkouce pro oklamání sebe samých, oklamání jsouce vůlí vlastní (kteráž se nazývá vůlí duchovní): „Chtěl bych tuto útěchu a ne tyto útoky a obtěžování ďábelské; nikoliv k vůli sobě, ale abych se více líbil Bohu a více jej měl; neboť zdá se mi, že tímto způsobem lépe jej mám než oním.“ A tím způsobem člověk často upadá do bolesti a do omrzelosti a stává se tím nesnesitelný sám sobě, a tak škodí svému stavu dokonalému. A jest v tom skryta vůně pýchy, a nepozoruje toho. Protože kdyby byl opravdu pokorný a ne domýšlivý, viděl by dobře, že první sladká Pravda dává stav, čas, místo, útěchu a soužení, jak jest nutné pro spasení naše, a aby byla naplněna v duši ta dokonalost, ke které jest člověk vyvolen. A viděl by, že všecko dává z lásky a proto s láskou.

A s uctivostí má všecko přijímati, jako činí druzí, kteří jsou v tomto sladkém a slavném světle, kteří jsou dokonalí v každém stavu, v němž jdou, a cokoliv Bůh na ně dopustí, všecko mají v povinné uctivosti, pokládajíce se za hodny bolesti a zlostí světských, a býti zbaveni svých útěch. A jako se pokládají za hodny bolesti, tak se pokládají za nehodny ovoce, jež pochází z bolesti. Tito ve světle poznali a zachutnali si věčnou vůli Boží, která nechce jiného než naše dobré a abychom byli posvěceni v něm, a proto bolesti na nás sesílá. A když

duše poznala vůli Boží, oblekla se v ní a nedbá jiného, než aby viděla, kterák by mohla rozhojňovati a zachovati svůj dokonalý stav pro slávu a chválu jména Božího. A proto otvírá oko rozum na předmět patření svého, Krista ukřižovaného, jenž jest pravidlo, cesta a nauka dokonalým i nedokonalým; a vidí láskyplného Beránka, že mu dává nauku dokonalosti. A vida ji, zamilovává si ji.

Dokonalost jest tato: Že Slovo, jež jest Syn Boží, se živilo u stolu svaté touhy po cti Otcově a spáse naší; a s touto touhou běží s velikou horlivostí na potupnou smrt kříže, nevyhýbaje se ani námaze ani útrapám, nepřestávaje od toho pro naši nevděčnost a nevědomost, že nepoznáváme jeho dobrodiní, ani pro pronásledování od Židů, ani pro posměchy ani pro urážky a pomluvy lidu, nýbrž jde vpřed vším tím jako náš vůdce a pravý rytíř, jenž byl přišel, aby nás naučil cestě a nauce své a pravidlu svému, přijda ke bráně s klíčem své drahé krve, vylité s ohněm lásky a s nenávistí a nelibostí hříchu. Jako by pravilo toto sladké a milující Slovo: „Hle, učinil jsem vám cestu a otevřel bránu krví svou. Nebuďte tedy nedbalí následovati ji, usedajíce na zemi s vlastní sebeláskou a s nevědomostí, takže byste nepoznávali cesty, a s domýšlivostí, že byste ji chtěli voliti po své vůli a ne po mé, jenž jsem ji učinil. Povstaňte tedy a následujte mne, protože nikdo nemůže jíti k Otci, leč skrze mne. Já jsem cesta a brána.“

Tenkrátě duše hoříc a poháněna láskou, běží k stolu svaté touhy a nevidí sebe pro sebe, hledajíc vlastního potěšení, ať duchovního, ať časného, nýbrž jako osoba, jež úplně v tomto světle a poznání zapřela vlastní vůli, nevzpírá se žádné obtíži, odkudkoli přichází, naopak, s bolestí, s potupou, s mnohým obtěžováním ďáblovým a pomluvou lidskou jí u stolu pokrm cti Boží a spásy duší. A nehledá nijaké odplaty ani u Boha ani u tvorů, to jest, takoví neslouží Bohu pro vlastní libost, ani bližnímu z vlastní

vůle neb pro užitek, nýbrž z pouhé lásky. Ztrácejí sebe sami, svlékajíce člověka starého, to jest vlastní smyslnost, a oblékají člověka nového, Krista sladkého Ježíše, následující ho zmužile. To jsou ti, kteří se živí u stolu svaté touhy a kteří obrátili větší horlivost k ubíjení vlastní vůle než k ubíjení nebo mrtvení těla. Oni arci mrtvili tělo, ale ne jakožto hlavní účinek, nýbrž jako nástroj, který má pomáhati a zabíjeti vlastní vůli, protože hlavní účinek má býti a jest, ubíjeti vůli, aby nehledala ani nechtěla jiného než následovati Krista ukřižovaného, hledajíc cti a slávy jména jeho a spásy duší. Tito jsou vždycky v pokoji a klidu a nemají, kdo by je pohoršoval, protože odstranili tu věc, která způsobuje pohoršení, to jest vlastní vůli. . .

Takový člověk se ze všeho raduje; a není učiněn soudcem služebníků Božích aniž jakéhokoli stvoření, jež má v sobě rozum, naopak raduje se z každého způsobu, ježž vidí, říká: „Díky buďtež tobě, Otče věčný, že v domě svém máš příbytky mnohé!“ A více se raduje z rozličných způsobů, ježž vidí, než kdyby je viděl jíti všecky jednou cestou, protože spatřuje, že více se ukazuje velikost dobroty Boží. Z každé věci se raduje a vycítuje vůni růží. A i o věci, kterou vidí zřejmě býti hříchem, nepronáší soudu, nýbrž spíše se k ní obrací se svatou a pravou soustrastí, řka: „Dnes tobě, zítra mně, kdyby nebylo milosti Boží, která mne zachovává.“

Ó, myslí svaté, kteří jste u stolu svaté touhy a kteří s takovým světlem jste dospěli toho, že živíte se pokrmem svatým, oděni jsouce sladkým rouchem Beránkovým, to jest vroucí láskou jeho. Vy nemáříte času, abyste se zabývali křivým posuzováním ani služebníků Božích ani služebníků světa; vy se nehoršíte pro žádnou pomluvu, ani k vůli sobě ani k vůli jiným. Láska vaše jest spořádána k Bohu i k bližnímu a nikoli neuspořádána. A protože jest spořádána, nepohoršují se, předrahy synu, na těch, které milují, protože jejich zdání jest mrtvo, aniž se

ujali souzení, dávající se voditi lidmi, nýbrž toliko Duchem svatým. Vizte tedy, že takoví okoušejí závdavku života věčného v tomto životě.

Chtěla bych, abyste vy i ostatní synové nevědomí dospěli tohoto světla, neboť vidím, že tato dokonalost chybí vám i ostatním. Neboť kdyby vám nechybělo světlo to, nebyli byste došli k takovým pohoršením a pomluvám a křivému posuzování, to jest, nedomnívali byste se a neříkali, že jiná osoba jest voděna a poutána vůlí tvora a ne Stvořitele. Bolí mne srdce i duše, když vidím vás škoditi své dokonalosti, ke které vás Bůh povolal, pod záštitou lásky a pod záminkou ctnosti. A nicméně ona ctnost zdánlivě jest ten koukol, který ďábel naseł na roli Páně, a to učinil, aby udusil símě svatých žádostí a nauky, která byla zaseta na rolích vašich. Nechtějte tedy déle tak činiti, když vám Bůh milostivě dal více světel: první, abyste pohrdali světem, druhé, abyste mrtvili tělo, třetí, abyste hledali cti Boží. Neškodte této dokonalosti vůlí duchovní, nýbrž zdvihněte se od stolu kajícího a přistupte ke stolu touhy po Bohu, kde duše jest ve všem mrtva vlastní vůlí, živíc se bez bolesti ctí Boží a spasením duší, rozhojňujíc dokonalost a neškodíc jí.

Pročez uvažujíc já, že tohoto nelze míti bez světla, a vidouc, že ho tu ve vás není, pravila jsem, že si žádám viděti vás, že máte pravé a dokonalé světlo. Jiného nepravím.

Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Všem se vám poroučím. Koupejte se v krvi Krista ukřižovaného. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

ANGELOVI DA RICASOLI, BISKUPOVI FLORENTSKÉMU

Aby se probudil ze sna a byl pastýřem pravým, srdce statečného, bez chladnosti a bázně otrocké. Láska, živená pokorou, zahání strach, jehož pramenem jest sebeláska. Aby následoval svatých pastýřů. Prosí o almužnu jistému klášteru.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Vám, nejdůstojnější a předrahý Otče v Kristu Ježíši, já Kateřina, píši . . . Ačkoli jest to opovázlivost, vy mi odpustíte a přičtete to lásce a touze mé, kterou já bídná, ubohá mám po spáse vaší a všeho stvoření, ale obzvláště vaší, jenž jste pastýřem mnohých ovcí. A proto vás prosím co nejsladčeji, abyste se vzbudil a povstal ze sna nedbalosti, uče se od sladkého Mistra lásky, jenž dal život jakožto pastýř za ovce, které ochotně budou slyšeti hlasu jeho, to jest, kteří budou zachovávat jeho přikázání. A kdyby nám vstoupila na srdce myšlenka: „Nemohu následovati této dokonalosti, protože cítím, že jsem slabý a křehký a nedokonalý a nástrahami ďábelskými a křehkostí těla a vnadami a klamy světskými jsem zeslaben“, opravdu, Otče, tak to jest, protože kdo následuje těchto věcí, zeslábne a jest tak bázlivý a lekavý strachem otrockým, že jako dítě se bojí svého stínu a ještě více stínu stvoření než stínu svého; a tolik se v něm rozmáhá tento strach, aby se neznelíbil tvorům a neztratil svého postavení, nedbá toho, že Stvořitel jeho jest urážen, nebo i sám jej uráží. Ale je-li opatrný a moudrý, utíká k matce a v jejím klíně nabývá smělosti a ztrácí všecken strach. Pročež neocenitelná Dobrota ve své nevýslovné lásce ustanovila lék proti všelike naší slabosti. Neboť ona jest ta přesladká máti, jež má za kojnou hlubokou pokoru, a krmí všecky své děti, ctnosti, a žádná ctnost nemůže míti života, jestliže ji nepočala a neporodila tato matka láska, tak praví

onen milující Pavel, vypočítáváje mnohé ctnosti, že nic mu to neplatí bez lásky.

Nuže tedy, následujte oněch pravých pastýřů, kteří následovali Krista ukřižovaného; neboť byli lidé jako vy a Bůh jest mocný jako tenkrát, protože jest nezměnitelný. Ale oni šli v šlépějích jeho, a poznávajíce svou slabost, utíkali pokorní, porazivše pýchu slávy a vlastní sebelásky, utíkali k matce pravé lásky a tam ztráceli všecken strach otrocký. A nebáli se kárati své poddané, protože měli na mysli slovo Kristovo, totiž: „Nebojte se těch, kteří mohou zabít tělo, nýbrž bojte se mne.“ A nedivím se tomu; protože oko jejich a chuť se neukájely zemí, nýbrž slávou Boží a spásou duší, a oni chtěli sloužiti a rozdávatí milosti duchovní i časné. A jako z milosti přijali, tak z milosti dávali, neprodávajíce za peníze ani svatokupecky. Ale počínali si jako dobří zahradníci a dělníci ustanovení v zahradě svaté Církve. A nedbali ani her ani vykrmených koní, ani velikého bohatství, ani aby utráceli to, co jest Církve, na nezřízené živobytí, ani to, co má náležeti chudým. Ale byli jako utvrzení touto matkou proti větru a vodám mnohých protivenství a aby vytrhovali hříchy a sázeli ctnosti; ztráceli sebe a hleděli na ovoce, které přinášeli Bohu. A byli zbaveni sebelásky, pročez milovali Boha pro Boha a protože jest svrchovaná dobrota a hodný lásky; a sebe milovali pro Boha, dávajíce čest Bohu a obětujíce svou námahu bližnímu; a bližního pro Boha, nehledíce k užitku, který by od něho mohli vzíti, nýbrž jediné k tomu, aby on mohl míti a okoušeti Boha.

Ach, ach, ach, nešťastná duše má! Nedělají dnes takto. Ale protože milují láskou námezdnou, milují sebe pro sebe i Boha pro sebe i bližního pro sebe. A tolik se rozmohla tato láska zvrácená, která spíše se má nazývati nenávistí smrtelnou, protože z ní pochází smrt! Ach běda, plačíc to pravím, že se nebojí nečistoty ani kupčiti s milostí Ducha svatého a ji prodávati. Přicházejí zlodějové, kteří kradou čest Boží a dávají ji sobě. Ach, a neoběsí ho, aby

jej potrestali. Vidí vlka pekelného odnášeti ovci, a zavírá oči, aby jí neviděl. A toto jest příčinou, proč se nevidí a proč se netrestá: jest to vlastní sebe-láska, z níž pochází nezřízený strach, protože on znamená na sobě tytéž vady, které mu poutají jazyk i ruce, a strach nedovolí mu kárati a trestati hříchu.

Nechtěla bych tedy, předrahý a nejdůstojnější a nejsladší Otče v Kristu Ježíši, aby se toto stalo vám, nýbrž prosím vás, abyste byl pravým pastýřem, hotov jsa dáti za ně život. A proto jsem řekla, že vás prosím a že si žádám s velikou toužebností, abyste povstal ze sna nedbalosti, protože kdo spí, nevidí a neslyší. A jest zapotřebí, abyste mnoho viděl a mnoho slyšel, protože musíte z nich vydati počet a jste uprostřed nepřátel, to jest těla, ďábla a rozkoší svět-ských. Nutnost spasení vašeho mne vyzývá, abych vás vzbudila, abyste se světlem následoval života a svatých způsobů pravých pastýřů. Přibližte se tedy k této sladké matce lásce, která vám odejme všecken strach otrocký a všecken chlad srdce, a dá vám pevnost a šířkost a volnost srdce. Neboť Bůh jest láska, a kdo jest v lásce, jest v Bohu a Bůh v něm. Poněvadž tedy, Otče, jsme viděli, že láska posiluje a zbavuje nás slabosti, a nepřítel jest mnoho a obléhájí nás, nesluší se vám zdráhati se vejíti do této pevnosti, následuje cesty pravdy a jiných pastýřů.

Nečekejte na zítřejší den, ale prosím vás pro lásku Krista ukřižovaného, abyste pamatoval na krátkost času, neboť nevíte, dočkáte-li se zítřka. Připomínám vám, že musíte zemřít, a nevíte kdy. Nepravím více, Otče, než abyste odpustil mně bídné ubohé.

A protože jste Otcem chudých a protože jste mne prosil a vymohl jste si ode mne slib, že vás požádám o první almužnu, které bude třeba, k níž se mi naskytne příležitost, proto se osměluji a prosím vás, jakožto Otce chudých i abych naplnila slib, který jsem vám učinila. Vězte tedy, že mám příležitost učiniti prevelikou almužnu, totiž klášteru svaté Anežky, o němž jindy jsem vám psala; a jsou to dobré klášternice a přesvatá družina a mají velikou po-

třebu. A mimo jiné také tu, že bylo ustanoveno, aby klášter, jenž jest venku za městem, byl uveden dovnitř za příčinou nepokojů a válek; ale do začátku musí dáti klášter padesát zlatých florentských a ostatní dá obec. A proto vám píši o jejich potřebě. Prosím vás důtklivě a snažně, abyste učinil, co nejvíce můžete.

BRATRU MATOUŠI FRANTIŠKOVÍ TOLOMEIMU Z ŘÁDU KAZATELSKÉHO

Z pokory pochází trpělivost; v ní jest pravá láska. Myšlenka vykoupení našeho, utvrzujíc lásku, proměňuje bázeň synovskou a zjevuje člověku tajemství vykoupení.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahý synu v Kristu sladkém Ježíši. Já Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás hledati Boha vpravdě, beze všelikého prostřednictví¹ vlastní smyslnosti neb jakéhokoli jiného stvoření, protože užívajíce prostřednictví nebudeme moci líbiti se Bohu. Bůh nám dal Slovo, jednorozeného Syna svého, nehledě na vlastní prospěch. To jest pravda, že nemůžeme jemu činiti prospěchu nižádného; ale ne tak se děje nám, protože, i když nesloužíme Bohu pro vlastní svůj prospěch, nicméně prospěch jest přece náš. On má z toho květ, to jest čest, a my ovoce prospěchu. On nás miloval nebyv milován, a my jej milujeme, protože jsme milováni; on nás miluje z milosti, a my jej milujeme z povinnosti, protože jsme

¹ Tommaseo vykládá: Někteří praví, že stvoření svou krásou vede je k Bohu, ale upadají v omyly Petrarkovy, který také praví, že Lauřiny půvaby jej vedou k Stvořiteli; ale nezdá se to býti pravdou, aspoň ne vždy. Mohlo by se však italské „mezzo“ překládati „prostředí“ a vykládati: Mezi nás a Boha nemá se nic vkládati, aby ani smyslnost ani tvor žádný nás neodděloval od Boha. Potom by věta „užívajíce prostřednictví“ (italsky „colmezzo“) mohla zníti „s prostřednictvím nebudeme se moci líbiti Bohu“.

vázání milovati jej. Takže jest tomu v příčině prospěchu, jehož nemůžeme Bohu činiti, tak jako v příčině toho, že nemůžeme milovati z milosti bez povinnosti. Protože my jsme zavázáni jemu a ne on nám, protože prve, než byl milován, nás miloval a proto nás stvořil k obrazu a podobenství svému. Hle tedy, že nemůžeme činiti mu prospěchu ani milovati ho touto první láskou. A já pravím, že Bůh toho na nás žádá, že jako on nás miloval bez jakéhokoli ohlédání se, tak chce býti milován od nás. Kterak tedy budeme moci to učiniti, když on toho žádá, a my mu toho nemůžeme učiniti?² Pravím vám to: tím prostřednictvím, které on ustanovil, abychom jej milovali nezištně a bez všelikého hledění ku svému vlastnímu prospěchu: to jest, máme býti prospěšni, nikoli jemu, neb toho nemůžeme, nýbrž bližnímu svému. Nuže, tímto prostřednictvím můžeme zachovávat to, čeho on na nás žádá pro slávu a chválu jména svého; a abychom ukazovali lásku, kterou máme k němu, máme sloužiti každému stvoření a milovati každé stvoření, jež má v sobě rozum, a rozšiřovati svou lásku na dobré i na zlé a na všeliký druh lidí, stejně na ty, kteří nám škodí a hněvají se na nás, jako na ty, kdo nám prospívají. Protože Bůh není přijímatelem osob, nýbrž svatých žádostí a láska jeho se rozšiřuje na spravedlivé i na hříšníky.

Pravda jest, že někoho miluje jako syna, někoho jako přítele, někoho jako služebníka, a někoho jako osobu, která se od něho odtrhla, a on si žádá, aby se vrátila, a tací jsou nešlechtní hříšníci, kteří jsou zbaveni milosti. Ale čím jim ukazuje lásku tento svrchovaný Otec? Tím, že jim uděluje času a v čase jim poskytuje mnohé prostředky, buď litováním hříchů, nebo bera jim místo a možnost, že nemohou činiti tolik zlého, kolik by chtěli, nebo mnohými jinými způsoby, aby v nich vzbudil nenávist hříchů a lásku ke ctnosti, kterážto láska ke ctnosti jim od-

² Chce, abychom jej milovali nehledíce ke svému prospěchu, a my nemůžeme ho milovati bez svého prospěchu.

nímá vůli hřešiti. A tak skrze čas, který Bůh jim dal z lásky, z nepřátel jsou učiněni přáteli a mají milost a jsou schopni míti dědictví Otcovo.

Lásku má k těm synům, kteří mu slouží vpravdě, bez jakékoli bázně otrocké, kteří zapřeli a umrtvili svou vlastní vůli a jsou poslušni pro Boha až k smrti každého stvoření, jež má v sobě rozum, a nejsou námezdníky, kteří mu sloužili pro vlastní prospěch, nýbrž jsou syny; a pohrdají radostmi a radují se ze soužení a jen hledají, kterak by se mohli připodobniti Kristu ukřižovanému a krmiti se potupami a obtížemi a bolestmi jeho. Tací nehledají Boha, aniž mu slouží pro sladkost nebo potěchu duchovní neb časnou, které by docházeli od Boha neb od stvoření, protože nehledají Boha pro sebe ani bližního pro sebe, nýbrž Boha pro Boha, jakožto hodného, aby byl milován, a sebe pro Boha, pro čest a chválu jména jeho, a bližnímu slouží pro Boha, činitele mu užitek, jaký mohou. Tito následují šlépějí Otcových, radujíce se všichni v milování bližního a milují služebníky Boží, milujíce při nich, že milují jejich Stvořitele; a milují nedokonalé z lásky si žádající, aby došli dokonalosti, dávající jim svatou touhu a ustavičnou modlitbu. Milují nešlechtné, kteří leží ve smrti hříchu smrtelného, protože jsou tvorové rozumní, stvoření od Boha a vykoupení touž krví jako oni, pročez jest jim líto jejich zavržení, a aby je zachránili, vydali by se na smrt tělesnou. Pronásledovníky, pomluvače, posuzovače, kteří se na ně horší, milují i proto, že jsou tvorové Boží, jakož jest řečeno, i proto, že jsou nástrojem a příčinou, aby si zjednali ctnosti a dospěli k dokonalosti, a to zvláště v oné veliké ctnosti trpělivosti, ctnosti sladké, která se nehorší ani nerozčiluje, aniž klesá na zem pro jakýkoli vítr nebo obtěžování lidské. To jsou ti, kteří hledají ho bez prostřednictví a jej milují vpravdě jako řádní a drazí synové; a on je miluje jako pravý otec a zjevuje jim tajemství své lásky, aby jim opatřil dědictví věčné. Pročez oni běží jako opojení krví Kristovou, hoříce ohněm Bož-

ské lásky, která je osvěcuje dokonale. Tito neběží cestou ctností svým způsobem, nýbrž způsobem Ježíše Krista, následující jeho šlépějí. A kdyby jim bylo možno sloužiti Bohu a zjednati si ctnosti bez namáhání, nechtějí jich. Tito nečiní jako druzí, totiž přítel a služebník, protože jejich služba někdy se děje s nějakým ohlédáním. Pročež někdy jest s ohlédáním se na vlastní prospěch, a pro tu věc přichází k velikému přátelství,³ protože poznává potřebu svou a dobrodince svého, a vidí, že on může pomáhati a chce. Ačkoli dříve byl služebníkem, protože poznal své zlé, z kteréhož zlého pocházel trest; pročež strachem z trestu vyhání hříchů a láskou obímá ctnost, chce totiž sloužiti svému Pánu, kterého urazil; a začíná míti naději v jeho dobrotu, uvažuje, že on nechce smrti hříšnickovy, nýbrž chce, aby se obrátil a byl živ. Kdyby však zůstával jen ve strachu, nebyl by dostatečný míti život, aniž by se vrátil v dokonalou milost Pána svého, nýbrž byl by služebníkem námezdným. Aniž také má trvati jen v lásce prospěchu a potěchy, kterou by obdržoval od Pána svého, když učiněn jest přítelem, protože tato láska nebyla by pevná, nýbrž by zemdlela, když by byl odtržen člověk od sladkosti nebo potěchy a radosti mysli, nebo když by přišel nějaký vítr protivný pronásledování nebo pokušení ďábelského; tenkrát by zemdlela v pokušeních ďábelských a obtížích tělesných. Pročež pro zbavení potěchy duševní by zmalomyslněl a v pronásledování a v příkořích, jež nám činí tvorové, by upadl v netrpělivost.

Takže vidíte, že tato láska není pevná, naopak, kdo miluje touto láskou, činí jako svatý Petr, který před utrpením miloval Krista sladce, ale nebyl pevný, a proto ochabl v čas kříže; ale potom zanechal lásky sladkosti, totiž po příchodu Ducha svatého, a ztratil strach a dospěl lásky pevné a zkušené v ohni mnohých protivenství. Pročež dospěv lásky synů, všechna protivenství snášel s pravou trpělivostí, ba

³ Člověk snaží se učiniti si Boha velikým přítelem a sebe jemu.

běžel do nich s největší veselostí, jako by byl šel na svatbu a ne do trápení. A to bylo proto, že byl učiněn synem. Ale kdyby byl Petr zůstal pouze ve sladkosti a ve strachu, který měl v čase Utrpení a po Utrpení Kristově, nebyl by došel takové dokonalosti, aby byl synem a hrdinou svaté Církve, aby mu chutnaly a byly pokrmem duše. Ale pozorujte způsob, kterým se Petrovi spolu s ostatními učedníky podařilo ztratiti bázeň otrockou a lásku slabou potěšení a obdržeti Ducha svatého, jakož jim zaslíbila první sladká Pravda. Tudíž praví Písmo, že se uzavřeli v domě a tam trvali ve bdění a v ustavičných modlitbách; a trvali tam deset dní a pak přišel Duch svatý.

Nuže, to jest nauka, které se máme přidržeti my i každý tvor, jenž má rozum, máme se totiž uzavřítí doma a trvati ve bdění a v ustavičné modlitbě a trvati takto deset dní a potom obdržíme plnost Ducha svatého. Kterýžto když přišel, osvítil je pravdou, a uzřeli tajemství neocenitelné lásky Slova s vůlí Otcovou, jenž nechtěl jiného, než naše posvěcení. A to nám ukázala krev tohoto sladkého a láskyplného Slova, jenž se vrátil k učedníkům, to jest, když přišla plnost Ducha svatého. A přichází s mocí Otcovou, s moudrostí Synovou a s dobrotou a laskavostí Ducha svatého, takže pravda Kristova jest naplněna, kterýžto řekl učedníkům svým: Odcházejím a navrátím se k vám. Pročež tenkrát se vrátil, protože nemohl přijíti Duch svatý bez Syna a bez Otce, protože byl jedno s nimi.⁴

Takže přišel, jakož řečeno jest, s mocí, kteráž se přivlastňuje Otci, a s moudrostí, která se přivlastňuje Synu, a s dobrotivostí a láskou, která se přivlastňuje Duchu svatému. To dobře ukázali apoštolové: neboť ihned pro lásku ztratili bázeň. Pročež s pravou moudrostí poznali pravdu, a s velikou mocí vyšli proti nevěřícím, poráželi modly a vyháněli ďábelství. To se nedálo mocí světskou ani silou tělesnou, nýbrž silou ducha a mocí Boží, kterouž byli

⁴ Podle slov: Já a Otec jedno jsme.

milostí Boží obdrželi. Nuže, tak se stane těm, kteří se odvrátili od vývratku hříchu smrtelného a bídy světské a začíná jim chutnati svrchované Dobro a zamilovávají si jeho sladkost. Ale, jakož jest řečeno, kdo by zůstával jen ve strachu, tím by neušel peklu, nýbrž činil by, jako činí zloděj, jenž se bojí šibenice a proto nekrade, ale ne že by nekradl, kdyby věděl, že nebude trpěti trestu. Tak se stává také při milování Boha pro sladkost, to jest, nebylo by ani pevné ani dokonalé, nýbrž mdlé a nedokonalé. A proto nevytrvávají pevně v obtížích; ale kteří mají lásku synů, zůstávají na cestě a vedou si s pravou vytrvalostí, aby došli dokonalosti.

Způsob, kterým dojíti dokonalosti, jest způsob učedníků, jakož řečeno. To jest, jako Petr a ostatní se uzavřeli v domě, tak činili a mají činiti ti, kteří dospěli lásky Otcovy, kteří jsou syny. Pročež ti, kteří chtějí se dostat do tohoto stavu, mají vejíti do domu a zavřít se tam, to jest v domě poznání sebe samých, kteréž jest onou komůrkou, kde má duše bydleti. V kteréžto komůrce nalézá jinou komůrku, to jest komůrku poznávání dobroty Boží vůči sobě. Tudíž z poznávání sebe bere pravou pokoru, se svatou nenávistí urážky, kterou činila a činí svému Stvořiteli, a tím dochází pravé a dokonalé trpělivosti. A poznáváním Boha, kteréž nalezla v sobě, získává si ctnost lásky, odkudž bere svaté a láskyplné touhy. A tímto způsobem nalézá bdění a ustavičnou modlitbu, to jest, dokud trvá uzavřena v tak sladkém a slavném domě, jakým jest poznávání sebe a Boha. Bdí, pravím, nejen očima duševními, to jest, aby nikdy oko rozumu se nezavíralo, nýbrž vždycky aby bylo otevřeno na svůj předmět a lásku nevýslovnou, Krista ukřižovaného, a tam nalézá lásku a vinu svou vlastní. Protože pro hřích nám Kristus daroval svou krev. Tudíž duše s převelikým citem se hne k milování toho, co miluje Bůh, a k nenávisti toho, čeho on nenávidí. A všechno své konání řídí k Bohu a všechno činí ke cti a chvále jména jeho. A to jest ta modlitba ustavičná, o níž

praví Pavel: Modlete se bez ustání. Nuže, tato jest cesta, která povstati z pouhého služebnictví a přátelství, to jest ze strachu otrockého a z citlivé lásky ke svému vlastnímu potěšení, a dodělati se pravého služebnictví, pravého přátelství, pravého synovství. Neboť učiněn jsa člověk pravým synem, nepřestává proto býti pravým služebníkem a pravým přítelem, nýbrž jest služebníkem a přítelem vpravdě, bez všelikého ohlédání na sebe nebo na jiné, leč na to, aby se líbil Bohu.

Pravili jsme, že trvali tam deset dní, a potom přišel Duch svatý. Tak duši, která chce dojíti této dokonalosti, sluší trvati deset dní, to jest, trvati v desateru přikázání Božích. A zachovávajíc přikázání bude zachovávat rady, neboť jsou svázány vespolek a nezachovává se jedno bez druhého. A pravda jest, že kteří jsou ve světě, mají zachovávat rady myslí svou, to jest svatou touhou, a ti, kteří vyšli ze světa, mají je zachovávat myslí i skutkem. A takto dochází člověk hojnosti Ducha svatého s pravou moudrostí pravého a dokonalého osvícení a poznání, se silou a mocí, silný jsa proti jakémukoli útoku a mocný zvláště proti sobě sám, jsa pánem vlastní smyslnosti. Ale všeho tohoto byste nemohl činiti, kdybyste se rozptyloval mnohými hovory, vzdaluje se z komůrky a jsa nedbalý v choru. Pročež uvažujíc já toto, řekla jsem vám, když jste odcházel ode mne, abyste se snažil vyhýbat se hovorbům a zdržovat se v komůrce a neopouštět choru ani refektáře⁵ (pokud by vám bylo možno), ani bdění s pokornou modlitbou; a tak naplníte žádost mou, jak jsem vám řekla, že si žádám vidětí vás hledati Boha vpravdě, beze všeho prostřednictví. Jiného vám nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

⁵ T. j. nepřijímati častých pozvání jinam.

PETROVI CANIGIANIMU VE FLORENCII

Láska jest roucho svatební. Život člověčenstva až na konec věků jest pozváním na svatbu lásky. Sebeláska způsobuje bolesti. Člověk dobrý jest pánem, zlý otrokem. Hořkost posiluje. Lásky jest zapotřebí.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

...Bez roucha svatebního nemůžeme vejíti na svatbu života, na niž jsme pozváni, nýbrž budeme vyhnáni a vypovězeni z života věčného s převelikou hanbou. Ó, jak bude zahanbena ta duše, která v poslední hodině smrti, když již se chystá vejíti na svatbu vlasti své, svou vinou se jí pocítí zbavenou a z ní vypovězenou, ana bude nalezena, že dokonala život svůj bez tohoto sladkého a drahého roucha. Zahanbení nachází před tváří Boží, před tváří andělů a před tváří lidí a ve svědomí svém, které jest jako červ, jenž ustavičně hlodá, a ve vidění ďáblů, jichž služebníci se učinila, sloužíc jim, světu a vlastní smyslnosti. A odplata, kterou za to přijímá, jest zahanbení a zavržení s velikou mukou a trápením. Přijímá od nich to, co mají v sobě. Toto se jí děje, protože jde na hody bez roucha svatebního.

Kdo ji o ně oloupil? Vlastní sebeláska. Protože ten, kdo miluje sebe vlastní láskou smyslnou, nemůže milovati Boha ani sebe láskou rozumnou; protože jedna láska jest protivna druhé, takže nemají navzájem žádné srovnalosti. Ó, předrahý Otče, jak jsou různé a jak jest nebezpečná a bolestná láska smyslná,¹ a jak sladká jest láska Boží! Rozdíl jest tento: Kdo věnoval svou náklonnost světu, miluje a hledá všech těch věcí, ve kterých může nalézati libost smyslnou, hledá hodností, statků a bohatství světského, kdežto služebník Boží se jim vyhýbá jako jedu, protože od nich odvrátil náklonnost a lásku a odtrhl od nich své srdce a přiložil je pouze k svému Stvořiteli, pokládaje si za slávu býti zbaven svých důstojností a bohatství, rozkoší a libostí a přijí-

¹ Láska, táhnoucí se k tomu, co jest příjemno smyslům, k životu, ke zdraví, k pohodlí, statkům atd.

mati veliká pronásledování a pohanu od světa a jeho následovníků.

Všecko snáší s pravou a svatou trpělivostí, protože všecko pošlapal nohama své náklonnosti, kterou dokonale obrátil k Bohu. Učiněn jest pánem světa, protože úplně ho zanechal, ne na polovic, nýbrž docela, a jestliže nikoliv skutkem, aspoň svatou a pravou touhou, ceně svět dle toho, zač stojí, a ne více, a pohrdaje vlastní křehkostí, chovaje ji jako služebnou, poddanou pánovi rozumu. Kdežto milovník sebe samého si dělá Boha ze světa a rozkoší jeho i ze sebe, to jest, ten čas, který má vynakládati, aby sloužil svému Stvořiteli, vynakládá na skutky marné a pomíjející a na tělo své křehké, které dnes jest a zítra není, protože jest pokrm červů a pokrm smrti a jest měch plný lejna. On miluje pýchu, a Bůh pokoru; on jest netrpělivý, a Bůh chce trpělivost; on má srdce těsné, že se tam nevejde Bůh ani bližní skrze lásku; Bůh jest štědrý a ochotný. A proto služebníci Boží, následovníci Božské Lásky, kteří v pravdě se spravují učením Krista ukřižovaného, jsou hotovi dáti život pro čest Boží a pro spásu bližního; a nebohý člověk služebník světa bližního hryže zuby závisti a nenávisti a s hněvem a nelibostí požívá maso jako chtivostí pomsty. Tento si libuje v blátě nečistoty; a služebník Boží ve vůni čistoty a zdrženlivosti. I když jest v řádném stavu manželství, snaží se bez lásky ke ctnosti cítiti a chutnati vůni zdržlivosti. Ve všech těchto věcech nalézáme, že jeden jest opak druhého, a proto nemožnou býti vespolek, nýbrž jeden zahání druhého.

Pročež vidíme, že když člověk se obrátí k poznání své bídy a malé pevnosti a stálosti světa a jeho nestálosti, ihned ho nenávidí a nenávistí zahání lásku. A protože bez lásky nemůže býti duše živa, ihned miluje to, co světlem rozumu uzřela a poznala v lásce Boží, nalézajíc na sobě velikou dobrotu Boží, pevnost a stálost, které se jí od něho dostává, vidouc se znovustvořenou milostí v krvi pokorného a neposkvrněného Beránka, jenž z lásky umyl tvář duše

vlastní krví. Pročež, vida člověk, že tolik jest milován, nemůže nemilovati. A proto jest nám velice potřebí světla, abychom poznávali lásku Boží k nám a milosti a dary, jež ustavičně přijímáme od něho. Tato láska činí člověka vděčným a uznalým Bohu i bližnímu svému, jako sebeláska činí nevďečným a neuznalým, protože přičítá své vlastní moudrosti to, co má. A kdo ukazuje, že to jest tak? Jeho nevďečnost; kterážto nevďečnost se ukazuje vinami, kterých se ustavičně dopouští, jako vděčnost dokazuje, že duše přičítá jedinému Bohu to, co má, vyjímaje hřích.

Pravím, že služebník světa, milovník sebe samého, snáší preveliké a nesnesitelné obtíže, protože, jak praví sv. Augustin, Pán dopustil, aby člověk, jenž nezřízeně miluje, byl nesnesitelný sobě sám. Takový nese kříž ďáblův, protože dodělává-li se rozkoší, dodělává se jich s bolestí; a když je má, drží je s útrapou, obtíží pro strach, aby jich nepozbyl; a ztratí-li je, trápí se proto s prevelikou netrpělivostí; a nemůže-li jich míti, má bolest, protože by je chtěl. Tolik jest slepý, že ztrácí svobodu svou, čině se služebníkem a otrokem hříchu a světa s jeho rozkošemi a vlastní křehkostí. To jsou bolesti milovníkům světa společné; ale kolikeré a jaké jsou bolesti zvláštní, to vidíme co den, jaké obtíže snášejí lidé ve službě ďáblův. Ach běda! Aby si získali peklo, nedbají smrti tělesné a nevzpírají se žádných obtíží: a já (ó, mne bídné), abych měla Boha a získala Boha, nevytrpěla jsem nikdy žádné malé věci. Stín můj mne strašil. Opravdu vyznávám, že synové temnosti zahanbují syny světla, protože s větší horlivostí a přičiněním a s větší obtíží jdou do pekla než synové světla do života věčného. Takže veliká jest obtíž a mnohá jest hořkost, kterou způsobuje tato zvrácená a bídná láska.

Ale pravá a nejdokonalejší láska má v sobě takovou rozkoš, sladkost a lahodu, že žádná hořkost jí nemůže vzíti sladkost její; ani jí hořkost nemůže znepokojiti, nýbrž mnohem více posiluje mysl, pro-

tože více přibližuje duši k svému Stvořiteli, a v něm okouší člověk sladkosti lásky jeho, s vírou živou pevně za to maje, že co mu Bůh dává nebo naň dopouští, činí to pro jeho dobré a pro jeho posvěcení. Kdo mu to ukázal? Krev Kristova, ve které umřel se světlem víry, že kdyby byl chtěl něco jiného než naše dobré, nebyl by nám Bůh dal takového vykupitele, jakým bylo Slovo jeho Syna, a Syn nebyl by dal život, kterýž dal s takovým ohněm lásky, stavě na tělo své naše nepravosti.

Pravá a dokonalá láska naplňuje duši statečností a dlouhou vytrvalostí, takže člověk neotáčí hlavy zpátky, aby viděl, kolik jest zoráno. Ona se nehorší ani na sebe ani na bližního svého, nýbrž s dobrotivostí a láskou bratrskou nese a snáší jeho chyby. Jí nebolí, když jest zbaven své důstojnosti, ani má-li ji, nevládne jí s bolestí; a nemá-li, nehledá jí aniž se namáhá, aby měla; protože náklonnost duše jest spořádána a narovnána podle vůle Boží, ve které zabíla svou vůli vlastní, kteráž vůle jest ta věc, která nám způsobuje bolest a obtíž.

Tato láska jej odtrhuje od světa a sjednocuje s Bohem lnutím lásky; pořádá paměť, aby pamatovala na dobrodiní jeho, posvěcuje oko rozumu, aby poznávalo pravdu v učení Krista ukřižovaného, a obrací k němu náklonnost, aby jej milovala celým srdcem a úzkostnou a velikou touhou. Pořádá také nástroje těla, to jest, všechny jeho úkony tělesné i duchovní jsou obráceny ke cti Boží a k milování ctnosti. Tenkrát se nalézá, že duše v pravdě vyhověla Bohu, jenž ji pozval na svatbu života věčného od počátku jejího stvoření až do konce. Ona jsouc vděčna, oděla se rouchem svatebním vroucí lásky, protože se zbavila lásky smyslné, nenávidíc ji; a miluje Boha i sebe láskou rozumnou. A tak se nalézá oblečenu láskou, neboť jiným způsobem nemohla přijíti k cíli svému.

Pročež uvažujíc já, že jiné cesty v té příčině není, pravila jsem, že si žádám viděti vás utvrzeného v pravé a nejdokonalejší lásce. A tak chci, abyste činil

v této chvíli času, který Bůh nám uchoval z milosrdenství, abyste nyní znova započal vysvlékati se ze sebe a oblékati Krista ukřižovaného. Nechte od nynějška mrtvých pochovávat mrtvé, a vy následujte jeho s veškerou pravdou. Nechte již starosti světských, ať se jimi zabývá, komu to náleží, a vy prožívejte čas ve svatých zaměstnáních s pravými a skutečnými ctnostmi; a nevyčkávejte času, protože nejsme jisti, budeme-li jej míti. Milujte, milujte, neboť nevýslovně jste milován.

Hledejte zábavy a radosti u služebníků Božích, s nimi máje své obcování. Zpovídejte se velmi často (ač myslím, že netřeba toho říkati), a Tělo Páně přijímejte o všech velkých svátcích, abyste si mohl dokonaleji sjednati toto sladké břemeno. A přičiňujte se, aby rodina byla vychovávána se svatou bázni Boží.

BRATRU RAIMUNDOVI Z CAPUE, Z ŘÁDU KAZATELSKÉHO

Poznání pravdy v pravdě. Chvály krve Beránkovy.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahý Otče v Kristu sladkém Ježíši! Já Kateřina, pokorná služebnice sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho. Žádám sobě viděti vás ženičem pravým Pravdy a následovníkem a milovníkem téže Pravdy. Ale nevidím, kterakým způsobem bychom mohli okoušeti chuti této Pravdy a s ní přebývati, jestliže nepoznáváme sebe samých. Protože v poznávání sebe v pravdě poznáváme, že my nejsme, nýbrž nalézáme, že bytí své máme od Boha, vidouce, že nás stvořil k obrazu a podobnosti svému. A v poznávání sebe také nalézáme znovustvoření, jež nám Bůh způsobil, znova nás stvořiv milostí v krvi jednorozeného svého Syna, kteráž krev nám zjevuje pravdu Boha Otce. Pravda jeho byla

tato: že nás stvořil k slávě a ohvále jména svého a abychom byli účastni věčné krásy jeho, abychom byli posvěceni v něm. Kdo nám to dokazuje, že toto jest pravda? Krev neposkvřněného Beránka.

Kde nalézáme tuto krev? V poznání sebe. My jsme byli tou zemí, kde byl zaražen prapor kříže; my jsme stáli jako nádoba, abychom přijali krev Beránkovu, jež tekla dolů po kříži. Proč jsme byli tou zemí? Protože země nebyla s to, aby držela zpříma kříž, naopak, byla by odepřela takovou nespravedlnost, aniž hřeb byl s to, aby jej udržel přikovaného a přibitého, kdyby láska nevýslovná, kterou měl k spasení našemu, nebyla ho držela; takže tedy zanícená láska ke cti Otcově a spáse naší jej držela. Byli jsme tedy my tou krví, kteří jsme drželi zpříma kříž, a jsme tou nádobou, kteří přijali jsme krev. Kdo pozná tuto Pravdu a bude ženichem jejím, najde v krvi milost, bohatství a život milosti, a najde přikrytu nahotu svou a sebe oblečena rouchem svatebním ohně lásky, ohně smíchaného s krví, jež z lásky byla prolita a spojena s božstvím. V krvi bude se živiti a krmiti milosrdenstvím, v krvi rozhání tmu a okouší světla, protože v krvi ztrácí mrak smyslné sebelásky a bázeň otrockou, jež způsobuje útrapy, a obdrží bázň svatou a jistotu v Boží lásce, kterou našel v krvi. Ale kdo nebude nalezen milovníkem Pravdy, nepozná jí v poznávání sebe a krve.¹ Ale ať si počíná upřímně a bez marných řečí nebumělých nebo bázně otrocké; a ať cítí světlo víry živé, nejen slovy, ale aby stačilo každého času, to jest v protivěnství jako ve štěstí, v čas pronásledování jako v čas radosti, a pro žádnou věc neumenšuj se víra a světlo jeho. Neboť Pravda dala poznati v Pravdě² a ne tak s chutí, nýbrž skutkem. Pravím, že nebude-

¹ Nejprve dlužno milovati Boha, abychom poznali pravdu o sobě a o něm. Celý následující odstavec jest svrchovaně nejasný a Tommaseo vyznává, že o výkladu a smyslu jistého neví. Ale tento jakýsi nedostatek hojně nahrazuje zakončení listu, věnované velebení účinků krve Kristovy.

² Ha fatto cognoscere nella Verità = snad cognoscere nella Verità by mohlo znamenati též: poznati Pravdu

li toto světlo a tato Pravda nalezena v duši, nebude to proto, že by nebyl člověk nádobou, jež přijala krev, nýbrž svým rozsudkem a svým zavržením, ve tmách a zbaven jsa roucha milosti, obdrží odsouzení, ne chybou krve, nýbrž protože pohrdl krví a jakožto zaslepený sebeláskou, neviděl ani nepoznal Pravdy v krvi, pročez ji přijal ke své záhubě a s velikou hořkostí jest zbaven radosti krve a sladkosti a ovoce krve, protože nepoznal sebe ani krve v sobě, a proto nebyl ženichem věrným Pravdy.

Jest vám tedy zapotřebí poznati Pravdu a chtíti býti ženichem Pravdy. Kde? V domě poznání sebe samého když budete poznávati, že své bytí máte od Boha z milosti a ne z povinnosti. A v sobě musíte poznávati znovustvoření, které vám dal, to jest, že jste znovustvořen milostí v krvi Beránkově, a v ní musíte se koupati a utopiti a zabíti svou vlastní vůli. Jiným způsobem nebyl byste opravdovým ženichem Pravdy. Utopte se tedy v krvi Krista ukřižovaného a koupejte se v krvi a opojte se krví a nasyťte se krví a oblecte se krví. A byl-li byste býval učiněn nevěrným, znova se pokřtěte v krvi; jestliže ďábel by zakalil oko rozumu, umyjte si oko krví; byl-li byste upadl v nevděčnost za dary, nejša za ně uznalým, buďte vděčný v krvi; byl-li byste pastýřem bojácným a bez prutu spravedlnosti, kořeněné opatrností a milosrdenstvím, vytáhněte jej z krve; a okem rozumu hleďte jej uzříti v krvi a rukou lásky jej vzíti a s úzkostnou touhou jej pevně držeti. V teplu krve rozpustěte vlažnost a ve světle krve ať spadne tma, abyste byl ženichem Pravdy a pastýřem pravým a správcem duší, které vám jsou odevzdány do rukou, a milovníkem komůrky duše i těla, pokud vám jest možno ve vašem postavení. Budete-li zůstávati v krvi, budete to činiti; jestliže nikoli, nikoli. A proto vás prosím pro lásku Krista ukřižovaného, abyste to činil. A zbavte se každého stvoření

(nella Verità). Pravda se poznává spíše konáním dobrého než vnitřní radostí, vnitřním ochutnáváním sladkosti jakési.

(a já budiž první) a oblecte se z lásky v Boha a v každé stvoření pro Boha, to jest, abyste miloval mnohé a stýkal se s nemnohými, leč se to vidí dobré pro spásu duší. A tak budu činiti já, pokud Bůh mi dá milost. A znova se chci obléci krví a svléci se sebe každé roucho, jež bych byla měla až posud. Chci krev, a v krvi činím a budu činiti dosti své duši. Byla jsem oklamána, když jsem jí hledala v tvorech. Takže chci v čase starostí míti společenství krve a tak budu nalézati krev a tvory a budu píti náklonnost a lásku k nim v krvi. A tak v čas války budu okoušeti pokoje a v hořkosti sladkosti a v tom, když budu zbavena tvorů a něžnosti otcovy, budu nalézati Stvořitele a svrchovaného a věčného Otce. Koupejte se v krvi a radujte se, neb já se raduji v svaté nenávisti proti sobě samé.

Jiného vám nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

OPATOVÍ NUNCIOVI APOŠTOLSKÉMU¹

Údy těla tajemného jsou spojeny láskou: ona jest mlékem, které živí, ohněm, jež osvěcuje a zahřívá a proměňuje v sebe věci, jež zasáhne. Pokora sluší zvláště na představené, kteří mají sloužiti duchovně i ve věcech časných. Nechť papež neupřilishuje lásky příbuzným a trestá spravedlivě pastýře chybuující. Hříchy pastýřů. Dlužno vybíratí lepší kardinály.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Ó, ctihodný a předrahý Otče v Kristu Ježíši, kterak blažená bude duše vaše i má, když uvidím, že jsme spojeni s ohni lásky Boží, a víte, že ta láska skýtá mléka synům svým a živí je! A zdá se mi, že mléka toho nelze ssáti jiným způsobem, než kterým dítě ssaje mléko z prsou matky své, kteréžto ssaje mléko

¹ Gerhard de Pny, benediktin, opat marmontierský, příbuzný Řehoře XI., který jej poslal r. 1371 do Italie, aby vybíral dávky a příjmy sv. Stolic, a r. 1372 jej učinil správcem provincie peružské a jiných krajin.

prostřednictvím prsu a tak se živí. Tak vězte, že duše naše nemůže mítí života jiným způsobem, než prostřednictvím Krista ukřižovaného. Tak řekla první Pravda: „Nikdo nemůže přijíti k Otci než skrze mne.“ A jinde praví: „Jáť jsem cesta, pravda a život, a kdo jde skrze mne, nechodí ve tmách, nýbrž jde světlem.“

Ó, neocenitelná přesladká Lásko, jaká jest cesta tvá, kterou jsi vyvolila s takovou láskou? Nevidím, že by to byla čest ani rozkoše ani sláva lidská ani vlastní sebeláska, protože láska nehledá svých věcí, nýbrž toliko slávy Boží a spásy stvoření. Jeho život tedy nebyl nic jiného než potupa a příkoří a urážka a hana a posléze potupná smrt kříže. Po této cestě šli za ním svatí, jakožto údové spojení a sjednocení s touto sladkou hlavou Ježíšem, kterýž jest tak dobrotivý, že dává život a pokrm všem údům, kteří jsou spojeni s touto hlavou. A řekneme-li: „Kterak mám následovati této sladké hlavy a spojití se s ní?“, vězte, že jiným způsobem se člověk nesváže než poutem, ani se nestane jednou věcí on a oheň, leč se uvrhne do něho, tak aby ani kouska nezůstávalo mimo oheň. Nuže, toto jest to pouto lásky, kterým se duše spoutává s Kristem. Ó jak sladké jest toto pouto, které připoutalo Syna Božího na dřevo přesvatého kříže! A když jest člověk upoután tímto poutem, ocítá se v ohni. A oheň lásky Boží činí v duši tak, jako činí oheň hmotný, protože hřeje a osvěcuje a proměňuje v sebe. Ó, ohni sladký a přitažlivý, jenž zahříváš a zapuzuješ všelikou studenost hříchu a nepravosti a vlastní sebelásky! Toto teplo zahřívá a zapaluje toto dřevo suché vůle naší, takže ona potom se zapaluje a rozšiřuje sladkými a milostnými touhami, milujíc, co miluje Bůh, a nenávidíc, čeho nenávidí Bůh. A jakmile duše vidí, že jest tolik nesmírně milována a že se sám za ni vydal Beránek vykrváčený na dřevě kříže, tenkrát, pravím, že oheň ji osvěcuje a nepřipadají na ní tmy. A tak duše, osvícená tímto cti-hodným ohněm, rozpíná všecku svou chápavost a rozšiřuje ji. A když ucítla a obdržela světlo, roze-

znává a vidí, co jest ve vůli Boží, a nechce následovati ničeho, než šlépějí Krista ukřižovaného, protože dobře vidí, že jinou cestou nemůže jíti, a nechce se radovati z jiného než z potup svých. Pročež tenkrát prostřednictvím těla Kristova ukřižovaného ssaje do sebe mléko Boží sladkosti. Ó světlo sladké, v němž není temnosti ani bolesti, ať si přijde jakákoli hořkost nebo truchlivost! Protože to světlo, jež dal oheň, vidí, že všechny věci pocházejí od Boha, vyjímaje hřích a nepravost, a vidí, že Bůh nechce jiného, než naše posvěcení; a aby nám dal toto posvěcení milosti, snížil se Bůh k člověku a s ním se spojil, pročež jeho pokora vytrhuje naši pýchu.

On jest to pravidlo, kterého nám všem sluší následovati. Toto dobře pozoruje rozum osvětlený a vidí to, upíraje oko v oko Božské lásky a dobroty Boží. A kde ji nalézá? V poznání sebe samého. Protože vidí, že on není, a poznává, že bytí své má od Boha z milosti a lásky, a ne z povinnosti. Hned tedy, jakmile rozum náš se upře na takovou dobrotu, zrodí se v něm pramen živý milosti, zdroj oleje hluboké pokory, která mu nedá padnouti ani se nadýmati pýchou ani jakýmkoli postavením ani slávou žádnou, kteroukoli by měl. Ale jako dobrý pastýř bude následovati šlépěje Mistra svého, jako činil onen svatý a sladký Řehoř a jiní, kteří ho následovali, kteří ačkoliv byli velicí, dělali se malými a nechtěli si dávat sloužiti, nýbrž chtěli sloužiti duchovně i časně, a to spíše dobrým životem než slovy. Když tedy rozum obdržel světlo ohně tím způsobem, jak řečeno, tenkrát oheň ten jej proměňuje v sebe sám, a jest z obou jedna věc. A tak jest paměť a Kristus ukřižovaný jedno, takže nemůže si člověk jiného nic pamatovati ani z jiného se radovati ani na jiné mysliti, než na milého svého, kteréhož miluje, a na nevýslovnou lásku, kterouž vidí u něho k sobě a k veškerému pokolení lidskému. Pročež ihned, jak paměť toto podrží, zamiluje si člověk Boha a bližního svého, takže stotisíckrát by dal život za něj. A neohlíží se na prospěch, který z něho bere, ale pouze proto, že

vidí, že Bůh miluje své stvoření, proto jej těší milovati, co on miluje. Dobře tedy můžeme říci, že láska Boží jest opravdu oheň, který zahřívá a osvěcuje a proměňuje v sebe. A srovnávají se v tomto ohni tři mohutnosti duše, totiž paměť, podržujíc u sebe dobrodiní Boží, rozum, chápaje dobrotu, a vůle se rozpíná k milování takovým způsobem, že nemůže jiného milovati aniž po žádné věci toužiti mimo něj. A všechno konání člověkovo jest naměřeno k němu, a nemůže jinak viděti, nýbrž vždycky myslí, aby činil tu věc, která více by se líbila jeho Stvořiteli. A protože vidí, že žádná obět mu není tolik příjemná, jako když člověk nalézá chut v duších a jimi se živí, nikdy se jich nenasycuje.

A zvláště na vás, Otče, žádá Bůh, a na rovných vám, této horlivosti a pečlivosti. Tato jest cesta Krista ukřižovaného, jenž vždycky nám bude dávat světlo milosti. Ale jdouce po jiné cestě, půjdeme z temností do temností a naposledy na smrt věčnou. Obdržela jsem, sladký Otče můj, list váš s velikým potěšením a s radostí, uvažujíc, že si vzpomínáte na takové nepatrné a bídne stvoření. Porozuměla jsem obsahu jeho, a odpovídajíc vám na první ze tří věcí, na něž se mne tážete, pravím, že myslím, že sladký Kristus náš na zemi by dobře učinil (a tak se zdá před tváří Boží), kdyby zvláště dvě věci, kterými se hubí nevěsta Kristova, odložil. Jedna jest přílišná náklonnost k příbuzným a přílišná pečlivost o ně, a zvláště v této příčině by se slušelo, aby byl ve všem a všelikým způsobem umrtven.

Druhá jest přílišná dobrota, založená na přílišném milosrdenství. Ach, ach, to jest příčina, proč údy hnijí, totiž proto, že nejsou trestány. A zvláště se Kristu protiví tři nezřízené nepravosti: nečistota, lakota a nadutá pýcha, kteráž panuje v Nevěstě Kristově, to jest v prelátech, kteří k jinému nehledí, než k rozkošem a k nádheře a převelikému bohatství. Vidí, že ďáblové pekelní odnášejí duše jejich poddaných a nedbají toho, protože jsou učiněni vlky a prodavači Boží milosti. Bylo by tedy třeba statečné

spravedlnosti, aby je trestala, protože přílišná dobrota jest převelikou ukrutností; ale spravedlivě a milosrdně by se musilo trestati. Ale pravím vám, Otče, že opravdu doufám pro dobrotu Boží, že začne pro mnohé modlitby a pobídky, které bude míti od služebníků Božích, odkládati tuto chybu přílišné náklonnosti k příbuzným. Nepravím, že Nevěsta Kristova není pronásledována, ale myslím, že zůstane ve květu, jakož má zůstávati. Jest zapotřebí, má-li býti všecko spraveno, aby bylo zkaženo až do základů. A toto, co řečeno jest, to zkažení, jemuž chci, abyste rozuměl, není jiným způsobem.²

Stran druhé věci, kterou pravíte, v příčině hříchů našich, Bůh vám dejž hojnost milosrdenství svého. Víte, že Bůh nechce smrti hříšnickovy, nýbrž chce, aby se obrátil a živ byl. Pročež já, nehodná vaše dcera, vzala jsem a vezmu dluh hříchů vašich na sebe, a společně vaše i mé spálíme v ohni sladké Lásky, kde se stravují. Proto doufejte a mějte za jisto, že Boží milost vám je odpustila. Ustanovte si nyní pořádek dobrého života a ctností, zachovávejte v srdci svém zasazenou ukřižovanou lásku, kterou Bůh má k vám, vole si raději smrt než urážeti svého Stvořitele nebo zamhuřovati oči, když jej urážejí vaši poddaní.

O jiné věci pravím: když jsem vám řekla, abyste se namáhal ve svaté Církvi, nerozuměla jsem toho ani toho, nepravím toliko o obtížích, které na sebe berete v příčině věcí časných (ačkoliv jest to dobře), ale hlavně se máte namáhati spolu s Otcem svatým a činiti co můžete, abyste vyplenili vlky a ďábly vtělené pastýře, kteří žádné věci nedbají, než aby jedli a měli krásné paláce a pěkné koně . . . Ach, běda, čeho Kristus dobyl na dřevě kříže, to se utrácí s nevěstami. Prosím vás, abyste, třeba byste měl pro to umříti, řekl o tom svatému Otci, aby zastavoval ta-

² Snad chce říci, že papež musí zkaziti úplně, až do základů, svou náklonnost k příbuzným. Snad, že musí zkaziti dříve hříchy prelátů, základních kamenů, aby se opravila Církve.

kové nepravosti. A když přijde čas jmenovati pastýře a kardinály, ať nejsou jmenováni za pochlebenství ani za peníze ani svatokupecky; ale prostě ho, jak můžete, aby pozoroval a hleděl, nachází-li ctnost a dobrou a svatou pověst na člověku tom, a ať nehledí více k šlechtici než k neurozenému, protože ctnost jest ta věc, která činí člověka vznešeným a příjemným Bohu. A to jest sladká námaha, o niž prosím a prosila jsem, abyste ji bral na sebe. A ačkoli jiné námahy jsou dobré, toto jest ta námaha, která jest nejlepší.

Jiného zatím nepravím. Odpusťte méopovážlivosti. Poroučím se vám stotisíckrát v Kristu Ježíši. Mějte na paměti záležitosti pana Antonia. A uvidíte-li tam arcibiskupa,³ poroučejte mne mu, kolik můžete. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

AGNOLINOVÍ JANOVU Z RODINY SALIMBENŮ ZE SIENY

Napomíná jej, aby se nepoddával řečem svých poddaných lidí, jimž se nelíbilo, že sestra jeho chtěla se státi řeholnicí.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahy synu v Kristu sladkém Ježíši. Já Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho. Žádám sobě viděti vás pravým bojovníkem a nevyhýbati se ranám, jako činí zbabělý rytíř. Synu můj sladký, jsmeť postaveni na bojiště a vždycky nám třeba bojovati a každého času a na každém místě máme své nepřátele, kteří obléhají město duše. To jest tělo s nezřízenými choutkami smyslnými, svět se slávou a rozkošemi svými a ďábel se svou zlobou. Kterýžto, aby překazil svatou touhu duše, klade se s mnohými osidly, buď sám, buď prostřednictvím tvorů, na jazyk sluhů svých,

³ Byl-li opat toho času v Toskáně, je to arcibiskup z Pisy; byl-li v Avignoně, arcibiskup otrantský.

čině slova úlisná a pochlebovačná nebo hrozebná nebo pomluvačná a utrhačná, a toto činí, aby duše se zarmoutila a aby se jí zmrzely dobré a svaté skutky. Ale my jako rytíři stateční máme odpírati a hlídati tohoto města a zavíratí brány nezřízených citů, a za hlídače postaviti psa svědomí tak, aby, když znamená přicházeti nepřítele, štěkal. A tak vzbudí oko rozumu a uvidí, je-li to přítel či nepřítel, to jest hřích nebo ctnost, jež přicházejí. Tomuto psu dlužno dávatí píti a jísti: píti mu dlužno dávatí krev a jísti oheň, aby se pozdvihl ze studenosti nedbalosti, a tak se stane bedlivým. Tobě pravím, synu Agnoline, dej jísti tomuto svému psu svědomí oheň nejhoroucnější lásky a píti krev Beránka neposkvrněného, otevřeného na kříži, jež z každé žíly těla svého vylévá krev. Mámeť zajisté co mu dáti píti.

A tak když učiníte, bude všecek znova posílen a budete pravým bojovníkem. A vezměte nůž nenávisti a lásky, to jest nenávisti a nelibosti ke hříchu, a lásky ctnosti, a nepřítel náš, tělo naše, jež jest nejhorší a nejurputnější nepřítel, jakého můžeme míti, tímto nožem budiž zabito i rozkoš jeho. A svědomí ať to ukáže oku rozumu, kterak nebezpečný jest tento nepřítel libosti tělesné, jež vchází do duše, aby jej zabil. A nechť patří na tělo zbičované Krista ukřižovaného, aby se styděl člověk chovati v libosti a radosti nezřízené a v rozkoších těla své. A ďábel s chytrostmi a osidly svými, která nalíčil, aby chytal duše, buď porážen ctností pravé pokory. Ať štěká tento pes svědomí, bude oko rozumu. A viz, kterak jest nebezpečno věřiti jeho úskokům, a obrátiť se člověk k sobě sám a poznejť, že není, aby nezpyšněl; neboť pokora trhá všecka osidla ďáblova.

Zajisté měl by se člověk styděti býti pyšným, vida sebe, že vlastně není a že bytí své má od Boha a ne od sebe, a vida Boha sníženého k sobě. Protože pro hlubokou pokoru sestoupil se svrchované výsosti do takové nízkosti, jakou jest tělo naše. Tento sladký a láskyplný Beránek, Slovo vtělené, nás posiluje, protože od něho pochází všeliká posila. Neboť on přišel

jako náš vůdce a rukou odzbrojenou a přibitou a přikovanou na kříž porazil nepřátele naše, a krev zůstala na bojišti, aby povzbuzovala nás, rytíře, bojovati statečně a bez všelikého strachu.

Đábel učiněn jest bezmocným krví tohoto Beránka, protože nemůže nám učiniti více, než Bůh dovolí, a Bůh nedovolí, aby na nás bylo vloženo břímě větší, než můžeme snést. Tělo jest přemoženo šlehy a mukami Kristovými, a svět potupou, posměchem, urážkami a hanou, a bohatství dobrovolnou chudobou Krista ukřižovaného. Neboť svrchované bohatství jest tak chudé, že nemá místa kam položití hlavu svou, když visí na dřevě přesvatého kříže.

Když tedy nepřítel, to jest sláva a moc tohoto světa, chce vtrhnouti dovnitř, hled, synu, aby pes svědomí tvého štěkal a zburcoval stráž rozumu, aby viděl, že žádná sláva ani moc světská nemá stálosti ani pevnosti. Odkudkoli přicházejí, nelze toho při nich najíti a vy to víte, neb jste to viděl a toho zakusil. Pak chci, abyste viděl, kterak nepochází čest nýbrž hana z toho, odevzdá-li se člověk nezřízeně těmto věcem pomíjejícím, které minou jako vítr, protože člověk se poddává věci, která jest menší než on, a slouží věcem konečným, a on jest nekonečný, nesmrtelný podle duše. Neboť člověk nikdy nepřestává býti, byť i milosti dokonal hříchem smrtelným. A proto, chceme-li slávu a odpočinek a sytost, dlužno sloužití věci a milovati věc, která jest větší než my.

Bůh jest náš Spasitel, Pán a Otec, svrchovaná a věčná Dobrota, hoden, abychom jej milovali a jemu sloužili; a z povinnosti máme to činiti, chceme-li býti účastni Boží milosti. On jest svrchovaná moc a moudrost; on jest ten, jenž nasycuje a naplňuje duši a posiluje všechny slabé, takže jsou v pokoji a v míru a v sytosti a v jistotě a ničeho jiného se nemohou nasytiti. A z té příčiny to jest, že každá věc stvořena jest menší než člověk. Tedy pohrdati světem jest sláva a bohatství člověkovu. Ale pošetili a bláhoví nepoznávají této pravé slávy, nýbrž soudí o ní zcela opačně. Ale vy, jakožto pravý bojovník,

pozdvihněte se nad své city smyslné a poznejte tuto pravdu. A nechtějte věřiti zlým a nešlechtným lidem, neb ďábel mluví jejich ústy, aby zkazil život váš a spasení vaše a podráždil vás k hněvu a abyste se vzpíral vůli Boží. A proto nevěřte rádcům ďábovým, nýbrž věřte a odpovězte Duchu svatému, jenž vás volá. Vytáhněte metlu smělosti a se srdcem statečným jim odpovězte a řekněte, že nejste takový, abyste se chtěl vzpírati Bohu, protože byste nemohl.

Vím, že vaši věrní a jiní vám mluvili a budou mluvit zle o hraběnce, protože chce býti služebnicí a nevěstou Ježíše Krista. Tito nešlechtní budou vás strašiti a znepokojevati, aby vám i jí činili překážky, a za hanbu a snížení budou pokládati před vámi, co jest největší čest, kterou můžeme míti. Neboť nejen to jest čest v přítomnosti, ale čest a vzpomínka a paměť vaše bude před Bohem a ve světě až do posledního konce nad všechny vaše předky. My pošetili a bláhoví, že lásku a péči a naději svou chceme obracet k ohni ze slávy! Veliký oheň se ukázal, když jste ji provdal po prvé, ale hned pominul a nezůstal než dým bolesti. Po druhé se ukázala láska ohně, ale nebyl z toho oheň, protože přišel vítr smrti a odnesl ji. Byla by tedy velmi bláhová a byl byste i vy, když ji Duch svatý volá, kdyby mu neodpověděla. A viděla, že svět ji zavrhuje a zahání ji ke Kristu ukřižovanému. Jsem jista pro dobrotu Boží, že nebudete takový, abyste se pro jakékoli řeči uchýloval od vůle Boží, a nepoběžíte za řečmi světa, aniž se jimi dáte strhovati. Zavřete ústa svým poddaným, zavřete jim je, aby tolik nemluvili, směle se jim postavte. Nepochybují (nespí-li pes svědomí a oko rozumu), že to učiníte, protože jinak nebyl byste bojovníkem statečným, naopak, ukazoval byste velikou zbabělost, a já si žádám viděti vás statečným. A proto jsem vám pravila, že si žádám viděti vás opravdovým bojovníkem, postaveným na bojišti tomto, a zvláště v tomto boji novém, který nyní máte pro úmysl hraběncin. Ďábel pozoruje svou ztrátu a proto ponouká tvory, aby vás tolik obtěžovali. A proto se posilněte

a zabijte všelike náhledy světské, a buď ve vás živ Kristus ukřižovaný.

SVÉ MATCE (PANÍ LAPĚ)

Od Matky Boží, jež se odlučuje od milovaných apoštolů, a od apoštolů, kteří od ní odcházeli, aby šli za posláním svým, učež se matka i jiné osoby nésti trpělivě, že nejsou s ní.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Přidružte se k přesladré materi Marii, kteráž, aby svatí učedníci hledali slávy Boží a spásy duší, následující šlépějí sladkého Syna jejího, svoluje, aby učedníci odešli od ní, ačkoli je svrchovaně milovala, a zůstává jako osamělá, cizinka a příchozí. A učedníci, kteří ji milovali nesmírně, nicméně s veselou myslí odcházeli, snášejíce všelikou bolest z rozloučení pro čest Boží, a jdou mezi tyrany, snášejíce mnohá pronásledování. A kdybyste se jich otázaly: „Proč to snášíte tak radostně a odcházíte od Marie?“ odpověděli by: „Protože jsme ztratili sami sebe a zamilovali jsme si slávu Boží a spásu duší.“ Takto tedy chci, předrahá máti a dcero, abyste činily vy. A jestliže až dosud jste nehořely, nyní chci, abyste hořely v ohni Boží lásky, vyhledávající vždycky slávu Boží a spasení duší. Jinak byly byste v převeliké bolesti a soužení a i mně byste v nich udržovaly. Vězte, předrahá máti, že já, vaše bídná dcera, nejsem pro jiné postavena na zemi: K tomu mne vyvolil můj Stvořitel. Vím, že jste spokojena, abych ho poslouchala. Prosím vás, abyste byla spokojena, kdyby se vám zdálo, že jsem vzdálena déle, než by se líbilo vaší vůli, neboť nemohu činiti jinak. Jsem jista, kdybyste věděla, oč jde, že byste mne sem sama poslala. Hodlám urovnati velikou mrzutost, bude-li mi možno.¹

¹ Byla na hradě rodiny Salimbenů a hodlala urovnati jisté rodinné a občanské záležitosti.

PÁNŮM DEFENSORŮM A HEJTMANOVÍ LIDU MĚSTA SIENSKÉHO¹

Kdo chce vládnouti, musí znáti a ovládati sebe. Bez mravnosti člověk panující jest chudý a slepý, nemocný a mrtvý. Známkou nemoci podezíravost.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

... Žádám sobě viděti vás pravými pány a se srdcem zmužilým, to jest, abyste panovali vlastní smyslnosti s pravou a skutečnou ctností, následující našeho Stvořitele. Jinak nemohli byste držeti spravedlivě panství časného, kteréž vám Bůh udělil ze své milosti. Sluší se tedy, aby člověk, jenž má panovati jiným a spravovati je, panoval nejprve sobě a sebe spravoval. Kterak mohl by slepý viděti a vésti jiného? Kterak bude moci mrtvý pochovávat mrtvého? Nemocný ošetřovati nemocného, chudý pomáhati chudému? Nemohl by.

Opravdu, pánové předrazí, kdo jest slepý a má zakalené oko rozumu svého hříchem smrtelným, nepoznává ani sebe ani Boha. Špatně tedy bude moci viděti nebo kárati chybu poddaného svého. A jestliže přece jej kárá, kárá jej s tou tmou a s tou nedokonalostí, kterou má v sobě. A často jsem viděla a vídám, že pro skrovné poznání se trestají chyby tam, kde nejsou, a netrestají se ti, kteří jsou nešlechtní a špatní, kteří by zasluhovali tisícere smrti. Skrovné světlo nedopouští rozeznávat pravdy a klade pomluvu tam, kde není² a rodí podezření proti těm, kterých může si býti jist a spoléhati na ně (to jest na služebníky Boží, kteří je rodí se slzami a potem, s ustavičnou a svatou modlitbou, vydávající se v jakékoli nebezpečnosti a bolest a muku pro čest Boží a spásu jejich³ a veškerého světa) a důvěřuje se v ty, kteří jsou zakořeněni ve vlastní sebe-

¹ Bylo jich patnáct, jeden z nich hejtmanem (capitano). Volil je lid.

² Věře pomlouvám, vinu klade na osobu, kde viny není. Pomluva zde znamená předmět pomluvy.

³ Přechází v množné číslo, jako již dříve „rodí je“ t. j. pány.

lásce, kteří každým větrem se otáčejí. A všechno toto pochází od skrovného světla a mráкотného hříchu. Jest vám tedy potřebí míti světlo.

Pravím, že mrtvý nemůže pochovávat mrtvého, to jest, že ten, který jest mrtev milosti, nemá ani smělosti ani síly, aby pochovával mrtvého, to jest chybu bližního svého, protože poznává, že jest sám v téže smrti jako on, a proto nechce ani nemůže kárat, vida se v téže nemoci; a nedbá toho. Nedbá poddaného svého, byť jej viděl nemocného. A zajisté jest taková těžkost nemoci hříchu smrtelného, že jí nepřinese pomoci, jestliže prve nevyhlídí sebe sám. Tím, že jest ve hříchu smrtelném, téže chvíle upadl v chudobu a ztratil bohatství pravých a skutečných ctností, následuje šlépějí Krista ukřižovaného, a proto nemůže pomáhati chudému, zbavenému, jak jsem řekla, bohatství Boží milosti. Pro temnost ztratil světlo, neb nevidí chyby tam, kde ona jest. A proto se činí nespravedlnosti a nikoli spravedlnosti. Pro nemoc ztrácí jarost svaté a pravé touhy, kterouž by měl toužiti po cti Boží a spáse duší, a rozmáhá se ustavičně nemoc, neuteče-li se k lékaři, Kristu ukřižovanému, vyvrhne z úst hnilobu, užívaje svaté zpovědi. Učiní-li to, obdrží život a zdraví; ale neučiní-li toho, ihned obdrží smrt, a tenkrát mrtvý nemůže pochovávat mrtvého, jakož jest řečeno. A jaké větší chudoby možno zakoušeti než býti zbavenu světla zdraví a života? Nevím, čeho horšího možno zakoušeti. Tito tedy nejsou s to ani nejsou způsobili, aby pečovali o jiné, když nepečují o sebe...

Kéž věříte a důvěřujete služebníkům Božím, a ne nešlechtným služebníkům ďáblovým, kteří, aby přikryli nešlechtnost svou, vám ukazují to, co není. Nechtějte stavěti služebníků Božích proti sobě. Neboť se zdá, že Bůh všecy jiné věci spíše snáší než křivdu nepokoje a pomluvy činěné jeho služebníkům. Činíce jim, činíte Kristovi. Velmi veliká tedy byla by zkáza, kdyby se to činilo. Nechtějte, předrazí bratři a páni, trpěti, abyste buď vy to činili nebo jiní, nýbrž vyřízněte jazyk pomluvači, to jest,

pokárejte toho, jenž pomlouvá, a nedávejte mu víry. Činíce tak, budete si počínati ctnostně a uklidí se mnohá pohoršení. Ale zdá se, že hříchy naše ještě nezasluhují tolika. Zdá se, že se činí pravý opak, to jest, že špatní jsou slyšáni a dobrými se pohrdá.

Pročež jsem slyšela, že arcikněz montalcinský nebo někdo jiný ve vás vzbuzuje pohoršení; a to činí, aby přikryl svou nešlechtnost vůči opatovi sv. Antima, kterýž jest tak veliký a dokonalý služebník Boží, jakého v těchto končinách od dávných dob již nebylo. Neb kdyby měl jiskérku světla, nejen že by o něm neměl podezření, nýbrž vy byste jej měli v náležité úctě.

Prosím vás tedy pro lásku Krista ukřižovaného, aby se vám líbilo nečiniti mu překážek, nýbrž pomáhati mu, přispívati mu v tom, čeho jest zapotřebí. Ustavičně si stěžujete, že kněží a jiní klerikové nejsou trestáni; a teď, když se najdou, kteří by je chtěli trestati, vy jim překážíte a stěžujete si.

Stran příchodu mého sem s mou družinou⁴ také bylo si u vás stěžováno a vzbuzováno podezření, jak mi bylo řečeno, ale nevím, je-li to pravda. Ale stojíte-li vy sami sebe tolik, kolik stojíte mne a je,⁵ neměli byste ani vy ani žádný jiný občan takových myšlenek a nerozčilovali byste se tak snadno a zacpali byste si uši, abyste neslyšeli. Vyhledávala jsem já i jiní, a vyhledávám ustavičně vaší spásy, duševní i tělesné, nehledíc na žádnou obtíž, obětujíc Bohu sladké a milostné touhy s hojností slz a vzdechů, abych zabránila, by soudy Boží nepřišly na vás, kterýchž zasluhujeme pro své nepravosti. Já nejsem takové ctnosti, abych dovedla činiti jiné než nedokonalost; ale druzí, kteří jsou dokonalí a dbají pouze cti Boží a spásy duší, ti to činí. Ale nicméně se nepřestane pro nevděčnost a pro nevědomost

⁴ Duchovní, ve které byli též lidé urození, muži i ženy. Odtud, pro ustavičné boje stran šlechtických a lidových, příležitost k podezření a domněnkám, jako by zamýšleli něco proti demokracii sienské.

⁵ Ty, kteří jsou se mnou.

mých spoluobčanů až do smrti pracovati o blahu vašem. Budeme se učit od onoho sladkého Pavla, jenž pravil: „Svět nám zlořečí, a my dobrořečíme; pronásleduje nás a vyhání nás, a my trpělivě to snášíme.“ A tak budeme činiti my; budeme následovati jeho pravidla. Pravda bude ta věc, jež nás osvobodí. Miluji vás více, než vy milujete sebe, a miluji pokojné poměry a obcování vaše jako vy. Pročez nevěřte, že by buď skrze mne, buď skrze někoho jiného z mé družiny se dál opak. My jsme postaveni, abychom rozsévati slovo Boží a sklízeli žeň duší. Každý má býti pečliv svého povolání, které nám Bůh ustanovil; musíme je tedy provozovati a nezakopávati hřivny, protože bychom byli hodni velikého pokárání, nýbrž každého času a na každém místě musíme pracovati a na každém stvoření. Bůh není přijímatel ani míst ani tvorů, nýbrž svatých a pravých žádostí. Takže tímto způsobem se nám sluší přičiňovati.

Vidím, že ďábel se rmoutí pro ztrátu, která tímto příchodem se mu stala a stane pro dobrotu Boží. Pro jiné jsem nepřišla, než abych jedla duše, na nich si pochutnával, a abych je vytrhovala z rukou ďábelských. Život chci pro to obětovati, byť bych jich měla tisíc. A z té příčiny půjdu a budu tam, kam a jak Duch svatý mne povede. Petr⁶ vám poví ústně hlavní příčinu, pro kterou jsem sem přišla a jsem zde. Jiného nepravím. Koupejte se v krvi Krista ukřižovaného, chcete-li život. Jinak upadneme do smrti věčné. Nemrziž vás čisti a slyšeti, nýbrž snášejte trpělivě, protože pro bolest a lásku, kterou mám, oplývám slovy. Lásku, pravím, k vašemu spasení, a bolest pro naši nevědomost. Dejž Bůh, aby Božím soudem nebylo nám odňato světlo, abychom nepoznávali pravdy. Jiného již nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

⁶ Jeden z učedníků jejích.

PANÍ NELLE, MANŽELCE KDYSI MIKULÁŠE BUONCONTIHO Z PISY

Chvála trpělivosti: ona zjednává pokoj, ona vysvobozuje, ona jest pramenem radosti, důkazem lásky, závdavkem nebe. Utrpení krátké, odměna veliká. Netrpělivost jest závdavkem pekla a přitěžuje. Vůle působí obtíž, ne věci.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahá máti v Kristu sladkém Ježíši. Já Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás utvrzenou v pravé a dokonalé trpělivosti, protože jiným způsobem bychom se nemohly líbiti Bohu a v tomto životě bychom okoušely závdavku pekla. Ó sladká a pravá trpělivosti, ty jsi ta ctnost, jež nikdy nebýváš přemožena, nýbrž vždycky vítězíš! Ty jediná ukazuješ, miluje-li duše svého Stvořitele čili nikoliv. Ty nám dáváš naději milosti, ty rozháníš nenávist a záští srdce, ty odnímáš nelibost bližního, ty zbavuješ duši bolesti, tebou těžká břemena mnohých soužení se stávají lehkými a hořkost tebou sládne; v tobě, trpělivosti, ctnosti hrdinská, získaná pamatováním na krev Kristovu, nalézáme život!

Ó, předrahá máti, mezi ostatními ctnostmi tato jest nám nejpotřebnější! Neboť nepřecházíme tohoto moře bez mnohých soužení; kamkoli se obrátíme, toto moře bije do nás svými vlnami a ďábel mnohými pokušeními, a nad to, čeho nemůže činiti sám o sobě, to činí skrze tvory, klada se na jazyk a do srdce služebníků svých. A staví se před oko rozumu a dává mu viděti to, co není; a tak pojímá v srdci rozličné myšlenky a nelibosti vůči bližnímu svému a často vůči těm, které nejvíce miluje. A když je počal uvnitř, potom se mu klade na jazyk a učiní, že je porodí slovem, a slovem dochází účelu, a takovým způsobem rozděljuje milujícího od věci milované. Odtud pocházejí pak netrpělivosti, nenávist a záští a zbavují nás života lásky.

Nesmíte mu tedy věřiti, nýbrž musíte vstoupiti na

stolec svědomí svého a konati nad sebou soud a postaviti proti této vlně nebezpečné nenávist a nelibost sebe, otevrouc oko rozumu a poznávajíc dobrotu Boží a jeho věčnou vůli, která nehledá ani nechce jiného než naše posvěcení, a dopouští, aby ďábel ponoukal lidi, aby nás trápili a pronásledovali, jediné proto, aby se v nás osvědčila ctnost lásky a pravé trpělivosti a aby láska nedokonalá se dodělala dokonalosti. Protože láska ke ctnosti se osvědčuje a se posiluje prostřednictvím bližního našeho. A učí nás milovati Boha pro Boha, jelikož jest svrchovaná a věčná dobrota a hoden býti milovánu, a sebe pro Boha a bližního pro Boha a ne pro vlastní prospěch, ani pro rozkoš ani pro zalíbení, které snad v něm nalézá, nýbrž proto, že jest stvoření milované a stvořené od svrchované věčné Dobroty, a sloužiti mu a pomáhati mu tím, čím nemůžeme sloužiti Bohu. Pročež, poněvadž Bohu nemůžeme činiti prospěchu, máme jej činiti bližnímu svému. Nuže, tímto způsobem se osvědčuje dokonalost lásky. A když jest takto dokonalá, nepřestává milovati ani sloužiti ani pro křivdu ani pro nepříjemnost, která by mu byla učiněna, ani proto, že nenalézá v něm rozkoše a zalíbení, protože hledí pouze k tomu, aby se líbil Bohu. Takže tedy pro tento účel nám Bůh uděluje všecka soužení, která máme; ale ďábel to činí pro opak, neboť to činí, aby nás odvrátil od milování. Ale my, jakožto moudří, budeme činiti proti úmyslu ďáblu a budeme následovati sladké vůle Boží, a budeme činiti také proti světu, jenž nás pronásleduje podle své možnosti mnohými metlami a malou pevností a stálostí a chudobou svou; neb jest tak chudý, že nemůže nasytiti žádosti naší, protože všechny věci světa jsou méně než my a jsou učiněny k službě naší a my jsme učiněni pro Boha. Tedy jedinému Bohu sloužíme celým srdcem a celou oddaností, neboť on jest to dobro, jež upokojuje a nasytuje srdce.

Když tedy jest tak chudá a užitečná tato trpělivost, musíme si ji získati. Ale kterak ji získáme? Řeknu

vám to: světlem, otevrouce oko rozumu, abychom poznávali, že my nejsme, a abychom své bytí přičítali neocenitelné lásce Boží. A tak poznává člověk jeho dobrotu, to jest, skrze bytí a skrze každou milost, jež přidá nad bytí.¹ Když pak zřel, že jest milován od Boha, vidí, že z lásky nám dal Slovo, jednorozeného svého Syna, a Syn nám dal život. A když tedy nám dal život s takovým ohněm lásky, máme pevně za to míti, že každá obtíž, odkudkolivěk přichází, a věci příznivé i odporné jsou nám dávány z lásky a nikoli z nenávisti, nýbrž pro naše dobré a abychom došli cíle, k němuž jsme stvořeni. A mimo to máme hleděti k tomu, jak veliká jest ta obtíž, a najdeme, že jest malá. Neboť jest tak veliká jako čas a čas náš jest jako špička jehly, která i co do šířky i co do délky jest jako nic. Takže tedy naše obtíže jsou malé a konečné. Obtíže, která minula, té nemáme, protože utekl čas; a té, která má přijíti, nemáme, protože nejsme jisti, budeme-li míti čas. Když tedy jsme uzřeli krátkost její, vizme, jak jest užitečná. Ale na to se zeptejme toho sladkého milujícího Pavla, jenž praví: „Mám za to, že utrpení tohoto času nejsou rovná budoucí slávě, kterouž Bůh připravil těm, kteří se ho bojí a kteří nesou s dobrou trpělivostí svatou kázeň, kterou jim udělila Boží dobrota.“

Tento okouší závdavku života věčného v tomto životě svou trpělivostí. A kdyby křehkost naše s netrpělivostí chtěla pozdvihnouti hlavy proti svému Stvořiteli, že by nechtěla snášeti, pozoruj sebe sám a viz, kam jej přivádí netrpělivost. Neboť počínaje míti závdavek pekla v tomto životě, dochází posléze věčného zavržení. A neviděla jsem nikdy, že by nás netrpělivost zbavila nějaké útrapy, naopak ji rozmnožuje. Neboť útrapa jest tak veliká, jak velikou útrapou ji vůle dělá. Odvrhni vůli vlastní smyslnou, oblec se ve vůli sladkou Boží, a zbavil jsi se všeliké útrapy.

¹ Milost již předpokládá v nás bytí, že jsme. Originál: *grazia, che ha posta sopra l'essere.*

Nuže, tyto jsou způsoby a cesta, kudy lze dojíti pravé a dokonalé trpělivosti. A proto vás prosím pro lásku Krista ukřižovaného, abyste se nevzdalovala od těchto sladkých a lahodných způsobů, abyste si získala ctnost trpělivosti; neboť vím, že jest vám jí velice potřebí, vám i každé osobě. Pročež znajíc tu potřebu, pravila jsem, že si žádám viděti vás utvrzenou v pravé a dokonalé trpělivosti. Nepravím více.

Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

JANOVI A FRANTIŠKOVI, SYNŮM MIKULÁŠE BUONCONTIHO Z PISY

Důstojnost ducha. Duše pamatujž na sebe. Zve je na výpravu křížovou.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Vám, rozmilí a předrazí bratří v Kristu Ježíši, já Kateřina, služka a roba sluhů Božích, píši a povzbuzuji vás v drahé krvi Syna jeho, žádajíc sobě viděti vás syny pravými a abyste vždycky byli živi v pravé a svaté bázni Boží tak a takovým způsobem, abyste nemařili ceny krve Kristovy, naopak, aby se vám zmrzela a byla ohavností hniloba hříchu smrtelného, který byl příčinou smrti Syna Božího. Právem tedy jest hoden pokárání, kdo vydává tělo své v takovou nešlechtnost a nečistotu. A když pak uvážíme dokonalé spojení ono, jež Bůh učinil s člověkem! Nechci tedy, bratří moji předrazí, aby toto bylo na vás.

A zvláště na tobě, Jene, chci, abys byl živ jiným způsobem, než jsi činil času minulého, stavě si před oči duši svou a krátkost času, uvažuje, že musíš umřít, a nevíš kdy. Ó, jak příšerná věc by to byla, kdyby tě smrt zastihla v hříchu smrtelném, a pro nehodnou rozkoš bychom ztratili takové dobré a takovou radost, jaká jest, míti Boha skrze milost

vduši své a potom naposledy míti život trvalý, který nemá nikdy míti konce!

A vizte, že já vás zvu všechny tři,¹ abyste přinesli obět svých těl a hotovili se umřítí pro Krista ukřižovaného, bude-li třeba. A zatím, prve než bude k tomu čas, chci, abyste byli živi ve svaté ctnosti a často se zpovídali, s radostí vždycky slýchající slovo Boží. Protože jako tělo nemůže býti bez pokrmu, tak duše nemůže býti bez pokrmu slova Božího, to jest bez zpovědi. Vystříhejte se ničemných společností, protože mnoho by překážely svatému předsevzetí.

JANU PEROTTIMU, KOŽELUHOVI V LUCCE

Otec rodiny má se podobati stromu, nesoucímu dobré ovoce. Od Ježíše učiž se pokoře, statečné mírnosti a lásce.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahý a roznílý synu v Kristu sladkém Ježíši. Já Kateřina, pokorná služebnice sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás pravým otcem, který živí, řídí a spravuje rodinu svou se svatou bázni Boží, abyste byl stromem úrodným, aby ovoce, jež vyšlo z vás, bylo dobré a ctnostné. Víte, synu můj, že prve než vydává strom ovoce, musí býti dobrý a spořádaný; tak pravím, že duše vaše musí se pořádati svatou a pravou bázni a láskou Boží.

A kdybychom řekli: „Nedovedu se pořádati,“ ejhle, vizte Slovo Syna Božího, jenž se nám učinil vůdcem. A takto řekl: „Já jsem Cesta, Pravda a Život.“ Kdo se bude držeti této cesty, nebude moci zblouditi, nýbrž bude přináseti ovoce života. Toto ovoce bude krmiti syna duše vaší a také děti, které z vás pošly způsobem přirozeným, dostanou z vůně

¹ Byli čtyři bratři, ale jeden již ženatý, pročez ho nezve na křížovou výpravu.

a masa tohoto ovoce. Jakou cestu postavil tento sladký Mistr, Beránek neposkvrněný? Postavil cestu hluboké a pravé pokory, neb jsa Bůh, ponížil se k lidem. Cesta jeho jsou potupy, trýznění a hany, bolesti a námahy až k potupné smrti kříže. Pohrdaje všelikou rozkoší a příjemností, vždy chtěl jíti cestou nejpokornější a nejopovrženější, již mohl nalézt. A jaké ovoce vydal, když nám postavil cestu? Že kdokoli chce, může po ní jíti. Slyšel jste to na dřevě přesvatého kříže, bylo-li kdy ovoce trpělivosti podobného ovoci jeho; neboť když Židé volají: „Ukřižuj!“, on volá: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“ Ó nesmírná dobrota Boží! Neb nejen že odpouští, ale i omlouvá je před Otcem. On jest Beránek tichý, neb není slyšán křik jeho pro žádnou pomluvu. On vydal nám ovoce lásky, neboť láska nevýslovná, kterou Bůh měl k člověku, jej držela přibitého a přikovaného na kříži. Neb ani hřeby ani kříž nebyly by ho udržely, by nebylo bývalo pouta lásky. On byl poslušný Otce svého, nehledě k sobě, nýbrž pouze ke cti Otcově a k spasení našemu.

Nuže, to jest cesta, synu můj sladký, po kteréž chci abyste šel, abyste byl pravým otcem, jenž živí duši svou a syny, které Bůh sám dal, rosta vždycky z ctnosti do ctnosti. A vězte, že žádným způsobem nemůžeme míti skrze sebe tohoto ovoce ctnosti, protože jsme stromové planí, kdybychom se nevroubovali láskou a touhou po Bohu na tento sladký strom, Krista ukřižovaného. Neboť vidouce se tolik milovány od něho, že dal život za nás, nebudeme se moci zdržeti, abychom se nestali jednou věcí s ním. Tenkrát duše opomíjena láskou nechce jíti jinou cestou než cestou Mistra svého; vyhýbá se všeliké rozkoši a potěše světské, protože on se jim vyhýbal, a miluje, co Bůh miluje, a nenávidí, čeho Bůh nenávidí; miluje ctnost, a nenávidí nepravosti a raději si volí umřít, než urazit svého Spasitele. A netrpí, aby děti jeho a domácí jeho jej uráželi, naopak bude je trestati jakožto pravý otec a podle své možnosti bude chtít, aby následovali šlépějí Kristových. Nuže,

prosím vás, abyste tohoto byl pečliv. Povzbudte a požehnejte všecku rodinu a mnoho mne poručte matce a manželce své, a zvláště požehnejte dceru mou, tu, o které si žádám, aby byla nevěstou Kristovou a jemu posvěcena. Nepravím více. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

PANÍ NELLE, MANŽELCE KDYSI MIKULÁŠE BUONCONTIHO Z PISY

Ze vzpomínání na krev Spasitelovu pochází cit vděčnosti, z něho tak jiné city a obyčeje ctnostné.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahá máti v Kristu sladkém Ježíši. Já Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás koupanou skrze svatou touhu v krvi Krista ukřižovaného, v kteréžto krvi duše se očisťuje od všeliké viny hříchu a nalézá v ní teplo lásky Boží, vidouc, že z lásky byla prolita. Tudíž duše opíjí se láskou a cítí vůni trpělivosti; a láskou, kterou našla v krvi, se zbavuje všeliké vlastní sebelásky a nese s mírností všeliké protivenství a soužení světské, jdouc mimo ně s pravou trpělivostí. A štěstí a rozkoší světských a hodností a lásky k dětem nedbá, s pravou a svatou bázní, milujíc je jako věc zapůjčenou a ne jako věc svoji. A tak má činiti každá osoba, jež má v sobě rozum.

Činíc tak, neuráží Boha a okouší závdavku života věčného v tomto životě, majíc lásku bratrskou s bližním svým. A všecko toto nalézá duše ve vzpomínání na krev Kristovu. A opravdu tak jest, neboť když budeme míti na paměti s úzkostnou touhou dobrodiní krve, budeme vděční a uznalí, a tak budeme mu spláceti povinnost vroucí lásky a pravých a skutečných ctností. Neboť neprohřešuje se stvoření tolik pro jinou věc než pro to, že nepamatuje na krev

a ostatní dobrodiní, a proto není takový vděčný; a nejša vděčný, nedbá o ctnosti.

Tedy, předrahá máti, když nám jest tolik nutno vzpomínati na krev, přitulte se k pokornému a neposkvrněnému Beránkovi, koupajíc se v krvi nej-
sladší jeho. Jiného vám nepravím. Zůstávejte ve
svatém a sladkém milování Božím. Ježíši sladký,
Ježíši lásko!

ŘEHOŘI XI.

Že poznání sebe samého učí člověka pravé lásce k sobě
i k lidem; že láska nezřízená činí pastýře a vladaře slabými
v konání spravedlnosti. Rady míru.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Vám, nejdůstojnější a nejmilejší Otče v Kristu Je-
žíši, vaše nehodná, bídna, ubohá dcera Kateřina,
služka a roba sluhů Ježíše Krista, píše v drahé krvi
jeho, žádajíc sobě viděti vás stromem vydávajícím
ovoce, plným sladkého a lahodného ovoce a zasaze-
ným v zemi úrodné (protože, kdyby byl ze země
venku, uschl by a nevydával by ovoce), to jest v ze-
mi pravého poznání sebe. Protože duše, která sebe
sama poznává, se poníží, protože nevidí, nač býti
pyšnou, a živí v sobě sladké ovoce horoucí lásky,
poznávajíc na sobě nesmírnou dobrotu Boží; a po-
znávajíc, že sama vlastně není, uznává, že všechno
bytí, jež má, má od Toho, jenž jest. Pročež tenkrát
se zdá, že duše jest nucena milovati to, co Bůh mi-
luje, a nenáviděti toho, čeho On nenávidí.

Ó sladké a pravdivé poznání, jež s sebou nosíš nůž
nenávisti a s touto nenávistí vztahuješ ruku svaté
touhy, aby vytrhla a zabila červa vlastní sebelásky,
kteráž jest červem, jenž kazí a hlodá kořen stromu
našeho tak a takovým způsobem, že nemůže vydati
žádného ovoce života, nýbrž usychá a zelenost jeho
netrvá; protože kdo miluje sebe, v tom jest živa
zvrácená pýcha, (která jest pramenem a počátkem

všeho zlého), buď si v jakémkoli postavení, ať prelát, ať poddaný. Neb je-li on pouze milovníkem se-
se samého, to jest, miluje-li sebe pro sebe, a ne pro
Boha, nemůže činiti jiného než zlé, a každá ctnost
jest v něm mrtva. Takový činí jako žena, která rodí
děti mrtvé. A tak jest opravdu: protože neměl v so-
bě života lásky a hleděl pouze ke chvále a slávě
vlastní, a nikoli ke slávě jména Božího. Pravím te-
dy: je-li prelát, činí špatně, protože skrze vlast-
ní sebelásku (totiž aby se neznelíbil tvorům), kterou
jest spoután, líbě se sobě a miluje sebe, zmírání v něm
svatá spravedlnost. Protože vidí, že poddaní jeho se
dopouštějí chyb a hříchů, a zdá se, že dělá, jako by
neviděl, a nekárá jich; a kárá-li přece, kárá je s ta-
kovou chladností a vlačností srdce, že tím ničeho
nepořídí, nýbrž jest to zalepování nepravostí (ná-
plastí); a vždyky se bojí, aby se neznelíbil a nedo-
stal se do mrzutostí. Toto všecko je proto, že miluje
sebe. A někdy se stává, že takoví by chtěli činiti
všecko jen s pokojem: pravím pak, že toto jest nej-
horší ukrutnost, s jakou si možno počínati. Jestliže
rána, když jest třeba, se nevypálí ohněm a nevyřízne
železem, nýbrž jen se na ni dá mast, nejen že se člo-
věk neuzdraví, nýbrž všecek rozhnisá a často má
z toho smrt.

Ach běda, přesladký Tatíčku můj! To jest ta pří-
čina, proč jsou poddaní všichni zkaženi nečistotou
a nepravostí. Ach, s pláčem to pravím: jak velice
nebezpečný jest červ ten řečený! Nejen pastýři způ-
sobuje smrt, nýbrž všichni ostatní od něho chura-
vějí a umírají. Proč užívá pastýř tolik masti? Pro-
tože nemá pro to nepříjemností. Neboť když mažou
nemocné mastí, nemá z toho nevůle ani žádné zlosti;
protože neučinil proti jeho vůli, neboť on chtěl mast,
a mast mu dal. Ó té bídy lidské! Slepý jest ten ne-
mocný, jenž nepoznává své potřeby, a slepý jest pas-
týř, jenž jest lékařem, jenž nevidí aniž dbá, než aby
se líbil a svého vlastního prospěchu, protože, aby
ho neztratil, neužívá nože spravedlnosti ani ohně
horoucí lásky. Ale takoví činí, jako dí Kristus: Po-

vede-li slepý slepého, oba upadnou do jámy. A nemocný i lékař padají do pekla. Takový jest pravý pastýř námezdný, protože nejen že nevytrhuje ovce svých z rukou vlka, nýbrž on sám ovce požírá. A příčinou toho všeho jest, že miluje sebe bez Boha, pročez nenásleduje sladkého Ježíše, pastýře pravého, jenž dal život za ovce své. Velmi jest tedy nebezpečná jemu i jiným tato láska zvrácená a právem se sluší varovati se jí, protože všelikému druhu lidí činí tolik zle.

Doufám pro dobrotu Boží, ctihodný Otče můj, že udusíte v sobě tuto lásku, a nebudete milovati sebe pro sebe, aniž bližního pro sebe, ani Boha; nýbrž budete jej milovati, protože jest On svrchovaná a věčná Dobrota a hodný, aby byl milován; a sebe a bližního budete milovati ke cti a slávě sladkého jména Ježíšova. Chci tedy, abyste byl takovým pravým a dobrým pastýřem, že kdybyste měl sto tisíc životů, byl byste hotov dáti je všecky pro čest Boží a pro slávu tvorů. Ó Tatičku můj, sladký Kriste na zemi, následujte onoho sladkého Řehoře, protože vám bude tak možno jako jemu, neboť nebyl on z jiného masa než vy, a týž Bůh jest dnes, který byl tenkrát; nechybí vám než ctnost a hlad po spáse duší. Ale od toho jest pomoc, Otče, to jest, abychom lásku výše řečenou odvrhli od sebe i od všelikého stvoření kromě Boha. Již nebudiž hleděno ani k přátelům ani k příbuzným ani k vlastní potřebě časné, nýbrž toliko ke ctnosti a k vyvýšení věcí duchovních. Neboť jen proto vám hynou věci časné, že jest zanedbána péče o duchovní.

Nuže chceme tedy míti ten slavný hlad, který měli oni svatí a praví pastýři minulí a udusili v sobě tento oheň, to jest, vlastní sebelásku? Čiňme jako oni, kteří oheň dusili ohněm; protože takový byl oheň neocenitelné a horoucí lásky, jenž hořel v srdcích a duších jejich, že byli plni hladu po duších a s chutí se jimi živili. Ó sladký a slavný oheň, jenž jest takové síly, že udušuje oheň a všelikou nezřízenou rozkoš a libost a lásku sebe samého, a činí s ní

jako s kapkou vody, která ihned se stráví v peci. A kdyby se mne někdo tázal, kterak dospěli k tomuto sladkému ohni a hladu (neboť ze sebe jsme jen stromové neplodní), pravím, že oni se vroubovali na strom plodný přesvatého a přesladkého kříže, na němž našli Beránka vykrváceného takovým ohněm lásky k spáse naší, že se zdá, že se nemůže nasytiti. Ba volá, že má žízeň, jako by pravil: Větší jest horoucnost a žízeň a touha má po spasení vašem, než vám ukazují utrpením dokonalým.

Ó sladký a dobrý Ježíši! Nechať se stydí papežové a pastýři a všecko stvoření za nevědomost a pýchu a libosti naše, vidouce takovou štědrost a dobrotu a lásku nevýslovnou našeho Stvořitele! Kterýž se nám ukázal stromem v našem člověčenství, plným sladkého a lahodného ovoce, abychom my, stromové planí, se mohli vroubovati na něj. Hle, takovým tedy způsobem si počínal onen milující Řehoř a ostatní dobří pastýři, poznávající, že nemají žádné ctnosti, a patříce na Slovo, strom náš, učinili se na něm roubem, přivázáni a otočení úvazkem lásky. Protože z toho, co vidí oko, se těší, když jest věc krásná a dobrá. Tedy viděli, a vidouce, přivázali se tak a takovým způsobem, že neviděli sebe, nýbrž každou věc viděli a každé věci ochutnávali v Bohu. A nebylo ani větru ani krupobití ani ďáblů ani tvorů, kteří by byli dovedli odtrhnouti, aby nepřinášeli ovoce štěpného, protože byli vroubováni do dřene stromu našeho, Ježíše. A ovoce své tedy přinášeli skrze mízu sladké lásky, kterou byli sjednoceni. A není v té příčině jiného způsobu.

A to jest to, co chci viděti na vás. A nebylo-li až dosud v té věci dostatečné pevnosti, v pravdě chci a prosím, aby se tak dalo po tuto chvílku času, který nám zbývá, zmužile, a číňte jako muž statečný, následuje Krista, jehož jste náměstkem. A nebojte se, Otče, pro jakoukoli věc, jež by se přihodila od těchto větrů bouřlivých, jež nyní na vás přišly, to jest od těchto údů shnilých, jež povstaly proti vám. Nebojte se, neboť pomoc Boží jest blízka. Postarejte

se pouze o věci duchovní, o dobré pastýře, o dobrém vladaři ve městech svých, protože odboj jste našel pro špatné pastýře a vladaře. Učiňte tedy v té věci nápravu a posilněte se v Kristu Ježíši a nebojte se. Jděte vpřed a naplňte s pravou horlivostí a svatou to, co svatým předsevzetím jste započal, to jest v příčině vašeho příchodu a svaté a sladké Výpravy.¹

A již neprodlévejte, protože prodléváním se přihodily mnohé nenáležitosti, a ďábel se pozdvihl a pozdvihuje, aby zabránil, by toto se nestalo, protože znamená svou škodu. Vzhůru tedy, Otče, a pryč nedbalost! Vztyčte prapor přesvatého kříže, protože vůní kříže nabudete pokoje. Prosím vás, abyste ty, kteří povstali proti vám, pozval k svatému pokoji, tak aby se všechna válka obrátila na nevěřící. Doufám pro nekonečnou dobrotu Boží, že brzy pošle svou pomoc. Posilněte se, posilněte a přijďte, přijďte potěšit chudých služebníků Božích a synů svých. Očekáváme vás s vroucí a milostnou touhou. Odpusťte mi, Otče, že jsem vám tolik toho namluvila. Víte, že z hojnosti srdce mluví jazyk. Jsem jista, že budete-li tím stromem, jakým si vás žádám viděti, žádná věc vás nezadrží.

Prosím vás, abyste se skrze posly své ukázal Luce a Pise otcem, tím způsobem, jak vás Bůh naučí, pomáhaje jim, čím můžete, a vyzýváje je, aby byli pevní a vytrvalí. Byla jsem v Pise a Luce až dosud, vyzývajíc jich, jak mohu, aby nečinili spolku s údy shnilými, kteří povstali proti vám; ale oni jsou ve velikých rozpacích, protože od vás nemají povzbuzení, a z protivné strany jsou stále nabádáni a vyhrůžkami zváni ke spolku. Ale až doposavad nikterak nepřivolili. Prosím vás, abyste o tom důtklivě psal panu Petrovi,² a učiňte to brzy a neprodlévejte. Více nepravím.

Slyšely jsme zde, že jste jmenoval kardinály. Myslím, že by bylo ke cti Boží a lépe pro nás, kdybyste

¹ Mluví snad o výpravě proti nevěřícím.

² Pietro Gambacorti, jenž měl v rukou otěže Pisy.

vždy dbal toho, abyste jmenoval lidi ctnostné. Bude-li se činiti opačně, bude to veliká potupa Boží a zkáza svaté Církve. Nedivme se potom, že Bůh na nás posílá tresty a metly své, neboť jest to spravedlivo. Prosím vás, abyste zmužile činil, co máte činiti, a s bázní Boží.

Zůstávejte ve sladkém a svatém milování Božím. Prosím vás pokorně o vaše požehnání. Odpusťte mé opovázlivosti, že se opovažuji psáti vám.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

ŘEHOŘI XI.

Že zákon stvoření a vykoupení jest zákon lásky. Papež buď ho poslušen tím více, že synové chybující mají omluvu ve špatné vládě, které požívali.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Nejsvětější a nejdůstojnější Otče můj v Kristu Ježíši. Já Kateřina, nehodná a bídna dcera vaše, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás pastýřem dobrým, pozorujíc já, Tatičku můj sladký, že vlk odnáší ovce vaše, a nenalézá se, kdo by se jich ujal. Utíkám se tedy k vám, Otci a pastýři našemu, prosíc vás jménem Krista ukřižovaného, abyste se učil od něho, jenž s takovým ohněm lásky se vydal na potupnou smrt kříže, aby vytrhl zbloudilou ovečku lidského pokolení z rukou ďábelských, protože pro odboj, který člověk učinil proti Bohu, jí vládli jako svým majetkem.

Přichází tedy nekonečná dobrota Boží a vidí zlé a zavržení a záhubu této ovečky a vidí, že hněvem a válkou jí nemůže z toho vytrhnouti. Proto tedy, nehledíc k tomu, že jest od ní uražena (neboť za odboj, který učinil člověk neposlušností proti Bohu, zasluhoval trestu nekonečného),¹ svrchovaná a věč-

¹ Tato věta jest v originále velice nejasná. Zdá se, že chce říci: ačkoli člověk Boha urazil, nehledí k tomu Bůh

ná Moudrost nechce činiti takto, nýbrž nalévá jakýsi způsob libý, sladší a milostnější, než by kdo vynášel, protože vidí, že žádným způsobem srdce lidské nebývá tolik přitahováno, jako láskou, poněvadž jest učiněno z lásky. A toto se zdá býti příčinou, proč tolik miluje, protože není učiněno z jiného než z lásky, podle duše i podle těla. Neboť z lásky Bůh je stvořil k obrazu a podobnosti svému a z lásky otec a matka mu dali ze své podstaty, když počali a zplodili syna. A proto vida Bůh, že člověk jest tak způsobilý k milování, zrovna jako by mu házel udici lásky, dáváje nám Slovo, jednorozeného Syna, jenž bere na sebe člověčenství naše, aby učinil veliký pokoj. Ale spravedlnost chce, aby byla pomstěna křivda, jež byla učiněna Bohu. Přichází tedy Boží milosrdenství a nevýslovná láska, a aby dostiučinila spravedlnost i milosrdenství, odsuzuje Syna svého na smrt, obleknuvši jej naším člověčenstvím, to jest veškerým pokolením Adamovým, jež zhřešilo. A tak smrtí jeho jest usmířen hněv Otcův, když vykonal spravedlnost na osobě Synově; a tak dostiučinil spravedlnosti a dostiučinil milosrdenství, vytrhnuv z rukou ďábelských lidské pokolení. Zápasilo toto sladké Slovo pažema svýma na dřevě přesvatého kříže, když smrt učinila turnaj mezi životem a smrtí: takže smrtí svou zkazil smrt naši, a aby nám dal život, dokonal život těla svého. Takto tedy láskou nás k sobě přitáhl a svou dobrotivostí přemohl naši zlobu, takže každé srdce mělo by býti přitahováno, protože větší lásky nemohl ukázati (a to řekl on sám) než dáti život za přítele svého. A jestliže schvaluje lásku, jež dává život za přítele svého, co tedy řekneme o přehoroucí a dokonalé lásce, jež dala život za svého nepříteli? Neboť hříchem byli jsme učiněni nepřáteli Božími. Ó, sladké a milostné Slovo, jež láskou jsi našlo ovci a lás-

(ačkoli by vlastně měl k tomu hleděti, neboť pro svůj odboj člověk zasloužil trestu nekonečného), a chce jej vykoupiti, ale nelze toho učiniti hněvem a válkou, nýbrž nalézá atd.

kou jsi jí dalo život a opět jsi ji uvedlo do ovčince, to jest, vrátivši jí milost, kterou ztratila!

Ó nejsvětější Tatíčku můj sladký, nevidím jiného způsobu ani jiného prostředku, abyste opět nabyli ovčí svých, které jako odbojné vyšly z ovčince svaté Církve, neposlušné a nepoddané vám, Otče. Pročež vás prosím jménem Krista ukřižovaného a chci, abyste mi učinil toto milosrdenství, to jest, abyste svou dobrotivostí přemohl jejich zlobu. Vaši jsme, ó Otče. A já znám to a vím, že jim všem vespolek se zdá, že učinili zle, a ačkoliv nemají omluvy ve zlém čínění, nicméně pro mnohé obtíže a věci nespravedlivé a nešlechtné, které trpěli z příčiny špatných pastýřů a vladařů, zdálo se jim, že nemohou činiti jinak. Neboť cítíce puch života mnohých vladařů, o kterých víte, že jsou ďáblové vtělení, byli pojeti takovým prašpatným strachem, že učinili jako Pilát, který, aby neztratil vladařství, zabil Krista: a tak učinili oni, kteří, aby neztratili svého postavení, vás pronásledovali. Za milosrdenství tedy vás, Otče, prosím pro ně. A nehledě na nevědomost a pýchu synů, nýbrž vnadidlem lásky a své dobrotivosti, užívaje při nich té sladké kázně a dobrotivého pokárání, které se bude líbiti Svatosti vaší, vraťte pokoj nám nebohým synům, kteří jsme vás urazili. Pravím vám, sladký Kriste na zemi, jménem Krista v nebesích, že budete-li takto činiti, to jest bez rozbroje a bouřky, oni všichni přijdou, litující urážky vám učiněné, a položí vám hlavu do klína. Tenkrát se budete radovati i my se budeme radovati, protože láskou jste uvedl ovečku zbloudilou zpět do ovčince svaté Církve. A tenkrát, Tatíčku můj sladký, naplníte svatou touhu svou a vůli Boží, to jest, způsobiti svatou Výpravu, k čemuž vás zvu jeho jménem, abyste to učinil brzy a bez nedbalosti. A oni se přihotoví s velikou oddaností a hotoví jsou dáti život pro Krista. Ach Bože, sladká lásko! Vztyčte, Tatíčku, brzy prapor přesvatého kříže, a uvidíte, jak vlci se proměňují v beránky. Pokoj, pokoj, pokoj! Aby válka neoddalovala to-

hoto sladkého času.² Chcete-li však učiniti pomstu a spravedlnost, vezměte ji na mně bídne, a uložte na mne trest a muku, jak se vám líbí, až do smrti. Myslím, že pro puch mých nepravostí přišly mnohé hříchy a mnohé nenáležitosti a nesváry. Tedy na mně, ubohé dceři své, vezměte pomstu, jakou chcete. Ach, Otče, umírám bolestí a nemohu umřít. Přijďte, přijďte a již se nevzpírejte vůli Boží, jež vás volá; a hladové ovečky očekávají, abyste přišel vzít a mít místo svého předchůdce a hrdiny apoštola Petra. Neboť vy, jakožto náměstek Kristův, máte bydlet na místě svém vlastním. Přijďte tedy, přijďte a již déle neprodlévejte; a posilněte se a nebojte se ničeho, cokoli by se mohlo přihoditi, neboť Bůh bude s vámi. Prosím vás pokorně o vaše požehnání pro mne i pro všechny syny mé; a prosím vás, abyste odpustil mé opovážlivosti. Jiného vám nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

ŘEHOŘI XI.

O špatných příkladech pastýřů a vladařů. O návratu papežově do Itálie.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Nejsvětější a nejdražší a nejsladší Otče v Kristu sladkém Ježíši, já vaše nehodná dcera Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě, jakož jsem si žádala viděti ve vás plnost Boží milosti tak a takovým způsobem, abyste byl nástrojem a příčinou, prostřednictvím milosti Boží, upokojení veškerého světa. A proto vás prosím, Otče můj sladký, abyste s horlivostí a hladovou touhou po pokoji a cti Boží a spáse duší užíval nástroje moci a síly své. A kdybyste mi řekl, Otče: „Svět jest tolik rozbouřený, kterak se dodělám pomoci?“ pravím vám jménem Kristovým: tři

² Zamýšlené výpravy křížové.

hlavní věci musíte činiti svou mocí. To jest, abyste v zahradě svaté Církve vytrhal ty květy smrduté, plné nečistoty a chtivosti, naduté pýchou, to jest, špatné pastýře a vladaře, kteří otravují a puchem naplňují tuto zahradu. Ach, správce náš, užijte své moci a vytrhejte tyto květy. Vyvrhněte je ven, aby nevladařili. Chtějte, aby se snažili spravovati sebe sami v svatém a dobrém životě. Nasázejte do této zahrady květů vonných, pastýřů a správců, kteří by byli pravými služebníky Ježíše Krista, aby nedbali jiného leč cti Boží a spásy duší, a aby byli otci chudých.

Ach, jaká žalost to jest viděti ty, kteří mají býti příkladem dobrovolné chudoby, pokornými beránky a mají rozdávat ze statků svaté Církve chudým: a oni se spatřují v takových rozkošech a statcích a nádherách a marnostech světských, více než kdyby byli tisíckrát ve světě! Ba, mnozí lidé světší je zahanbují, vedouce dobrý a svatý život. Ale zdá se, že svrchovaná a věčná Dobrota dává mocí činiti to, co není činěno z lásky; zdá se, že dopouští, aby statky a rozkoše byly brány jeho nevěstě, jako by tím ukazoval, že by chtěl, aby se svatá Církev navrátila ke svému stavu prvnímu chudobnému, pokornému, mírnému, jako byla v onom čase svatém, kdy nedbali jiného než cti Boží a spásy duší, pečující o věci duchovní a ne časné. Neb od té doby, co Církev více hleděla k věcem časným než duchovním, bylo hůř a hůře. Proto vidíte, že Bůh tímto úradkem na ni dopustil mnoho pronásledování a protivenství. Ale posilněte se Otče, a nebojte se pro nic, byť cokoli se bylo přihodilo nebo by se ještě přihodilo, neb Bůh to činí, aby jí vrátil stav její prvotní; aby v této zahradě se pásli beránci, a ne vlci, hltaající čest, která má náležeti Bohu, kterouž kradou a dávají ji sobě sami. Posilněte se v Kristu sladkém Ježíši; neb doufám, že pomoc jeho, plnost milosti Boží, přispění a pomoc Boží bude s vámi, budete-li si počínati, jak výše zmíněno. Z války se dostanete k velikému pokoji, z pronásledování k převeliké jednotě: ne

mocí lidskou, nýbrž ctností svatou porazíte ďábly viditelné nešlechetných tvorů, i ďábly neviditelné, kteří nikdy nespí, stále číhajíce.

Ale uvažte, Otče sladký, že nesnadně byste mohl toto učiniti, kdybyste nevyplnil druhých dvou věcí, které předcházejí naplnění ostatních: a to se týká vašeho příchodu, a abyste vztýčil prapor přesvatého kříže. A neumdlévejž ve vás svatá touha pro žádné hněvy nebo vzpoury městské, které byste viděl neb o nich slyšel; naopak nechať více se rozpálí oheň svaté touhy, abyste to chtěl učiniti brzy. A neprodlévejtež pro to přijíti sem. Nevěřte ďáblu, který znamená svou škodu, a proto se vynasnažuje hněvati vás a dávati vás olupovati o věci vaše, abyste ztratil lásku a laskavost a aby zabránil vašemu příchodu. Pravím vám, Otče v Kristu Ježíši, abyste přišel rychle jako tichý beránek. Odpovězte Duchu svatému, jenž vás volá. Pravím vám: Přijďte, přijďte, přijďte a nečekejte času, neb čas nečeká na vás. Tenkrát budete činiti jako Beránek vykrvácený, jehož místo držíte, jenž rukou neozbrojenou pobil nepřátele naše, přicházejí jako beránek tichý, užívaje pouze zbraní ctnosti lásky, hledě pouze k tomu, aby pečoval o věci duchovní a vrátil milost člověku, jenž ji ztratil hříchem.

Ach, sladký Otče můj, touto sladkou rukou vás prosím a vám pravím, abyste přišel porazit našich nepřátel. Jménem Krista ukřižovaného vám to pravím: nechtějte věriti rádcům ďáblovým, kteří chtěli překaziti svaté a dobré předsevzetí. Buďte mi člověkem statečným a ne bázlivým. Odpovězte Bohu, jenž vás volá, abyste přišel míti a držeti místo slavného pastýře svatého Petra, jehož náměstkem tu jste. A vyzdvihněte prapor svatého kříže: neboť jako křížem jsme byli vysvobozeni (tak řekl Pavel), tak, vztyčí-li se tento prapor, jenž se mi zdá býti občerstvením křesťanů, budeme vysvobozeni, my od války a roztržek a mnohých nepravostí, lid nevěřící od své nevěry. A těmito způsoby se doděláte a dojdete opravy dobrých pastýřů svaté Církve. Vraťte

jí srdce horoucí lásky, které ztratila: neboť tolik krve jí vystřebali nešlechtní hltavci, že všecka pobledla. Ale posilněte se a přijďte, Otče, ať již nemusí déle na vás čekati služebníci Boží, kteří se touhou rmoutí. A já bídna nemohu déle čekati: ač jsem živa, zdá se mi, že umírám bolestným čekáním, vidouc takovou potupu Boží. Ale neoddalujte se od pokoje pro tu věc, která se přihodila v Bologni,¹ nýbrž přijďte: neboť vám pravím, že divocí vlci vám položí hlavu do klína jako tiší beránkové, a budou vás žádati za milosrdenství, Otče.

Nepravím více. Prosím vás, Otče, abyste slyšel a poslechl toho, co vám řekne bratr Raimund a jiní synové, kteří jsou s ním, neboť přicházejí jménem Krista ukřižovaného a mým; kteříž jsou praví služebníci Kristovi a synové svaté Církve. Odpusťte, Otče, mé nevědomosti a budiž mi omluvou u vaší dobrotivosti láska a bolest, které mne nutí mluvit. Dejte mi své požehnání. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

ŘEHOŘI XI.

Světská moc může býti úrazem moci duchovní a tenkrát lépe jest nemíti jí. Ale dobře-li se užívá moci duchovní, může to býti záchranou moci světské.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Nejsvětější a nejdůstojnější Otče v Kristu sladkém Ježíši; vaše nehodná dcera Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píše vaší Svatosti v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás s pokojem, usmířeného, a syny s vámi. Kteréhož pokoje Bůh na vás žádá a chce, abyste v té příčině učinil, co můžete. Ach, nezdá se, že by chtěl, abychom dbali tolik o panství a statky světské, aby se nevidělo, jak veliké záhuby duší a pohany Boží jest válka příčinou; nýbrž zdá se, že chce, abyste otevřel oko rozumu na

¹ Bologna se vzbouřila proti papeži r. 1376.

krásu duše a na krev Syna jeho, kteroužto krví umyl tvář duše naší, a vy jste jejím rozdavačem. Zve vás tedy, abyste lačněl po pokrmu duší. Neboť kdo má hlad po cti Boží a po spáse ovcí, ten, aby je zachránil a vytrhl z rukou ďábelských, položí život tělesný za ně, a ne toliko statky. Ovšem, mohl byste říci, svatý Otče: „Svědomím jsem vázán zachovávat i a nazpět dobývat toho, co náleží svaté Církvi.“ Ach, vyznávám zajisté, že to jest pravda, ale zdá se mi, že věc, která jest dražší, má se lépe hlídati. Pokladem Církve jest krev Kristova, daná jakožto cena za duši, protože poklad krve nebyl zaplacen za statky časné, nýbrž za spásu lidského pokolení. Takže, třeba jste povinen získávat i zachovávat poklad a panství měst, jež Církev ztratila, mnohem více jste povinen opět získati tolik ovcí, jež jsou pokladem v Církvi, a příliš ona tím chudne, když je ztrácí. Ne, že by v sobě chudla, protože krev Kristova nemůže ubývat, ale ztrácí ozdobu slávy, kterouž má od ctnostných a poslušných a jí poddaných. Lépe nám tedy jest, pustiti zlato věcí časných než zlato duchovních. Čiňte tedy, co jest možno; a když učiníte svou možnost, jste omluven před Bohem i před lidmi tohoto světa. Vy je budete bít více holí dobrotivosti, lásky a pokoje než holí války: a dostane se vám opět toho, co vaše jest duchovně i časně.

Když se duše má všechna sebere a přivine k Bohu jedinému, s velikým hladem po spáse naší a po opravě svaté Církve a po dobrém celého světa, nezdá se, že by Bůh ukazoval jiný prostředek, aniž vidím v něm jiného než prostředku pokoje. Pokoj, pokoj tedy, pro lásku Krista ukřižovaného! A nedbejte nevědomosti, slepoty a pýchy synů svých. Pokojem vytrhněte jim ze srdce válku a hněvy a roztržky a sjednotíte je. Ctností tedy zaženete ďábla.

Otevřete, otevřete dobře oko rozumu, lačněje a žádaje si spásy duší, abyste pozoroval dvojí zlé: to jest, zlé velikosti, panství a statků světských, o nichž se domníváte, že jste povinen dobývat i jich nazpět; a to zlé, že jest viděti, kterak duše ztrácí

milost a poslušnost, kterou mají míti k vaší Svatosti. A tak uvidíte, že mnohem více jste povinen, dobývati zpět duší. Když tedy oko rozumu vidělo a rozeznává, které zlo jest menší, vy tedy, nejsvětější Otče, jenž jste prostřed těchto dvou tolik zlých věcí, máte vyvoliti menší; a zvole si menší zlé, abyste ušel většímu, zbavíte se obojího zlého a obojí se obrátí k dobrému: to jest s pokojem si opět získáte syny své a budete míti, co vám náleží. Má vina! Neříkám vám tohoto, abych vás poučovala, ale donutila mne první sladká Pravda, touha, kterou mám, Tatičku můj sladký, abych vás viděla smířeného a v pokoji duše i těla. Neboť při těchto válkách a špatném zdaru nevidím, že byste mohl míti spokojenou chvíli. Co náleží chudým, utrácí se na vojáky, kteří požírají život lidí. A vidím, že vám to překáží ve svaté vaší touze, kterou máte po opravě své Nevěsty, aby byla obnovena, pravím, v příčině dobrých pastýřů a vladařů. A vy víte, že bude-li válka, nesnadno to budete moci učiniti, neboť domnívaje se, že máte potřebí knížat a pánů, budete se domnívati, že nutnost vás donucuje ustanovovati pastýře, jak se jim líbí, a ne jak vám. Ačkoliv jest to špatný důvod, aby se pro nějakou potřebu, která se pozoruje, ustanovovali pastýři neb kdokoli jiný v Církvi, jenž není ctnostný a osoba, která hledá sebe pro sebe; ale hledejž sebe pro Boha, hledajíc slávy a chvály jména jeho. A nesmí býti nadutý pýchou, ani nečistý, ani jako list, jenž se točí větrem vlastního bohatství a marností světských. Ach ne tak - pro lásku Ježíše Krista a pro spásu duše vaší! Odstraňte tedy příčinu války, pokud jest vám možno, abyste se nedostal do této nenáležitosti, že byste je ustanovoval podle vůle lidské, a ne podle vůle Boží a touhy své. Máte potřebí pomoci Krista ukřižovaného: k němu obraťte svou lásku a touhu, ne k člověku a k pomoci lidské, nýbrž ke Kristu sladkému Ježíši, jehož místo držíte, a on zdá se chtíti, aby se Církev navrátila ke svému prvotnímu sladkému stavu. Ó, jak blažená bude duše vaše a moje, když uvi-

dím, že skrze vás počíná se takové dobré, že ve vašich rukách to, co Bůh dopouští, aby se dalo mocí, děje se z lásky!¹ Takový bude způsob, kterak učiniti to s pokojem a s pastýři pravými a ctnostnými a pokornými služebníky Božími, a jistě takové naleznete, bude-li se líbiti vaší Svatosti hledati jich. Neboť dvě jsou věci, pro které Církev ztrácí a ztratila statky časné, totiž válkou a nedostatkem ctností. Neboť tam, kde není ctností, vždycky jest válka se svým Stvořitelem. Tedy válka jest toho příčinou.

A nyní pravím, že chcete-li opět získati, co jest ztraceno, není jiného prostředku, než užiti opaku toho, čím to jest ztraceno, to jest, opět to získati pokojem a ctností, jakož jest řečeno. Tímto způsobem naplníte jinou svatou touhu svou a služebníků Božích, i mne ubohé bídné, to jest, získati nebohé duše nevěřících, kteří nemají účastenství v krvi vykrváčeného a stráveného Beránka.

Nuže vizte, nejsvětější Otče, jak veliké dobré se tím zastavuje a jak veliké zlé z toho pochází a se proto činí. Doufám v dobrotu Boží a ve Svatost Vaši, že podle své možnosti se vynasnažíte užiti řečeného prostředku svatého pokoje. Taková jest vůle Boží. A pravím vám jménem sladkého Ježíše, abyste v této věci i v jiných, jež máte činiti, hledal rady u pravých služebníků Božích, protože vám budou raditi dle pravdy. A z nich se těšte, neboť jich máte zapotřebí. A proto bude dobře a velice nutno, abyste je měl blízko u sebe, jako sloupy je stavěje do těla tajemného Svaté Církve . . .

¹ Bůh dopouští, aby Církev byla zbavena mocí, statků a slávy světské: vy to činíte dobrovolně, z lásky.

ŘEHOŘI XI.

Pod špatnými správci duchovními přišlo mnoho zlého na Církev a v Itálii. Radí k mírnosti vůči odbojným městům; obrací pozornost jinam, k válce s nevěřícími.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Vám, nejmilejší a důstojný Otče v Kristu Ježíši, já Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, vaše nehodná, ubohá, bídná dcera, píši v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás pravým pastýřem, jenž se učí od Krista, jehož místo držíte, jenž dal život za ovce své, nehledě na naši nevděčnost ani na pronásledování ani na křivdy ani na posměch ani na potupu, jež se mu dala od těch, které stvořil a učinil jim mnohá dobrodiní; a nepřestává pro to přičiňovati se o naše spasení, nýbrž, jakožto zanícený láskou ke cti Otcově a k našemu spasení, nevidí svých bolestí, ale moudrostí svou a pokojem a dobrotivostí přemáhá zlobu naši. Tak vás prosím a pravím, sladký Tatičku můj, jménem Krista ukřižovaného, abyste činil vy, abyste totiž dobrotivostí a trpělivostí a pokorou a mírností přemáhal zlobu a pýchu synů svých, kteří se vám vzepřeli, Otče. Víte, že ďábel se nevyhání ďáblem, ale ctností se vyžene. A ačkoli se vám stala převeliká křivda, když vám učinili potupu a vzali vám, co bylo vaše, nicméně, Otče, vás prosím, abyste nehleděl na jejich zloby, nýbrž na svou dobrotivost, a neustávejte proto pracovati o našem spasení. Spása jejich bude ta, že vy se navrátíte k pokoji s nimi. Neboť syna, jenž jest v rozbroji s otcem, dokud v něm jest, on činí zbavena dědictví jeho.

Ach, Otče, pokoj, pro lásku Boží, aby tolik synů neztrácelo dědictví života věčného. Neb vy víte, že Bůh vám položil do rukou, abyste dával a bral toto dědictví, jak se bude líbiti vaší dobrotivosti. Vy máte klíče a komu otevřete, jest otevřeno, a komu zavřete, jest zavřeno. Tak řekl sladký a dobrý Ježíš Petrovi, jehož místo vy držíte: „Koho rozvážeš na

zemi, bude rozvázán na nebi, a koňo svážeš na zemi, bude svázán na nebi.“

Učte se tedy od pravého otce a pastýře. Neboť vídíte, že nyní jest čas dáti život za ovce, jež vyšly ven ze stáda. Sluší se tedy na vás, abyste jich hledal a opět je získal trpělivostí, a válkou se obraceje na nevěřící, vztyčuje prapor přehoroucího a přesladkého kříže; a v příčině tohoto vztyčení nesluší se již spáti, nýbrž vzbuditi se a vztyčiti jej zmužile. Doufám v bezměrnou dobrotu Boží, že získáte nevěřící a napravíte zlost křesťanů, neboť po vůni kříže všichni poběží, také ti, kteří nejvíce byli proti vám odbojní.

Ó, jaká rozkoš, kdybychom viděli, že by lid křesťanský dal nevěřícím koření víry! Protože potom, když by obdrželi světlo, dospěli by veliké dokonalosti, jakožto nová sazenice, ztrativše studenost nevěry; a přijímajíce teplo a světlo Ducha svatého skrze svatou víru, vydávali by květy a ovoce ctností v těle tajemném svaté Církve, takže vůní ctností svých by pomáhali udusiti nepravosti a hříchy, pýchu a nečistotu, kteréž věci se rozhojnily v lidu křesťanském, a zvláště mezi preláty a pastýři a vladaři svaté Církve, kteříž jsou učiněni takoví, že pojídají a požírají duše; nepravím, obracejí, nýbrž požírají. A všechno to jest pro vlastní sebelásku, kterou mají k sobě samým, z níž pochází pýcha, chtivost a lakota a nečistota těla i mysli jejich. Vidí vlky pekelné odnášeti jejich poddané, a nezdá se, že by toho dbali; takovou péčí obrátili na hledání rozkoší a radostí, chvály a obliby světské. A všechno pochází z vlastní sebelásky, protože kdyby takový miloval sebe pro Boha a ne sebe pro sebe, pohlížel by pouze ke cti Boží a ne ke své a k prospěchu bližního a ne k prospěchu vlastnímu smyslnému. Ach, Tatičku můj sladký, mějte péči o to a obraťte pozor na takovéto lidi; vyhledávejte dobrých lidí a ctnostných a jim svěřte péči o ovce, protože takoví budou beránky, a ne vlky, kteří budou krmiti tělo tajemné svaté Církve. A z toho bude nám prospěch a vám

bude veliký pokoj a potěšení, a budou vám pomáhati nésti veliké obtíže, kteréž máte, jak vím. Zdá se mi, že jste, dobrotivý Otče můj, jako když beránek jest prostřed vlků. Ale posilněte se a nebojte se, protože prozřetelnost a pomoc Boží bude vždycky nad vámi. Nedivte se, byť byste viděl ukazovati se mnoho věcí odporných, a že pomoc lidská nás opouští, a že ti, kteří více nám mají pomáhati, nejsou při nás, činíce proti vám. Nebojte se, nýbrž více důvěřujte a nezanechávejte aniž nezdržujte své sladké a svaté touhy, nýbrž den co den více se rozněcujtež. Vzhůru, Otče, učíňte skutkem předsevzetí, které jste učinil o příchodě svém a o svaté výpravě, a vidíte, že vás nevěřící na ni zvou, přicházejíce, aby vám pokud možná vzali, co jest vaše. Vzchopme se dát život za Krista! Nuže, máme co jiného než jedno tělo?¹

Proč nedati život tisíckrát, třeba-li, ke cti Boží a k spasení tvorů? Tak učinil On: a vy, náměstek jeho, máte vykonávati jeho úřad. Takový jest obyčej, že když zůstane někdo po někom náměstkem, má následovati šlépějí a způsobů pána svého. Tedy přijďte, přijďte, přijďte a již neprodlévejte, abyste brzy obrátil zbraně proti nevěřícím a abyste nezačal v té záležitosti překážek od těchto údů shnilých, kteří jsou v odboji proti vám. Prosím vás a chci, abyste užil vůči nim svaté lsti, to jest, počínaje si dobrotivě, jakož řečeno, protože to jim bude ohněm lásky a uhlím řeřavým, jež nasypete na hlavy jejich; a tím způsobem je napadnete a statky časné a osoby jejich, a oni vám budou pomáhati, abyste se mohl pravou válkou obrátiti proti nevěřícím. Tak učinil náš sladký Spasitel, neboť sypal takový oheň a takové teplo lásky na ty, kteří byli proti němu odbojní, a z toho pak ponenáhlu pocházelo, že oni byli pomahači a nositeli jména Božího, jako byl onen sladký hlasatel Pavel, který, jsa vlkem, stal se beránkem a sladkou nádobou vyvolení, neboť ten oheň, kterým Kristus mu naplnil nádobu jeho, roznášel po celém širém světě, vytrhuje křesťany ze

¹ Tělo Kristovo, jímž je Církev.

hříchů a sázeje do nich ctnosti, a nevěřící vytrhuje z bludů a z nevěry, a podáváje jim světlo svaté víry. Nuže tak vám praví a chce první a sladká Pravda, abyste činil vy; a z toho, co jste přijal, z toho dávejte.

Pokoj, pokoj, pokoj, Tatičku můj sladký, a již ne válku! Ale pojďme na nepřátele své a nesme tam zbraně přesvatého kříže, nesouce nůž sladkého a svatého slova Božího. Ach, dejte jísti hladovým služebníkům jeho, kteří očekávají vás a čas tento s převelikou a horoucí touhou. Posilněte se, posilněte se, Otče, a neoddávejte se hořkosti skličující, nýbrž oddejte se hořkosti posilující, maje hořkost pro potupu, kterou vidíme dítí se jménu Božímu. Posilněte se nadějí, že Bůh se o vás postará ve vašich nouzích a potřebách.

Nepravím více; neboť kdybych se řídila svou vůlí, nepřestala bych, dokud bych měla život v těle. Odpusťte mé opovážlivosti, ale bolest a láska, kterou mám ke cti Boží a k vyvýšení svaté Církve, mi budíž omluvou u vaší dobrotivosti. Spíše bych vám to pověděla ústně než písemně, protože bych se domnívala, že více ulevím své duši. Teď nemohu více. Mějte útrpnost se sladkými a milostnými touhami, které se obětují za vás a za svatou Církev ustavičnými slzami a modlitbami. Nebuďtež zmařeny nedbalostí, nýbrž s horlivostí se přičiňujte, protože se zdá, že první Pravda chce přinášeti ovoce. Brzy tedy se začne ukazovati ovoce, protože květ již se začíná ukazovati. Nuže tedy se srdcem zmužilým a nikterak bázlivým a následujte Beránka vykrvácelého a ztráveného na kříži pro nás! Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím.

Prosím vás, důstojný Otče, abyste to, co Neri, jenž přináší tento list, vám řekne, je-li vám to možné a podle vůle vaší, jemu dal a udělil. Prosím vás, abyste mu dal slyšení a víru stran toho, co vám poví. A protože někdy nelze psáti, co bychom chtěli, proto pravím, chtěl-li byste mi vzkázati, říci nějakou věc tajnou, abyste to ústně zjevil jemu bezpečně

(neboť můžete), co se může skrze mne učiniti. Bylo-li by třeba dáti život, ochotně bych jej dala pro čest Boží a pro spásu duší.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

OSMI PÁNŮM VOJENSKÝM,¹ ZVOLENÝM OBCÍ FLORENTSKOU, NA JEJICHŽ ŽÁDOST SVĚTICE ŠLA DO AVIGNONU

O čestném a laskavém přijetí na dvoře papežském. Očekává, že poslové florenští potvrdí pravdu jejích slov. Napomíná, aby nepopouzeli dvora papežského, popuzující kněžstvo.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrazí otcové a bratři v Kristu Ježíši. Já Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás pravými syny, pokornými a poslušnými Otce svého tak a takovým způsobem, abyste nikdy neobraceli hlavy nazpátky, nýbrž abyste měli pravou bolest a hořkost pro urážku učiněnou Otci. Protože, jestliže ten, jenž uráží, nepovstane s bolestí nad urážkou učiněnou, není hoden obdržeti milosrdenství. A já vás zvuk pravému ponížení srdce tak, abyste neobraceli hlavy nazpátky, nýbrž kráčeli vpřed, následující toho svatého předsevzetí, které jste započali, rozhojňující je co den dokonale, chcete-li býti přijati v náručí Otcovo. Jakožto synové mrtví budete žádati o život a já doufám pro dobrotu Boží, že jej obdržíte, ač chcete-li se opravdu pokořiti a poznávati své chyby.

Ale důrazně si do vás stěžuji, je-li pravda to, co zde se povídá, to jest, že jste uložili daň na duchovenstvo. Je-li věc ta pravdivá, jest to převeliké zlo dvojím způsobem. Jedním, že tím urážíte Boha, protože nemůžete toho činiti s dobrým svědomím.

¹ Měli míti péči o vedení války proti zbraním papežským.

Ale zdá se mi, že vy ztrácíte svědomí a všelikou věc dobrou, a nezdá se, že by se dbalo o jiné než o věci smyslné a pomíjející, jež utíkají jako vítr. A nevidíme, že jsme smrtelní a musíme umřít a nevíme kdy? A proto jest veliká pošetilost zbavovati se života milosti a sám si způsobovati smrt. Nechci, abyste déle činili takto, neb tímto způsobem byste obraceli hlavu nazpátky, a víte, že kdo začíná, není hoden slávy, nýbrž setrvání až do konce. A tak vám pravím, že byste se nedodělali pokoje, leč setr-
vávajíce v pokoře, nečiníce již křivdy ani pohoršení služebníkům a kněžím svaté Církve.

A toto jest druhá věc, o které jsem vám pravila, že vám jest škodlivá a ke zlému. A mimo zlé, které člověk bere skrze urážku Boží, jakož jest řečeno, pravím, že se tím kazí váš pokoj. Neboť, kdyby se toho dozvěděl Otec svatý, pojal by větší rozhorlení proti vám.

A toto jest to, co pravil kdosi mezi kardinály, kteří vyhledávají pokoj a chtějí jej rádi. Slyšíce nyní toto, říkají: „Nezdá se, že by bylo pravdivo, že se oni chtějí smířiti, protože, kdyby to bylo pravda, vystříhali by se každého sebemenšího skutku, který by byl proti vůli svatého Otce a proti obyčejům církevním.“ Myslím, že taková a podobná slova by mohl mluvití sladký Kristus na zemi; a má pravdu a příčinu říkati to, říká-li to.

Pravím vám, předrazí otcové, a prosím vás, abyste nechtěli překážeti milosti Ducha svatého, kterouž, ač jí nezasluhujete, pro svou vlídnost jest ochoten vám dáti. A mně byste způsobili hanbu a potupu. Neboť nemohlo by z toho pojítí jiné, než hanba a mrzutost, kdybych já mluvila jednu věc, a vy byste činili jinou. Prosím vás, aby již tak ne-
bylo. Naopak snažte se slovem i skutkem ukazovati, že chcete pokoj a ne válku.

Mluvila jsem se svatým Otcem. Vyslechl mne, pro dobrotu Boží a svoji, milostivě, ukazuje, že má upřímnou lásku k pokoji, čině jako činí dobrý otec, který nehledí tolik k urážce synově, kterou mu uči-

nil, nýbrž hledí k tomu, pokořil-li se, aby mu mohl prokázati plné milosrdenství. Jazyk můj nedovedl by vypověděti, jakou neobyčejnou měl radost. Když jsem s ním byla hovořila po dobrou chvíli času, v závěrku slov řekl, že pochází-li to, co jsem mu předložila, od vás, on jest ochoten přijati vás jako syny a učiniti stran té věci, jak by se zdálo mně. Jiného zde nepravím. Svatému Otcí rozhodně se zdá, že se nemá dáti jiná odpověď, dokud nepřijdou vaši poslové. Divím se, že ještě nepřišli. Jakmile přijdou, budu s nimi mluvit a potom budu mluvit se svatým Otcem, a jaký stav věci shledám, tak vám budu psáti. Ale vy sami svými daněmi a výmysly mi kažete, co se seje. Nečiňte tak déle, pro lásku Krista ukřižovaného a pro svůj prospěch.

Dáno v Avignoně, dne 28. června 1376.

BRATRU RAIMUNDOVI Z CAPUE, Z ŘÁDU KAZATELSKÉHO

V Bohu Stvořiteli a Vykupiteli duše poznává svou důstojnost i své chyby; a v důstojnosti své a svých chybách poznává tajemství stvoření a vykoupení. Tudíž se rozněcuje duše k milování. Mluví o své touze, dáti krev svou z lásky ke Kristu a k Církvi.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Vám, nejmilejší a nejdražší Otče a synu v Kristu Ježíši, daný mně od oné sladké matky Marie, já Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás syny pravými a hlasateli slova vtěleného Syna Božího, ne toliko hlasem, nýbrž skutky, učíte se od Mistra pravdy, kterýž konal ctnost a potom ji kázal. Tímto způsobem poneseť ovoce a budete tou struhou, jejímž prostřednictvím Bůh poskytne milost srdcím posluchačů. Vězte, synové moji, že dobrého života a hladu po cti Boží a po spáse duší bychom nemohli míti ani se mu naučiti, kdybychom nešli do školy Slova, Be-

ránka vykrvácelého a opuštěného na kříži; neboť tam se nalézá nauka pravá. Tak řekl on: „Já jsem Cesta, Pravda a Život,“ a nikdo nemůže jíti k Otci, leč skrze něj. Otevři se oko poznání vašeho, aby vidělo, a připravte uši a slyšte nauku, kterou vám dává. Vizte sebe samy, neboť v něm nalézáte jej. To jest, že v něm nalézáte sebe skrze milost a ne z povinnosti, když vás stvořuje k obrazu a podobnosti svému, a v sobě nalézáte nezměrnou dobrotu Boží, jenž přijal podobnost našeho spojení, kterým Božská přirozenost se spojila s přirozeností lidskou. Pukněte tedy a roztrhněte se srdce naše, když pozorujeme takový oheň a plamen lásky, že Bůh jest vroubován na člověka a člověk na Boha. Ó, láska neocenitelná! Kdyby si jí člověk byl vážil, stačila by mu. Tedy do této sladké školy, synové moji! Neboť tato vroucí láska vás povede a způsobí život.¹

Pravím, abyste otevřeli uši a poslouchali jeho nauky, jež jest takováto: Dobrovolná chudoba, trpělivost proti křivdám, splácti dobrým těm, kteří nám ubližují, býti malým, poníženým, pošlapaným a opuštěným na světě, s posměchem, týráním, křivdami, urážkami, nactiutrháním, pomluvami, útrapami, pronásledováním od světa a od ďábla viditelného i neviditelného a od vlastního těla smrdutého, které, jako odbojné, neustále chce se vzpírat proti svému Stvořiteli a bojovati proti duchu. Nuž, tato jest jeho nauka: snášeti trpělivě i odporovati zbraněmi nenávisti a lásky. Ó, sladká a lahodná nauka! Ona jest ten poklad, jež on vyvolil sobě a zůstavil svým učedníkům. To zanechal jakožto největší bohatství, jaké mohl zanechat. Neb kdyby byla viděla Boží Dobrota, že radovánky a rozkoše a libosti a láska vlastní k sobě a marnost a lehkomyšlnost srdce jsou dobré, byl by je sobě vyvolil. Ale protože moudrost Slova vtěleného viděla a poznala, že tento jest nejlepší díl, ihned jej miluje a z lásky se jím odívá. A tak činí služebníci a synové

¹ Tyto věty jsou nejasné a vydavatelé různě čtou, aniž tím smyslu objasňují.

jeho, následující šlépějí Otce svého. Nechci tedy, aby byla ve vás nevědomost, ani abyste se odtahovali od této sladké a příjemné cesty a lahodné školy, nýbrž jako praví synové si přitáhněte toto roucho k tělu, a tak a takovým způsobem přilni k tělu vašemu, aby nikdy se od vás neoddělilo, leč až duše bude vycházeti z vás; tenkrát zanecháme roucha bolesti a zůstaneme oblečeni rouchem rozkoše a budeme jísti u stolu Beránkova ovoce, jež následuje po útrapách.

Tak učinil sladký hlasatel Pavel, jenž oblékl Krista ukřižovaného a byl miláček podstaty Boží. Obléká se v Krista člověka, to jest v bolesti, v potupy Krista ukřižovaného, a jiným způsobem se nechce radovati, naopak praví: „Nechci se radovati leč v kříži Krista ukřižovaného.“ A tolik se mu to líbilo, že jak řekl jednou týž apoštol jisté služebnici své: „Sladká dcero má, tak jsem na sebe připoutal řečnou rozkoš poutem vroucí lásky, že nikdy ode mne neodešla ani neochabla, leč až když mi vzali život.“ Dobře bylo viděti na sladkém Pavlu, že studoval tuto nauku. Znal ji co nejdokonaleji, takže duše staly se mu pokrmem a pochoutkou. Učinil jako houba, jež táhne k sobě vodu: tak on, jda cestou potup, nachází neocenitelnou lásku a dobrotu Boží, kterouž svrchovaně miluje své tvory.

A vidí, že jeho vůle jest ta, že chce naše posvěcení a čest Otce věčného a spasení naše; a vydal se na smrt, aby naplnil na nás toto posvěcení. Pavel vezme tu nauku a porozumí jí; a porozuměv, ihned se jme dávati čest Bohu a námahu bližnímu. Hlásá zmužile pravdu a neváhá pro nedbalost, nýbrž jest horlivý. A jest učiněn nádobou milování,² plnou ohně, aby nesl a hlásal slovo Boží.

Nuže, tak si žádá duše má, protože s prevelikou a zanícenou touhou jsem si žádala jísti s vámi beránka velikonočního, to jest, viděti naplněnou a dokonalou touhu svou. Ó, kterak blažena bude duše má,

² Vasello di dilezione; snad chyba opisovačů místo elezione - vyvolení. Ač i tak, jak psáno, dává dobrý smysl.

když vás uzřím nad všemi ostatními postaveného, upevněného a ustáleného v předmětě svém, Kristu ukřižovaném, a krmiti a živiti se pokrmem duše! Neboť duše, která nevidí sebe pro sebe, nýbrž vidí sebe pro Boha a Boha pro Boha, jakožto nejvyšší a věčnou dobrotu a hodného býti milován on nás, vidouc v něm účinek zanícené a dokonalé lásky, nalézá v něm obraz stvoření, a v sobě samé nalézá Boha v obrazu svém. To jest, tu lásku, kterou člověk vidí Boha míti v sobě, tu lásku rozšiřuje (Bůh) na všechno stvoření; a proto hned se cítí nucena milovati bližního jako sebe samého, protože vidí, že Bůh svrchovaně jej miluje, pohlížeje na sebe v studnici Boží bytnosti. Tudíž touha jej činí schopným milovati sebe v Bohu a Boha v sobě, jako když se někdo dívá do studánky a vidí tam svůj obraz; a vida se, miluje se a raduje se. A je-li moudrý, prve si zamiluje studánku než sebe. Protože, kdyby se nebyl viděl, nebyl by se miloval, aniž cítil radost ani by nebyl opravil chyby tváře své, kteréž viděl v tom prameni.

Nuž, takto smýšlejte, synové moji přesladcí, že jiným způsobem nebudeme moci viděti své důstojnosti ani svých chyb, které nám berou krásu duše naší, kdybychom nešli se shlížeti do moře upokojujícího Božské bytnosti, kde skrze sebe nám vyobrazuje nás. Neboť odtamtud jsme vyšli, když nás stvořila Moudrost Boží k obrazu a podobenství svému; tam nalézáme spojení Slova vroubovaného na naše člověčenství; nalézáme a vidíme a ochutnáváme pec lásky jeho, kteráž byla tím prostředkem, jenž dal nás nám, a pak sjednotil Slovo s námi a nás se Slovem, když přijalo naši přirozenost lidskou. Ona byla to pouto silné, které jej drželo přibitého a přikovaného na kříži. A to všechno uvidíme vidouce se v dobrotě Boží. A jiným způsobem nebudeme moci okoušeti ho v životě trvalém ani viděti ho tváří v tvář, kdybychom ho prve neokoušeli náklonností a láskou a touhou v tomto životě, tím způsobem, jak řečeno.

Francesco Vanni: Svatá Kateřina Sienská

A tuto náklonnost nemůžeme mu ukázati prospěchem, který bychom mu mohli činiti, protože on nemá potřebí našeho dobrého, ale můžeme a máme ukazovati ji na bratřích svých, hledající slávy a chvály jména Božího v nich. Již tedy nesmíte býti nedbalí, aniž smíte spáti v nevědomosti, nýbrž se zanícením a smělým srdcem musíte rozepjati sladké a milostné touhy, žádající si jíti dávat čest Bohu a námahu bližnímu, nikdy se neuchylující od předmětu lásky své, Krista ukřižovaného. Vězte, že on jest ta zeď, kde máte odpočívati a shlížeti se v studánce. Běžte, běžte, abyste tam došli, a zavřete se do ran Krista ukřižovaného. Radujte, radujte se a plesejte, nebo přibližuje se čas, kdy jaro nám poskytne vonných květů. A nedivte se, kdybyste viděl přicházeti opak, nýbrž tenkrát více než kdykoli jindy buďte ujištěni.

Ach, ach, nešťastná duše má! Nechtěla bych ustávati, dokud bych neuzřela, že pro čest Boží mne zasahuje núž, jenž by mi proklál hrdlo, tak aby krev má se rozstříkla po zahradě svaté Církve. Ach, ach, já umírám a nemohu umříti. Nepravím více. Odpusťte, Otče, mé nevědomosti. A pukni a rozpust se srdce vaše v takové horkosti lásky.

Napíši vám o působení Božím, co způsobil a působí, neb není jazyka ani pera, jež by na to stačilo. Vzkázal jste mi, abych se radovala a plesala, a vzkázal jste mi noviny takové, ze kterých měla jsem obzvláštní radost, ačkoliv první a sladká Pravda, ten den potom, co jsem odešla od vás, ten Ženich Věčný, chtěje mi učiniti jako otec činí dceři a ženich nevěstě své, jenž nemůže snést, aby měla nějakou hořkost, tedy tak, otče, vězte, že učinilo Slovo, svrchované, věčné a vznešené Božství, jež mi darovalo takovou radost, že jsem cítila i údy svého těla se rozplývati a mizeti jako vosk v ohni. Duše má v té chvíli měla trojí příbytek: jeden s ďábly, poznáváním sebe a pro mnohé útoky a obtíže a výhrůžky, které mi činili neb ani okamžik nepřestávali tlouci na dveře mého svědomí. A já té chvíle

jsem povstala s nenávistí a s ní jsem šla do pekla, žádajíc si od vás svaté zpovědi. Ale Boží dobrota dala mi více, než jsem žádala; neb já jsem žádala o vás a ona mi dala sebe samu, a Bůh mi udělil rozhřešení a odpuštění hříchů mých i vašich, opakuje mi naučení jindy řečená a zastiňuje mne velikým ohněm lásky, bezpečností tak velikou a takovou čistotou myslí, že nestačí jazyk, aby dovedl to říci. A aby doplnil ve mně potěšení, dal mi příbytky Kristovy na zemi, a šla jsem jako se chodí po ulici; tak se zdálo, jako by byla cesta s nejvyšší výsosti věčné Trojice, kde se docházelo tolika světla a poznání dobroty Boží, že se nemůže pověděti, a zjeveny mi byly věci budoucí a chodila jsem a byla mezi těmi, kteří okoušejí vpravdě, a s rodinkou Kristovou na zemi.³ Viděla jsem přicházeti noviny nové o velikém plesání a pokoji, slyšíc hlas první sladké Pravdy, jež pravila: „Dcero má, nepohrdám upřímnými a svatými touhami, nýbrž naopak je vyplňuji. Posilni se tedy a buď dobrým nástrojem a zmužilým k ohlašování pravdy; neb vždycky budu s vámi.“ A zdálo se mi, že znamenám povýšení našeho arcibiskupa. Potom, když jsem uslyšela skutečnou událost, jak jste mi psal, měla jsem radost nad radost.

Ó, synu můj sladký, zjevují vám tvrdošíjné a zatvrzelé srdce své, abyste žádal pro mne o jeho potrestání a o spravedlnost na něm, že takové teplo lásky je neroztrhne a že od něho nepopraská. Ach, jak podivným způsobem toto trojí přebývání si nepřekáželo navzájem, nýbrž jedno kořenilo druhé. Jako sůl přidává chuti oleji a činí dokonalou přípravu jídla, tak obcování s ďábly v pokoře a nenávisti, a hlad a obcování s Církví svatou v lásce a touze mne přenášelo do života trvalého, abych okoušela s těmi, již vpravdě okoušejí. Nechci povi-

³ Famiglinola di Cristo in terra. Mohlo by také znamenati rodinu, okolí, domácnost papežovu, jež často nazývá Kristem na zemi. Ale smysl není jasný.

dati více. Představte si, že se pukám a nemohu se rozpuknouti.⁴

Oznamuji vám noviny o svém otci, bratru Tomáši, jenž z milosti Boží ctností přemohl ďábla. Jest učiněn úplně jiným člověkem, než býval: ve veliké vroucnosti a lásce si odpočívá jeho srdce. Prosím vás, abyste mu někdy psal, a sám se mu oznamte. Radujte se, že moji synové ztracení jsou nalezeni a vrátili se do stáda, vyšli z temnot.

Já, Kateřina, nehodná vaše dcera, prosím o vaše požehnání. Poroučím vám všechny své syny a dcery, abyste měl o ně dobrou péči, aby mi vlk pekelný nikoho z nich nevzal. Myslím, že Neri tam přijde, protože se mi zdá, že jest dobře, poslati jej ke dvoru. Poučte jej o tom, čeho třeba činiti pro pokoj těchto údů shnilých, kteří jsou odbojní proti svaté Církvi, protože není viděti sladšího prostředku k upokojení duše i těla než tento. Stran této věci a ostatních, jichž třeba, povedete si horlivě a pečlivě, hledě vždycky ke cti Boží a k žádné jiné věci. Nicméně, ač vám toto pravím, čňte, co Bůh vám vnuká a co se vám zdá, že jest lépe, buď poslati jej, buď nikoli. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

ŘEHOŘI XI.

O hrozbách, že papeži podají jedu, vrátí-li se do Italie. List jest psán v Avignonu.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Nejsvětější a nejdůstojnější, sladký Otče v Kristu Ježíši, vaše nehodná a bídá dcera Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píše vaší Svatosti v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás pevným a vytrvalým v dobrém a svatém předsevzetí také takovým způsobem, aby nebylo žádného větru pro-

⁴ V nitru mém jest tolik citů, kolik touhy, tolik věcí viděných ve zjevení, jichž nemohu vyjádřiti.

tivného, jenž by vás mohl zadržeti, ani ďáblové ani stvoření. A zdá se, že oni chtějí přicházeti, jak praví náš Spasitel ve svém svatém evangeliu, v rouše beránčím, zdajíce se beránky, a jsou vlci hltaví. Praví náš Spasitel, že máme se těchto varovati. Zdá se mi, sladký Otče, že již začínají přicházeti k vám s písmem¹ a mimo písmo vám ohlašují příchod jeho, pravíce, že přijde ke dveřím, kdy o tom nebudete věděti. To zní pokorně, když praví: „Bude-li mi otevřeno, vejdu a budeme spolu hovořiti.“ Ale on se obléká v roucho pokory, aby mu bylo plně věreno. Jest tedy slavná tato ctnost, kterou se pýcha přikrývá.

Tento učinil ve svém listě vůči vaší Svatosti, podle toho, jak jsem porozuměla, jako činí ďábel v duši, když často pod pláštěm ctnosti a soucitu jí podává jedu. A zvláště při služebnících Božích užívá tohoto umění, protože vidí, že zřejmým hříchem by jich nemohl ošáliti. Tak se mi zdá, že činí tento ďábel vtělený, jenž vám psal pod rouškou soucitu a s tvářností svatou, tak totiž, že zdá se pocházeti od člověka svatého a spravedlivého, a on pochází od nešlechetných lidí a rádců ďábových, kteří kazí obecné dobré shromáždění křesťanského a opravu svaté Církve, kteří milují sebeláskou, hledajíce pouze svého dobra vlastního. Ale brzy, Otče, budete moci jasně rozeznati, pochází-li od onoho spravedlivého či nikoliv. A zdá se mi shodovati se se ctí Boží, abyste toho vyhledával.

Nemám za to (pokud já mohu viděti neb rozuměti v té příčině), a nejeví se mi zvukem slov svých, že by byl služebník Boží; ale zdá se mi, že list jest podvržen. Ale nezdá se mi, že to umí dobře ten, který jej skládal. Měl tedy jíti do školy učit se, a zdá se mi, že uměl méně než nějaké děťátko.²

¹ Byl rozšířen list čísi, prý osoby proslulé svatostí, kde byl papež zrazován, aby se nevydával do Říma. Pisatel listu snad se nabízel, že zjeví své jméno, bude-li papež chtíti. List sv. Kateřiny často nejasný.

² Mluví žertovně.

Vizte tedy, nejsvětější Otče, že vám předložil tu část, o které ví, že v člověku jest nejslabší, a zvláště v těch, kteří příliš něžně a citlivě se milují láskou tělesnou a lnou příliš k tělu svému; protože takovým jest život mnohem dražší než všem ostatním. A proto vám z toho dělá první název.³ Ale já doufám pro dobrotu Boží, že budete více dbáti cti Boží a spásy svých oveček než sebe samého, jako pastýř dobrý, jenž má dávat život za ovce své.

Zdá se mi tedy, že tento jedovatý člověk s jedné strany schvaluje váš příchod, právě, že to jest věc dobrá a svatá; a s druhé strany praví, že jest tam uchystán jed, a zdá se mi, že vám radí, abyste poslal lidi spolehlivé, aby šli před vámi, a najdou jed na stolech, to jest, zdá se, že chce říci, v lahvích, který se chystá, aby ho bylo podáváno ponenáhlu, buď po dnech nebo po měsících nebo po letech.

Já se mu tudíž přiznávám, že jedu se nalézám na stolech avignonských a v jiných městech tak dobře jako na římských, a také se ho tam nalézám ponenáhlu po měsících a po letech, a hojně, jak se zalíbí tomu, kdo jej kupuje; a na každém místě se ho nalezne.⁴ A proto by se mu zdálo býti dobře, abyste poslal⁵ a prodlel zatím svůj příchod, a ukazuje, jako by čekal, že zatím přijde soud Boží na tyto nešlechtné lidi, kteří, jak on praví, zdají se hledati vaší smrti. Ale kdyby byl moudrý, očekával by ho na sebe samého, protože on jest rozsevač nejhoršího jedu, jaký již dlouho nebyl rozséván v Církvi svaté, pokud chce vám zabrániti v tom, čeho Bůh na vás žádá a co máte činiti. A víte, jakým způsobem by se rozséval tento jed? Tím, že kdybyste nešel, nýbrž jen byste poslal, jak vám radí ten dobrý člověk, vzbudilo by se pohoršení a vzpoura časná

³ V originále: E pero ve l'ha posto per lo primo vocabolo. Tommaseo vykládá: Nazývá vás hned naponejprv zbabělcem, připomínáje vám především váš život tělesný.

⁴ Žertuje o víně, které také jest jedem. Ačkoli starší vydavatel jejích listů, Burlamacchi, jesuita, se domnívá, že mluví o skutečném jedu.

⁵ Napřed legáty nebo jiné lidi.

i duchovní, když by byla nalezena lež na vás, již držíte místo pravdy.

Neboť, když již jste ohlásil a ustanovil svůj příchod, a viděl by se nyní opak, to jest, že by se nestal skutkem, příliš veliké bylo by pohoršení, pobouření a nejistota v srdci jejich. Takže on vskutku dí pravdu: onť má proroctví Kaifášovo, když řekl: „Jest zapotřebí, aby jeden člověk umřel, aby národ nezahlýnul.“ On nevěděl, co praví, ale ovšem to věděl Duch svatý, který mluvil pravdu jeho ústy; ale ďábel nedával mu mluvit s tím úmyslem. Tak tento chce býti druhým Kaifášem. On prorokuje, že pošlete-li, najdou jed. Vpravdě jest tak: neboť kdyby bylo tolik vašich hříchů, že byste zůstal, a oni by šli, vaši důvěrníci najdou, že bude vložen jed do láhví, srdcí a úst jejich řečeným způsobem. A nebylo by ho na jeden den pouze, protože by ušel měsíc a rok, prve než by byl všecken stráven. Velice se divím slovům tohoto člověka, že totiž schvaluje skutek dobrý a svatý a duchovní, a pak chce, aby pro strach tělesný se nechalo svatého skutku. Není obyčejem služebníků Božích, aby pro jakoukoli škodu tělesnou nebo časnou, byť i život to mělo státi, chtěli někdy opouštěti cvičení a konání duchovní, neboť, kdyby tak činili, nikdo z nich by nebyl dospěl svého cíle. Neboť setrvání ve svaté a dobré touze s dobrými skutky dochází koruny a zasluhuje si slávy a ne zahanbení.

A proto jsem vám pravila, Otče důstojný, že si žádám viděti vás pevným a stálým ve vašem dobrém předsevzetí (neboť za ním bude následovati pokoj vašich odbojných synů a oprava svaté Církve) a také, abyste naplnil touhu služebníků Božích, žádajících si viděti vás vztyčovati prapor přesvatého kříže proti nevěřícím. Tenkrát budete moci rozdávat krev Beránkovu ubohým nevěřícím, neboť vy jste sklep mistr této krve a máte od ní klíče.

Ach, Otče, prosím vás pro lásku Krista ukřižovaného, abyste k tomuto brzy obrátil svou moc, neboť bez vaší moci nemůže se to učiniti. Neradím vám

nicméně, sladký Otče, abyste opustil ty, kteří jsou vám přirozenými syny a kteří se živí na prsou nevěsty Kristovy, pro syny nemanželské, kteří ještě nejsou legitimováni svatým křtem; ale doufám pro dobrotu Boží, že půjdou-li synové řádní s vaší autoritou a s božskou mocí nože slova svatého a s mocí a silou lidskou, oni se vrátí k matce Církvi svaté, a vy je budete legitimovati. Toto zdá se býti ke cti Boží, k užitku vám, ke cti a vyvýšení sladké nevěsty Krista Ježíše více než následovati pošetilé rady tohoto spravedlivého člověka, jenž vám tvrdí, že lépe bylo by vám a ostatním služebníkům Církve Boží přebývati mezi nevěřícími Saraceny než mezi lidem římským neb italským.

Mně se líbí ten dobrý hlad, jež má po spáse nevěřících; ale nelíbí se mi, že chce vzíti otce řádným dětem a pastýře ovečkám, shromážděným v ovčinci. A zdá se mi, že chce vám činiti, jako matka činívá dítěti, když je chce odučiti mléku, že si namaže prs něčím hořkým, aby dříve ucítilo hořkost než mléko: takže bojíc se hořkého opustí sladké, protože dítě snáze se oklame hořkostí než jinou věcí. Tak chce tento učiniti vám, předkládaje vám hořkost, jednu a mnohého pronásledování, aby oklamal dětinství lásky příliš citlivé a smyslné, abyste pro strach nechal mléka, kteréžto mléko milosti následuje za sladkým příchodem vaším. A prosím vás jménem Krista ukřižovaného, abyste nebyl pacholátkem bázlivým, nýbrž zmužilým. Otevřete ústa a polkněte hořké pro sladké. Neslušelo by se na vaši Svatost opouštěti mléka pro hořkost. Doufám pro nesmírnou a neocenitelnou dobrotu Boží, že, budete-li chtíti, učiní vám milost, nám i vám, a že budete člověkem pevným a stálým a nepohnete se žádným větrem ani přeludem ďábelským ani radou ďábla vtěleného, nýbrž budete následovati vůle Boží a své dobré touhy a rady služebníků Ježíše Krista ukřižovaného.

Nepravím více. Uzavírám, že list poslaný vám nepochází od onoho služebníka Božího, vám jmenovaného, a také že nebyl psán příliš zdaleka; ale mys-

lím, že pochází z velmi blízka a od služebníků ďábových, kteří se málo bojí Boha. Neb kdybych se domnívala, že list pochází od něho, nepovažovala bych ho za služebníka Božího, leč bych viděla při tom něco jiného. Odpusťte mi, Otče, že mluvím příliš opovážlivě. Pokorně vás prosím, abyste mi odpustil a dal mi své požehnání.

Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Prosím nekonečnou jeho dobrotu, aby mi dal milost, bych brzy, pro čest jeho, viděla vás vycházeti ze dveří, s pokojem, odpočinkem a klidem duše i těla.

Prosím vás, sladký Otče, abyste mi dal slyšení, jestliže se vaší Svatosti líbí; neboť chtěla bych býti před vámi prve, než odejdu. Čas jest krátký, takže, kdyby se vám líbilo, chtěla bych, aby to bylo brzy.

ŘEHOŘI XI.

Aby užíval své moci tím způsobem, aby byl hoden, by mu byla zachována. List nad jiné přísnější.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Nejsvětější a nejsladší Otče, vaše nehodná a bídná dcera Kateřina v Kristu sladkém Ježíši se vám poroučí v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás člověkem zmužilým, bez všelikého strachu nebo tělesné lásky vlastní k sobě samému nebo k jakémukoli stvoření, které krví jest s vámi spojeno, uvažujíc a vidouc já před sladkou tváří Boží, že žádná věc vám tolik nepřekáží ve svaté touze vaší a není tolik způsobilá překážeti cti Boží a vyvýšení a opravě svaté Církve, jako tato. Proto si žádá duše má s nevýslovnou horoucností, aby Bůh pro své nekonečné milosrdenství odňal od vás všelikou náklonnost přílišnou a vlažnost srdce a obnovil vás v jiného člověka, to jest obnovou zanícené a horoucí touhy: neb jiným způsobem byste nemohl vyplniti vůle Boží a touhy služebníků jeho. Ach, ach, Tatičku můj nej-

sladší, odpusťte mé opovážlivosti v příčině toho, co jsem vám řekla a pravím; nutí mne sladká první Pravda, abych to řekla. Vůle jeho, Otče, jest tato, a tak na vás žádá. On žádá, abyste činil spravedlnost té hojnosti mnohých nepravostí, kterých se dopouštějí ti, kteří se živí a pasou v zahradě svaté Církve, pravě, že zvíře nemá se živiti pokrmem lidským. Když on vám dal moc a vy jste ji přijal, máte užívati síly a moci své; a kdybyste jí nechtěl užívat, lépe by bylo zřici se toho, co jest přijato; více bylo by to ke cti Boží a k spasení duše vaší.

Druhé pravím, že jeho vůle jest ta a tak na vás žádá: on chce, abyste se smířil s celou Toskánou, s níž máte rozbroj, bera na všech svých nešlechterných synech, kteří učinili proti vám odboj, co si na nich budete moci vzíti, získáváje co bude možná bez války, ale s trestáním, jako má činiti otec synu, který jej urazil. Ano, také žádá sladká dobrota Boží, abyste dal plnou moc těm, kteří jí žádají, aby opatřili, čeho třeba v příčině svaté výpravy; kteráž věc vám se zdá býti nemožnou, a jest možná sladké dobrotě Boží, jež nařídila to a chce, aby se stalo. Hleďte, je-li vám milý život náš, abyste se v té věci nedopouštěl nedbalosti, aniž si tropte žerty z působení Ducha svatého, když se žádají na vás věci, jež můžete učiniti. Chcete-li spravedlnost, můžete ji činiti. Pokoj můžete míti, vyvrhnete-li nezřízenou nádheru a rozkoš světskou, zachováváje pouze čest Boží a co náleží svaté Církvi. A tu moc, kterou byste dal těm, kteří ji na vás žádají, také máte. Když tedy nejste chudý, nýbrž bohatý, neboť držíte v ruce klíče nebes, a komu otevřete, jest otevřeno, a komu zavřete, jest zavřeno, nečině toho, byl byste přísně pokárán od Boha. Já, kdybych byla ve vás, bála bych se, aby nezastihl mne soud Boží. A proto vás prosím co nejsladčeji jménem Krista ukřižovaného, abyste byl poslušen vůle Boží; neboť vím, že nechcete ani si nežádáte jiného než činiti vůli jeho, aby vás nezastihlo ono přísné pokárání: „Buď zlořečený ty, jenž neužil jsi času a moci, která ti byla

svěřena!“ Jsem přesvědčena, Otče, pro dobrotu Boží, a také naději majíc ve vaši Svatost, že učiníte tak, aby toto na vás nepřišlo.

Nepravím více. Odpusťte mi, odpusťte mi: neboť veliká láska, kterou mám ke spáse vaší a veliká bolest, když vidím opak, mne nutí takto mluvit. Ráda bych vám samému to byla pověděla osobně, abych úplně ulehčila svému svědomí. Když se vaší Svatosti bude líbiti, abych přišla k vám, přijdu ráda. Čiňte tak, abych se nemusila odvolávati od vás ke Kristu ukřižovanému, neboť k jinému se nemohu odvolati, neb není většího na zemi. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Pokorně vás žádám o vaše požehnání.

FRANTIŠKOVÍ PIPINOVU, KREJČÍMU VE FLORENCII, A PANÍ ANEŽCE, JEHO ŽENĚ

Duše budiž svým soudcem a panujž nad sebou. Láskou poroučej lásce. Odpíráti tělu, ale neotupovati ho přílišným mrtvením, neboť jest nástrojem duše.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahé děti v Kristu sladkém Ježíši. Já Kateřina, píši vám, žádajíc sobě viděti vás zbavené sebe samých a oděné Kristem ukřižovaným, zemřelé vši vlastní vůli a všelikému mínění a zalíbení lidskému; a ať žije ve vás pouze jeho sladká pravda. Protože nevidím, že byste jiným způsobem mohli setrvávat ve ctnosti, a nesetrvávající, neobdrželi byste koruny blaženosti, a tak byste ztratili ovoce svých námah.

Chci tedy, děti mé sladké, abyste se při všem snažili zabíjeti tuto zvrácenou vůli smyslnou, která stále chce se vzpírati Bohu. A způsob, kterak ji zabíjeti, jest tento: posaditi se na stolicí svědomí svého a činiti sobě soud a nedávati projíti sebe menší myšlenky, která jest mimo Boha, aby nebyla pokárána s velikou výtkou. Učiň člověk ze sebe dvě části,

to jest smyslnost a rozum; a tento rozum ať vytrhne nůž s dvojím ostřím, to jest, s nenávisť hříchu a s láskou ke ctnosti, a tím nožem drž smyslnost v služebnosti, vyrýváje a vytrháváje všeliký hřích a všeliké hnutí hříšné ze své duše. A nikdy nedávejž této služce, čeho si žádá, ale s láskou ke ctnosti ji pošlapávej nohama milování. Chce-li spáti, ty na ni s bděním a pokornou modlitbou; chce-li jísti, ty se posti; pozdvihuje-li se k žádostivosti, ty na ni s stresťáním; chce-li se oddávati nedbalosti, ty na ni se svatým zaměstnáním; zaplétá-li se, pro svou křehkost nebo obelstěním ďábelským, do marných a nepočestných myšlenek, ty se pozdvihni s káráním, haně ji, a vzpomínáním na smrt ji straš, a svatými myšlenkami zaháněj nepočestné: a tak v každé věci číňte sobě samým násilí. Ale všechno s rozumem, to jest v příčině života tělesného, užívající toho, čeho přirozenost nutně potřebuje, aby tělo, jakožto nástroj, mohlo pomáhati duši zaměstnávat se službou Boží. Tímto způsobem, s velikou silou a s násilím, které budete činiti tomuto převrácenému zákonu těla svého a vlastní vůle, zvítězíte nade všemi hříchy a zjednáte sobě veškery ctnosti. Ale nevidím, že byste toho mohli učiniti, jsouce oblečení v sebe samé, a proto jsem vám pravila, že si žádám viděti vás svlečené ze sebe a oblečené Kristem ukřižovaným. A prosím vás co nejsnažněji, abyste se přičiňovali takto činiti, abyste byli sláva má.

Přičiňte se, abych vás viděla jako dva vzory ctnosti před tváří Boží. A povstaňte již z takové nedbalosti a nevědomosti, jakou na vás znamenám, a nedávejte mi příčinu k pláči, nýbrž k radosti. Doufám v dobrotu Boží, že ještě mi dá potěšení z vás.

PANU RISTOROVI, SYNU PETRA CANIGIANIHO VE FLORENCII

Vytrvalost jako královna mezi statečností a trpělivostí. Odpouštětí máme i tenkrát, když se nám jistě zdá, že někdo nám chtěl ublížit. O vznešenosti odpuštění. Odkud pochází veselost, odpočinek, čest. Aby nechodil na biskupství neb do paláce obecního, než hájit zdarma chudých. Aby hleděl vyhovět Bohu i lidem i svému svědomí. Má prodati nádherné šatstvo a působiti na svou manželku v téže příčině. Aby nechal úřadů veřejných - (Jeden z nejkrásnějších listů.)

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahý bratře v Kristu sladkém Ježíši. Já Kateřina, pokorná služebnice sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás stálým a vytrvalým v ctnosti, protože ten, jenž začíná, nebývá korunován, nýbrž jedině ten, jenž setrvává. Neboť vytrvalost jest ta královna, jež bývá korunována a stojí uprostřed statečnosti a pravé trpělivosti, ale ona sama dochází koruny slávy. Takže já chci, přesladký bratře, abyste byl stálý a vytrvalý v ctnosti, abyste přijal ovoce všeliké své námahy. Doufám ve velikou dobrotu Boží, že vás bude posilovati takovým způsobem, že ani ďábel ani stvoření nedovedou vás přiměti, abyste otáčel hlavu nazpátek po dřívějším vývratku.

Zdá se mi, podle toho co mi píšete, že jste učinil dobrý začátek, z něhož velice se těším pro spásu vaši, vidouc vaši svatou touhu. A nejprve pravíte, že odpouštíte každému člověku, jenž hy vám byl ublížil nebo jenž by chtěl vám ublížit. To jest ta věc, která jest vám velice nutna, když chcete míti Boha skrze milost v duši své a odpočinouti v pokoji také podle světa. Neboť kdo trvá v nenávisti, jest zbaven Boha a jest ve stavu zavržení; a v tomto životě okouší závdavku pekla, protože ustavičně hryže sám v sobě a žádá si pomsty a vždycky jest ve strachu. A domnívaje se, že zabíjí nepřítel svého, dříve zabil sebe sám, protože nožem nenávisti

zabil duši svou. Pročež tito takoví, kteří se domnívají zabíjeti nepřitele, zabíjejí sami sebe. Ten, kdo vpravdě odpouští pro lásku Krista ukřižovaného, tento má klid a pokoj a nezakouší nepokoje, protože hněv, jenž znepokojuje, jest v duši jeho zabit; a Bůh, jenž jest odplatitel všeho dobrého, mu dává za to milost svou a na konec život věčný. Jaké rozkoše dochází tenkrátě duše, a veselosti a odpočinku ve svědomí, jazyk by toho nedovedl vypověděti, jak veliká jest. A také i podle světa jest převeliká čest tomu, jenž z lásky ke ctnosti a z velkomyslnosti nedychtí po pomstě ani jí nechce učiniti nad nepřitelem svým. Takže vás zvů a povzbuzuji k setrvání v tomto svatém předsevzetí.

Žádati a vyhledávati svého s náležitou spravedlností, to můžete činiti s dobrým svědomím, kdo chce to činiti; protože není člověk povinen zanechávati svého více, než jak sám chce; ale kdo by chtěl zanechat, učinil by zajisté věc větší dokonalosti. Že nehodláte choditi na biskupství ani do paláce, toto jest věc dobrá a nejlepší; a abyste zůstával s pokojem doma. Protože zaplétá-li se osoba do záležitostí, jsme křehcí, a často v nich uzříme zapletenou duši svou, dopouštějíce se věcí nespravedlivých a mimo právo; ten, aby ukázal, že ví více než jiný, ten zase pro chtivost peněz. Takže jest dobře vzdalovati se takového místa.

Ale jednu věc k tomu připojuji: že když takoví chudí a chudé, kteří zřejmě jsou v právu, nemají, kdo by jim pomáhal neb ukázal právo jejich, protože nemají peněz, byla by velmi veliká čest Boží, namáhati se k vůli nim s upřímnou láskou, jako svatý Ivo, který svého času byl obhájcem chudých. Uvažte, že skutek dobrotivosti a udělovati chudým z té schopnosti, kterou vám Bůh dal, velmi jest příjemné Bohu a ke spáse duši. Pročež praví sv. Řehoř, že jest nemožno, aby člověk dobrotivý zahynul zlou smrtí, to jest, smrtí věčnou. Takže toto líbí se mi velmi a prosím vás, abyste to činil.

A ve všelikém svém konání stavte si Boha před

oči, říkáje sobě sám, když by nezřízená žádostivost chtěla zdvíhati hlavu proti učiněnému předsevzetí: „Uvažuj, duše má, že oko Boží patří na tebe a vidí skryté věci srdce tvého. A ty jsi smrtelná, protože musíš umřít a nevíš kdy; a budeš musiti vydati počet před svrchovaným Soudcem z toho, co činíš; kterýžto Soudce každou vinu trestá a každé dobré odměňuje.“ A tímto způsobem, uložíte-li jí uzdu, nebude zabíhati, oddalujíc se od vůle Boží.

Dosti učiniti duši své, to máte učiniti co nejdříve můžete a ulehčiti svému svědomí od toho, čím se cítíte obtíženým. A učiniti jí dosti, ať hledě k těžkosti, kterou by jí činilo navrácení statku časného, ať hledě k jiným nelibostem, jež by byla učinila jinému.¹ A dejte prositi za odpuštění úplně každého, abyste vždycky zůstával v milování lásky bližního svého. Co se týče prodání věcí zbytečných a nádherného šatstva (kteréž, předrahý bratře, jest velmi škodlivě a jest nástrojem, aby srdce bylo navedeno k marnosti a živena pýcha, když se člověku zdá, že jest více a větší než jiní, chlubě se tím, čím se nemá chlubit, pročez veliká hanba jest nám, falešným křesťanům, když vidíme Hlavu svou umučenou a sebe býti v takových rozkoších, pročez praví svatý Bernard, že se nesluší, aby pod hlavou trním zbožnou byly údy zchoulostivělé), pravím, že činíte velmi dobře, učiníte-li v té věci nápravu. Ale oblékejte se dle nutnosti, počestně, ne nezřízeně draze, a budete se velmi líbiti Bohu. A podle své možnosti se přičiňujte o totéž při své ženě a při dětech, tak abyste jim byl pravidlem a naukou, jakož má býti otec, jenž rozumně a konáním ctnosti má vychovávat své děti.

Připojuji jednu věc: abyste ve stavu manželském byl živ s bázní Boží a s úctou, jakožto ke svátosti abyste k němu přistupoval a ne s nezřízenou žádostí. A dni, které jsou přikázány od svaté Církve, mějte

¹ Dosti učiniti duši, t. j. učiniti svou povinnost, ať se týká navrácení cizího statku, ať napravené urážky atd. bližnímu. Takový zdá se býti smysl těchto dvou vět.

v náležité úctě, jako člověk rozumný a ne jako zvíře bez rozumu. Tenkrát ze sebe a z ní, jako ze stromů dobrých, vyvedete dobré ovoce.

Učiníte velmi dobře, když budete odříkati úřady, protože zřídka se stává, aby se v nich nehřešilo. A buď vám protivno i pouze slyšeti zmínku o nich. A proto nechte těchto mrtvých pochovávat mrtvé, a vy se snažte se srdcem svobodným líbiti se Bohu, miluje jej nade všecko s touhou po ctnosti a bližního jako sebe samého, vyhýbaje se světu a rozkoším jeho. A odřekněte se hříchu a vlastní smyslnosti, přiváděje si vždycky na paměť dobrodiní Boží a zvláště dobrodiní krve, která za nás byla prolita s takovým ohněm lásky.

Jest vám mimo to zapotřebí, když chcete zachovávat si milost a rozhovňovati v duši své ctnost, konati častou svatou zpověď pro svou radost, abyste umýval tvář duše své v krvi Kristově. Protože jistě ji poskvřňujeme každý den, tedy aspoň jednou za měsíc; jestliže častěji, lépe; ale méně často myslím, že by se neměla konati. A s radostí slýchejte slovo Boží. A když bude k tomu čas, abychom byli usmířeni² s Otcem svým, hleďte, abyste o hlavních svátcích neb aspoň jednou za rok chodil k sv. přijímání, rád býváje na hodinkách a každého rána slyšte mši svatou; a nemoha každého dne, aspoň o těch dnech, které jsou přikázány od svaté Církve, o kterých jsme povinni, musíte se o to přičiniti, co můžete.

Nesluší se, aby modlitba byla daleko od vás. Naopak v hodinách náležitých a určených, když to jest možno, se uchylte trochu stranou, abyste poznával sebe sám a urážky učiněné Bohu a štědrost jeho dobroty, která tolik sladce působila a působí ve vás, otvíraje oko rozumu se světlem přesvaté víry, abyste pozoroval, jak Bůh nás miluje nevýslovně, kteroužto lásku nám ukázal prostřednictvím krve jed-

² Zajisté nechce říci, že by člověk mimo tento čas směl trvati ve hříchu smrtelném; ale v jisté časy má přijímati veřejné znamení pokoje svého s Bohem, přijímaje Tělo Kristovo.

norozeného svého Syna. A prosím vás, nemodlíte-li se jich, abyste se modlil každý den hodinky Panny Marie, aby ona byla vaším občerstvením a přímlyvkyní vaší před Bohem. Co se týče spořádání života vašeho, o to vás prosím, abyste to učinil. A v sobotu se postěte ke cti Mariině. A těch dní, které jsou přikázány od svaté Církve, neopomíjejte nikdy, leč by bylo nutno. A vyhýbejte se účastenství při nezřízených hodech, ale buďte živ pořádně jako člověk, který nechce činiti si z břicha svého Boha, nýbrž užívá pokrmu z nutnosti a ne s bídou rozkoší. Neboť nemožno by bylo, aby ten, kdo v jídle nezachovává míry, se udržel v nevinnosti.

Ale jsem jista, že nekonečná dobrota Boží vám pomůže, abyste si v této věci i v jiných sám sobě ustanovil to pravidlo, které bude nutné pro vaše spasení. A já se za to budu modliti a jiným řeknu, aby se modlili, aby vám dal dokonalou setrvalost až do smrti a vás osvítil v příčině toho, co jest vám činiti pro spasení své. Jiného vám nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

PANÍ MONTAGNĚ, VELIKÉ SLUŽEBNICI BOŽÍ V CAPITOMĚ V KRAJI NARNSKÉM

Milování dobra nevysušuje srdce, nýbrž je rozněžňuje; stravuje zárodky zlého a zárodkům dobrého pomáhá se rozmáhati. Oheň není bez světla. Kdo miluje lidi nedokonalé, neumí milovati Boha. Nermuťte se, jestliže nás lidé málo milují. Člověk dobrý bere na sebe chyby bližního, z jeho radosti více se raduje než ze své. Jest s Bohem těsněji spojen než duše s tělem.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahá rozmilá máti v Kristu sladkém Ježíši. Já Kateřina, pokorná služebnice sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás spálenou a strávenou v ohni Boží lásky. Kterážto láska nehledá věcí svých, to jest, že nehledá

sebe pro sebe ani bližního pro sebe, ani Boha pro sebe, nýbrž sebe a bližního pro Boha a Boha pro něj samého, protože jest hoden býti milován jakožto svrchovaná a věčná dobrota. Tento oheň pálí a nestravuje a stravuje, to jest, nezarmucuje ani nevysušuje duše, nýbrž činí ji tučnou, pomazáváje ji pravou a dokonalou pokorou, která jest chůva a kojná téže lásky, a stravuje všelikou sebelásku, duchovní i časnou, a všelikou jinou věc, kterou by našel v duši kromě sladké vůle Boží.

Pravím, že stravuje sebelásku časnou, protože se světlem člověk poznal, že on a věci časné a pomíjející jsou nástroj smrti, jež zabíjejí duši, která nezřízeně jimi vládne; a proto jich začíná nenáviděti a vyvrhovati je ven ze srdce a z mysli své. A protože duše nemůže býti živa bez lásky, ihned počíná obracet náklonnost a lásku k bohatství ctností. Proč tento oheň lásky silou tepla svého stravuje v každé příčině jinou lásku. Když pak ji duše tak v sobě strávila, ještě není dokonalá, nýbrž dokavad nedospěje své dokonalosti, zůstává jí jakási sebeláska duchovní buď ke tvorům, buď k Stvořiteli, ačkoliv jedna není bez druhé, protože s touž dokonalostí, s kterou milujeme Boha, s tou milujeme stvoření rozumné. Po čem se poznává, že tato sebeláska duchovní jest v duši? Když osoba miluje při sobě vlastní potěšení, pro kteréž bude opomíjeti přičinovati se o spásu bližního svého; neb když by viděla, že tím přičinováním si umenšuje klidu a pokoje mysli neb jiných úkonů, jež by chtěla pro své potěšení konati, nebo když by někdy milovala stvoření duchovní láskou a jí by se zdálo, že to stvoření její lásce neodpovídá nebo že má důvěrnější obcování s jinou osobou a ukazuje jí více lásky než jí, snáší proto bolest přetěžkou, hněv a nelibost a často posuzování v mysli své a oddálení od oné osoby pod zástěrou pokory a aby měla více svého pokoje: a ona jest to sebeláska, kterou má k sobě samé. To jsou znamení vůči stvoření, že sebeláska duchovní není ještě strávena v duši vůči Stvořiteli.

A kdyby duše zakoušela nějaké temnoty nebo bojů nebo zbavení svých obvyklých potěšení, jestliže z té příčiny upadá v omrzelost nebo zmatek mysli, pro kterýž zmatek a omrzelost často zanechá sladkého konání modlitby (kteréž věci nemá činiti, nýbrž každým způsobem má se chytiti matky modlitby a neoddělovati ji od sebe, neboť nechá-li tohoto hlavně nebo kteréhokoli úkonu ctnostného, jest to znamení, že láska jest námezdná, to jest, že ona miluje pro vlastní potěšení a že sebeláska rozkoše duchovní ještě jest zakořeněna v duši její) pravím, že oheň Boží lásky ji stráví a odejme nedokonalost; učiní duši dokonalou v lásce Boží a milování bližního. Nedbá, pro čest Boží a spásu duší, že přijde o své vlastní potěšení; nezpěčuje se namáhání, naopak raduje se, když sedí za stolem křížové touhy, doprovázejíc pokorného neposkvrněného Beránka. Pláče s těmi, kteří pláčí, a činí se nemocnou s těmi, kteří jsou nemocni, protože viny cizí pokládá za své. Raduje se s těmi, kteří se radují, rozšiřujíc srdce v lásce k bližnímu, takže skoro více se těší z dobrého, z pokoje a z potěšení bližního než z vlastního. To, co ona miluje, chtěla by, aby všichni lidé milovali. Nehorší se, byť viděla, že jiný jest více milován než ona, nýbrž s pravou pokorou jest spokojena, protože pokládá sebe za chybnou a jiné za ctnostné. A proto se jí zdá spravedlivou věcí a slušnou, aby osoba, na které se nalézá ctnost, byla více milována než ona. Tato láska spojuje duši s Bohem, když zapírá vlastní vůli, a obléká ji věčnou vůlí jeho a s ní ji sjednocuje, takže pro žádnou věc se nemůže horšiti ani znepokojiti ta mysl, leč pro urážky činěné svému Stvořiteli a pro zavržení duší.

Toto jest oheň, jenž proměňuje každou věc v sebe a působí, že duše vyvyšuje svou náklonnost nad sebe samu, docházejíc takového spojení skrze pozdvihnutí mysli, jímž se pozdvihla v Boží lásku, že nádoba těla jejího ztrácí všechnen cit, takže vidouc nevidí, slyšíc neslyší, mluvíc nemluví, chodíc nechodí, dotýkajíc se nedotýká se. Všechny smysly

těla zdají se býti spoutány a zdá se býti ztracena schopnost jejich, protože náklonnost ztratila se sobě a spojila se s Bohem. Pročež Bůh mocí a láskou svou přitáhl k sobě tu náklonnost a proto ochabují smysly těla, protože dokonalejší jest to spojení, kterým se duše spojila s Bohem než spojení duše s tělem. On přitahuje k sobě mohutnosti duševní se všemi úkony jejich. Protože se naplnila vzpomínkou na dobrodiní a velikou dobrotu jeho; rozum položil před sebe učení Krista ukřižovaného, dané nám z lásky, a proto vůle spěchá s převelikou vroucností milovati ho. Tenkrátě všechny úkony jsou spořádány a shromážděny ve jménu jeho. Ona okouší mléka sladkosti, ona se opíjí krví Kristovou; a jako opilá nechce se sytiti jiným než potupami, objímajíc posměchy, výčitky a urážky, zimu a horko, hlad a žízeň, pronásledování od lidí a obtěžování od ďáblů: ve všem tom se honosí se slavným Pavlem v Kristu sladkém Ježíši.

Řekla jsem, že láska nehledá sebe, protože nevybírá místa ani času podle své chuti, nýbrž podle toho, jak jí uděluje Boží Dobrota. A proto každé místo jest jí místem, a každý čas jest jí časem. Tolik ji tíží soužení jako potěšení, protože hledá slávy Boží ve spáse duší, snažíc se získávati se a rozhojňovati v sobě pravé a skutečné ctnosti. To si učinila svým účelem, ne vlastní potěšení mysli ani zjevení; ne zabíjení těla, nýbrž vlastní vůle, uzřevši se světlem, že v onom nezáleží dokonalost duše, nýbrž ovšem v ubíjení vlastní vůle duchovní i časné. A proto ochotně ji uvrhuje do pece Boží lásky. A když tam jest uvnitř, nutně následuje, že bude spálena a strávena způsobem řečeným.

Když tedy jsme uzřeli o málo více než nic (hledě k tomu, co jest v pravdě) z toho, co dává tato sladká matka láska, vizme, kde se získává a s čím. Řeknu vám to málo slovy: získává se se světlem přesvaté víry, kteráž víra jest zřítelnice oka rozumu. S tímto světlem vidí duše to, co má milovati a čeho má nenáviděti; vidouc, poznává; a poznávajíc,

miluje a nenávidí. Miluje, pravím, to, co poznala z Boží Dobrotы, a nenávidí toho, co viděla z vlastní zloby a bídy, kterouž vidí býti nutnou k svému spasení. Kdo byl toho příčina? Světlo, od něhož pošlo poznání, a z poznání láska. Protože věci, které nezná člověk, nemůže milovati. Světlo tedy nás přivádí k tomuto ohni a spojeno jest jedno s druhým; neboť oheň není bez světla, ani světlo bez ohně. Kde jej nalézáme? V domě poznání sebe samých. V sobě nalézáme tento sladký a milostný oheň, protože z lásky Bůh nám dal bytí k obrazu a podobenství svému. Z lásky jsme znova stvoření milosti v krvi Krista ukřižovaného, protože láska jej držela přibitého a přikovaného na kříži. My jsme ty nádoby, jež jsme přijaly hojnost krve; a všechny milosti duchovní a tělesné, dané nám nad bytí, ty obdrželi jsme z lásky. Takže v sobě nalézá duše a poznává tento oheň sladký. Tedy se světlem pojďme do domu poznání sebe samých a tam budeme se živiti Boží láskou, vidouce, že jsme milováni od Boha neocenitelně. Kterážto láska živí na prsou svých dětí ctnosti a způsobuje, že duše jest živa v milosti; bez ní byli bychom jaloví a zbaveni života.

Uvažujíc já toto, pravila jsem, že si žádám (a tak toho žádám v sobě spolu s vámi) viděti nás spálené a strávené v peci Boží lásky. Prosím laskavost Ducha svatého, aby nám učinil toto milostivě, aby Boží Dobrota byla oslavována na nás, když ztrávíme život svůj v bolesti a hořkosti pro urážky, jež jsou mu činěny, s pokornou a věrnou a ustavičnou modlitbou za svatou Církev a za každého tvora, jenž má v sobě rozum. Utopme se v krvi Beránkové. Jiného vám nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Pokorně se vám poroučím. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

PANÍ JACOMĚ, MANŽELCE KDYSI PANA TRINCIHO U FULIGNA¹

Netrpělivost pochází ze sebelásky a zbavuje člověka Boha. Kdo neumí bolesti snášeti, nenávidí sebe, trápě se bez zásluhy. Kdo se spoléhá na věci časné a nemiluje Boha, dochází útrap. Trpme pro Boha, neboť nějak trpěti se musí. Povzbuzuje vdovu, již zabili manžela, ke křesťanskému snášení.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahá sestro v Kristu sladkém Ježíši. Já Kateřina, pokorná služebnice sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás utvrzenou v pravé a dokonalé trpělivosti, uvažujíc, že duše nemůže líbiti se Bohu ani trvati jeho milost bez ctnosti trpělivosti. Protože právě tím, že jest netrpěliva, již jest zbavena Boha skrze milost,² (protože netrpělivost pochází z vlastní sebelásky) oblečena jsouc ve vlastní vůli smyslnou; a sebeláska a vlastní smyslnost není v Bohu.³

Nemožno jest, praví Kristus, aby člověk mohl sloužiti dvěma pánům; protože slouží-li jednomu, bude ve sporu s druhým, protože jsou si protivní. Svět a Bůh nemají společnosti navzájem, a proto jsou tolik odlišní sluhové světa od sluhů Božích. Kdo slouží světu, nelíbí se v jiném, než milovati s vlastní smyslností a nezřízenou láskou rozkoše, bohatství, důstojnosti, slávu a panství, kteréž věci všecky pomíjejí jako vítr, protože nemají v sobě žádné pevnosti ani stálosti.

Stvoření žádá si s láskou nezřízenou dlouhého života, a on jest krátký; zdraví, a často musíme býti nemocni. A tak málo pevnosti jest v každé rozkoši a v každém potěšení světském, že potřebí jest, aby věci ty byly vzaty nám, neb abychom my byli vzati od nich. Pročež někdy dopouští Bůh, aby byly

¹ Dnes se říká a píše Foligno (v Umbrii).

² Zbavena jest milosti a tím Boha, jež skrze milost měla. Arci neplatí to o každé netrpělivosti.

³ T. j. kdo je má, nezůstává v Bohu a s ním spojen.

vzaty ony nám, a to se děje, když ztrácíme majetek časný, neb také život tělesný těch, které milujeme; nebo se přihodí, že my opustíme je, a to se děje, když Bůh nás volá z tohoto života, když tělesně umíráme. Pravím tedy, že pro nezřízenou lásku, kterou služebníci světa přilnuli k sobě samým, kteroužto láskou nezřízenou milují všeliké stvoření a děti a muže a bratry a otce a matku a všechny radosti světské, ztrácejíce je, snášejí nesnesitelné bolesti a jsou netrpěliví a nesnesitelní sobě samým. A není se čemu diviti, protože s tak velikou bolestí se ztrácejí, s jak velikou láskou náklonnost duše je drží. Pročež v tomto životě okoušejí závdavku pekla, takže jestliže neučiní opatření, uznávající viny své a s pravou trpělivostí snášejíce, uvažující, že Bůh to dopustil pro naše dobré, dojdou věčného zavržení. Ó, kterak jest pošetilý, předrahé sestry a dcery,⁴ kdo si zamiluje tohoto bídného pána⁵ světa, jenž nemá v sobě žádné věrnosti, naopak, jest plný klamu, a oklamán bude, kdo se na něj spoléhá. Ukazuje se krásným a jest ohyzdný; chce nám ukazovati, jako by byl pevný a stálý, a mění se. Dobře to vidíme zřejmě, protože dnes jsme bohatí, a zítra chudí; dnes páni, a zítra lenníci, dnes živi, a zítra mrtvi, takže vidíme tedy, že není pevný. Zdá se, že toto chtěl říci onen slavný apoštol Pavel: „Pozoruj ty, kteří se opovažují spoléhati na sebe a na svět; neboť, když se domníváš státi, najednou padneš.“ A tak jest v pravdě.

Musíme se tedy vytrhnouti z lásky a důvěry, kterouž máme ke světu, protože nám způsobuje toliké zlé viny i bolesti, kamkoli se obrátíme. Pravím, že věci světské způsobují útrapy a rozbroj tomu, kdo je drží mimo Boha. V Bohu máme milovati, co milujeme, ke slávě a chvále jména jeho. Ale proto bych nechtěla, abyste se domnívala, jako by Bůh nechtěl, abychom milovali; neboť on chce, abychom

⁴ Obracejí se řečí snad také na ženu Konráda, bratra Trinciova.

⁵ T. j. tohoto pána, jenž jest svět.

milovali, protože všechny věci, které jsou učiněny od něho, jsou hodny, aby byly milovány. Neboť Bůh, jenž jest svrchovaná Dobrota, učinil všechny věci dobré, a nemůže činiti jiného, leč dobré. Ale nemilovati jich s pořádkem podle Boha a s nepravou pokorou, to jediné je činí špatné a v tom jest zlo viny. Tato vina tedy, která jest naše nezřízená vůle, kterou milujeme, není hodna býti milována, naopak, jest hodna nenávisti a trestu, protože není v Bohu.

Mnoho zajisté se různí tento bídny pán, svět, od Boha. Bůh chce ctnost, a svět nepravost; v Bohu jest všechna trpělivost, a svět jest netrpělivý. V Kristu ukřižovaném jest všechna laskavost a jest pevný a stálý, že nikdy se nepohne a sliby jeho nikdy neoklamou, protože on jest život a od něho máme život. On jest pravda, protože stojí v slově, každé dobré odměňuje a každou vinu tresce. On jest světlo a nám dává světlo; on jest naše naděje, on o nás pečuje; on jest síla naše a tomu, kdo v něj se důvěřuje, nikdy nechybí, protože jak se duše důvěřuje ve svého Stvořitele, tak on pečuje o ni. On odnímá slabost a posiluje srdce souženého, jenž s pravou pokorou a důvěrou žádá pomoci jeho, když jen obracíme oko rozumu svého s pravým světlem k jeho neocenitelné lásce. Kteréhož světla nabudeme, patříce na krev Krista ukřižovaného, neboť bez světla nemohli bychom viděti, jak bídna věc jest milovati svět, ani jak veliké dobré a jaký prospěch milovati a báti se Boha; protože nevidouce, nemohli bychom milovati toho, kdo jest hoden lásky, ani pohrdati nepravostí a hříchem, jež jsou hodny nenávisti.

Chci tedy, abyste tomuto sladkému Pánu sloužila s pravou trpělivostí. Zkusila jste, jak bolestná jest služba světa, a s jakou bolestí brzy hyne. Přivíňte se tedy ke Kristu ukřižovanému a jemu počněte sloužiti celým srdcem a celou duší; a s pravou trpělivostí poneseťe svatou kázeň, kterou na vás vložil ne z nenávisti, nýbrž z lásky, kterou měl k spáse

duše jeho,⁶ již prokázal takové milosrdenství, dopustiv, aby zemřel ve službě svaté Církve; nebo kdyby umřel jiným způsobem, pro mnohé zápletky a náklonnosti světské a pro zármutek přátel a příbuzných (kteří často bývají překážkou našemu spasení), byl by měl velikou obtíž. Chtěje tedy Bůh, jenž jej miloval zvláštní láskou, postarati se o spasení jeho, dopustil přivéstí jej v tu chvíli, kdy byla sladkou duše jeho. A vy máte býti milovníci více duše než těla, protože tělo je smrtelné a jest věc konečná, a duše jest nesmrtelná a nekonečná. Tak tedy vidíte, že svrchovaná Prozřetelnost postarala se o jeho spasení, a o vás se postarala, dávajíc vám nésti obtíže, aby měla, čím vás odměniti v životě věčném. Již jsme řekly, že každé dobré dochází odměny a každá vina trestu, to jest každá bolest a každé soužení, jež s netrpělivostí se snáší, a každá netrpělivost, reptání a nenávisť, kterou máme proti Bohu a bližnímu svému a sobě samým, a nad to chtěl sladký a dobrý Ježíš, abyste poznala, co jest svět a jak bídná věc jest dělati si Boha z dětí nebo z manžela nebo z postavení nebo z nějaké jiné věci.

A kdybyste mi řekla: „Břímě jest tak těžké, že je nemohu nésti,“ já vám odpovídám, předrahá sestro, že břímě je lehké a může se nésti. Pravím, že jest lehké pro nepatrnost a krátkost času, protože obtíž jest tak veliká jako čas. Neboť, jak vyjdeme z tohoto života, jsou ukončeny naše obtíže. Čas náš - jak dlouhý jest? Praví svatí, že jest jako špička jehly, jež i výškou i délkou svou jest jako nic. A takový jest život těla našeho, protože hned zahyne, kdykoli se zalíbí Boží Dobrotě vytrhnouti nás z tohoto života.

Pravím také, že se může nésti, protože nikdo jej nemůže se sebe sejmouti žádnou netrpělivostí. Pročež může si jak chce říkati: „Nemohu a nechci toho nésti,“ neboť přece musí nésti. A jeho nechtění mu

⁶ Zemřelého muže, jehož z jakési útlocitnosti nejmenuje. Byl zabit v jakési bouři lidu foligarského, jakožto přívrženec papežův. Před smrtí měl ještě čas mysliti na duši.

přidává obtíž k obtíži jeho vlastní vůlí, ve kteréž vůli záleží všechna útrapa. Protože obtíž je tak veliká, jak velikou ji činí vůle. Pročež, odejmi mně vůli, a jest mi odňata obtíž.

Čím se odnímá tato vůle? Pamatováním na krev Krista ukřižovaného. Tato krev má v sobě takovou rozkoš, že všeliká hořkost při vzpomínání na tuto krev se proměňuje v sladkost, a každé těžké břímě stává se lehkým, protože v krvi Kristově nalézáme lásku nevýslovnou, jíž jsme od něho milováni; neboť z lásky dal život a navrátil nám milost, kterou hříchem jsme ztratili. V krvi nalézáme štědrost jeho milosrdenství, a tam se vidí, že Bůh nechce jiného než naše dobré. Ó krvi sladká, jež opájíš duši! To jest ta krev, jež dává trpělivost; to nás obléká v roucho svatební, se kterým musíme vcházeti do života věčného. Toto jest to roucho lásky, bez něhož byli bychom vyhnáni od hodů života věčného. Vpravdě, předrahá sestro, ve vzpomínání na tuto krev docházíme všeliké rozkoše a všelikého občerstvení ve všech svých obtížích a protivenstvích. A proto jsem vám řekla, že vzpomínáním na krev Kristovu se odnímá vůle smyslná, která nám způsobuje netrpělivost, a řečené vzpomínání na krev obléká nás vůlí Boží, a tenkrát duše snáší s takovou trpělivostí, že pro žádnou jinou věc, která by se přihodila, se nemůže horšiti, ale více ji bolí, když by cítila bolest pro obtíže a odpor proti vůli Boží, než ji bolí vlastní obtíže. A tak máte činiti i vy a rmoutiti se pro citlivost svou, jež se rmoutí. A tímto způsobem umrtvíte nepravost hněvu a netrpělivosti a dospějete k dokonalé ctnosti.

A uvážíte-li, jak veliké bolesti Kristus pro nás trpěl a s jakou láskou je na vás dopustil, pouze abyste byla posvěcena v něm, a jak obtíž je malá pro krátkost času, jakož jest řečeno, a jak každá naše útrapa bude odměněna a jak Bůh je dobrý a že jeho dobrota nemůže chtíti nic jiného než všechno pro naše dobré, pravím, že tato svatá úvaha, budete-li ji činiti, způsobí, že lehce všechno ponesete a

každé soužení, s pravým poznáním chyb našich, kteří zasluhujeme všelike obtíže a dobroty Boží vůči nám, v níž nalézáme takové milosrdenství, protože za viny své bychom zasluhovali trestu nekonečného, a on nás trestá těmito bolestmi konečnými a zároveň se tím činí dosti za hřích a zasluhujeme si život věčný skrze jeho milost, kdo mu slouží snášeje s pravou trpělivostí. Kterýž je tak dobrotivý, že sloužiti jemu není býti služebníkem, nýbrž je panovati. A všechny takové činí králi a pány svobodnými, protože je vytrhl ze služebnosti ďáblovy a od nešlechetného tyrana světa a z jeho mráкотné služebnosti.

Vzhůru tedy, předrahé dcery, když jest tolik hořko sloužiti světu a s nezřízenou láskou milovati jej a tvory a sebe samy, a jest tolik sladko sloužiti našemu sladkému Spasiteli, pánu našemu přirozenému, a jeho se bítí, jenž nás miloval, prve než jsme byli, pro svou nekonečnou lásku, nesmíte tedy děle mařiti čas. Ale s pravým světlem a živou věrou, spoléhajíce, že on přispěje nám v každé potřebě, služme mu celým srdcem a celou vroucností a všemi silami svými a se statečnou trpělivostí, která jest plna sladkosti. Tato ctnost jest vždycky paní, vždycky vítězí a nikdy nebývá přemožena, protože nedává se opanovávati ani ovládati hněvem. Pročež kdo ji má, nevidí smrti věčné, nýbrž v tomto životě okouší závdavku života věčného. A bez ní zůstáváme ve smrti, zbaveni jsouce dobra pozemského a dobra nebeského. A proto jsem pravila, vidouc takové nebezpečení a slyšíc, že proto, co se vám přihodilo, máte zapotřebí trpělivosti, abyste neztratila ovoce svých námah, pravila jsem a pravím, že si žádám viděti vás v pravé trpělivosti. A tak musíte činiti, abyste, až na vás bude první sladká Pravda žádati počtu v poslední hodině smrti, mohla říci: „Pane můj, běžela jsem a dokonala tento život s vírou a nadějí, kterou měla jsem v tebe, snášejíc s trpělivostí obtíže, které jsi pro mé dobré na mne dopustil. Nyní žádám tě, abys mi

pro milost, pro zásluhy krve své, daroval sebe sám, jenž jsi život bez smrti, světlo bez temností, sytost bez jakéhokoli omrzení, a hlad rozkošný bez jakékoliv bolesti, plný všeho dobrého, takže jazyk nemůže toho pověděti ani srdce pomysli, aniž oko spatřiti, jak veliké dobré jsi připravil mně i ostatním, kteří snášejí dobrovolně velikou obtíž z lásky k tobě.“ Slibuji vám, předrahá sestro, že budete-li tak činiti, Bůh vás také uvede nazpět do domu vašeho časného⁷ a nakonec navrátíte se do vlasti své Jerusalema, vidění pokoje,⁸ jakož učinil Jobovi, neboť když zkusil jeho trpělivosti, když byl ztratil, co měl, a když mu děti zemřely a ztratil jmění a vzal mu zdraví, takže z těla jeho lezli červi, žena mu zůstala za osten jeho, jež stále jej soužila, a ve všech těchto věcech Job si nestěžuje, nýbrž praví: „Bůh mi to dal a Bůh mi to vzal, ve všem buď chváleno jméno jeho.“ Vida Bůh takovou trpělivost při Jobovi, vrátil mu všechny věci dvojnásob, dává mu v tomto životě svou milost a nakonec život věčný.

Nuž, tak čiňte vy. A nedávejte se oklamávati vášní smyslnou ani řečí nějakého tvora. A vystříhejte se nenávisti srdce svého proti bližnímu svému, protože to jest malomocenství ze všech nejhorší. Nenávist činí v duši, jako kdo chce zabít nepřítele svého, jenž obraceje špičku nože proti němu, zabíjí dříve sebe sám, než zabije jej. Tak činí nenávist: protože dříve jest zabita duše nožem nenávisti než nenávist zabije jej. Doufám v dobrotu Boží, že to učiníte.

A mimo to, abyste to lépe mohla činiti, navykněte si často se zpovídati a bývati ráda se služebníky Božími. A oblibujte si modlitbu, kde duše poznává lépe sebe a Boha. Koupejte se v krvi Krista ukřižovaného. Jiného nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

⁷ Za Bonifacia IX. rodina Trinciů opět obdržela panství ve Folignu a měla je až do Eugenia IV.

⁸ Slova hymnu na slavnost posvěcení chrámu: Coelestis urbs Jerusalem, beata pacis visio!

ŘEHOŘI XI.

Aby odstranil nešvary v Církvi.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Nejsvětější a nejsladší Otče v Kristu Ježíši. Já vaše nehodná a bídna dcera Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vaší Svatosti v drahé krvi jeho, žádajíc sobě, čeho jsem si již dlouho žádala, viděti vás dveřníkem zmužilým a beze všeho strachu. Dveřníci jste vinného sklepu Božího, to jest krve jednorozeného jeho Syna, jehož místo vy představujete na zemi, a skrze jiné ruce nelze míti krve Kristovy než skrze vaše. Vy pasete a krmíte věřící křesťany; vy jste ta matka, která nás živí prsy Boží lásky, protože nám nedáváte krve bez ohně, ani ohně bez krve. Protože krev byla vylita s ohněm lásky. Ó, správce náš, pravím, že dlouhý čas jsem si žádala viděti vás člověkem zmužilým a beze všeho strachu, jenž se učí od sladkého a milujícího Slova, které zmužile pospíchá na potupnou smrt přesvátého kříže, aby naplnilo vůli Otcovu a spásu naši. Toto Slovo sladké přináší nám pokoj, neboť bylo prostředníkem mezi Bohem a námi. Nedává se toto sladké a milující Slovo odvrátiti ani naší nevděčností ani křivdou ani týráním ani potupou, aby nepospíchalo na potupnou smrt kříže, plné lásky k našemu spasení; neboť jiným způsobem nemohli jsme dojíti pokoje. Ó, nejsvětější Otče náš, prosím vás pro lásku Krista ukřižovaného, abyste následoval jeho šlépějí. Ach, pokoj, pokoj, pro lásku Boží! Nehleďte na bídu a nevděčnost a nevědomost naši, ani na pronásledování, jež vám činí odbojní synové vaši. Ach, přemoziž vaše dobrotivost a trpělivost zlobu a pýchu jejich. Mějte slitování s tolikerými dušemi i těly, jež hynou. Ó, pastýři a dveřníku krve Beránkovy, nezdržuj vás ani bolest ani stud ani pohana, která by se vám zdála, že se vám děje, ani strach otrocký ani převrácení rádcové ďáblovi, kteří neradí k jinému než k válkám a bídám.

To všecko, nejsvětější Otče, vás nezdržuj, abyste nepospíchal na potupnou smrt kříže, následuje Krista jakožto náměstek, to jest: snášeje bolesti, potupu, týrání a urážky, neste kříž svaté touhy, touhy, pravím, po cti Boží a po spáse synů svých. Mějte, mějte hlad a okem rozumu svého pozdvihněte se na kříž touhy a vizte, jak mnoho zlých věcí pochází z této nešlechtné války, a jak veliké dobré pochází z pokoje.

Ach, Tatíčku můj, nešťastná duše má, že mé nepravosti jsou příčinou všeho zlého; a zdá se, že ďábel se ujal panství světa, ne sám skrze sebe, neboť on nemůže nic, ale pokud my jsme mu je dali. Kamkoli se obrátím, vidím, že každý mu přináší klíče svobodného rozhodnutí převrácenou vůlí; lidé světší, klášterníci a klerikové s pýchou se ženou za rozkošemi, důstojnostmi a bohatstvím světským, s velikou nečistotou a bídou. Ale nade všechny tyto věci vidím, že jedna jest velice ohavná před Bohem, ty květy, které jsou nasázeny v těle tajemném svaté Církve, které mají býti květy vonnými a život jejich vzorem ctnosti a mají si oblibovati a milovati čest Boží a spásu duší: a oni vydávají zápach vší bídy; a jsou milovníci sebe samých, spojujíce hříchy své s hříchy jiných, a zvláště v pronásledování, které se děje sladké nevěstě Kristově a Svatosti vaší. Ach, upadli jsme v klatbu smrti a učinili jsme válku s Bohem. Ó, Tatíčku můj, vy jste nám ustanoven za prostředníka, aby byl učiněn tento pokoj. Nevidím, že by byl učiněn, jestliže vy neponesete kříž svaté touhy, jakož jest řečeno. Máme válku s Bohem; a odbojní synové ji mají s Bohem a se Svatostí vaší; a Bůh chce a žádá na vás, abyste vzal podle své možnosti panství z rukou ďáblových. Přiložte ruku k dílu a vyžeňte zápach služebníků ze svaté Církve; vytrhejte ty květy smrduté, nasázejte tam květů vonných, lidí ctnostných, kteří se bojí Boha.

Pak vás prosím, aby se líbilo vaší Svatosti uvoliti se dáti pokoj a přijmouti jej, jakýmkoli způsobem

jest možno míti jej, zachovávaje zároveň tu sladkou Církev a své svědomí. Chceť Bůh, abyste dbal duší a věcí duchovních více než časných. Čiňte zmužile, neb Bůh jest při vás. Přičiňujte se beze všeho strachu a byť byste viděl mnoho obtíží a útrap, nebojte se: posilněte se Kristem sladkým Ježíšem. Neb mezi trním pučí růže a prostředkem mnohých pronásledování přichází oprava svaté Církve, světlo, jež rozptyluje mrákoty křesťanů a život nevěřících a vyzdvižení svatého kříže.¹

Vy, jakožto nástroj a náš prostředek, s horlivostí a ne s nedbalostí, a beze všeho strachu se přičiňujte, jak můžete. Tímto způsobem budete pravým přísluhovačem; naplníte vůli Boží a touhu služebníků jeho, kteří umírají bolestí a nemohou umřítí, vidouce takové urážky svého Stvořitele a takové ponížení krve Syna Božího. Nemohu více.

Odpusťte mi, Otče nejsvětější, mou opovážlivost; láska a bolest buďtež mi před vámi omluvou. Nepravím více. Dejte život za Krista ukřižovaného, vytrhejte hříchy a nasázejte ctnosti, posilněte se a nebojte se. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Velikou touhu mám býti před vaší Svatostí. O mnohých věcech mám s vámi mluvit. Nepřišla jsem pro mnohá zaměstnání dobrá a užitečná Církvi, jež se zde nahodila. Pokoj, pokoj, pro lásku Krista ukřižovaného, a již ne válku: neboť není tu jiného prostředku.

Psáno v našem klášteře novém, ježž jste mi povolil,² nazvaném Santa Maria degli Angeli. Prosím vás pokorně o vaše požehnání.

Ježíš Kristus ukřižovaný budiž s vámi.

¹ Myslíla na výpravu křížovou do Svaté země.

² Palác darovaný světici, ježž ona se svolením papežovým proměnila v klášter.

BRATRU RAIMUNDOVI Z KAPUE, Z ŘÁDU KAZATELSKÉHO

Pro trní aby nenechával růží. Čím hůře se vede Církvi, tím více dlužno doufati. Nezahubí Církev nehodnost pastýřů. Slzy věřících ji umyjí, a ne krev prolitá ve válkách. Její velikostí jest pokoj. Kateřina se modlí za Církev, pak za celý svět, a Bůh jí ukazuje, kterak zlé i dobré má v rukách. Vidouc velikost Boží, nabízí mu svou krev, ne jen slzy a pot. Vidí vody hříchu zaplavovati zemi plnou trní: nad nimi Spasitel jest mostem od země do nebe. Kdo boje se trestu vychází z vod, opět do nich upadá. Bůh nás naplňuje dobrým podle míry našeho doufání a zásluhami jiných doplňuje náš nedostatek. List vznešený.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahý a přesladký Otče v Kristu sladkém Ježíši. Já Kateřina, pokorná služebnice sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás následovníkem a milovníkem pravdy, abyste byl pravým synem Krista ukřižovaného, kterýž jest Pravda sama, a květem vonným ve svatém Řádě a v těle tajemném svaté Církve. A takovým máte býti. A nesmí se ustávati ani obracet hlavu nazpět pro trní mnohých pronásledování, protože náramně pošetilý by byl, kdo by nechal růže pro strach z trní. Touha má jest viděti vás zmužilým, nebojícím se žádného stvoření. Jsem jista pro nesmírnou dobrotu Boží, že vyplní žádost mou.

Posilněte se, předrahý Otče, ve sladké nevěstě Kristově, neboť čím více se rozhojňují její protivnosti a hořkosti, tím více slibuje božská Pravda, že jí dá hojně sladkosti a potěšení. A toto bude sladkostí její: obnova svatých a dobrých pastýřů, kteří jsou květy slávy, to jest vydávají vůni a slávu ctnosti Bohu. To jest obnova květu služebníků a pastýřů jeho. Ale ovoce této nevěsty nemá potřebí obnovy, protože ho neubývá ani se nekazí hříchy služebníků. Radujte se tedy v hořkosti, neboť slíbila nám Pravda, že nám dá občerstvení po hořkosti. A již se mi dostalo potěšení, když jsem obdržela list sladkého Tatíčka¹ a váš; neboť měla jsem

hořkost pro škodu Církve a pro vaši hořkost, kterou jsem poznala velmi zřetelně na den sv. Františka; a měla jsem radost, protože jste mne vyvedl z mnohých myšlenek. Pročež, když jsem přečetla listy a porozuměla všemu, prosila jsem jistou služebnici Boží, aby obětovala slzy a poty před Bohem za nevěstu a za nemoc Tatičkovu.

A ihned potom Boží milost v ní rozmnožila takovou touhu a takové veselí, že bylo nad všecken obyčej. A očekávajíc rána, aby slyšela mši svatou, nebo byl den Mariin, a když přišla hodina mše svaté, poklekla na svém místě s pravým poznáním sebe, stydíc se před Bohem za svou nedokonalost. A zdvihající se nad sebe s úzkostnou touhou a pátrajíc okem rozumu v Pravdě věčné, činila čtverou žádost, stavějíc sebe a Otce svého² před nevěstu Pravdy.

A nejprve v příčině opravy svaté Církve. Tudíž Bůh, dávaje se přinutiti slzami a upoutati provazem touhy, pravil: „Dcero má přesladká, viz, jak zohyzděna jest tvář její nečistotou a sebeláskou a jak jest naduřelá pýchou a lakotou těch, kteří se živí na jejích prsou. Ale vezmi slzy a pot svůj a vyvaž je ze studnice mé božské lásky, a umyj jí tvář. Neboť slibuji ti, že jí nebude navrácena krása její ani nožem ani ukrutností ani válkou, nýbrž pokojem a pokornými a ustavičnými modlitbami, poty a slzami, jež prolévají s úzkostnou touhou moji služebníci. A tak naplním touhu tvou dlouho čekající a v ničem vám nebude chyběti má prozřetelnost.“ - A ačkoli v tomto byla obsažena spása celého světa, nicméně modlitba se rozšiřovala podrobněji, prosíc za veškerý svět. I ukázal Bůh tudíž, s jakou láskou stvořil člověka a pravil: „Teď viz, že každý mne tepe. Viz, dcero, jak mnohými a rozličnými hříchy mne tepou, a zvláště bídou a odpornou vlastní sebeláskou, odkud pochází všecko zlé, kterým otrávil všecken svět. Vy tedy, služebníci moji, postavte se přede mne s mnohými modlitbami, a tak ukrotíte

¹ Řehoře XI.

² Papeže.

hněv Božího soudu. A věz, že nikdo nemůže vyjít z mých rukou. A proto otevři oko rozumu a hled na mou ruku.“ A pozdvihnuvši oči, uviděla v hrsti jeho uzavřený svět. A pak pravil: „Chci, abys věděla, že nikdo mi odsud nemůže býti vzat, neboť všichni jsou zde buď skrze spravedlnost, buď skrze milosrdenství, takže všichni jsou moji. A protože vyšli ze mne, miluji je nevýslovně a učiním jim milosrdenství skrze služebníky své.“ V ní pak rostl oheň touhy, takže byla jako blažená a bolestná a vzdávala díky Boží dobrotě, jako poznávajíc, že Bůh jí ukázal hříchy tvorů, aby byla přinucena pozdvihnouti se s větší horlivostí a s větší touhou. A tak se rozmohl svatý a milostný oheň, že za nic neměla obyčejný pot, jež prolévala, pro velikou touhu, aby viděla vycházeti z těla svého pot krvavý, pravíc sama sobě: „Duše má, všechn čas života svého jsi promarnila. A proto přišlo tolikero zlých věcí a škod na svět a na svatou Církev, vůbec i obzvláště. Pročež nyní chci, abys to napravila potem krvavým.“ Tudíž ona duše, pobádána svatou touhou, mnohem více se pozdvíhovala a otvírala oko rozumu a zahloubávala se do Boží lásky, a tudíž viděla a okoušela, jak velice jsme zavázáni a máme hledati slávy a chvály jména Božího ve spáse duší.

A k tomu vás zvala a vybízela Věčná Pravda, odpovídajíc na třetí žádosti, to jest v příčině hladu po spasení vašem, řkouc: „Dcero, chci, aby tohoto hledal on s veškerou horlivostí. Ale ani on ani ty byste nemohli toho míti, ani kdo jiný, bez mnohých pronásledování, jak já vám je udílím. Řeknu mu: Jako touží po mé cti ve svaté Církvi, tak ať si zamiluje odhodlanost chtíti snášeti s pravou trpělivostí. A podle toho poznám, že on a jiní služebníci moji hledají cti mé v pravdě. A tentokráte bude přemilým synem a bude odpočívati na prsou jednorozeného mého Syna, jež učinil jsem mostem, abyste všichni mohli dojít tam, kde budete okoušeti a dostávat ovoce svých lopot. Vězte, synové, že cesta byla stržena hříchem a neposlušností Adamovou takovým

způsobem, že nikdo nemohl dojít k svému cíli; a tak by se nebyla naplnila pravda, že jsem stvořil člověka k obrazu a podobnosti svému, aby měl život věčný a měl účastenství ve mně a okoušel mne, jenž jsem svrchovaná a svatá Dobrota. Tato vina zplodila trní a bodláčí mnohých protivenství a řeku, která ustavičně dme vlny své; a proto dal jsem vám most Syna svého, abyste přecházely tu řeku, se v ní neutopili. Ale otevřete oko rozumu a vizte, že jde od nebe k zemi, protože ovšem od země nemohl se postavit tak veliký, aby stačil překlenouti řeku a dát vám život. A tak on spojil vysokost nebeskou, to jest přirozenost Božskou, se zemí vašeho člověčenství. Musíte tedy jít po tomto mostě, hledající slávy jména mého ve spáse duší, snášejíce v bolesti mnohé obtíže, následující šlépějí tohoto sladkého a milostného Slova. Vy jste dělníci moji, jenž jsem vás poslal pracovat na vinici svaté Církve, protože chci učiniti milosrdenství světu. Ale hleďte, abyste nešli pod mostem, neboť tam není cesty pravdy. Víš, kdo jsou ti, kteří chodí pod tímto mostem? Jsou to nešlechtní hříšníci, za něž vás prosím, abyste mne prosili, a za ně žádám vašich slz a potů, protože leží ve tmách hříchu smrtelného. Tito plovou po řece a docházejí věčného zavržení, nevezmou-li ještě jha mého a nevloží ho na sebe. A někteří jdou, kteří bojíce se trestu vycházejí na břeh a zanechávají hříchu smrtelného; cítí trní mnohých soužení a proto vyšli z řeky. Ale nedopouštějí-li se nedbalosti a nespí ve vlastní sebelásce, zachytí se mostu a začnou stoupati, milujíce ctnost. Zůstanou-li však ve vlastní sebelásce a v nedbalosti, všechno jim škodí. A nemají vytrvalosti, nýbrž zavane-li vítr protivný, obrátí je nazpět k tomu, co vyvrhli.

Když pak uviděla, kterak rozličnými způsoby se duše topila, on zase jí řekl: „Viz ty, kteří jdou po mostě, jenž jest Kristus ukřižovaný.“ I viděla jest mnoho, kteří spěchali bez jakékoli obtíže, protože neměli břemena vlastní vůle; a tito byli praví sy-

nové, kteří zanechavše sebe samých, s úzkostnou touhou vyhledávali toliko cti Boží a spasení duší. A pod nohama lásky jejich (kteříž se drželi Krista ukřižovaného a po něm šli, an byl mostem), hnala se voda; a nohy jejich pošlapávaly trní a nebolelo jich to, to jest ve své lásce nedbali trní mnohých pronásledování, nýbrž s pravou trpělivostí nesli prospěch časný, neboť to jest to kruté trní, jež způsobuje smrt duši, která jím vládne s nezřízenou láskou. Oni jím pohrdali, jako by to byl jed; a žádné jiné věci nedbali než radovati se v kříži s Kristem, poněvadž na něj byly upřeny jejich zraky. Jiní tam byli, kteří šli zdlouhavě. A proč šli zdlouhavě? Poněvadž si postavili před oko rozumu ne Krista ukřižovaného, nýbrž potěšení, které brali z Krista ukřižovaného a které jim poskytovala láska nedokonalá. A často ochabovali v chůzi, jak učinil Petr před utrpením, když si postavil před sebe pouze rozkoš obcování s Kristem, a proto klesl, když předmět rozkoše byl mu vzat. Ale když se posílil, ztrativ sebe, nechtěl jiného znáti ani hledati než Krista ukřižovaného. Podobně i tito jsou slabí a ochabují v chůzi svaté touhy když vidí, že se odnímá předmět rozkoše a vlastního potěšení. Pročež když potom je začnou píchati pokušení buď se strany ďáblovy nebo se strany stvoření, nebo je píchá vlastní duchovní choulostivost jejich, vidouce se zbaveni té věci, kterou milovali, ochabují a umdlévají na cestě Krista ukřižovaného. Protože v Kristu ukřižovaném chtěli následovati Otce a okoušeti sladkosti mnohého potěšení, protože při Otci nemůže býti bolesti, ale ovšem v Synu. A proto jsem pravila, že následovali Otce. A bylo viděti, že nebylo pomoci jejich slabosti, nebudou-li následovati Syna. A takto pravila Pravda věčná: „Pravím, že nikdo nemůže přijíti ke mně než prostřednictvím jednorozeného Syna mého, neboť On jest ten, který vám učinil cestu, po které máte jíti. On jest Cesta, Pravda a Život. A ti, kteří jdou po této cestě, okoušejí a poznávají pravdu a okoušejí lásky nevýslov-

né, kterou jsem jim ukázal bolestmi, jež On trpěl pro ně. Dobře víš, že kdybych vás nebyl miloval, nebyl bych vám dal takového Vykupitele. Ale protože věčně jsem vás miloval, proto jsem ustanovil a vydal na potupnou smrt tohoto jednorozeného svého Syna, kterýž poslušností svou a smrtí strávil neposlušnost Adamovu a smrt lidského pokolení. A tak poznávají moji pravdu a poznávajíce pravdu, následují pravdy a tak docházejí života trvalého, protože šli po cestě, jež jest Kristus ukřižovaný a přišli a prošli branou pravdy a ocitají se v moři pokojném s těmi, kteří okoušejí v pravdě. Vidíš tedy, dcero má, že jiným způsobem se nemohu posílit. Člověk se nemůže spojit ani s nevěstou mé Pravdy, aniž dojíti té dokonalosti, ke které jsem ji vyvolil, leč touto cestou. Každá jiná cesta má bolesti a jest nedokonalá, jen tato nikoliv; protože bolest způsobuje pouze vlastní vůle, ať jest to bolest duchovní nebo časná. Pročž kdo nemá vůle, zbaven jest každé bolesti, která by jej trápila, a zbývá mu jen bolest nesnesitelná pro mé urážky, ale dobře zřízená, protože jest kořeněná kořením lásky, která činí duši moudrou, takže pro žádnou bolest se neuchýlí od mé sladké vůle.“

Ale mnozí tam byli, kteří s nedbalostí si sedali u vchodu na most, majíce strach otrocký (to jest, byli to ti, kteří začali poznávati svou vinu pouze pro strach z trestu, který jim nastával po vině, a proto povstali z hříchu, to jest pro strach z trestu, kterýžto strach byl nedokonalý); a jejich začátek byl takový nerozhodný a takový vlažný, že nepřidávajíce ani maličko ohně poznání sebe samých a dobroty Boží k sobě, zůstávali ve své vlažnosti. O takových pravila sladká Pravda: „Viz, dcero, že by bylo nemožno, aby tito, kteří nejdou vpřed cvičíce se ve ctnosti, se nevraceli nazpátky. A příčina jest tato: protože duše nemůže býti živa bez lásky, a to, co miluje, to snaží se více poznávati a více tomu sloužiti. A nepřičiňuje-li se poznávati sebe, kdo lépe pozná štědrost a hojnost mé lásky? A nepozná-

vajíc nemiluje, a nemilujíc neslouží mi. Pročez nutné, jsouc zbavena mne, protože nemůže býti bez lásky, vrací se k žalostné vlastní sebelásce. Takový činí jako pes,³ který když se najedl, zvrací, a pak pro svou nečistotu obrátí oko na vývratek a vezme jej a tak nečistě se živí: tak tito nedbalí, trvající v takové vlažnosti, zvrátili pro strach trestu hnilyby hříchů svatou zpověď, počínajíce maličko chtít vstoupiti na cestu pravdy. Pročez nekrácejíce vpřed, musí se vraceti nazpět. Obracejíce oko rozumu na dřívější vývratek, přestali viděti trest a vrátili se vidět rozkoš smyslnou, pro kterouž věc ztratili strach. A proto opět si popadají vývratek a krmí náklonnosti a touhy své vlastními nečistotami. Pročez budou tito mnohem více hodni pokárání a potrestání než ostatní. Hle tedy, tak nešlechetně mne urážejí moji synové. A proto chci, synové předrazí, aby neochabovaly touhy vaše, nýbrž ať se rozmáhají, když se budete krmiti u stolu svaté touhy. Ať povstanou praví služebníci moji a učí se ode mne, Slova, klásti si ovečky zbloudilé na ramena, nesouce je s obtíží a s mnohými bděními a modlitbami. A takto půjdete po mně, jenž jsem mostem, jakož řečeno, a budete ženichy a syny mé Pravdy; a já vliji do vás moudrost s takovým světlem víry, které vám dá dokonalé poznání pravdy, a tak dojdete všelike dokonalosti.“

A když takto dobrotivosti a laskavosti Boží se zalíbilo ukázati sebe sama a své skryté věci (při kterých skrytých věcech, otče přesladký, jazyk náš omdlévá a rozum, zdá se, že se zatemňuje, neboť tolik se namáhá, aby viděl), touha žije v křečovitě bolesti, takže všechny mohutnosti duše jedním hlasem volají, že chtějí zanechat země, protože tu jest taková nedokonalost, a vztyčiti se a dojíti cíle svého a okoušení s pravými občany svrchované věčné Trojice, kde se vidí, kterak se vzdává Bohu čest a chvála, kde se zastkvívají ctnosti, hlad a

³ Z přirovnání vidno, jak protivnou jest Bohu bázeň otrocká.

touha pravých služebníků⁴ a dokonalých řeholníků, kteří byli v tomto životě jako svíce hořící postavená na svícnu svaté Církve, aby vydávali světlo celému světu. Ach, žel, tatíčku, jaký rozdíl mezi nimi a mezi těmi, kteří jsou dnes! - do nichž si stěžoval s rozhorlením veliké spravedlnosti, řka: „Tito přijali způsoby mouchy, která jest takový ošklivý živočich a která sedajíc na věc sladkou a vonnou, neštítí se, když odletěla, sednouti si na věci odporné a nečisté. Tak tito nešlechtní jsou ustanoveni, aby okoušeli sladkosti své krve; a když se zdvihli od stolu oltáře a od chování a rozdávání těla mého a jiných svátostí svaté Církve (kteréž jsou vonné, plné sladkosti a veliké lahody, takže dává život duši, jež jí okouší vpravdě a bez ní nemůže býti živa), oni, pravím, neštítí vydávati se v takovou nečistotu, v jakou vydávají mysl i těla svá; neboť nejen že přede mnou zapáchá taková nepravost, ale i ďáblům jest odporný tento hřích tolik bídny.“

Když mi Boží Dobrota, otče předrahý, odpověděla na trojí prosbu, jakož jest řečeno, odpověděla na čtvrtou prosbu, která žádala, dožadujíc se pomoci a opatření Božího, aby učinil opatření stran čehosi, co se přihodilo jednomu tvoru,⁵ o čemž vám nechci písemně vypravovati, ale povím vám to živým slovem, ač neučiní-li mi Bůh takové milosti a takového milosrdenství, že duše má by vyšla z tohoto bídneho těla prve, než bych vás uzřela; kteréž tělo jest zákonem zvráceným, jenž vždycky bojuje proti duchu. A vy dobře víte, že pravím pravdu: takže by mi bylo milostí, abych ho byla zbavena. Pravila jsem a pravím, že Pravda věčná ráčila odpověděti na čtvrtou žádost a na úzkostnou touhu, jež žádala, pravíc: „Dcero má, péče má nebude chyběti tomu, kdo ji bude chtíti přijímati. To jsou ti, kteří dokonale doufají ve

⁴ Služebníků, rozdavačů milosti, biskupů a kněží.

⁵ Zdá se, že mluví o peružském jinochu, odsouzeném na smrt, o němž píše v následujícím listě.

mne. Takoví jsou ti, kteří mne vzývají vpravdě, nejen slovem, nýbrž láskou a světlem přesvaté víry. Neokusí mne v mé péči, kteří toliko zvukem slov mne budou vzývati, volajíce „Pane, pane“; protože (s jinou-li ctností nebudou mne žádati), nebudu jich znáti a nebudou ode mne poznáni skrze milosrdenství, nýbrž skrze spravedlnost. Proto ti pravím, že prozřetelnost má jim nebude chyběti, budou-li ve mne doufati. Ale nechci, aby přišla s touto trpělivostí.⁶ Já pak musím je snášeti, je i jiné tvory své, které jsem stvořil k obrazu a podobnosti svému s takovou sladkostí lásky.“ Pročež poslouchajíc rozkazu jeho, otvírajíc oko rozumu do propasti jeho lásky, tu viděla, jak On jest svrchovaná věčná dobrota a kterak z pouhé lásky stvořil a vykoupil krví Syna svého všechny tvory, kteří mají v sobě rozum, a s touž láskou dával to, co dával. Soužení a potěšení, každá věc byla dávána z lásky a pro opatření spásy člověkovy, a pro žádný jiný účel. A pravil: „Krev vylitá za vás ukazuje vám, že toto jest pravda. Oni však, zaslepeni jsouce vlastní láskou, kterou mají k sobě, horší se s velkou netrpělivostí, pokládajíce za zlé a za svou škodu a záhubu a za nenávisť to, co činím z lásky a pro jejich dobré, abych je zbavil bolestí věčných, a za zisk jim dal život věčný. Proč tedy si na mne naříkají a nenávidí toho, co mají míti v úctě? A chtějí posuzovati mé skryté soudy, kteréž všechny jsou spravedlivé. Ale oni činí jako slepý, který hmatá rukou a někdy po zvuku hlasu a někdy ochutnáváním bude chtíti souditi dobré a zlé, podle svého nemocného a malého poznávání; a nebude se chtíti držeti toho, jenž má světlo, nýbrž jako blázen chce jíti podle citu ruky, jež se klame v dotýkání svém, protože nemá světla k rozeznání barvy. A tak chuť se mýlí, protože nevidí zvířete nečistého, jež si usedá na pokrm. Ucho bývá oklamáno rozkoší zvuku, a protože nevidí toho, jenž zpívá, kterýž tím zvukem, když pro rozkoš

⁶ Snad chce říci: abys přišla ke mně skrze trpělivost nádeje, nebo: abys přicházela ke mně prosit trpělivě.

se ho nehledí,⁷ mu může způsobiti smrt. Tak dělají tací, jako oslepení; a ztrativše světlo rozumu a dotýkajíce se rukou citu smyslného rozkoší světských, domnívají se, že jsou dobré. Ale protože takový člověk nevidí, nepozoruje, že jest to roucho, v němž jest mnoho trní a mnohá bída velikých strastí, takže, když je srdce má, samo sebou nemůže snést. Tak ústům žádosti, jež nezřízeně je milují, zdají se býti sladkými a lahodnými k jídlu; a jest na nich živých nečistý mnohých smrtelných hříchů, které činí duši nečistou. Takže, nejde-li ji se světlem víry očistit v krvi, bude z toho míti smrt věčnou. Sluch jest vlastní sebeláska, jež mu vyluzuje příjemné zvuky, protože duše běží za láskou vlastní smyslnosti; ale protože nevidí, bývá zvukem oklamána, a ocítí se člověk zaveden do jámy, spoután poutem viny v rukou svých nepřátel. Protože jako zaslepení sebeláskou a založivše svou důvěru na své vlastní sebelásce a na svém umění, nepřidrží se mne, jenž jsem cesta a vůdce jejich, a jsem život a světlo; a kdo jde za mnou, nemůže býti oklamán aniž kráčet ve tmách. Nedůvěřují ve mne, jenž nechci nic jiného než jejich posvěcení a dávám a dopouštím jim každou věc z lásky. A vždycky se ve mne pohoršují, já pak trpělivě je snáším a strpívám, protože jsem je miloval, nebyv od nich milován. A oni neustále mne pronásledují mnohou netrpělivostí, nenávisť a reptáním a mnohou nevěrností a chtějí se dávat do zpytování, podle zdání a vidění slepého, mých skrytých soudů, kteříž všichni jsou učiněni spravedlivě a z lásky. A neznají ani sebe samých a proto vidí mylně. Protože kdo nezná sebe sám, nemůže znáti mne, ani mých spravedlností podle pravdy. Chceš, dcero, abych ti ukázel, kterak jest svět zmýlen v tajemstvích mých? Nuž, otevři oko rozumu a patři na mne.“ A když jsem patřila s úzkostnou touhou, ukázel mi zavržení toho, jemuž se přihodil

⁷ Zdá se, že chce říci: Zpěv tak může zaujati poslouchajícího, že nepozoruje, že zpěvák mu strojí úklady, a proto jich neuchrání, až zahyne.

ten případ, a za nějž jsem prosila, pravě: „Chci, abys věděla, že, abych jej vysvobodil z věčného zavržení, v kterém vidíš, že byl, dopustil jsem na něj tuto příhodu, aby krví svou v krvi mé měl život, protože jsem nezapomněl úcty a lásky, kterou měl k mé přesladrké mateři Marii. A tedy z milosrdenství jsem mu učinil to, co nevědomci pokládají za krutost. A to všechno se jim děje pro vlastní sebelásku, která je zbavila světla, a proto nepoznávají pravdy. Ale kdyby od sebe odehnali ten mrak, poznali by ji a milovali, a tak měli by každou věc v úctě a v čas sklizně vzali by užitek. Ale ve všem i v této věci i v každé jiné, synové moji, naplním touhu vaši trpělivě čekající; a prozřetelnost má bude při nich, málo nebo mnoho, podle té míry, kterou budou ve mne důvěřovati. A když budu pečovati o ně více než sluší dle míry jejich, učiním to, abych naplnil touhu služebníků svých, kteří mne za ně prosí. Protože já nepohrdám těmi, kteří pokorně mne žádají ať pro sebe, ať za jiné. A proto tě vyzývám, abys ode mne žádala milosrdenství pro ně a pro celý svět. Počňte, synové, a poroďte syna pokolení lidského,⁸ nenávistí a litováním hříchů, a zánícenou a vroucí láskou.

Ó, předrahý a přesladrký Otče, té chvíle vidouc a slyšíc tolik od sladké první Pravdy, myslila jsem, že pukne mi srdce ve dvě. Umírám a nemohu umřít. Mějte útrpnost s nebohou dcerou, která jest v takové muce pro urážky Boží a nemá s kým se potěšiti, leč že Duch svatý postaral se o mne uvnitř svou dobrotivostí a zevně mi dal bavit se trochu psaním. Posilněte se všichni v Kristu sladkém Ježíši a bolesti nám buďtež občerstvením; a přijímejme s velikou horlivostí sladké pozvání a bez nedbalosti. Otče sladký, radujte se, když jste tak sladce volán, a snášejte s velikou veselostí a trpělivostí a bez bolesti skličující, chcete-li býti ženichem pravdy a aby

⁸ Syna, jenž je pokolení lidské; jako by služebníci Boží měli znova zroditi svými modlitbami atd. lidské pokolení, aby bylo lepší.

ve vás byla potěšena má duše. Protože jiným způsobem byste nemohl míti milosti a mne byste velice hořce zarmucoval. A proto jsem vám řekla, že si žádám viděti vás následovníkem a milovníkem pravdy. Jiného nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím.

Požehnejte bratra Matouše v Kristu sladkém Ježíši. Toto psaní a druhé, které jsem vám poslala, psala jsem vám svou rukou na ostrově della Rocca⁹ s mnohými vzdechy a hojnými slzami, takže oko vidouc nevidělo; ale byla jsem plna podivu nad sebou samou a nad dobrotou Boží, uvažujíc jeho milosrdenství vůči tvorům, kteří mají rozum v sobě, a jeho Prozřetelnosti, která oplývala vůči mně, že pro občerstvení, když jsem byla zbavena potěšení, kterého pro svou nevědomost jsem nepoznala, mi dala schopnost psáti a tak se o mne postarala, abych sestupujíc s výsosti měla s kým trochu uleviti svému srdci, aby nepuklo. Nechtějíc mne ještě vytrhnouti z tohoto života mrákotného, podivným způsobem mi ji vštípila¹⁰ v mysl mou, jako učitel činí pacholeti, když mu dává příklad. Takže jakmile jste odešel ode mne se slavným evangelistou Janem a Tomášem Aquinským, tak spíc, počala jsem se učit.

Odpusťte mi, že tak mnoho píši, neboť ruce a jazyk se shodují se srdcem. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

PANÍ ALESSII, KDYŽ BYLA SVĚTICE VE FLORENCII

Doufá v mír. Žádá, aby se modlily za pokoj a za ni, aby zemřela jako oběť pravdy.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahá dcero v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši ti v

⁹ Hrad, patřící rodině Salimbeniů.

¹⁰ Ve vidění vypravovaném, kde se naráží na bratra Raimunda.

drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti tě, tebe i ostatní, nevěstami a služebnicemi věrnými Krista ukřižovaného, abyste stále obnovovaly pláč za čest Boží a za spásu duší a za opravu svaté Církve. Teď jest čas, abyste se uzamkly do poznání sebe samých, s ustavičným bděním a s modlitbou, aby již brzy vyšlo slunce, neboť jitřenka již začala se ukazovati. Ukázala se jitřenka, protože tma mnohých hříchů smrtelných, které se páchaly hodinkami kněžskými, jež se odříkávaly a poslouchaly veřejně, jest odňata, byť se to nelíbilo někomu, kdo tomu chtěl překážeti.¹ Díky buďtež, díky našemu sladkému Spasiteli, jenž nepohrdá pokornou modlitbou ani slzami a horoucími touhami sluhů svých. A když tedy jimi nepohrdá, nýbrž je přijímá, zvu vás, abyste se modlily a jiným řekly, by se modlily k Boží Dobrotě, aby nám brzy poslala pokoj, aby Bůh byl oslavován a bylo zrušeno takové zlé a my se shledaly k vypravování podivných věcí Božích.

Vzhůru a nespěte již! Vzbudte se všichni ze sna nedbalosti! Dejte konati u vás v kláštorech obzvláštní modlitby a naši převorce řekněte, aby přikázala všem dcerám modliti se usilovně za pokoj, aby tak Bůh nám učinil milosrdenství a abych se nevracela bez něho.² Také za mne, bídnu dceru svou, aby mi Bůh dal milost, abych vždycky byla milovnicí a hlasatelkou pravdy a pro pravdu abych umřela. Jiného nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

¹ Mluví o interdiktu, který byl prohlášen na Florencii a kterého Florentané nezachovávali, až konečně Kateřina je k tomu přiměla.

² Abych se nevracela do Sieny, nezpůsobivši zde ve Florencii pokoje s papežem.

MIKULÁŠI DA OSIMO, SEKRETÁŘI URBANA V. A ŘEHOŘE XI.

Budiž pevným sloupem a vůdcem světlým lidu. Nepořádky v Církvi ať ho nematou. Sebeláska člověka pokouší, aby, vida dílo jisté nedokonané, myslil na jiné, kde by našel více chuti. Kdo opravuje Církev, získává si zásluhu o člověčenstvo. Papež nedbalý dojde přísného pokárání.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Nejdražší a nejdůstojnější Otče v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás sloupem pevným, jenž by se nikdy nehýbal, leč k Bohu, nevzdaluje se ani neodpíraje práci a namáhání, které máte v tajemném těle svaté Církve, sladké nevěsty Kristovy, ani pro nevděčnost ani pro nevědomost, kterou byste našel v těch, již se pasou v této zahradě, ani pro rozmrzelost, která by na nás přicházela, když vidíme, že jest málo pořádku ve věcech Církve. Neboť často se stává, že když člověk se namáhá v nějaké záležitosti a pak se to nedokoná tím způsobem a výsledkem, jak on si žádá, mysl upadá v omrzelost a zármutek a člověk jako si myslí sám u sebe a řekne: „Lépe ti jest nechati tohoto díla, které jsi začal a zabýval se jím takovou dobu a ještě není dokonáno; a hledej klidu a pokoje mysli své.“ Tenkrát má duše udatně odpověděti, lačnic po cti Boží a spáse duší, a má odmítnouti potěšení vlastní a říci: „Nechci se vyhýbati a utíkati námaze, protože nejsem hoden klidu a pokoje duše své. Naopak chci zůstávati v tom, co jsem si zvolil, a zmužile vzdávati čest Bohu svým namáháním a namáhání chci dávati bližnímu svému.“ Ačkoliv někdy ďábel, aby nám znechutil naše konání, když při něm cítíme málo pokoje mysli, předloží člověku toto, a on řekne ve své mysli: „Já při tomto si získávám více hříchů než zásluh. A proto rád bych tomu utekl, ne pro namáhání, nýbrž protože nechci škoditi své duši.“

Ó, předrahý Otče, ani sobě ani ďáblovi, kdyby vám vkládal tyto myšlenky do srdce a do mysli, nedávejte místa ani nevěřte, nýbrž s veselostí a se svatou a zanícenou touhou objímejte námahy, beze všeliké bázně otrocké.

A nemějte strachu, že byste hřešil v tom, neboť víme, že hřích záleží v nezřízené a převrácené vůli, protože kdyby vůle nesměřovala k Bohu, tenkrát je hřích. Ale že jest duše zbavena svého potěšení a nemůže odříkávati hodinky a mnoho žalmů a nemůže je odříkávati na místě a v čase náležitém, ani s myslí tak pokojnou, jak by sám chtěl, proto ještě neztratil člověk času svého, naopak užil ho také pro Boha. Pročez nemá se proto v mysli své kormoutiti, a zvláště když se namáhá a pracuje ve službě nevěsty Kristovy. Protože jakýmkoli způsobem a v jakékoli věci my se pro ni namáháme, jest to tak záslužno a tak příjemno Bohu, že rozum náš není dostatečný toho poznávati ani si toho nemůže pomysli-
liti.

Rozpomínám se, nejsladší Otče, na jednu služebnici Boží, které bylo ukázáno, jak příjemná jest mu tato služba; a pravím to, abych vás povzbudila snášení pro ni namáhání. Když jednou (a bývalo to častěji) tato služebnice Boží, jak jsem zvéděla, měla prevelikou touhu dáti krev a život a všecky vnitřnosti své zmařiti a strávití v nevěstě Kristově, to jest ve sv. Církvi, pozdvihnuvši očí rozumu svého, aby poznala, že sama sebou není, a aby poznávala Dobrotu Boží na sobě, to jest aby viděla, že Bůh z lásky jí dal bytí a všeliké milosti a dary, jež byly vloženy na bytí, a vidouc tudíž a ochutnávajíc takovou lásku a propast milování, nevěděla, jakým způsobem by mohla Bohu odpověděti, leč láskou. Ale protože prospěch nějaký nemohla mu učiniti, nemohla mu projeviti lásku, a proto počala se rozhlížeti a přemýšleti, našla-li by, co by milovala jako jeho prostředníka, skrze nějž by projevila lásku.

A tu viděla, že Bůh svrchovaně miluje stvoření své, jež má v sobě rozum, a tu lásku, kterou nalé-

zala na sobě, tu nalézala na všech, protože nás všechny Bůh miluje. A to byl ten prostředník, jež našla (jenž ukazoval, miluje-li ona Boha, či nikoli), na němž mohla učiniti prospěch.¹ Pročež se jala horoucně milovati bližního a takovou lásku začala míti ke spáse bližního, že ráda byla by dala život pro spásu jejich. Takže tedy ten prospěch, kterého nemohla činiti Bohu, toužila činiti bližnímu svému.

A když poznala a okusila, že jí sluší odpověděti prostřednictvím bližního a tak se mu láskou odplatiti za lásku: jako Bůh prostřednictvím Slova, Syna svého, nám ukázal lásku a milosrdenství svoje, tak vidouc, že prostřednictvím touhy po spasení duší, dávajíc čest Bohu a namáhání bližnímu, duše se líbí Bohu, dívala se, ve které zahradě a u kterého stolu se okouší bližního.²

I oznámil jí náš Spasitel řka: „Nejmilejší dcero, v zahradě mé nevěsty musíš jej jísti a u stolu přesvatého kříže, to jest svými bolestmi a mučenou touhou a bděním a modlitbou a čímkoli jiným tomu podobným, jak můžeš, a bez nedbalosti. A věz, že nemůžeš míti touhu po spasení duší, abys neměla touhu po spáse Církve svaté, neboť ona jest tělo složené ze všech tvorů, kteří mají účastenství ve světle pravé víry a nemohou míti života, nejsou-li poslušni mé nevěsty. A proto máš si žádati, abys viděla bližní své křesťany i nevěřící a všelike stvoření, jež má v sobě rozum, že se pasou v této zahradě pode jhem svaté poslušnosti, oblečení jsouce světlem víry živé, to jest svatými a dobrými skutky, protože víra bez skutků jest mrtva. To jest ta touha a ten hlad povšechný po tomto celém těle. Ale nyní ti pravím a chci, abys rozmnožovala hlad a touhu a byla hotova dáti život, třeba-li, zvláště za tělo tajemné svaté Církve, pro opravu mé nevěsty. Neboť bude-li ona opravena, pojde z toho užitek celému světu.

¹ Na bližním učiniti jakýmsi způsobem užitek, prospěch Bohu samému.

² Často spásu bližního nazývá pokrmem, po němž lační milující duše.

Jak? Protože temnostmi a nevědomostí a sebeláskou a nečistotou a nadutou pýchou způsobila a způsobuje tmy a smrt v duších poddaných. Pročež vyzývám tebe i ostatní sluhy své, abyste se namáhali touhou, bděním a modlitbami a jinou prací jakoukoli podle schopnosti, kterou já vám dávám; neboť pravím ti, že tolik se mi líbí tato námaha a služba, která se jí činí, že netoliko dochází odměny i při služebnících mých, kteří mají pravý a svatý úmysl, nýbrž dojde odměny i při služebnících světa, kteří často z vlastní sebelásky jí slouží a někdy i z úcty k Církvi svaté. Pročež ti pravím, že nikdo, kdo s uctivostí jí slouží (tolik jest mi to příjemno), nebude bez odměny, a pravím ti, že neuzří smrti věčné. Jako zase při těch, kteří urážejí nevěstu mou a slouží jí s malou uctivostí, nenechám bez trestu takové urážky, takovým nebo jinakým způsobem.“

Vidouc tedy ta duše takovou velikost a takovou štědrost Dobroty Boží a co sluší činiti, aby se mu více člověk líbil, tak v sobě rozhojňovala oheň touhy, že kdyby možno jí bylo bývalo tisíckrát za den dáti život za svatou Církev a mohla by to činiti od té chvíle až do soudného dne, zdálo se jí, že by to bylo méně než kapka vína v moři. A tak jest o pravdu.

Chci tedy a zvu vás na útrapy a na práci, pro ni, jako vždycky jste činíval, tak abyste byl sloupem, jenž jste postaven, abyste podpíral tuto nevěstu a pomáhal jí. A takovým máte býti, jakož jest řečeno, tak aby ani potěšení ani soužení vámi nikdy nehnulo. A byť válo mnoho větrů protivných, aby překážely těm, kteří jdou cestou pravdy, pro žádnou věc nesmíme obracet hlavy nazpátky. A proto jsem vám pravila, že si žádám viděti vás sloupem pevným. Vzhůru tedy, nejdražší a nejsladší Otče, protože teď jest náš čas, v této nevěstě dávati čest Bohu a namáhání jí. Prosím vás pro lásku Krista ukřižovaného, abyste prosil svatého Otce, aby každého prostředku, kterého se možno chopiti, chráně při tom své svědomí, při opravě svaté Církve a při upo-

kojení takového rozbroje, jaký spatřujeme na záhubu tolikerých duší, aby se ho uchopil s veškerou horlivostí a ne s nedbalostí, protože za každou nedbalost a malou horlivost Bůh jej bude kárati co nejprísněji a bude na něm žádati duší, jež pro to hynou. Poručte mne mu a pokorně jej prosím za jeho požehnání.

Jiného nepravím. Zůstávejte ve svatém milování Božím. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

ŘEHOŘI XI.

Italy lze přemoci nejspíše láskou. Poručí mu posly sien-
ské. Ať vybírá dobré preláty. - Poslední list jemu.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Nejsvětější a nejdůstojnější Otče v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás docházeti opravdového a dokonalého pokoje od poddaných synů vašich, vracejících se pod jeho svaté poslušnosti, abyste mohl býti živ s pokojem a klidem na duši i na těle; a Bůh skrze svou neocenitelnou dobrotu a nekonečnou lásku dejž milost, a bych vás viděla tím prostředníkem, jenž by usmířil duši s Bohem, aby přestali od války, kterou skrze své hříchy způsobili proti jeho nevýslovné dobrotě a proti vaší Svatosti. A nepochybuji, že učiní-li se tento pokoj, bude uspokojena veškera Italie, všichni vespolek. Ó, jak šťastna bude duše má, uvidím-li prostřednictvím Svatosti a dobroty vaší spojené všecky vespolek jednotou lásky! Vězte, svatý Otče, že jiným způsobem nespojil se Bůh s člověkem, než svazkem lásky; a láska jej držela přibitého na kříži, protože člověk, jenž byl učiněn z lásky, žádným způsobem nemohl býti přitažen tak dobře, jako láskou.

Láskou Slova, jednorozeného Syna Božího, jest potlačen rozbroj, který učinil člověk, pozdvihnuv se

proti Bohu a podřídív se panství ďáblu. Tímto způsobem vidím, nejsvětější Otče, že potlačíte rozbroj a panství, které ďábel si způsobil ve městě duší synů vašich. Neb ďábel nezahání se ďáblem, ale ctností pokory a dobrotivosti své jej zaženete. Neboť nesnese ďábel této pokory, protože jí nemůže snést, nýbrž bude jí poražen. Láskou a hladem po slávě a spáse duší, který budete míti, uče se tomu od vykrváčeného a stráveného Beránka, jehož místo zastáváte, zapudíte rozbroj a nenávist ze srdcí jejich a nasypete řěavého uhlí na hlavy jejich, synů odbojných proti vám, Otče, a v pravdě ďáblů vtělených. Tímto sladkým a lahodným způsobem bude potřen ďábel a pýcha lidská; neboť nijakým způsobem se nedocílí tolik dobrého, kolik pokorou, a rozbroje se potlačí trpělivým snášením, když ponese a strpíte chyby svých synů, neopomíjeje nicméně trestání, kterého dlužno proti nim užiti dle jejich možnosti. Takto milosrdenstvím a dobrotou a svatou spravedlností, sladkým ohněm lásky bude strávena nenávist duší jejich jako voda v peci. Budiž raději přebytek dobroty, Otče, neboť víte, že každý tvor, jenž má v sobě rozum, více bývá jímán láskou a dobrotou než jiným, a zvláště tito naši Italové zde. A nedovedu viděti jiného způsobu, kterým byste je mohl dobře získati, než tento. Čině tak, obdržíte od nich, cokoli budete chtíti. A o to vás prosím pro lásku Krista ukřižovaného, pro dobro a prospěch svaté Církve.

Přicházejí k vaší Svatosti poslové sienští, a jsou-li na světě lidé, které by bylo lze získati láskou, jsou to oni. A proto vás prosím, abyste touto láskou je uměl získati. Přijměte trochu jejich omluvu té viny, již se dopustili, neboť toho litují a zdá se jim, že jsou v takových okolnostech, že nevědí, co si počíti. Račiz uvážiti Svatost vaše, Tatíčku můj sladký, kdybyste viděl nějaký způsob, kterým by se měli chovat vůči vaší Svatosti, jenž by vám byl příjemný, a aby proto neocitali se v rozbroji s těmi, jimž jsou zavázáni, prosím, abyste dle toho učinil. Strpte

jich pro lásku Krista ukřižovaného. Myslím, že učiníte-li to, bude s velikým prospěchem svaté Církve a bude méně pohnutky ke zlému.

Pak vás prosím, abyste obrátil oči na trestání hříchů pastýřů a hodnostářů církevních, když dělají, co se nemá dělati. Hleďte, abyste ustanovoval hodné, kteří by žili ctnostně a spravedlivě; to se musí činiti ke cti Boží a pro povinnost a spasení jejich a potom proto, že světští lidé v této věci mnoho se vám dívají na ruce, a také proto, že viděli, že od netrestání hříchů pošlo mnoho věcí nenáležitých. Důvěřuji ve svrchovanou a věčnou dobrotu Boží a ve vaši Svatost, že učiníte toto i každou jinou věc dobrou a to, čeho bude třeba užiti v této příčině.

Nepravím více. Odpusťte mé opovážlivosti. Pokorně vás prosím o vaše požehnání. Poroučím vám řečené posly sienské. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

URBANOVI VI.

Doporoučí mu lásku vůči poddaným, a aby preláti byli lepší. Přimlouvá se za republiku florentskou. Zmiňuje se o bouřích, při nichž byla v nebezpečení.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Nejsvětější a nejdražší Otče v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás utvrzeného v opravdové a dokonalé lásce, abyste jako dobrý pastýř dával život za ovce své. A opravdu, nejsvětější Otče, jen ten, kdo jest utvrzen v lásce, jest hotov umříti pro lásku Boží a pro spásu duší, protože jest zbaven vlastní sebelásky. Neboť ten, kdo trvá v sebelásce, není hotov dáti život, a nejen život, ale zdá se, že by jakoukoli sebemenší bolest chtěl snášeti, protože vždycky se bojí o sebe, to jest, aby neztratil života tělesného a svých vlast-

ních potěšení. Tím se stává, že co činí, činí nedokonalé a zkažené, protože zkažena jest jeho hlavní náklonnost, z kteréžto náklonnosti vychází jeho konání. A v každém stavu si vede s malou ctností, ať jest pastýřem, ať poddaným. Ale pastýř, jenž jest utvrzen v opravdové lásce, nečiní tak: nýbrž každé jeho konání jest dobré a dokonalé, protože náklonnost jeho jest sjednocena a spojena v dokonalosti Boží lásky. Takový se nebojí ani ďábla ani stvoření, ale toliko se bojí Stvořitele svého a nedbá utržení světského ani potup ani urážek ani posměchu ani že se horší a reptají, když je kárá představený jejich; ale on, jako člověk statečný a oblečený silou lásky, jich nedbá. Aniž proto v něm ochabuje oheň svaté touhy a neodkládá od sebe perly spravedlnosti, kterou nosí v prsou svých, jasnou a spojenou s milosrdenstvím. Neboť kdyby spravedlnost byla bez milosrdenství, byly by na ní temnoty ukrutnosti a spíše by byla nespravedlnost než spravedlnost; a milosrdenství bez spravedlnosti bylo by na poddaném jako masť na ráně, kterou dlužno vypáliti ohněm; protože když se na ni vloží pouze masť, aniž byla vypálena, začne spíše zahnívati, než aby se uzdravila. Ale je-li obojí spojeno, dává život prelátovi, v němž obojí ctnost ta se zastkvívá; a dává zdraví poddanému, leč by již byl údem ďáblovým, který nijakým způsobem se nechce polepšiti.

Ačkoli, byť poddaný tisíckrát se nepolepšil, nemá proto představený přestávati kárati ho a nebude umenšena jeho výbornost proto, že ten nešlechtný nebere z toho užitku. To činí pouhá a upřímná láska, jež jest v té duši, která nedbá sebe pro sebe, nýbrž sebe pro Boha, a Boha hledá pro čest a chválu jména jeho, když jej vidí, že jest hoden býti milován pro svou nekonečnou dobrotu; aniž bližního hledá pro sebe, nýbrž pro Boha, chtěje činiti bližnímu ten užitek, kterého Bohu činiti nemůže. Protože vidí a poznává, že On jest Bůh náš, jenž nás nemá potřebí, a proto snaží se s velikou horlivostí činiti užitek bližnímu a zvláště poddaným, kteří jsou mu

svěření. A nepřestává pečovati o blaho duševní i tělesné pro nevděčnost, kterou snad v nich nalézá, ani pro hroby ani pro pochlebenství lidské, nýbrž v pravdě, oblečen jsa rouchem svatebním, následuje nauky pokorného a neposkvrněného Beránka, pastýře sladkého a dobrého, kterýž jsa plný lásky, pro spasení naše chváta na potupnou smrt nejsvětějšího kříže. To všechno činí nevýslovná láska, kterou duše pojala, rozjímajíc o Kristu ukřižovaném. Nejsvětější Otče, Bůh vás ustanovil jako pastýře nad ovečkami svými veškerého náboženství křesťanského; ustanovil vás jako sklepmistra, abyste rozdával krev Krista ukřižovaného, jehož jste náměstkem; a ustanovil vás v čase, kdy jest nepravost v poddaných od předlouhého času rozhojněna více, nežli se rozhojnila kdykoli jindy, a to stejně v těle svaté Církve i v těle veškerém náboženství křesťanského. A proto jest vám na výsost třeba, abyste byl utvrzen v dokonalé lásce s perlou spravedlnosti, tím způsobem jakož řečeno, abyste nedbal světa ani nešťastníků navyklých zlému ani jejich tupení, nýbrž jako pravý rytíř a spravedlivý pastýř abyste hleděl statečně napravovati, vytrhávaje hřích a sázeje ctnost, stále jsa hotov dáti život, kdyby bylo třeba. Ó, nejsladší Otče, svět již toho nemůže snést; tak se rozhojnily hříchy a zvláště na těch, kteří jsou postaveni v zahradě svaté Církve jako vonné květy, aby vyhledávali vůni ctností, a my vidíme, že oni oplývají bídnými a zlotřilými hříchy, takže otravují zápachem všecek svět. Ach, kde jest čistota srdce a počestnost dokonalá, aby počestností jejich nezdrženliví se stávali zdrženlivými? A ono jest všecko naopak, protože často zdrženliví a čistí pro jejich nečistoty začnou si libovati v nezdrženlivosti. Ach, kde jest štědrost lásky a péče o duše a rozdávání chudým a ve prospěch Církve a na jejich potřeby? Víte dobře, že činí opak. Ó, mne bídné! S bolestí to pravím: synové se živí tím statkem, kterého oni dostávají prostřednictvím krve Kristovy, a nestydí se

býti jako kramáři a hráti těma posvěcenýma rukama, pomazanýma od vás, náměstka Kristova, nemluvic o jiných žalostných věcech, jež se páchají. Ach, kde jest hluboká pokora, kteroužto pokorou by zahanbovali pýchu své vlastní smyslnosti? A v pýše té s velikou lakotou se páše svatokupectví a kupují obročí za dary nebo pochlebenství neb za peníze, a jsou plni ozdoby rozpustilé a marné, ne jako klerikové, ale hůře než lidé světští. Ach, Tatičku můj sladký, pomozte a napravte toho a dejte občerstvení křečovitým touhám sluhů Božích, kteří umírají bolestí a nemohou umřítí a s velikou touhou očekávají, že vy jako pravý pastýř přiložíte ruku k trestání nejen slovem, nýbrž skutkem, ana se bude na vás stkvíti perla spravedlnosti, spojená s milosrdenstvím, a že bez jakéhokoli strachu otrockého budete trestati vpravdě ty, kteří se živí na prsou této sladké nevěsty, kteří jsou učiněni rozdavači krve.

Ale opravdu, nejsvětější Otče, nedovedu viděti, že by se toto mohlo dobře činiti, jestliže nenasázíte znova do své nevěsty dobrých a ctnostných sazenic, hledě k tomu, abyste si vybral sbor opravdu svatých lidí, na nichž byste našel ctnost a kteří by se nebáli smrti. A nedívejte se na velikost, ale aby byli opravdoví pastýři, kteří by s horlivostí spravovali své ovečky. A sbor dobrých kardinálů, kteří by vám byli vpravdě sloupy, aby vám pomáhali nésti břímě mnohých námah s pomocí Boží. Ó, kterak blažená bude tenkrát duše má, až uvidím dávati nevěstě Kristově, což její jest, a uvidím živiti se na prsou jejích ty, kteří nehledí ke svému vlastnímu dobrému, nýbrž ke cti a chvále jména Božího a aby se krmili u stolu kříže pokrmem duší. Nepochybuji, že potom by se polepšili poddaní světští, protože nemohli by toho učiniti, nuceni jsouce svatým a počestným životem jejích, aby se nepolepšili. Není tedy čas spáti nad tím, nýbrž statečně a bez nedbalosti pro čest a chválu jména Božího činiti v té věci co můžete, až do smrti.

Pak vás prosím a nutím pro lásku Krista ukřižovaného, abyste neprodléval těch oveček, které byly a jsou mimo ovčinec (myslím, že pro mé hříchy), pro lásku té krve, jejímž učiněn jste rozdavačem, přijati na milost a dobrotivostí a svatostí svou abyste přemohl jejich zatvrzelost a dal jim ono dobré, totiž uvedl je opět do ovčince; a jestliže oni o to nežadají s takovou pravou a dokonalou pokorou, vaše Svatost doplň jejich nedokonalosti. Přijměte od nemocného, co vám může dát. Ach, ach, mějte milosrdenství s tolika dušemi, jež hynou. A nehleďte na ten rozbroj,¹ jenž přišel na toto město, v kterém opravdu ďáblové pekelní se přičiňovali, aby překazili pokoj a mír duší i těl, ale Boží dobrota to opatřila, že z velikého zlého nepošlo veliké zlé, nýbrž upokojili se synové vaši a přece žádají na vás oleje milosrdenství, a třeba se vám zdálo, nejsvětější Otče, že o ně nežadají těmi způsoby příjemnými a se srdečným litováním spáchané viny, jako by měli činiti, jak by se líbilo vaší Svatosti, aby činili, ach, nenechte jich, neboť budou potom lepšími syny než jiní. Ach, Tatíčku můj, ráda bych tu déle nebyla. Dělejte však se mnou, co chcete. Učiňte mi tuto milost a toto milosrdenství, mně ubohé bídne, jež klepu na vás. Otče můj, neodpírejte mi drobtů, o něž vás prosím pro syny vaše, abyste, když bude učiněn

¹ List jest psán z Florencie, která byla v rozbroji s papežem. „Osm správců války“ nechtělo míru s papežem, aby neztratili své moci. Náčelníci strany guelfské pak byli nenáviděni od šlechty, kterou trestali buď jako ghibellinskou nebo na ghibellinech závislou a proto podezřelou. Tím zase popouzelí lid, jenž se zmítal s jedné strany řevnivostí občanskou a s druhé potřebou pokoje, s jedné láskou ke svobodě, s druhé úctou k Církvi. Náčelníci guelfští se přikrývali jménem Kateřininým při provozování své nešlechtné spravedlnosti, a ačkoli ona radila moudře k opačnému počínání, přece nedovedla jich zadržeti. Část lidu, podrážděná šlechtou a více snad ještě citem spravedlnosti, pozdvihla se proti náčelníkům v červnu 1378. Oni utekše, zanechali Kateřinu vzteku množství. Odvaha její a nevinnost ji zachránily. Na to naráží píšíc „z velikého zlého nepošlo veliké zlé“.

pokoj, pozdvihl prapor přesvatého kříže. Neb dobře vidíte, že nevěřící vás přišli vyzývat.²

Doufám, pro sladkou dobrotu Boží, že vás naplní zanícenou láskou svou, takže budete poznávati škodu duší, a jak velice jste povinen je milovati, tak poroste ve vás hlad a horlivost, abyste je vytrhl z rukou ďáblových, a budete se snažiti pomoci tělu tajemnému svaté Církve a tělu povšechnému náboženství křesťanského a zvláště smířiti sobě syny své, přiváděje je nazpátky s dobrotivostí a s tou metlou spravedlnosti, kterou jsou schopni snést, a ne více. Jsem jista, že nebude-li při tom ctnosti lásky, nepovedlo by se to; proto jsem vám řekla, že si žádám viděti vás utvrzeného v opravdové a dokonalé lásce. Ne proto, že bych si myslela, že nejste v lásce; ale dokud jsme poutníky a pocestnými v tomto životě, můžeme růsti v dokonalosti a lásce, proto řekla jsem, že chci ve vás dokonalost lásky, to jest abyste ji stále živil ohněm svaté touhy a vy-
léval ji jakožto dobrý pastýř na své poddané. A tak prosím vás, abyste činil; já pak budu se přičiňovati až do smrti modlitbou a tím, co bude možno, pro čest Boží a pro pokoj váš a vašich synů.

Jiného vám nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Odpusťte, Otče nejsvětější, mé opovážlivosti: ale láska a bolest buďtež mi omluvou před vaší Svatostí. Pokorně vás prosím o vaše požehnání.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

² Turci, dorážejíce již na břehy francouzské a italské, vás vyzývají.

JANOVI Z POUSTEVEN VE VALLOMBROSE

Kdo chce okoušeti chuti dobra, musí se namáhati. Slzy lítosti, že bližní hřeší. Opojení bolesti a lásky. Naděje, že člověk zalíbí se jiným způsobem nehodným, jest vlastně strach. Sebeláska otravuje kněze, řeholníky i světské lidi. Hřích není dovolen ani pro dobrý účel ani pro uvarování se škody. Dlužno uměti umíratí nebo včas ustoupiti. I světla víry může člověk špatně užívatí. Věrou duše mrtvé ožívují. Zmiňuje se o nepokojích ve Florencii.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahý Otče v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služebnice sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás, že vám chutnají a že pojídáte duše pro čest Boží za stolem přesvatého kříže a¹ přidružovati se k pokornému a neposkvrněnému Beránkovi. Nevidím, Otče, že na jiném místě by se mohl jísti tento sladký pokrm. Proč nikoli? Protože nemůžeme ho jísti vpravdě, nesnášíme-li mnoho; ale zuby pravé trpělivosti a ústy svaté touhy musí se jísti a na kříži mnohých protivností, přicházejtež si odkudkolivěk, ať pomluvami ať hněvy světa, a všecko snášeti² až k smrti. Teď jest čas, předrahý Otče, ukázati, jsme-li milovníky Krista ukřižovaného, čili nikoliv, a libujeme-li si v tomto pokrmu. Čas jest dávatí čest Bohu a obtíže bližnímu; obtíže, pravím, tělesné, snášejíce mnoho, a obtíže duchovní, to jest s bolestí a hořkostí obětovati slzy a poty, pokornou a ustavičnou modlitbu s úzkostnou touhou před Bohem. Neboť nevidím, že by se jiným způsobem upokojil hněv Boží proti nám a naklonilo se jeho milosrdenství, aby milosrdenstvím svým zachránil tolik ovcí, jež hynou v rukách ďábelských, leč tímto způsobem řečeným, to jest s velikou bolestí a útrpností srdce a modlitbami převelikými.

A proto vás zvu, předrahý Otče, jménem Krista

¹ Závisí na slovech „žádajíc sobě viděti vás...“

² Závisí na „se musí“.

ukřižovaného, abychom nyní znova počali ztráceti sebe samé a hledati jediné cti Boží ve spáse duší, bez jakéhokoli strachu otrockého buď pro útrapy své, buď chtějíce líbiti se tvorům, buď pro smrt, kterou bychom musili vytrpěti, pro žádnou věc nikdy neuvolňujme kroků, nýbrž běžme jako opojení láskou a bolestí pro pronásledování, které jest učiněno krví Krista ukřižovaného. Neboť kamkoli se obrátíme, vidíme, že jest pronásledována. Takže obrátím-li se k nám, údům hnijícím, pronásledujeme ji mnohými nedostatky a náramnými puchy hříchů smrtelných a otrávenou sebeláskou, kteráž otravuje všechen svět. A obrátím-li se ke služebníkům krve tohoto sladkého a pokorného Beránka, jazyk nemůže ani vypověděti tolik velikých věcí zlých a nedostatků. Obrátím-li se k služebníkům, kteří jsou pod jhem poslušnosti, pro zlořečený kořen sebelásky, která ještě v nich není mrtva, vidím je tolik nedokonalé, že nikdo z nich se neodhodlal chtíti dáti život pro Krista ukřižovaného, nýbrž spíše byl v nich strach smrti a útrapy, než svatý strach Boží a úcta krve. A obrátím-li se k lidem světským, kteří již se vzdali náklonnosti k světu a přece si nepočínali s takovou ctností, aby byli vyšli z místa³ nebo zvolili smrt raději, než aby činili to, co se nesmí činiti. A toto učinili oni pro nedokonalost neb učinili to s úradou. V té věci já kdybych měla dáti radu, radila bych, kdyby chtěli s dokonalostí si počínati, aby raději volili smrt; a kdyby se cítili slabými, aby se vyhýbali místu a příčině hříchu podle naší možnosti. Zdálo by se mi, že touž radu, kdyby se vám naskytla příležitost, i vy každý služebník Boží byste měli dáti. Neboť víte, že žádným způsobem, netoliko pro strach, útrapy nebo smrti, ale ani pro skutek veliké ctnosti není vám dovoleno dopustiti se jediné malé viny. Takže tedy kamkoli se obrátíme, nenalézáme jiného než nedostatky. Neb nepochybují, že kdyby jen jediný měl takovou dokonalost,

³ Snad z úřadů nebo hodností; snad z Florencie, z níž měli raději vyjíti, než s ostatními rušiti interdikt.

že by dal život v příležitostech, jež se naskytovaly a naskytují stále, krev by byla svolala milosrdenství a svázala ruce Boží spravedlnosti a rozdrtila srdce Faraonova, jež jsou zatvrzelá jako kámen diamantový, a nevidím, že by se jiným způsobem rozdrtila leč krví.

Ach, ach, nešťastná duše má! Vidím ležeti mrtvého náboženství křesťanského a nermoutím se ani nepláči nad ním. Vidím, že tma přišla do světla, neboť ze světla přesvaté víry, které obdrželi v krvi Kristově, vidím je přicházeti k oslepení a vysušena jest zřitelnice oka, pročez jako slepé je vidíme padati do jámy, to jest do tlamy vlka pekelného, zbavené ctnosti a mrtvé zimou, protože jsou zbaveni lásky k Bohu a bližnímu a zproštění úvazku lásky a ztracena jest všeliká uctivost k Bohu a krvi. Ach, běda, myslím, že nepravosti mé byly toho příčinou.

Prosím vás tedy, předrahý Otče, abyste se modlil k Bohu za mne, aby odňal ode mne takové nepravosti a abych nebyla příčinou tak velikého zlého, nebo ať mi dá umřítí. A prosím vás, abyste si položil tyto syny mrtvé na stůl přesvatého kříže a tam jezte tento pokrm, vykoupaje je v krvi Krista ukřižovaného. Pravím vám, že jestliže vy a jiní služebníci Boží se nepříčiníme mnohými modlitbami, a jiní, polepšující se od tolikých zlých věcí, Boží soud přijde a Boží spravedlnost vytáhne prut svůj. Ačkoli (otevřeme-li oči) již přišel jeden z největších, jichž můžeme zakoušeti v tomto životě, to jest býti zbavenu světla, aby se neviděla škoda a zlé duše i těla. A kdo nevidí, nemůže se polepšiti, protože nemá v nenávisti zlého a nemiluje dobrého. Pročez, když se nepolepšuje, upadá ze zlého v horší. A zdá se mi, že tak se činí: a v horším jsme nyní než kdykoli dříve. Zapotřebí tedy jest, abychom nikdy neustávali, jsme-li praví služebníci Boží, mnoho snášejíce a s pravou trpělivostí, a abychom dávali námahu bližnímu a čest Bohu s mnohými modlitbami a úzkostnou touhou; a vzdechy buďtež nám pokrmem a slzy buďtež nápojem na stole kříže, ne-

boť jiné pomoci tu nevidím. A proto jsem vám pravila, že si žádám viděti, že vám chutnají a že pojdáte duše za stolem přesvatého kříže.

Prosím vás, aby vám byli poručeni vaši i moji předrazí synové, tamější⁴ i zdejší. Živte je a rozhojňujte je ve veliké dokonalosti podle své možnosti. A snažte se běžeti, ničíte vši vlastní vůli ve věcech duchovních i časných, to jest nehledejme vlastního potěšení duchovního, nýbrž toliko pokrmu duší, radující se v kříži s Kristem ukřižovaným a pro slávu a čest jména jeho dejme život, třeba-li. Já, co se mne týká, umírám a nemohu umříti, vidouc a slyšíc urážku svého Pána a Stvořitele, a proto vás prosím o almužnu, abyste se modlil k Bohu za mne, vy i ostatní. Jiného vám nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

URBANOVI VI.

Pravda se vidí v krvi, jsouc spatřována v krvi lásky. Duše a společnost se obrozuje pokáním. Papež počni napravovati sebe, a tak láska počíná se od vlastní osoby. Aby se zbavil špatných pastýřů a volil ctnostné.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Nejsvětější a nejsladší Otče v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás založeného na pravém světle, abyste, maje osvěceno oko rozumu svého, mohl poznávati a viděti pravdu, neboť poznáváje ji, budete ji milovat; když ji budete milovati, budou se na vás zastkvívati ctnosti.

A kterou pravdu poznáme, nejsvětější Otče? Poznáme pravdu věčnou, kterážto pravda nás milovala prve, než jsme byli. Kde ji poznáme? V poznání se-

⁴ Někteří učedníci tohoto Jana po přání jeho stali se učedníky Kateřinými.

be samých, vidouce, že Bůh nás stvořil k obrazu a podobnosti svému, přinucen jsa ohněm své lásky. Tato jest pravda, že nás stvořil, abychom byli účastni jeho a užívali jeho věčného a svrchovaného dobra. Kdo nám osvětlil a zjevil tuto pravdu? Krev pokorného a neposkvrněného Beránka, jehož jste učiněn náměstkem a sklepmistrem, neboť držíte klíče krve, ve kteréž krvi byli jsme znovuzrozeni milostmi, a kdykoli člověk vychází z viny hříchu smrtelného a obdrží krev ve svaté zpovědi, může se říci, že po každé znovu se opět rodí. A tak nalézáme ustavičně, že pravda jest nám zjevena v krvi, když přijímáme ovoce krve. Kdo poznává tuto pravdu? Duše, která sňala se sebe mrak sebelásky a má zřetelnici světla přesvaté víry v oku rozumu svého, a kterýmžto světlem v poznávání sebe a dobroty Boží k sobě poznává tuto pravdu a se zanícenou touhou okouší sladkosti a lahody její. Neb taková jest její sladkost, že všelikou hořkost uhašuje, všeliké veliké břímě činí lehkým, všecku temnotu rozhání a zaplašuje, nahého odívá, hladového nasycuje a rozděljuje, protože člověk trvá v pravdě věčné, v kteréž pravdě poznává, že Bůh nechce jiného než jeho dobré. A proto ihned vydává spravedlivý úsudek, jsa přesvědčen, že Bůh dává a dopouští v tomo životě, dává z lásky, abychom byli posvěceni v něm, a pro nutnou potřebu spasení našeho nebo pro rozmnožení dokonalosti.

Poznav člověk toto vpravdě se světlem, má v uctivosti všelikou námahu, nactiutrhání, posměchy, potupy, křivdy, pohanění, hrubosti a výtky; jde mimo ně všecky s pravou trpělivostí, hledaje pouze slávy a chvály jména Božího ve spáse duší, a více se rmoutí z urážky Boží a ze škody duší než z příkoří vlastního. Má trpělivost, když jde o něj, ale ne když jde o pohanu Stvořitelovu. Trpělivostí ukazuje tenkrát duše, že zbavena jest vlastní sebelásky a jest oděna ohněm lásky Boží. V kterémžto milování, lásce nevýslovné, ta hořkost, nejsvětější Otče, v kte-

ré jste, když jste tak sladce oděn,¹ obrátí se vám v převelikou sladkost a lahodu, a to břímě, které jest tolik těžké, láska vám je učiní lehkým, když budete poznávati, že bez mnohého snášení nemůže se nasytiti hlad váš a služebníků Božích, hlad, aby bylo viděti svatou Církev, opravenou dobrými, počestnými a svatými pastýři. A snášeje bez viny rány těchto nešlechetných, kteří holí kacířství chtějí bíti vaši Svatost, obdržíte světlo. Protože pravda jest ta věc, která nás osvobozuje. A protože pravda jest, že vyvolen jsa Duchem svatým a jimi, jste jeho náměstkem, tma lži a kacířství, kterou zdvihli, nebude nic moci proti světlu, naopak čím více budou je chtíti zahrnovati temnostmi, tím více bude dostávati nejdokonalejší světlo.

Toto světlo přináší s sebou nůž nenávisti, nepravosti a lásky ke ctnosti, kterýž jest poutem, jež váže duši k Bohu a k milování bližního. Ó, nejsvětější a nejsladší Otče, prosím vás, abyste užíval tohoto nože. Nyní jest čas váš, abyste vytrhl tento nůž, abyste nenáviděl nepravosti na sobě a na poddaných svých a na služebnících svaté Církve. Na sobě, pravím, neboť v tomto životě nikdo není bez hříchu a láska má nejprve vycházeti od sebe, má se obracet nejprve na sebe s náchylností ke ctnostem, a na bližního svého. Proto usekávejte nepravost a jestliže srdce tvorů nemůže se změnit, aniž lze vytrhnouti je z chyb jeho, než pokud Bůh je vytrhne z nich, stvoření se přičiňuj s pomocí Boží vytrhnouti z něho jed nepravosti; aspoň, nejsvětější Otče, ať od vaší Svatosti jest odstraněn nezřízený život a hanebné způsoby a mravy jejich.

Račiz je Svatost vaše spořádati tak, jak žádá toho na nich Boží dobrota, každého v hodnosti jeho. Ne trpte vskutku nečistoty; nepravím žádosti jeho, neboť nemůžeme jí pořádati více, než jak chce člověk sám, ale aspoň skutek (neboť to jest možné) budiž od vás pořádán. Ne svatokupectví, ne veliké rozko-

¹ Vrací se k přirovnání předešlé periody: Duše... jest oděna ohněm lásky Boží.

še, ne hráči hrající o krev, aby bylo prohráváno, co náleží chudým a svaté Církvi, a šejdířství se provozovalo na místě, jež má býti chrámem Božím. Ne jako klerikové ani jako kanovníci, kteří mají býti květy a vzorem svatosti; a oni si počínají jako šejdíři, vydávající puch nečistoty a příklad bídy.

Ach, ach, ach, Otče můj sladký! S žalostí a bolestí a velikou hořkostí a pláčem píši toto. A proto, mluvím-li tak, že zdá se to býti přílišné a podobá se opovázlivosti, bolest a láska mně budtež omluvou před Bohem a před Svatostí vaší. Neboť kamkoli se obrátím, nemám, kde by spočinula hlava má. Obrátím-li se tamo k vám (neb kde jest Kristus, má býti život věčný), vidím, že na místě vašem, jenž jste Kristus na zemi, se spatřuje peklo mnohých nepravostí s jedem sebelásky; kteráž sebeláska je přiměla, aby pozdvihli hlavy proti vám, když vaše Svatost nechce trpěti, aby žili v takové bídě. Ale proto neustávejte. Svět v prsou vašich perla svaté spravedlnosti bez jakéhokoli strachu. Neb není třeba báti se, ale počínati si se srdcem zmužilým, neb jestliže Bůh jest s námi, nikdo nebude proti nám. Radujte se a plesejte: neb veselí vaše bude plné v nebesích. V těchto námahách se radujte, neboť po tomto (to jest po námahách), přijde odpočinek a oprava svaté Církve.

Ačkoli se vidíte opuštěna od těch, kteří mají býti sloupy, neuvolňujte kroků, nýbrž mnohem více běžte, posiluje se vždycky světlem přesvaté víry k poznávání pravdy, a modlitbou a společností služebníků Božích. Chtěje je míti po boku svém, neboť v tomto životě, v námahách, budou vaší touhou a vaším občerstvením. Snažte se míti mimo pomoc Boží pomoc služebníků jeho, kteří vám budou raditi věrně a upřímně, nejsouce voděni vášněmi, aniž poskvrněni v radě své sebeláskou. Zdá se mi, že máte prevelikou potřebu míti ji. Jsem jista, že osvítíte-li oko rozumu v pravdě, budete jich vyhledávati s velikou horlivostí. Jiným způsobem nenasázíte pravých ctností ve své poddané, aniž se vám

podatí spořádati je a zasázeti sazenice dobré a ctnosti do svaté Církve.

Pravila jsem, že kamkoli se obrátím, nenalézám, kde bych si odpočinula. A tak jest vpravdě. Jako to jest tam u vás, tak se nalézá na každém jiném místě a zvláště v tomto našem městě, neb ve chrámě Božím, jenž jest místo modlitby, učinili peleš lotrovskou, s takovou bídou, že div jest, že země jich nepohltí. Všecko jest chybou špatných pastýřů, kteří nekárali chyb ani slovem ani dobrým a svatým životem.

Ó, pastýři můj sladký, daný nevědomým křesťanům sladkostí neocenitelné lásky Boží, jak velice máte potřebí světla, abyste se světlem poznával chybu, a ctnost, kde jest ctnost, abyste s rozeznáváním každému dával, co mu náleží. Uvažujíc já ubohá, bídna, že bez světla byste nemohl vytrhovati trní a sázeti ctnost, proto jsem vám řekla, že si žádám viděti vás založeného na pravém a nejdokonalejším světle, protože ve světle budete poznávati pravdu, poznáváje ji, budete ji milovati, když ji budete milovati, budete jí oděn. Tímto rouchem budou odráženy rány, které uškodí nikoli vám, nýbrž těm, kteří vám je zasazují, objímejte útrapy s velikou odhodlaností, koupaje se v krvi Krista ukřižovaného, jehož náměstkem jste učiněn.

Jiného vám nepravím; neb kdybych činila podle vůle své, ještě bych nepřestala. Nechtěla bych již dalších řečí, nýbrž na bojišti, snášejíc útrapy a bojujíc spolu s vámi za pravdu až na smrt, pro slávu a chválu jména Božího a opravu svaté Církve. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Odpusťte, nejsvětější Otče, mé nevědomosti, že nevědomě se opovažuji mluvit k vám. Pokorně vás žádám za vaše požehnání. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

SESTRĚ DANIELE Z ORVIETA

Že dlužno protivníky dobrého přemáhati láskou a statečnou bolestí, a dobrotivou. Aby se modlila za Urbana, jakožto pravého papeže.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahá sestro a dcero v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši ti v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti tě zmáčenou a utopenou v krvi Krista ukřižovaného, v kteréž krvi najdeš oheň Boží lásky, budeš okoušeti krásy duše a veliké důstojnosti její. Protože patře Bůh na sebe sám, zamiloval si krásu svého stvoření, a jako opojený láskou, stvořil nás k obrazu a podobnosti svému. Když nevědomý člověk ztratil důstojnost a krásu nevinnosti vinou hříchu smrtelného, učiněn byv neposlušným Boha, on poslal Slovo, jednorozeného Syna svého, uloživ mu za poslušnost, aby krví svou nám vrátil život a krásu nevinnosti, pročez v krvi se omyly a omývají skvrny chyb našich. Vidiš tedy, že v krvi se nalézá a okouší krása duše. Právem má se duše v krvi té utápěti, aby lépe pojala lásku ke cti Boží a k spáse duší, následujíc učení sladkého a milostného Slova. Nenávidě sebe, dcero má, aniž hledej sebe, nýbrž sebe pro Boha. Hledej Boha a bližního svého se vši svatou horlivostí, pro slávu a chválu jména Božího a spásu jejich, obětujíc pokorné a ustavičné modlitby s křečovitou touhou před tváří Boží Dobroty.

Teď je čas pojídati tento pokrm duší za stolem přesvatého kříže. Každého času jest čas; ale tys nikdy neviděla, ani ty ani kdo jiný, jiného času větší nouze. Pronikni se, dcero má, bolestí a hořkostí pro temnost, která přišla na svatou Církev. Zdá se, že pomoc lidská nás opouští; sluší na tebe a jiné služebníky a služebnice Boží, abyste vzývali pomoc jeho. A hleď, abys se nedopouštěla nedbalosti; jest čas bdění, a ne čas k spaní. Víš dobře, že kdyby toho času, kdy nepřátelé jsou před branami, stráža a

ostatní ve městě spali, není žádné pochyby, že by je ztratili. My jsme obklíčeni mnohými nepřáteli: a jestliže duše naše (neboť víš, že svět a naše vlastní křehkost a ďábel s mnohými myšlenkami, nikdy nespí, nýbrž vždycky jsou přichystáni, aby mohli vejítí dovnitř a jako zloději ukrásti město duše naší), tedy také tělo tajemné svaté Církve jest obklíčeno mnohými nepřáteli. Vidiš tudíž, že ti, kteří jsou postaveni za sloupy a udržovatele svaté Církve, učiněni jsou pronásledovateli s temností kacířství. Není tedy čas spáti, nýbrž porážeti je bděním, slzami, poty a bolestnými a milostnými touhami, pokornou a ustavičnou modlitbou. A přičiňuj se, abys jako dcera věrná svaté Církvi, prosila a nutila nejvyššího a sladkého Boha, aby se o nás postaral v této potřebě, a modli se k němu, aby posiloval svatého Otce a dával mu světlo. Pravím o papeži Urbanovi VI., v pravdě papeži a náměstku Kristově na zemi. A tak vyznávám a máme vyznávat před veškerým světem; a kdo by říkal neb držel opak, pro nic mu nesmíme věriti, nýbrž raději si vyvoliti smrt.

Koupej se v krvi, aby žádná pochybnost nepřicházela nikdy na tvou mysl ani pro strach otrocký.¹ Ale ukryjme se ve sluji boku Krista ukřižovaného, kde jsi našla hojnost krve. Jinak budeme choditi ve tmách a budeme milovníci sebe samých. Uvažujíc já, že jiného způsobu v té příčině není, pravila jsem, že si žádám viděti tě zmáčenou a utopenou v krvi Krista ukřižovaného, a tak chci abys učinila. Jiného ti nepravím. Zůstávej ve svatém a sladkém milování Božím; měj hlad po cti jeho a touhu.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

¹ Ani ze strachu otrockého, ze strachu o sebe (snad chce říci) si nepřipouštěj pochyby o pravosti volby Urbana VI.

TŘEM KARDINÁLŮM ITALSKÝM¹

Kardinálům těmto, kteří opustili Urbana VI., připomíná jejich povinnost a důstojnost jakožto lidí, křesťanů, prelátů, Italů. Dokazuje jim, kterak uznali Urbana za řádného pastýře, zvolivše jej a potom prokazujíce mu veřejně úctu a přijímajíce od něho milosti. List jest dokladem dějinným.

V jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrazí bratří a Otcové v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás navracené k pravému a nejdokonalejšímu světlu a viděti vás vycházeti z takové temnoty a slepoty, do jaké jste upadli. Tentokrát budete mně Otci; jinak nikoli. Tedy Otci vás nazývám, odejdete-li od smrti a vrátíte-li se k životu (neboť co se týká nynějšího času, jste vytrženi ze života milosti, údové odříznutí od své hlavy, odkudž brali jste život), trvající sjednocení ve víře a v dokonalé poslušnosti papeže Urbana VI., v kteréž poslušnosti trvají ti, kteří mají světlo, neboť se světlem poznávají pravdu, a poznávajíce ji milují. Neboť věci, které nevidíme, nemůžeme poznávati, a kdo nepoznává, nemiluje, a kdo nemiluje a nebojí se svého Stvořitele, miluje sebe láskou smyslnou, a co miluje, bohatství, důstojnosti a postavení světské, miluje smyslně. Protože jest stvořen k lásce, nemůže býti živ bez lásky: neboť buď miluje Boha nebo miluje sebe a svět láskou, která jest mu příčinou smrti, když spočívá okem rozumu zakaleným vlastní sebeláskou na těchto věcech pomíjejících, které prchají jako vítr. Tudíž nemůže poznávati pravdy ani dobroty žádné; nepoznává jiného leč lži, protože nemá světla. Neboť zajisté kdyby měl světlo, poznával by, že z takové lásky nebere jiného než bolest a smrt věčnou. Ona mu dává okoušeti závdavku pekla v tomto životě, neboť jest učiněn nesnesitelným sám sobě ten, jenž nepořádně miluje sebe a věci světské.

Ó, slepoty lidské! Nevidíš, nešťastný člověče, že

¹ Corsini z Florencie, Borzano z Milána, Orsini římský.

domníváš se milovati věc pevnou a stálou, věc libou a krásnou: a ony jsou proměnlivy, samá křehkost, hnusné a nikterak dobré; ne že by věci stvořené samy v sobě byly takové, neboť všechny jsou stvořeny od Boha, jenž jest svrchovaně dobrý, ale jsou takové skrze lásku toho, jenž nepořádně je drží. Jak proměnlivé jest bohatství a sláva světská při člověku, jenž ji drží bez Boha, totiž bez bázně Boží. Neboť dnes jest bohatý a veliký a za chvíli jest chudý. Jak hnusný jest náš život tělesný, neboť dokud jsme živi, každou částí těla svého vydáváme puch! Bez okolků, měch plný lejna, pokrm červů, pokrm smrti. Náš život a krása mládí pomíjejí jako krása květu, když byl utržen se stonku. Nikdo nemá prostředku, aby uchoval tuto krásu, aby dokázal toho, aby svrchovaný soudce, kdykoli se mu zlíbí, neutrl tohoto květu života skrze smrt: a nikdo neví kdy.

Ó, ubožáku, tma sebelásky nedá ti poznati této pravdy. Neboť kdybys ji poznal, raději bys vyvolil jakoukoli bolest, než trávití svůj život tímto způsobem; jal bys se milovati Toho, jenž jest, a po něm toužiti; okoušel bys pravdy jeho se stálostí a nepotácel by ses jako list větrem; sloužil bys svému Stvořiteli a každou věc miloval bys v něm a bez něho nic. Ó, jakého pokárání dostane se v posledních koncích a jaké výtky této slepotě při každém tvorů, jenž má v sobě rozum, a mnohem více při těch, které Bůh vytrhl z bláta světa a postavil je na místě, jak jest možné povýšeném, aby byli učiněni rozdavači krve pokorného a neposkvrněného Beránka! Ach, přeběda, kam vás to přivedlo, že skutky vaše nešly v zápětí za vaší vznešeností! Byli jste postaveni, abyste se živili na prsou svaté Církve, jako květiny, nasázené do této zahrady, abyste vydávali vůni ctnosti; byli jste postaveni za sloupy, abyste utvrzovali tuto lodičku a náměstka Kristova na zemi; byli jste postaveni jako svítlna na svícen, abyste svítili věrným křesťanům a rozšiřovali víru. Víte dobře, zdali jste činili to, proč jste byli stvořeni. Jistě nikoliv, neboť vlastní láska nedala vám

toho poznati; neb opravdu jen abyste utvrzovali a dávali světlo a příklad dobrého a svatého života, proto jste byli postaveni do této zahrady. Neb kdybyste byli pravdu poznali, byli byste ji milovali a byli byste se oblékli v tuto sladkou pravdu. A kde jest vděčnost vaše, kterou má míti od vás tato nevěsta, jež vás živila na svých prsou? Nevidím jiného leč nevděčnost, kterážto nevděčnost vysušuje pramen zbožnosti. Kdo mi ukazuje, že jste nevděční, suroví a námezdníci? To pronásledování, které vy spolu s jinými jste způsobili této nevěstě toho času, kdy jste měli býti štíty a odpírati útokům kacířství. A jste v kacířství, věduce a znajíce pravdu, že papež Urban VI. jest vpravdě papežem, zvoleným řádnou volbou a ne se strachem, opravdu spíše vnuknutím Božím než vaším přičiněním lidským. A tak jste to oznámil nám: to, co bylo pravda. Teď jste obrátili záda jako zbabělí a nehodní rytíři: stín váš nahnal vám strachu. Odloučili jste se od pravdy, jež vás utvrzovala, a přistoupili jste ke lži, která oslabuje duši i tělo, zbavujíc vás milosti duchovní i časné. Kdo vám jest toho příčinou? Jed sebelásky, jenž otrávil svět. On to jest, jenž vás, sloupy, učinil horší než stébla slávy. Ne květy, které vydávají vůni, nýbrž puch, neb celý svět jste naplnili puchem. Ne svítilny postavené na svícnu, abyste rozšiřovali víru, nýbrž toto světlo jest ukryto pod kbelcem pýchy a vy učinění jste nikoli šířiteli, nýbrž poskvříteli víry a rozléváte tmy na sebe i na jiné. Měli byste býti postaveni jako andělé pozemští, abyste od nás zaháněli ďábla pekelného, a měli byste zastávati úřad andělský, přivádějíce ovečky nazpět k poslušenství svaté Církve, a vy jste si vzali úřad ďáblův. Z toho zlého, jež máte na sobě, chcete dávatí nám, odtrhujíce nás od poslušnosti Krista na zemi a navádějíce nás k poslušnosti Antikrista, úda ďáblova; a vy spolu s ním, dokud budete trvati v tomto kacířství.²

² Vy spolu s ním jste údy ďáblnými a antikristy, dokud trváte ve schismatu.

Toto není slepota nevědomosti, totiž která by měla původ v nevědomosti; nemá původ v tom, že by vám tvorové podávali jednu věc, a byla by jiná.³ Nikoliv: vy víte, co jest pravda, a vy jste nám ji ohlásili a ne my vám. Ó, kterak jste pošetilí! Nám dali jste pravdu a sami chcete okoušeti lži! Nyní chcete pokaziti tuto pravdu a ukazovati nám věc opačnou, pravíce, že ze strachu jste zvolili papeže Urbana, a není to tak, nýbrž kdo to říká (mluvím k vám nikoli uctivě, protože jste se zbavili úcty), v hrdlo lže. Neboť ten, koho ukazujete jakožto zvoleného ze strachu, objevil se zřejmě každému, kdo jej chtěl viděti: to byl messere od sv. Petra.⁴ Mohli byste mi říci: „Proč nám nevěříš? Lépe víme pravdu my, kteří jsme jej volili, než vy.“ A já vám odpovídám, že vy sami jste mi ukázali, že se uchylujete od pravdy mnohými způsoby, a že nejsem povinna věřit vám, že papež Urban VI. není pravým papežem. Obrácím-li se k důvodu ze života vašeho, nepoznávám vás jako lidi tak dobrého a svatého života, že byste se pro svědomí odvraceli ode lži. A kdo mi ukazuje život váš jakožto málo spořádaný? Jed kacírství. Obrácím-li se k volbě učiněné ústy vašimi, zvěděli jsme, že jste jej vyvolili kanonicky a ne ze strachu. Pravili jsme, že ten, kterého jste ukazovali ze strachu, byl messere od sv. Petra. Kdo mně ukazuje volbu řádnou, kterou jste vyvolili messera Bartoloměje, arcibiskupa barského, který jest dnes papežem Urbanem VI. učiněn v pravdě? Slavností korunovace byla nám ukázána tato pravda. A že slavnost byla učiněna v pravdě, to ukazuje úcta, kterou mu prokazovali, a milosti, kterých jste na něm žádali, a že

³ Že byste byli uváděni v omyl bytostmi, věcmi stvořenými.

⁴ Protože lid římský s hrozbami žádal za papeže Římana, kardinálové přiměli kardinála Tebaldeschiho titulu svatého Petra, Římana, aby se nějaký čas vydával za zvoleného papeže, ač zvolili arcibiskupa barského (Urbana VI.). Tedy Tebaldeschiho, a ne Urbana, ukazovali jakožto zvoleného ze strachu a pro hrozby lidu. - Messere = monsignore, „můj pán“.

jste jich užívali při všech věcech. Nemůžete zapíratí této pravdy, leč byste lhali.

Ach, blázni, hodní tisícere smrti! Jako slepí nevidíte svého zlého a přišli jste do takového zmatku, že sami se činíte lháři a modláři.⁵ Neboť i kdyby bylo pravda (jakože není, naopak vyznávám a nepopírám, že papež Urban VI. jest pravým papežem), ale kdyby bylo pravda, co říkáte, nebyli byste lhali, když jste nám jej oznámili jakožto nejvyššího kněze, kterýmž jest? A nebyli byste mu křivě vzdávali úctu, uctívající jej jako Krista na zemi? A nebyli byste bývali svatokupci, chtějíce dojíti milostí a užívati jich nedovoleně? Jistě ano. Teď učinili proti-papeže a vy spolu s nimi; aspoň chováním svým navenek ukázali jste to, když jste strpěli býti tam přítomni, když ďáblové vtělení volili ďábla.

Vy byste mi mohli říci: „Ne, my jsme ho nezvolili.“ Nevím, mám-li tomu věriti. Protože nemyslím, že byste byli strpěli býti tam přítomni, kdyby to bylo stálo život. Aspoň že jste zamlčeli pravdu a neozvali se podle své možnosti, aby se to nestalo, to mne činí náchylnou věriti, že ačkoliv snad jste v úmyslu svém učinili méně zle než ostatní, přece učinili jste zle spolu s ostatními.⁶ A co mohu říci? Mohu říci (jen), že kdo není s pravdou, jest proti pravdě; kdo nebyl tenkrát s Kristem na zemi, papežem Urbanem VI., byl proti němu. A proto vám pravím, že spolu s ním⁷ učinili jste zle; a mohu říci, že byl zvolen úd ďáblův, neboť kdyby byl býval údem Kristovým, spíše by zvolil smrt, než přivolil k takovému zlému; protože dobře zná pravdu a nemůže se vymlouvatí nevědomostí. Nuže, všech těchto hříchů se dopouštíte a dopustili jste se vůči tomuto ďáblu: totiž, že jste jej vyznali za papeže (a to není pravda) a že jste prokázali úctu, komu

⁵ Sami o sobě pravíte, že jste nás obelhali a prokazovali úctu, komu nenáležela.

⁶ Ve vydání Tommaseově jest tato věta nejasna. Upravil jsem ji podle svého zdání.

⁷ Vzdoropapežem.

nemáte. Odvrátili jste se od světla a šli jste do temností, od pravdy, a spojili jste se se lží. Hodni jste trestu a opravdu vám pravím (a pro svědomí své to pravím), že trest ten přijde na vás, nenavrátnete-li se k poslušnosti s pravou pokorou.

Ó, bída nad bídu! Ó, slepota nad slepotu, jež nedá člověku viděti svého zlého ani škody na duši a na těle. Neb kdybyste to viděli, nebyli byste se tak lehko s otrockým strachem uchýlili od pravdy, plni náruživosti, jako pyšní a osoby zvyklé rozmarům v libostech a rozkošech lidských.

Nemohli jste snést nejenom pokárání skutkem nějakým, ale již pro slovo drsné kárající zdvihli jste hlavu. A to jest příčina, pro kterou jste se změnili, a ukazuje nám dobře pravdu; neboť prve než Kristus na zemi počal vás kárati, vy jste jej vyznávali a uctívali jakožto náměstka Kristova, kterýmž jest. Ale poslední ovoce, které vyšlo z vás, jež způsobuje smrt, ukazuje, jací jste stromové a že strom váš jest zasazen v půdě pýchy, že vychází z vlastní sebelásky vaší, kterážto láska vás připravila o světlo rozumu.

Ach, nepočínejte si tak dále, pro lásku Boží! Zachraňte se, pokořice se pod mocnou rukou Boží a pod poslušenství jeho náměstka, dokud máte čas; neboť až pomine čas, není žádné pomoci. Uznějte své viny, abyste se mohli pokořiti a poznati nekonečnou dobrotu Boží, jenž nepřikázal zemi, aby vás pohltila, ani zvířatům, aby vás pozřela, nýbrž naopak dal vám čas, abyste mohli napravit duši svou. Ale nepoznáte-li času, to co vám jest dáno jakožto milost, obrátí se ve veliké odsouzení. Ale budete-li chtít se navrátiti do ovčince a živiti se pravdou na prsou nevěsty Kristovy, budete přijati s milosrdenstvím od Krista v nebi a od Krista na zemi přes všecku nepravost, které jste se dopustili. Prosím vás, abyste již déle neprodlévali ani se nezpěchovali proti ostnu svědomí, o němž vím, že ustavičně vás bodá. A nedávejte se přemoci malomyslností pro zlé, jež jste učinili, tolik, že byste se vzdali spásy

své v rozpačitosti a beznadějnosti, jako byste nepokládali za možné najítí tomu pomoci. Tak se nesmí činiti, nýbrž s vírou živou, s pevnou nadějí chytte se svého Stvořitele a s pokorou se navraťte pod své jho; neboť horší byla by poslední urážka zatvrzelosti a zoufání a více by se nelíbila Bohu i světu. Nuž tedy povstaňte vzhůru se světlem; neboť beze světla šli byste ve tmách, jako jste šli až dosud.

Uvažujete toto v duši své, že beze světla nemůžeme poznávat ani milovati pravdy, řekla jsem a pravím, že si žádám s převelikou toužebností vidětí vás vyšlé z temností a spojovati se světlem. Na všecky tvory, kteří mají v sobě rozum, se vztahuje tato touha, ale mnohem více na vás tři, ze kterých jsem měla největší bolest a více jsem byla žalostně překvapena pokleskem vašim než všech ostatních, kteří se ho dopustili. Neboť jestliže všichni se odvraceli od Otce svého, vy měli byste býti těmi syny, kteří by ho utvrdili, zjevujíce pravdu. A byť Otec nebyl k vám mluvil jinak než s výčitkami, přece neměli jste ho zraditi, popírajíce jeho Svatost všelikým způsobem. Mluvíme-li pouze podle přirozenosti (neboť podle dokonalosti všichni máme si býti rovni), ale nemluvíme-li po lidsku, Kristus na zemi jest Italem a vy jste Italy: když tedy vám nemohla býti pohnutkou přílišná náklonnost k vlasti jako těm, kteří jsou ze za hor, nevidím v tom jiné příčiny než vaši sebelásku.⁸ Potřete ji tedy nyní a již nečekejte času (neboť čas nečeká na vás), šlapajíce nohama tuto lásku, v nenávist berouce špatnost a v lásku ctnost.

Vraťte se, vraťte se a nevyčkávejte metly Spravedlnosti, protože rukám Božím nemůžete ujíti. Jsme v rukách jeho buď skrze spravedlnost, buď skrze milosrdenství; lépe jest nám uznati své viny a budeme v rukách milosrdenství, než býti ve vině a v rukách Spravedlnosti. Neboť viny naše nezůstanou bez tres-

⁸ Kardinály francouzskými mohla snad hnouti proti Urbanovi VI., Italovi, přílišná náklonnost k vlastní zemi, takže chtěli mítí Francouze; vy však, jsouce Italy, té pohnutky jste nemohli mítí.

tu, a zvláště ty, které byly spáchány proti svaté Církvi. Ale já se chci zavázati stavěti vás před tvář Boží se slzami a ustavičnou modlitbou a spolu s vámi nésti pokání, jen když chcete se vrátiti k Otci, jenž jako pravý otec vás očekává s rozpjatými křídly milosrdenství.

Ach, ach, neutíkejte mu aniž se mu vyhýbejte, nýbrž pokorně jej přijměte a nevěřte špatným rádcům, kteří vám způsobili smrt. Ach, bratří sladcí, sladkými bratry a otci mi budete, když se přidružíte k pravdě. Neodporujte již slzám a potům, které vy-lévají sluhové Boží za vás, že opravdu od paty nohy do vrchu hlavy byste se v nich mohli umýti. Kdybyste tím pohrdli, úzkostnými, sladkými a bolestnými žádostmi, jež od nich za vás jsou přednášeny, mnohem příkřejšího pokárání by se vám dostalo. Bojte se Boha a pravdivého soudu jeho. Doufám, že pro nesmírné milosrdenství svoje naplní na vás touhu sluhů svých.

Nebude se vám zdáti příkrým, že se vás drsně dotýkám slovy, neboť láska ke spáse vaší mne přiměla ke psaní, a raději bych vás pobízela živým hlasem, kdyby Bůh mi dovolil. Děj se jeho svatá vůle. A jistě zasluhujete spíše skutků než slov. Končím a nepravím jiného; neb kdybych následovala své vůle, ještě bych nepřestala; tak jest plna bolesti a zármutku duše má, když vidím takovou slepotu v těch, kteří jsou postaveni, aby byli světlem, a nejsou jako beránci, kteří se živí pokrmem slávy Boží a spásy duší a opravy svaté Církve, nýbrž jako zlodějové kradou čest, kterou mají dávat Bohu, a dávají ji sobě samým; a jako vlci požírají ovce, takže mám pro to velikou hořkost. Prosím vás pro lásku té drahé krve, vylité za vás s takovým ohněm lásky, abyste poskytl občerstvení duši té, jež hledá spásy vaší.

Jiného vám nepravím. Zůstávejte v svatém a sladkém milování Božím; vykoupejte se v krvi Beránka neposkvrněného, v němž ztrácíte všelikou bázeň otrockou, a majíce světlo, budete trvati v bázni svaté.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

DONU PETROVI Z MILÁNA, KARTUSIÁNOVI

List bohatý mocným rčením. Jaká síla a blaženost z krve Spasitelovy plyne do ducha. Volá na sebe trest za hříchy mnichovy.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahý synu v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás s chutí okoušeti krve Krista ukřižovaného a ji milovati, v kteréž krvi, budete-li o ní uvažovati, s jakým ohněm lásky byla vylita, obdržíte život milosti a ona umyje tvář duše vaší; neboť jest nám dána na umytí skvrn hříchů našich. Nicméně tato krev nedala by nám života, ani by neumyla tváře duše, kdyby duše nespravovala života svého pamatováním na krev, přemýšlejíc o ohni lásky Boží. Není to pro nedostatek krve, nýbrž pro nás, že nebereme užitku krve té, protože totiž nespravujeme náklonností svých tou láskou, již duše nalézá v krvi; kteroužto lásku když přijímáme, dává nám užitek milosti. Nesmíme tedy spáti, dokud máme čas, na loži nedbalosti, nýbrž horlivě máme naplňovati nádobku paměti vzpomínáním na krev a otvírati oči rozumu na moudrost a nauku Slova. A poznávajíce lásku, s kterou nám dal krev, v ohni lásky té vůlí svou poběžíme milovat toho, co rozumem jsme viděli a poznali. Opojíme se touto drahou krví a z lásky ke krvi si budeme žádati, zamilujíce sobě ctnost, dáti krev a život z lásky k Životu; budeme se pokládati za nehodné dojíti takové důstojnosti, jaké jest obdržeti růži červenou.¹ Všecky nepravosti naše budou touto touhou shlazeny z moci krve a vzaty od nás; budeme zapsáni do knihy života a budeme zbaveni společnosti ďáblův. Žádná úzkost ani protivenství od ďáblů ani od lidí nebude nám moci škoditi ani vzíti nám naši veselost. Tato krev dá nám sílu snášeti všelikou bolest

¹ Mučednictví.

a obtíž s pravou a svatou trpělivostí, ano budeme se radovati se sladkým Pavlem ve svém soužení. Budeme se posilovati bolestmi a potupami Krista ukřižovaného; budeme se oblékati v potupy, posměchy a urážky pro slávu Boží a spásu duší.

Ó, jak blažená jest ta duše, která tak sladce přejde toto moře bouřlivé a soužení světa s bděním a s pokornou a ustavičnou modlitbou, zanícená ohněm skrze svatou touhu, opojená krví a utopená v krvi! S krví tou na konci života svého obdržíme ovoce všelikých svých lopot. Tato krev zbavuje všeliké bolesti a dává všelikou rozkoš, zbavuje člověka sebe samého a pocituje se v Bohu. Ona způsobuje, že člověk zanechává vlastní smyslnosti, a protože láskou, kterou našel v krvi, zahnal vlastní sebelásku, sedí na stolci svého svědomí a činí si spravedlnost. Nedává volnosti hnutím netrpělivosti, která by se ozvala v srdci pro zlobu nebo pomluvu bližních, aniž jakýmkoli jiným hnutím nedobrym: nýbrž s trpělivostí, bez hněvu a posuzování snáší vše statečně. V každé věci spatřuje sladkou vůli Boží. Jest vždycky ochoten k poslušnosti a zachovává ji, jsa poslušen svého řádu a svého představeného. Nemá bolesti, protože si odňal svou vůli a položil ji do rukou svého představeného, pro Boha, a v jeho vůli spatřuje vůli Boží. Takový necítí obtížení, protože umrtvil v sobě vlastní a zvrácenou vůli, která vždycky způsobuje obtíže; kteroužto zahubil v krvi. On okouší závdavku života věčného; má vždycky pokoj a klid v duši své, protože se zbavil té věci, která mu způsobovala rozbroj.

Nuže, když tolik dobrého z toho pochází, ustavičně dlužno naplňovati paměť svatým vzpomínáním na tuto krev, jakož řečeno, vylitou s takovým ohněm lásky. A nemá minouti ani chvilky času, aby oko rozumu našeho nemělo před sebou krev Krista ukřižovaného, v níž nalézá pravdu svrchovaného a věčného Otce, zjevenou nám skrze krev. Nuže povstaňme a travme dni své hodně, když budou na nás svítiti perlyctností: kteréž opravdu jsou perlami, k vůli

nimž praví sluhové Boží prodávají cokoliv mají, totiž vlastní vůli, kteráž jest jejich svobodným vlastnictvím, aby je koupili. K tomu vás zvu a prosím vás co nejvroucněji, abyste to učinil. Ó, jak blažená bude duše ta, která v tomto životě, dokud jest živa, nebude ztráceti svého času, nýbrž s horlivostí, koupíc tuto perlu, bude pracovati na vinici duše své, vytrhujíc odtamtud trní vlastní sebelásky a všeliké chyby a zasázejíc tam ctnosti (které nazýváme perlami) a bude ji zalévati krví Kristovou. Zajisté okouší života věčného, vidouc, že z milosti a ne z povinnosti obdržela život krve, a srovnavši vůli svou se sladkou vůlí Boží; a když vůle naše jest mrtva v nás a živa v něm, na konci života svého obdržíme věčné patření na Boha. Čí mocí? Nikoli naší, nýbrž mocí krve a ne jiným způsobem. Uvažujíc já, že není tu jiné cesty, řekla jsem, že toužím viděti vás schutí okoušeti krve a milovati ji; a tak chci, abychom činili. Nepravím zde více. Zůstávejte v svatém a sladkém milování Božím.

Obdržela jsem nějaký list váš, který jsem viděla s radostí, slyšíc o svaté a dobré žádosti, kterou máte z Dobroty Boží, že chcete dáti život pro čest a chválu jména jeho. Odpovídám na první část, stran toho, abych vzala na sebe hříchy vaše: ochotně slibuji v té sladké lásce Boží, jež nám dala krev Syna svého, že je беру na sebe, prosíc Božskou Dobrotu, aby vaše viny trestala na mém těle. Tak tímto způsobem budou stráveny hříchy mé i vaše v peci Boží lásky. Také jej budu prositi, aby pro svou nekonečnou dobrotu a své milosrdenství nám prokázal milost, abychom dali pro něj život. A vy zatím živte se krví. Opatřiž se lodička duše skutečnými ctnostmi. Také vám odpovídám a slibuji, že přijde-li čas, po němž toužíte vy i jiní sluhové Boží, a bude mi možno vyžádati si dovolení od náměstka Kristova, učiním to ráda, abych viděla naplněnu ve vás svatou touhu. Proste jej také, aby déle neprodléval. Co mne se týče, umírám a nemohu umřítí, vidouc našeho Stvořitele tak uráženého v tajemném těle svaté Církve

a víru naši poskvřňovanou od těch, kteří jsou postaveni, aby ji rozjasňovali. Mé hříchy jsou všeho příčinou. Ukryjme se do boku Krista ukřižovaného a tam klepejme na jeho milosrdenství.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

PÁNŮM DEFENSORŮM LIDU A OBCE SIENSKÝCH

Chyby a hříchy prelátů nebudtež zástěrou roztržek, které jsou nám samým záhubou. Mimo pokyny mravoučné jest tento list plný důvtipu politického a ukazuje znalost lidí a věcí.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrazí bratří v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti ve vás svítiti perlu svaté spravedlnosti, abyste spravedlivě dávali každému, což jeho jest. Komu jsme něčím povinni? Bohu a svaté Církvi a bližnímu svému skrze přikázání Boží, a sobě samým. Vizme, jaké jsou to povinnosti. Jsou takové, že Bohu máme z lásky vzdávati čest a chválu jménu jeho. Nám jest dána láska: protože On nás miloval prve, než jsme byli, a způsobil nám čest, sňav s nás hanbu, do které jsme upadli hříchem Adamovým, v krvi Syna svého, ve které jsme přijali ovoce milosti; a to byl užitek největší, jaký jsme mohli obdržeti, protože nám odňal smrt a dal nám život. Máme mu tedy opláceti čest a lásku: ale užitek mu nemůžeme prokazovati, takže jej máme činiti bližnímu svému, pomáhajíce mu podle své možnosti, splácejíce mu povinnost lásky, jakož nám jest přikázáno slovy věčné Pravdy: „Miluj Boha nade všechno a bližního jako sebe samého.“ Sobě máme spláceti nenávist a nelibost ke hříchu a k vlastní smyslnosti, která jest jeho příčinou, a lásku ke ctnostem, milujíce je v sobě pro Boha srdečnou láskou.

Ale zdá se, že činíme opak, jako zlodějové a nešlechtní dlužníci, berouce s velkou nespravedlností, co patří jinému: totiž čest a lásku, kterou máme dávat Bohu a bližnímu svému, my ji dáváme sami sobě. Sobě dáváme čest jakožto pyšní, hledající postavení, rozkoše a velikosti světské, urážejíce Boha a sobě přičítající a domnívající se, že svým uměním máme to, co máme; a jakožto nevědomci činíme pohanu Bohu. Sobě dáváme lásku a jemu nenávist; ne lásku rozumnou, nýbrž lásku smyslnou. Jemu dáváme puch a sobě vůni, hledající rozkoší a libostí lidských. Ale jakožto slepí nevidíme škody, puchu a kamenů svých nepravostí, jež padají právě na nás; neboť jemu naše zlé neuškodí, aniž naše dobré mu prospívá, protože On nemá nás potřeby, zajisté však my jeho. Bližnímu splácíme nenávist a zlobu, dopouštějíce se mnohých nespravedlností. Takže kdo jest pánem světským, nečiní bližnímu práva ani spravedlnosti leč pro svůj vlastní prospěch nebo aby se líbil tvorům nebo sobě sám; a nečiní toho se světlem rozumu. Nic toho nedbá vzíti bližnímu čest, dobrou pověst a statek časný, ba i život. S takovou nespravedlností vládne nad svými poddanými, jako by neměl Pána nad sebou: neuváží, že žezlo svrchovaného soudce může mu splatiti tím, co on dává jiným. Nedbá prospěchu obecného a společného, nýbrž jen svého prospěchu vlastního, jako zaslepený vlastní sebeláskou. Tací nesplácejí ani čtvrté povinnosti, svaté Církvi a náměstku Kristovu. Jakou povinnost jsme mu povinni spláceti? Povinnou úctu, lásku synovskou, netoliko slovy, nýbrž jako synové máme pomáhati Otci v čas potřeby, pokládající příkoří, které se děje jemu, za své vlastní a vynaloživše vše, co možno, abychom ho zprostili jeho nepřitele.

Ale tito takoví všickni činí opak. Berouce si klamnou příčinu, říkají: „Jsou takové a toliké jejich chyby, že my nemáme jiného než zlé;¹ pročť není

¹ Všecko zlé na nás přichází skrze hříchy kněží a zvláště prelátů.

hoden úcty, ani aby mu bylo pomáháno. Kdyby byl tím, čím má býti! A dbal o věci duchovní a ne o světské!“ A tak, jakožto nevďeční a neuznalí, nedávají mu ani úcty ani poslušnosti ani pomoci, nýbrž často odtrhují od toho ty, kteří by chtěli pomáhati, s velikou neuctivostí, jakožto osoby zaslepené svou sebeláskou.

Nepozorujeme, že ta naše příčina² jest klamná, protože buď si jakýkoli, ať dobrý ať špatný, žádným způsobem nemáme se zpěčovati dáti mu, co jsme povinni, protože úcta se neproказuje jemu jakožto jemu, nýbrž krvi Kristově a té moci a důstojnosti, kterou Bůh mu dal k vůli nám. Tato moc a důstojnost se neumenšuje žádným hříchem jeho, jakýkoli by na něm byl. Nevykonává svou moc proto s menší platností ani s menší výborností a proto nemá se mu ubíratí úcty ani poslušnosti (protože bychom byli ve stavu zavržení); ani proto se nemá opomíjeti pomáhati mu, protože pomáhati jemu jest pomáhati sami sobě. A protože hříchem jeho nepřestáváme míti ho nezbytně zapotřebí, máme býti vděční a uznalí, činíce, co se může činiti k prospěchu svaté Církve a z lásky ke klíčům, které mu Bůh dal.

A sluší-li se na nás takto činiti tomu, jenž byl by špatný a chybný, co máme činiti tomu, jež Bůh nám dal, jenž jest muž spravedlivý, ctnostný a jenž se bojí Boha, s úmysly tak svatými a spořádanými, že dlouhý čas již neměla Církev Boží takového? Pravím to o papeži Urbanovi VI., jenž jest vpravdě papežem a nejvyšším knězem, ať si kdokoli mluví proti tomu. Tedy spravedlivá věc jest, míti jej v úctě, poslouchati Svatosti jeho a pomáhati mu v tom, v čem možno, a to i pro moc vznešenou, kterou má, i pro spravedlnost a ctnostný život jeho, i proto, že nám posluhuje milostmi duchovními ke spasení a životu duše naší, i pro milost a lásku obzvláštní, kterou ukázal a má vůči vám jako k drahým synům, i pro škodu, kterou byste mohli trpěti, nečiníce toho, od

² Pro niž nechtějí pomáhati atd. Praví „my“, zahrnujíc se pokorně mezi takové.

Boha i od tvorů. Od Boha, mohouce očekávati jeho tresty pro svou nevďěčnost, kterou ukazujeme vůči svaté Církvi a jeho náměstkovi, a spravedlivě by to Bůh učinil, aby vyburcoval ubožáctví naše a naši nevědomost, neboť činíme právě jako námezdníci, kteří každou milost, již obdrží, domnívají se míti z povinnosti, a hříchy jiných často chtějí přikrývati své, ale mnohem více se odkrývají, ukazujíce takovou nevďěčnost. Také od tvorů můžeme proto utrpěti trest, protože vidíme, že jest čas příchodu pánova.³ Jest nám tedy lépe býti sjednoceni se svým otcem a svou matkou, to jest s papežem Urbanem VI. a se svatou Církví než s tyrany. Lépe jest nám opírat se o pevný sloup, jenž byť mnohé nárazy do něho bily, nicméně se neláme, než o stéblo, o kterém jistě víme, že neobstojí a větříček je porazí na zem. Otevřete maličko oči a vizte, co škod může z toho pojití, když se děláte, jako byste neviděli potřeby otcovy a nerozhodnete se povstati s rozhořčením proti protivníkům jeho, kteří jsou vašimi. Neboť již nemůžete říkati, že na vás žádá pomoci, aby dobyl časných statků svaté Církve, byly vytrženy duše z rukou ďábelských a aby víra naše nebyla poskvřňována rukama hříšníkův.

Vidíte tedy, že každým způsobem jste zavázáni a dlužni učiniti povinnost svou svaté Církvi a svému Otci. Jsem jista, že bude-li perla spravedlnosti svítiti v prsou vašich (kterážto spravedlnost není bez vděčnosti), vy vzdáte povinnost Bohu, Kristu na zemi,⁴ bližnímu svému i sami sobě tím způsobem, jakož jest pověděno. A tak rozmnoží se milosti duchovní i časné a zachováte v pokoji a míru svou obec; jinak nikoliv, naopak budete zbaveni štěstí nebeského a také pozemského. A proto jsem vám pravi-la, že si žádám viděti ve vás svítiti perlu svaté

³ Snad narážka na Karla z Durazza, jenž přišel pomáhat Urbanovi VI.

⁴ Často nazývá papeže Kristem pozemským, t. j. náměstkem Kristovým.

spravedlnosti. Jiného vám nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím.

Prosím vás pro lásku Krista ukřižovaného, abyste již nedávali slov Kristu na zemi, nýbrž dejte mu skutky a oplatte mu to, co on dal vám. Víte dobře, že nám dal rozhřešení⁵ a laskavost a mimo to dobrotu Boží a jeho Talamon⁶ se nedostal do rukou Pisských. A nyní se zdá, že si chcete počínati vůči němu s velikou nevděčností, vodíce ho slovy do kolečka, jako se dělá dětem. A já vám pravím, že on rozumí jakožto člověk, jenž vidí dále, než si myslíte, a ukládá v srdci svém jako děti pravé a nepravé, a v hodinu a dobu svou ukáže, že je dobře znal. Nuže již si nepočínejte tímto způsobem, pro lásku Boží. Ale chovejte se k němu jako k náměstku Kristovu na zemi a chovejte se k němu jako k drahému Otci svému, snažíce se úsilovně bez prodlévání činiti, co jest vám možno. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

JANOVI, MNICHU PREMONSTRÁTSKÉMU, KTERÉHO SI ŽÁDAL PAPEŽ URBAN VI.

Chválí vroucně lásku. Prosí jej, aby přišel do Říma pomáhat Urbanovi radou i svým jménem.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahý synu a Otče v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás spáleného v peci Božské lásky. Kterážto láska stravuje vodu sebelásky k nám samým, působí, že člověk ztrácí sebe sám, to jest že nehledá sebe pro sebe, nýbrž sebe pro Boha, aniž vyhledává vlastní ratolesti; bližního ne pro sebe, nýbrž pro Boha, hledaje, pokud jest mu možno, spásy jeho; a miluje Boha pro Boha, protože poznává, že on jest svrchovaná a věčná dobrota, hodný, aby byl milován. Ó, jak jest slad-

⁵ Od interdiktu.

⁶ Přistavní místo, patřící sienským.

ká tato matka láska! Onať živí děti ctností na prsou svých, a žádná ctnost nemůže nám dáti života milosti, není-li utvořena a krmena láskou. Onať jest světlem, které zapuzuje tmou nevědomosti, v kterémžto světle dokonale se poznává pravda, a jsouc poznávána, více se miluje. Onať jest rouchem, které přikrývá naši nahotu, totiž duši, která jest bez roucha ctností (z čehož jí pochází hanba jako člověku, jenž se vidí nahým), ona přikrývá rouchem pravých a výborných ctností. Ona jest pokrmem, jenž zároveň duši krmí a způsobuje jí hlad, neboť jinak nebyl by pokrm příjemný, kdyby zároveň s pokrmem nebyl hlad. Proto vidíme, že duše, která stále se krmí v této peci, stále chce jísti pokrm svůj a čím více jí, tím více lační.

Který jest pokrm její? Sláva Boží, spása duší. Přestavši hledati slávy vlastní, běží jako milující ke stolu kříže hledat slávy Boží. Sytí se potupami, s otevřenou náručí vítajíc posměchy a urážky, srovnávajíc se všecí s naukou Slova, když vpravdě následuje jeho šlépějí. Není jí těžko snášeti bolesti a obtíže, naopak jest jí to radostí, protože svatou nenávistí opustil člověk sebe sama, pročez se na něm zastkvívá ctnost trpělivosti se sestrami svými, totiž statečností a dlouhou vytrvalostí. Takoví okouší závdavku života věčného právě tak jako ti, kteří zůstávají v sebelásce, okoušejí závdavku pekla, protože jsou učiněni nesnesitelnými sami sobě, milující nepořádně sebe a tvory a věci stvořené.

Opravdu tedy jest sladká tato sladká máti. Nesmíme spáti, nýbrž sluší hledati ji s dokonalou horlivostí, kdo by ji byl vinou ztratil. Pravím: ztratil; neboť ji může opět nalézti, dokud má čas. A kdo ji má nedokonale, hledejž míti ji s dokonalostí. A již nespěme, neboť jsme voláni a zváni, abychom povstali ze sna. Budeme spáti téhož času, kdy nepřátelé naši bdí? Nikoliv. Nutnost nás volá a povinnost nás nutí, kteráž jako láskou jaté nás má vzbuditi.

Či bylo kdy viděti takovou potřebu, jakou dnes vi-

díme ve svaté Církvi, vidouce syny její, vyživené na prsou jejích, že povstali a činí proti ní a proti Otcí tak žalostně (totiž proti Kristovi na zemi, papeži Urbanovi VI., pravému a nejvyššímu knězi)? A zvolili si protipapeže, ďábla vtěleného, a jest jím on i kdo ho následuje. Zajisté má nás nutiti povinnost přispěti Otcí svému v této potřebě, kterýž žádá dobrotivě a s velikou pokorou pomoci sluhů Božích, žádaje si míti je po boku svém. Jsme povinni vyhověti, stráveni jsouce v peci lásky, a ne se odtahovati nazpátek, nýbrž jíti vpřed s upřímnou pravdou, která nikdy nebudiž poskvrněna žádostí líbiti se lidem; se srdcem statečným máme vstoupiti na toto bojiště, s pravou a srdečnou pokorou. Vyhovějte tedy nejvyššímu knězi Urbanovi VI., který s velikou pokorou vás volá, ne pro naše spravedlnosti nebo ctnosti, nýbrž skrze dobrotu Boží a pro pokoru svoji. A proto vás prosím pro lásku Ježíše Krista ukřižovaného, abyste ochotně vyplnil vůli Boží a jeho.

Nyní uvidím, budete-li milovníky Božími a opravy Církve svaté a nebudete-li hleděti ke svým vlastním libostem. Jsem jista, že spálíte-li vlastní sebelásku v této peci, nebude vás mrzeti opustiti svou celu a své radosti, nýbrž vezmete celu poznání sebe sama a s ní přijdete dát život, bude-li třeba, za sladkou pravdu. Jinak nikoli. A proto jsem vám pravila, že si žádám viděti strávenu všelikou vaši sebelásku v peci Boží lásky. Nechať vyjdou ven služebníci Boží a přijdou hlásat pravdu a pro ni trpět, neboť nyní jest čas jejich. Přijďte a neprodlévejte, jsa pevně rozhodnut, že chcete hleděti pouze ke slávě Boží a prospěchu svaté Církve a pro ty věci dáti život, bude-li potřebí. Nepravím zde více. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

BRATRU ONDŘEJI Z LUCCY,
BRATRU BALDOVI A BRATRU LANDOVI,
SLUHŮM BOŽÍM V SPOLETU, KDYŽ SI
JICH ŽÁDAL SVATÝ OTEC

Papež potřebuje statečně dobrých, kteří jako psi věrní, by jej budili a upozorňovali na nebezpečnosti. Obtížnost některých podniknutí důkazem jejich vznešenosti. A mnohdy více překážek činívají dobří než špatní.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrazí Otcové v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás horlivými a ochotnými konati vůli Boží a co přikazuje náměstek jeho, papež Urban VI., aby seskrze vás a jiné služebníky Boží dostalo pomoci sladké nevěstě jeho. Kterouž vidíme postavenou v takové hořkosti, že se všech stran do ní bijí větry protivné, a zvláště vidíte, že na ni dorážejí nešlechtní lidé, milovníci sebe samých, nebezpečným a ničemným větrem kacířství a rozkolu, jenž se chystá poskvřniti víru naši. Nuže, byla ona kdy v takové nouzi, aby ti, kteří jí mají pomáhati, na ni byli doráželi, a ti, kteří jí mají osvěcovati, aby přinášeli tmu? Mají se krmiti pokrmem duší, přisluhující jim krví Krista ukřižovaného, jež jim dává život milosti; a oni jim ji berou z úst, přisluhující jim smrtí věčnou, jako vlci, nenalézajíce chuti na ovcích, nýbrž trhajíce je. A co budou činiti psi, služebníci Boží, kteří jsou postaveni na svět za strážce, aby štěkali, když vidí přicházeti vlka, aby vrchní pastýř se vzbudil? Čím mají štěkati? Pokornou a ustavičnou modlitbou a živým hlasem slova. Tímto způsobem zlekají ďábly viditelné i neviditelné, a vzbudí se srdce a snaha vrchního pastýře našeho Urbana VI.; a když se vzbudí, nepochybujeme, že bude pomoženo tělu tajemnému svaté Církve a tělu veškerému náboženství křesťanského, a ovce budou zachráněny a vytrženy z rukou ďábelských. Nesmíte se odtahovati pro žád-

nou věc ani pro útrapy, které byste pro to očekávali, ani pro pronásledování, hanobení nebo posměch, jenž by vám byl činěn, ne pro hlad, žízeň nebo smrt tisíckrát by bylo možno, ne pro žádost pokoje ani pro žádost svých potěšení, říkájce: „Chci pokoj duše své; a modlitbou budu moci volati před tváří Boží“; ne tak, pro lásku Krista ukřižovaného. Neboť nyní není čas hledati sebe ani vyhýbati se útrapám, abychom měli potěšení; ale naopak jest čas ztratit sebe sám, když nekonečná dobrota a milosrdnost Boží opatřila svatou Církev v nouzi její, davši jí pastýře spravedlivého a dobrého, jenž chce míti kolem sebe tyto psy, aby štěkali pro čest Boží ustavičně, maje strach, aby nespali, nespolehaje na své bdění, aby jej vždycky budili. Mezi kterýmiž, jež vyvolil, jste vy. A proto vás prosím a zavazuji v Kristu sladkém Ježíši, abyste brzy přišli naplnit vůli Boží, která tak chce, a svatou vůli náměstka Kristova, kterýž dobrotivě volá vás a jiné.

Netřeba vám báti se rozkoší ani velikých radostí, protože přicházíte trpět, a ne radovat se, leč radostí kříže. Vystrčte hlavu a vyjděte na bojiště bojovat statečně za pravdu, stavíce si před oči rozumu pronásledování, které jest způsobeno krví Kristově, a zavržení duší; abychom byli více rozníceni k boji, abychom pro žádnou věc neobraceli hlavy nazpátky. Přijďte, přijďte a neprodlévejte, vyčkávajíce času, neboť čas nečeká na vás. Jsem jista, že konečná dobrota Boží vám dá poznati pravdu. A vím také, že i mnozí z těch, kteří jsou služebníci Boží, přijdou k vám a budou mluvit proti tomuto svatému a dobremu podnikání, domnívajíce se, že mluví dobře, říkájce: „Půjdete tam, a neučiní se nic.“ A já, jakožto opovážlivá, pravím, že se učiní, a nevyplní-li se nyní naše hlavní přání, aspoň se způsobí cesta. A kdyby nic z toho se nám nepovedlo, aspoň jsme ukázali před tváří Boží i tvorů, že jsme učinili svou možnost a ulevili jsme a dostiučinili svému svědomí. Takže každým způsobem jest dobré. Čím více odporu budete zakoušeti, tím více jest vám to zna-

mením dokazujícím, že jest to dobrý a svatý skutek, neboť jako jsme viděli a vidíme ustavičně, veliké, svaté a dobré skutky zakoušejí více odporu než malé, protože jest z nich větší užitek; a proto ďábel jim brání, jak může, a hlavně prostřednictvím služebníků Božích, skrytými šalbami, pod zástěrou ctnosti. Toto jsem vám řekla, abyste pro žádnou věc neopomenuli přijíti, nýbrž abyste se s ochotnou poslušností objevili u nohou jeho Svatosti.

Utopte se v krvi Kristově a tam v každé příčině zahyň vaše vůle. Jiného vám nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Poručte mne služebníkům Božím tam u vás, aby se modlili za mne k božské dobrotě, aby mi dala milost položití život za pravdu jeho.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

BRATRU RAIMUNDOVI Z KAPUE, Z ŘÁDU KAZATELSKÉHO

Raduje se a zároveň lituje, že ušel nebezpečství. Sobě dává vinu, že nebyl učiněn hodným trpěti.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahý otče v Kristu sladkém Ježíši. Já Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti, že jste již vyšel z dětinství svého a jste člověk zmužilý; že jste přestal nalézati chuť v mléce a počal jste jísti chléb. Protože dítě, které se živí mékem, není způsobilé státi v bitvě, aniž má jinou radost, než že chce si hráti s podobnými sobě: tak člověk, jenž trvá ve vlastní sebelásce, nechce nalézati chuti v jiném než v mléce vlastního duchovního i časného potěšení, maje radost jako dítě s těmi, kteří jsou mu podobni; ale když jest učiněn mužem a zanechal choulostivosti a vlastní sebelásky, jí chléb ústy svaté touhy, drtě jej zuby nenávisti a lásky, takže, čím jest tvrdší, tím více mu chutná. Ó, kterak blaženou se pokládá duše, když vidí ze svých dásní téci krev!

On jest učiněn silný a jakožto silný, volí si obcování se silnými. Všecek zralý, vážný a ne lehkovážný, běží spolu s nimi do boje; a již jiná věc ho netěší než bojovati za pravdu. Jeho radost jest snášeti, i honosí se sladkým a milujícím Pavlem v mnohých souženích snášených pro touž pravdu. Tito takoví odmítli mléko. Zastkvívají se na nich rány Kristovy, neb následují jeho nauky. Tito, plující mořem bouřlivým, mají vždy dobrou povětrnost; v hořkosti okoušejí veliké sladkosti; laciným a nepatrným zbožím získávají nesmírné poklady. Když je svět rve a trhá, dokonaleji se přivínají k Bohu a s ním se sjednocují; čím více je pronásleduje lež, tím více plesají v pravdě; trpíce hlad, nahotu, křivdy, trýzně a urážky, dokonaleji tuční pokrmem nesmrtelným. Jsou oblečeni v oheň božské lásky, odstraňující nahotu sebelásky, kteráž obnažuje duši od všelike ctnosti, a v hanbě a týrání nalézají slávu svou. Takoví pojídají chléb plesnivý, ale ne suchý, protože suchý by nemohly zuby dobře rozžvýkati, leč s velikou námahou svou a malým užitkem; a proto jej namácejí v krvi Krista ukřižovaného, ve studnici jeho boku, a proto, jako opilí láskou, běží máčet tohoto chleba plesnivého mnohých soužení v této drahé krvi. Na sobě nehledají jiného, než jakým způsobem by mohli vzdávati slávu a chválu jménu Božímu. A protože vidí, že v čase mnohých útrap lépe se osvědčuje ctnost, a že z toho, když se dobře duše osvědčí, více slávy Bohu pochází, proto je objímají, a také proto, protože bolesti lépe se připodobňují Kristu ukřižovanému než rozkoši.

Tedy, předrahý a přesladký otče, s pláčem povstaňme ze sna nedbalosti, uznávající milosti a dobrodiní, které dříve a nyní opět jste přijal od Boha a od té sladké matky Marie, neb vyznávám, že jejím prostřednictvím jste obdržel nedávno tuto milost. Bůh chce, abyste v tomto daru poznával oheň lásky jeho, v kteréž lásce se světlem přesvaté víry hojněji a štědřeji opusťte sebe sám ke cti jeho a vyvýšení svaté Církve a pravého náměstka Kris-

tova, papeže Urbana VI. A rozprostraňte se v naději, doufaje v prozřetelnost a pomoc Boží, bez jakékoli bázně otrocké, a ne v člověka ani ve své umění lidské. Chtěl také, abyste poznal svou nedokonalost, ukazuje vám, že jste ještě dítě požívající mléka, a ne muž, jenž byste se živil chlebem. Neboť kdyby byl viděl, že máte zuby k tomu způsobilé, byl by vám jej dal jako učinil jiným soudruhům vašim.¹ Nebyl jste ještě hoden státi na bojišti, ale jako dítě byl jste zahrán nazpátek, a vy rád jste tomu utekl a dostalo se vám milosti veselosti, kterou Bůh udělil vaší statečnosti. Darebný² otče můj, jak blažena byla by bývala duše vaše i má, kdybyste krví svou byl zazdil jeden kámen v svaté Církvi z lásky ke krvi! Vpravdě máme příčinu proč plakati, když vidíme, že naše nepatrná ctnost nezasloužila takového dobrého.

Nuže, vyvrzme zuby mléčné a snažme se míti již zuby ztvrdlé nenávistí a láskou. Oblecme se v pancíř lásky se štítem přesvaté víry a jako lidé dospělí běžme na bojiště a stůjme pevně, jeden kříž za sebou, abychom nemohli utéci; neboť když tam půjdeme jsouce velicí a ozbrojení, nebudeme odehnáni z bojiště. Aby Bůh ve vás a ve mne a v ostatní vлил tuto milost, dnes počneme obětovati slzy s úzkostnou touhou, i sladkou pro vděčnost za dobrodiní nově obdržená od něho, i hořkou pro mou a vaši nedokonalost, jež nás zbavila takového dobrého. Utopte se v krvi Krista ukřižovaného; koupejte se v krvi; rostte a posilujte se v krvi; ztraťte slabost a slepotu v krvi neposkvrněného Beránka, a se světlem běžte jako zmužilý rytíř hledat slávy Boží a dobrého svaté Církve a spásy duší v krvi.

Jiného vám nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

¹ Které chytili korsáři proti papežovi. Ale snad to byla jen klamná zpráva, donesená světici, protože Raimund sám o tom nevypravuje.

² Praví s něžnou jakousi výtkou a zároveň žertovně.

ANGELOVI, ZVOLENÉMU BISKUPU KASTELSKÉMU

Staví proti sobě nynější pastýře nehodné a svaté dřívější.
Aby napravoval hříchy beze strachu otrockého. Prstenem
víry ať zasnoubí se s pravdou a neuchyluje se od Urbana.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahý Otče v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás osvíceného pravým a nejdokonalejším světlem, abyste ve světle Božím viděl světlo, protože vida, poznáte jeho pravdu, a poznávaje ji, budete ji milovati, a tak budete ženichem pravdy.

Bez tohoto světla budeme choditi ve tmách; nebudeme věrní, nýbrž nevěrní ženichové pravdy, protože toto světlo jest tím prostředkem, jenž činí duši věrnou, když se vzdálila ode lži vlastní smyslnosti, a působí, že běží za naukou Krista ukřižovaného, kterýž jest pravda sama; činí srdce zralým, stálým a nevrtkavým, to znamená, že pro obtíž se nerozčiluje v netrpělivosti, ani pro potěšení v nezřízené veselosti: V každé věci jest spořádané a odměřené ve svém chování. Všecko jeho konání se děje s opatrností a se světlem veliké rozvážlivosti. A jako opatrně si vede ve skutcích, tak opatrně mluví a opatrně mlčí, máje větší zalíbení v slyšení věcí nutných než v mluvení bez potřeby. Proč jest to tak? Protože se světlem viděl v světle, že sladký Bůh věčný si libuje v málo slovech a ve mnohých skutcích. Bez světla nebyl by toho poznal a proto byl by činil právě naopak, mluvě mnoho a čině málo. Srdce jeho by bylo pohybováno větrem; neboť v radosti byl by lehkovážný s marností srdce a v hořkosti byl by v nezřízené truchlivosti.

Kdo jest zbaven světla, jest způsobilý upadnouti do všeho zlého; a tak zase ten, jenž ve světle pravdy věčné viděl světlo, jest připravený a způsobilý dojiti veliké dokonalosti a dochází jí. S horlivostí a sva-

tou nenávidí sebe a s láskou ke ctnosti pořádá a tráví svůj život, ale jiným způsobem nikoli. Naopak, všecek život by byl nedokonalý a pokažený, pokaženo bylo by všechno jeho konání: rozum byl by učiněn služebníkem a smyslnost paní; co Bůh by mu dal, bral by si to k smrti. V jakémkoli postavení by byl, nevzdával by Bohu, čím jest mu povinen, ani bližnímu ani sobě, to jest nevzdával by Bohu cti, aby jej miloval upřímně bez ohlížení na sebe, nýbrž jen proto, že jest hoden býti milován, poněvadž jest svrchovaná a věčná Dobrota; sobě by nevzdával nenávisti, kterou má si člověk vzdávati, nenávidě smyslnosti a spolu uznáváje velikost vin svých minulých i přítomných s opravdovou lítostí, více se rmoutě pro urážku Boží než pro test vlastní, jenž mu vyplývá z viny; a bližnímu přízně, aby jej miloval opravdu jako sebe samého, sloužil mu a pomáhal mu v čem může, aby jej vytrhl z rukou ďábel-ských. Takový by se nekrmil u stolu horoucí touhy po cti Boží a pokrmu duší;¹ při kterémž stole žádá Bůh, abychom ustavičně požívali tohoto pokrmu.

Nejvíce pastýřové svaté Církve mají ho vyhledá-vati, kterým Bůh svěřil péči o duši. Tito mají býti pastýři pravými, následující dobrého a svatého pas-týře, který položil a dal život za ovce své a bolestí kříže naplnil poslušnost Otcovu a spasení naše. Ni-kdy se nevzpíral proti práci ani proti obtížím, aniž kdy umenšil touhy po témž spasení našem, ani pro ďábla ani pro slova židů, kteří křičeli: „Sestup s kří-že“, ani pro naši nevděčnost. My máme následovati slépějí jeho. K tomu vás zvu, předrahý Otče.

Nedávno vás Bůh postavil do zahrady svaté Cír-kve a vložil na vás břímě duší, abyste činil, jako či-nívali sladci a svatí pastýřové, když za starodávna Církev Boží oplývala lidmi ctnostnými, kteří se světlem rozumu badali v této pravdě a před oči své stavěli nikoli rozkoše ani bohatství s nádherou do-mů, s hojným služebnictvem, s velikými koni, jako činí dnes, kteří tolik jsou pohřženi v tomto a v ji-

¹ Po pokrmu, jímž jsou mu duše.

ných nedostatkách, že o duše nedbají. Pravím, že nečinívali takto onino, nýbrž před jejich očima byl Kristus ukřižovaný, a poznávající se světlem hlad tohoto sladkého Slova, kterýž měl po spasení našem, pojímali k němu lásku takovou, že snášeti a dávatí život bylo jim velikou radostí; jejich domácními byli chudí, jejich bohatstvím byla čest Boží, spása ovcí a vyvýšení svaté Církve. Nikdy neustávali obětovati před Bohem sladké a milostné a bolestné touhy, dávající naučení příkladem dobrého a svatého života. Když se jim dostávalo povýšení, nenadýmali se pýchou, nýbrž dokonaleji se ponižovali, protože světlo jim shýbalo hlavu, neboť poznávali tíži a břímě, které přijali, majíce péči o duše.

Teď jest čas, nebo dlouhé časy nebylo tak veliké bídy v Církvi Boží jako nyní, když svět mnohem více oplývá hříchy a všecko jest otráveno, takže se nenajde, kam jinam by člověk mohl skloniti hlavu než na Krista ukřižovaného. Nechci, abyste umenšoval svaté touhy, kterou máte a jste povinen míti, konati povinnost ve svém úřadě, ani pro lest ďáblovu, jenž by vám chtěl ukazovati, že bylo by lépe srovnati se s mravy ostatních lidí, nebo že by nebyl čas trestati hříchy vašich poddaných, především nečistoty a ničemnosti, které se nalézají na duchovních osobách. Vpravdě byste byl jako ďábel, protože byste se odchýloval od vůle Boží a srovnával byste se s vůlí jeho. Ani pro řeči tvorů, když by chtěli říkati: „Sestup s kříže; nechtěj snášeti útrapy, protože budeš z toho míti nepříjemnost a snad smrt. Budeš-li snášeti poddané, budou ti důvěřovati a v pokoji budeš vládnouti svým obročím.“ Ale bázeň svatá odpověz bázni otrocké a všem tvorům, kteří těmito slovy lekají smyslnost: „Či nejsem smrtelný? Či mohu zrušiti této smrti? Ovšem, v den vzkříšení. Ale smrti věčné, která by mi z tohoto pošla, nemohu nikdy napravit, ba ještě by se k ní přidalo v den vzkříšení tělo, aby se trápilo. Tedy lépe mi jest dáti život a následovati Krista ukřižovaného a pevnou vírou věriti v pravdu“, neboť s ním bude vám možno vše-

chno. Aniž chci, abyste ustával pro nevděčnost jejich pomáhati jim a pečovati o život jejich podle své možnosti.

Buďte mi pravým a dokonalým zahradníkem, vytrháváje nepravosti a sázeje ctnosti v této zahradě. K tomu vás Bůh nyní, nedávno, ustanovil a povolal: buďte tedy všecek zmužilý, abyste konal svou povinnost. Jsem jista, že budete-li míti pravé světlo, budete to činiti dokonale; jinak nikoli. A proto jsem vám pravila, že si žádám viděti vás osvíceného pravým a nejdokonalejším světlem. Prosím vás pro lásku Krista ukřižovaného a té sladké Matky Marie, abyste se snažil naplňovati na sobě vůli Boží a touhu mou, a tenkrát budu pokládati za blaženou duši svou. Již není čas spáti, nýbrž vzbuditi se ze snedbalosti a povstati ze slepoty nevědomosti a statečně si zasnoubiti pravdu prstenem přesvaté víry, nezamlčující jí pro žádný strach; nýbrž dlužno býti štědrým a ochotným dáti život, je-li zapotřebí, všecek jsa opojen krví pokorného a neposkvrněného Beránka, ssaje ji s prsů sladké nevěsty jeho, to jest svaté Církve. Kterouž vidíme všecku rozervanou, ale doufám ve svrchovanou a věčnou dobrotu Boží, že jí vrátí údy zdravé a nikoli nemocné, vonné a nikoli shnilé, a vzbuzují se tito údové na bedrech pravých služebníků Božích, milovníků pravdy, mnohými námahami, poty a slzami a pokornou, ustavičnou a věřící modlitbou. Jiného vám nepravím. Posilněte se v kříži s Kristem sladkým Ježíšem. Pokorně se vám poroučím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

Buďte zastáncem v tomto městě,² hlásaje smužile pravdu Urbana VI., nejvyššího a pravého biskupa; a ve všem se snažte zachovávat je ve víře, poslušnosti a uctivosti k svaté Církvi a k jeho Svatosti.

² V Benátkách, kde Angelo Correz byl biskupem, maje titul biskupa kastelského podle jedné čtvrti městské. Byl později zvolen za papeže a přijal jméno Řehoře XII.

KRÁLOVNĚ JOHANNĚ NEAPOLSKÉ

Aby královna měla útrpnost se sebou. Člověk hříšný podává nepříteli, sice bezbrannému, nůž, aby jej zabil. Kateřina oplakává duše královniny jako své vlastní; praví, že horší jest jí hanba než škoda. Aby nespolehala na své síly, a že na konci slabý zvítězí.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahá máti v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě, abych vás viděla míti útrpnost s sebou sama stran duše i stran těla; protože nebudeme-li útrpné k duši své, milosrdenství a útrpnost jiných málo by nám prospěly. Veliké ukrutnosti dospívá duše, když ona sama klade do rukou nepřítele svého nůž, kterým by ji mohl zabít. Neboť naši nepřátelé nemají zbraní, kterými by nám mohli uškoditi; chtěli by arcí, ale nemohou, protože jediná vůle to jest, která hřeší; a není ďábla ani stvoření, jež by ji mohlo pohnouti nebo přinutiti k jediné sebemenší vině více, než by chtěla ona. Tedy vůle zvrácená, jež svoluje k špatnostem přátel našich, jest jako nůž, jenž zabíjí duši, když rukou svobodného rozhodnutí jej dá svým nepřátelům. O kom řekneme, že jest ukrutnější? Nepřátelé či vlastní osoba sama, jež přijímá ránu? Ukrutnější jsme my, protože svolujeme ke své smrti.

Máme tři hlavní nepřátele. To jest ďábla, jenž jest slabý, neučiním-li ho silným, svolujíc k zlostem jeho. On ztrácí sílu svou mocí krve pokorného a neposkvrněného Beránka. Svět se všemi hodnostmi a rozkošemi svými, kterýž jest naším nepřítelem, také jest slabý, leč že bychom jej posilovali na svou škodu, vládnouce jím s nezřízenou láskou. Mírností a pokorou, chudobou, potupami, posměchy a urážkami Krista ukřižovaného jest zničen tento násilník svět. Třetí nepřítel náš, vlastně křehkost, jest učiněn slabým a rozum posílen spojením, které učinil Bůh s naším člověčenstvím, obléknuv Slovo naším člověčenstvím, a smrtí tohoto sladkého a milostného

Slova, Krista ukřižovaného. Takže my jsme silni, a nepřátelé naši slabí.

Ještě tedy jest pravda, že jsme na sebe ukrutnější než naši nepřátelé, protože bez nás nemohou nás zabít ani nám ublížit, protože Bůh nám jich nedal, abychom byli přemoženi, nýbrž abychom my přemáhali je. Tenkrát se dokazuje síla a vytrvalost naše. Ale nevidím, že bychom se mohli uvarovati této ukrutnosti a získati útrpnost beze světla přesvaté víry, to jest otevrouce oko rozumu, abychom viděli, jak jest nelibá Bohu a škodlivá duši i tělu a jak libá Bohu a užitečná k spasení našemu útrpnost.

Ó, předrahá máti (máti pravím, pokud vás vidím býti věrnou dcerou svaté Církve), zdá se mi, že nemáte žádné útrpnosti se sebou. Ach, ach, protože vás miluji, rmoutím se pro špatný stav váš i podle těla i podle duše. Chtěla bych ráda položiti život, abych napravila tuto ukrutnost. Několikrát jsem vám psala ze soustrasti, ukazujíc vám, že to, co vám ukázali jako pravdu, jest lež, a prut Boží spravedlnosti,¹ který jest připraven, nezbavíte-li se tohoto nedostatku. Lidská věc jest hřešiti; ale setrvávati ve hříchu jest věc ďábelská. Ach, není, kdo by vám řekl pravdu, aniž vy hledáte služebníků Božích, kteří by vám ji pověděli, abyste netrvala ve stavu zavržení. Ó, kterak byla by blažená duše má, kdybych přišla tam k vám a dala život, abych vám vrátila dobro nebeské a dobro pozemské, vzala vám nuž ukrutnosti, kterým jste usmrtila sebe samu, a pomohla vám k noži útrpnosti, jenž zabíjí nepravost, to jest abyste svatou bázní a láskou k pravdě se oblékla ve sladkou vůli jeho a na ni se připoutala.

Ach, nevyčkávejte toho času, o němž nemáte jistoty, budete-li jej míti; nechtějte, aby oči mé musily vylévati proudy slz nad ubohou duší vaší, ani nad tělem; kterouž duši já pokládám za svou. Patřím-li na duši, vidím, že jest mrtva, protože jest oddělena od těla svého; pronásleduje nikoliv papeže Urbana

¹ Závísí na slově „ukazujíc vám“.

šestého, nýbrž pravdu a víru naši. A já, máti a dcero má, jsem očekávala, jak jste mi psala, že ona² skrze vás, pomocí milosti Boží, by byla rozšířena mezi nevěřícími a vyjasňována mezi námi, když bychom spatřili ukazovati se skvrnu, bránice jí proti těm, kteří byli nebo by byli poskvrněni.³ Nyní vidím objevovati se při vás úplný opak skrze špatnou radu, která byla vám dána pro hříchy moje. Vy, jako nelítoštná k svému spasení, jste ji přijala; a vidím, že nebude žádného stvoření, jež by mohlo napravit škodu vaši; ale vám samotné bude vydati z toho počet před svrchovaným Soudcem. A není to provinění z nevědomosti, že byste ho nepoznávala, protože pravda vám byla zjevena, ale neumíte zvrátiti nazpět to, co se započalo, protože nůž vlastní a zvrácené vůle bere umění i chtění, takže si pokládáte za hanbu, co vám jest převelikou ctí. Protože setrvávati ve vině a v takovém zlém jest největší hana, a dávati se stavěti jako na hanbu před očima tvorů; ale zbaviti se toho⁴ jest převeliká čest. A ctí a vůni ctnosti se odstraňuje hanba a uhašuje se puch nepravosti.

A pohlížím-li na vaše postavení nad těmito statky časnými a pomíjejícími, které míjejí jako vítr, vy sama jste se jich po právu⁵ zbavila; nezbývá vám, než abyste obdržela poslední výrok, abyste jich byla zbavena skutkem a byla prohlášena veřejně za kacířku. Puká mi srdce a nemůže mi puknouti strachem, ježž mám, aby ďábel nezatemnil tolik oka rozumu vašeho, že byste vyčkávala škody a takové hanby pokoření, že bych si to pokládala za větší neštěstí než škodu, kterou byste utrpěla. A nemůžete jí⁶ skryti, řkouc: „To by mi bylo učiněno nespravedlivě a věc, které se dostává člověku nespravedlivě,

² Víra a pravda.

³ Poskvrnění rozkolem a tedy by poskvrňovali pravdu a víru (jednotu).

⁴ Viny a zlého.

⁵ Ač ještě skutkem nejste jich zbavena, ale podle zákonů církevních, podle práva již ano.

⁶ Té hanby.

nezpůsobuje hanby.“ Nemůže se to říci, protože spravedlivě by to učinil i pro chybu spáchanou, i proto, že může to učiniti⁷ jakožto nejvyšší a pravý velekněz, jímž je, vyvolen jsa od Pravdy, v pravdě. Neb kdyby jím nebyl, nebyla byste se prohřešila. Takže bylo by to spravedlivé. Ale z lásky a jako dobrotivý Otec, jenž vyčkává syna, aby se polepšil, neučinil toho. Ale bojím se, aby, přinucen jsa spravedlností a dlouhým vašim setrváváním ve zlém, toho neučinil. A toho nepravím zbůhdarma, že bych nevěděla, co pravím.

A kdybyste mi řekla: „Toho já nedbám, neboť jsem silná a mocná a mám jiné pány, kteří mně budou pomáhati, a vím, že on jest slabý,“ odpovídám vám, že nadarmo se namáhá ten, jenž mocí a s velikou pečlivostí chce ostříhati města, jestliže Bůh ho neostříhá. A budete moci říci, že Bůh jest s vámi? Nemůžeme toho říci, protože jste jej postavila proti sobě, neboť stavějíc se proti pravdě, postavila jste se proti němu, a pravda jest to, jež vysvobozuje toho, kdo drží pravdu, a není nikoho, kdo by ji mohl zahanbiti. Tedy máte proč se báti a nespoléhati na sílu a moc svoji, byť byste měla ještě větší, než máte. A on má proč posilovati svou slabost v Kristu sladkém Ježíši, jehož místo drží, spoléhaje na sílu a pomoc jeho, jenž mu s takové strany pošle pomoc, že si nedovedeme pomysleti. A víte, že je-li syn Bůh s vámi, nikdo nebude proti vám.⁸

Bojme se tedy Boha a třesme se před prutem spravedlnosti jeho. Polepšeme se a již nebudiž dále pokračováno. Mějte útrpnost s sebou samou a svoláte k sobě útrpnost Boží. Mějte soustrast s tolika dušemi, jež hynou skrze vás, z nichž bude vám vydati počet v poslední hodině smrti před Bohem. Ještě jest možná náprava a čas moci se vrátiti; a on vás

⁷ Nejen jako duchovní hlava, ale i jako svrchovaný pán království neapolského, které se uznávalo za léno papežské.

⁸ Tak vydání Tommaseovo. Ale zdálo by se mi, že by se mělo čísti opačně; leč že by v slovech těch bylo napomenutí, aby Johanna ještě včas se obrátila.

přijme s velikou dobrotivostí. Jsem jista, budete-li míti útrpnost s duší svou a také s tělem a nebudete k nim ukrutná, že to učiníte a budete míti útrpnost s poddanými svými; jinak nikoli. A proto jsem vám pravila, že si žádám viděti vás útrpnou a ne ukrutnou k duši své. A tak vás prosím pro lásku Krista ukřižovaného, abyste aspoň vy držela a chtěla, aby byla držána tato pravda, která byla oznámena vám i jiným pánům světským. A kdybyste řekla: „Ona jest mi přece pochybna,“ postavte se doprostřed,⁹ dokud vám nebude zřejmě ukázána, a nečiňte toho, co nemáte. Chtějte objasnění pravdy a radu od těch, na nichž vidíte, že se bojí Boha, a ne od údů ďáblůvých, kteří by vám špatně radili v tom, čeho nezačouvávají sami sobě.¹⁰ Bojte se, bojte se Boha a mějte jej před očima svými a pamatujte, že Bůh vás vidí a jeho oko spočívá na vás a jeho spravedlnost chce, aby každá vina byla potrestána a každé dobré odměněno. Buďte, buďte útrpná k sobě samé. Jiného vám nepravím. Zůstávejte v svatém a sladkém milování Božím.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

PÁNŮM KOROUHEVNÍKŮM A ČTYŘEM DOBRÝM LIDEM,¹ UDRŽOVATELŮM POSPOLITÉ OBCE ŘÍMSKÉ

Vděčnost jest ctnost náboženská i občanská, jest povinností i prospěchem. Nevděčnost spojená s pýchou a lehkomyšlností. Aby nevěřili snadno všemu, nýbrž zkoumali. Pravá láska jest opatrná. Aby laskavě nakládali s vojíny, zvláště raněnými, kteří bojovali za Řím.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrazí bratří a páni na zemi v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, roba sluhů Ježíše Krista, píši

⁹ Buďte zatím aspoň neutrální.

¹⁰ V příčině pravdy, které se nedrží, kterou opustili.

¹ Neznámo, v čem záležel jejich úřad.

vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás vděčné a uznalé za tolikerá dobrodiní, která jste obdrželi od Boha, aby se na vás rozhojňovala a aby se živil pramen zbožnosti v duších vašich. Protože jako vděčnost jest mu velmi příjemná a nám užitečná, tak nevděčnost velmi se mu nelíbí a nám činí škodu: vysušuje v nás pramen zbožnosti, a vyzýváme Boha, aby nepřidával milostí, nýbrž aby nás zbavil těch, které nám dal. Právem tedy dlužno jest snažiti se s velikou horlivostí pohlížeti na dobrodiní Boží, protože vidouce je, budete je poznávati, a poznávající je, budete vzdávati slávu a chválu jménu jeho.

A čím ukážeme Bohu svou vděčnost a nevděčnost? Řeknu vám to. Nevděčnost se ukazuje, když urážíme jeho dobrotu a bližního svého, ubližující mu mnohými a rozličnými způsoby s mnohou nespravedlností, nevzdávající mu té povinnosti, kterouž jsme povinni mu vzdávati, to jest milovati jej nade všechno a bližního jako sebe samé. A my činíme úplně naopak; neb tu lásku, kterou máme dávatí jemu, dáváme vlastní smyslnosti, urážejíce jej srdcem a myslí, všemi mohutnostmi duše a údy těla svého, které mají býti nástrojem ctnosti a jsou nástrojem nepravostí, od kterýchž nepravostí dojdeme smrti věčné, dokonali-li se život náš ve vině hříchu smrtelného. Kamkoli se obrátíme, nenalézáme jiného leč bídu, a všechno pochází z nevděčnosti. Z ní se pučí pýcha, marnost a lehkost srdce s mnohou nečistotou, tolik, že se zdá, že člověk toho nedbá, že se válí v blátě nečistoty právě jako zvíře. Ona zbavuje duši lásky bratrské k bližnímu svému a pojímá nenávist a nelibost. A miluje-li přece, miluje ho pro vlastní prospěch a ne pro Boha. Způsobilí jsou takovito přijímati každou bídnou zprávu o jiném, soudíce špatně o něm, nepřihlížejíce s opatrností, kdo je ten, jenž praví zlé, a o kom jest řečeno, nebo praví-li to pro vlastní nelibost nebo ze závisti nebo ze sprostnosti své. Neboť často člověk nevědomý povídá, co mu na jazyk přijde, a nedbá, co mluví, ale ten, jenž ho slyší, má toho dbáti. Závistivý nedbá, aby řekl spíše prav-

du než lež, nýbrž hledí jen učiniti škodu a vzíti pověst bližnímu svému. Co den vidíte, že se tak děje. A je-li člověk pánem, nedbá činiti člověku spravedlnost, leč podle své vlastní libosti, nebo aby se líbil tvorům, poskvvrňuje spravedlnost a prodávaje tělo bližního svého, protože srdce jeho zbaveno jest lásky. Tak mu je stáhla sebeláska, že se tam nevejde ani Bůh ani bližní skrze svatou spravedlnost, aniž se snaží pomáhati mu v jeho potřebě. A nejen že mu nepomáhá, ale bere mu, což jeho jest, mnohými způsoby, jak se mu naskytuje příležitost, s mnohými zisky nedovolenými, ze kterých bude musiti vydati počet v poslední hodině smrti. Jazyk svůj, jenž jest učiněn, aby vzdával slávu a chválu jménu Božímu a aby vyznával hříchy a k spáse bližního, obrací k rouhání a přísahání a křivopřísežnictví a posuzování a nejen že rouhavě a hanebně mluví o tvorech, ale on se ústy svými dotýká Boha a svatých jeho tak a neméně, než jako by je šlapal nohama. A dobře vidíte, že to jest pravda. A není skoro člověka ani malého ani velikého, jenž by si nebyl této nepravosti učinil obyčejem, pro nedostatek toho, jenž má konati spravedlnost, jenž jí nečiní, jak toho žádá právo. Ale Bůh ukazuje, že tento a jiné nedostatky se mu nelíbí a trochu je trestá metlami a kázněmi svými, jichž se nám dostává co den. A spravedlivě to činí, ačkoliv nám ty věci uděluje s velikým milosrdenstvím. Tedy to jest to ovoce, jež přináší člověk nevděčný, to jsou znamení jeho, jež zjevují jeho neuznalost.

Úplný opak ukazuje člověk, který jest vděčný a uznalý vůči svému Stvořiteli. On mu činí spravedlnost, vzdávaje mu to, což jeho jest, to jest slávu a chválu, která má náležeti Bohu, on mu dává, miluje ho nade všecko a bližního jako sebe samého. Patře na pokoru Boží zurážel rohy pýchy a spravedlností se pozdvihl z nespravedlnosti a láskou k bližnímu svému pošlapal závist, rozšiřuje srdce v citu lásky. V čistotě Kristově a v hojnosti krve jeho povstává z všeliké nečistoty. Žije počestně, pomáhaje bližní-

mu svému, ať poddanému, ať pánu, v každé jeho potřebě; kolik jest mu možno, dává ze svého a nebere cizího; činí právo malému jako velikému, a chudému jako bohatému, jak toho žádá pravá spravedlnost. Nevěří lehkomylně v chyby bližního svého, nýbrž s opatrností a zralostí srdce přihlíží velmi dobře, kdo to povídá a o kom povídá. Jest vděčný a uznalý tomu, kdo mu slouží; poněvadž jest vděčný Bohu, proto jest vděčný jemu. A nejen že slouží tomu, kdo jemu slouží, nýbrž miluje toho a činí milosrdenství tomu, kdo mu ublížil. Život jeho jest spořádaný, protože pořádá všechny tři mohutnosti duševní: paměť, aby vzpomínáním podržovala dobrodiní Boží, rozum, aby chápal jeho vůli, aby jej milovala. A tak též nástrojové těla všickni jsou spravováni ke konání ctnosti. On jest trpělivý a laskavý, miluje svornost a nenávidí nesvornosti, jest věrný Bohu, svaté Církvi a náměstku jeho; jakožto syn pravý živí se na prsou poslušnosti jeho.² Nuže, tímto způsobem ukazujme, že jsme vděční a uznalí vůči Bohu. Tenkrátě milosti se rozmáhají, i časné i duchovní.

Chci tedy, bratří předrazí, abyste byli vděční za milosti, které vám učinil a činí náš Stvořitel, aby se rozmáhaly. A protože nedávno opět jste jisté milosti zázračně obdrželi, opět chci, abyste mu vzdávali díky a chválu jménu jeho, s pravou pokorou je uznávající od Boha a nikoli od své vlastní moci a moudrosti, neboť veškerým svým přičiněním lidským nebyli byste mohli toho učiniti, leč že Bůh to učinil. On obrátil oko svého milosrdenství na vás, kteří byli jste v příliš velikém nebezpečení, a proto Bohu je³ musíme přičítati. Příklad toho nám dává Otec náš, papež Urban VI., jenž na znamení, že je uznává od Boha, se pokořuje, čině to, co již od pra-

² Poslušnosti vůči papeži.

³ Milosti obdržené. Mluví o vítězství, kterého osm dní před tím (t. j. dne 29. dubna 1379) přívrženci Urbanovi dobyli na přívržencích protipapežových.

dávných časů se nestalo, že jde při procesí bosýma nohama.

Tedy my, synové, následujme šlépějí Otcových, to jest, abychom uznávali milosti od Boha a ne od sebe. Chci také, abyste byli vděční této Družině,⁴ kteří byli nástrojem Kristovým, pomáhající jim v tom, čeho mají zapotřebí, nejvíce v příčině ubohých poraněných. Chovejte se k nim dobrotivě a pokojně, abyste si je zachovali ke své pomoci a vzali jim možnost, že by měli příčinu stavěti se proti vám. Tak vám bude dlužno činiti, přesladcí bratří, i pro povinnost i pro velikou potřebu.

Jsem jista, že bude-li ve vás ctnost vděčnosti, budete se snažiti činiti toto i ostatní věci svrchu řečené; jinak nikoliv.⁵ A proto jsem vám pravila, že si žádám viděti vás vděčné a uznalé za dobrodiní přijatá od Boha, abyste naplnili, co nutně činiti pro spásu duše i těla.

Zdá se mi, že se prokazuje malá vděčnost Janu Cencimu,⁶ jenž s takovou horlivostí a věrností, s upřímným srdcem, pouze se chtěje líbiti Bohu a pro náš prospěch (a o tom vím, že to jest pravda), všeliké jiné věci necháváje, aby vás vysvobodil od metly, kterou vám byl ustavičně hrad sv. Anděla, přičinil se o tu věc s takovou opatrností. Nyní nejen že neukazují znamení vděčnosti, aspoň aby poděkovali, nýbrž nepravost závisti a nevděčnosti stříká jed utrhaní a mnohých pomluv. Nechtěla bych, aby se činilo takto ani vůči němu ani vůči nikomu jinému, jenž by vám byl užitečný, protože by to byla urážka Boží a škoda vaše. Neboť veškera obec má zapotřebí lidí moudrých, zralých a opatrných a dobrého svědomí. Ať se již neděje takto, pro lásku Kris-

⁴ Vojenské bratrstvo sv. Jiří ve službách Urbanových. Mělo 4000 pěších a 4000 jezdců a vůdcem byl hrabě Alberico da Balbiano. Zbavili Itálii jiných podobných družin, sestávajících z cizinců.

⁵ T. j. nebude-li ve vás vděčnosti, nebudete toho činiti.

⁶ Byl kancléřem města Říma. Jsa přítelem kastellána na hradě sv. Anděla, dovedl ho k tomu, že postoupil tuto důležitou pevnost straně Urbanově, t. j. obci římské.

ta ukřižovaného! Učiňte nápravu té věci, jak se zdá vašemu Panství, aby sprostnost nevědomých nepřekážela dobrému. Toto pravím pro váš prospěch a ze žádné strannosti, neboť víte, že jsem přesporní⁷ a mluvím vám pro dobré vaší obce, protože vás všechny spolu s ním⁸ mám jako za duši svou.⁹ Vím, že jakožto lidé moudří a opatrní budete mít zření kláse a čistotě srdce mého, s nímž vám píši. A tak odpustíte mé opovážlivosti, že se opovažuji psáti. Jiného nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím.

Buďte, buďte vděční a uznalí Bohu. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

KRÁLI FRANCOUZSKÉMU KARLU V.¹

Dokazuje mu, že kardinálové, zvolivší protipapeže, nemají pravdy. Radí králi, aby se varoval nehodných rádců a nepravé lásky k svému národu.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Předrahy Otče v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti ve vás pravé a nejdokonalější světlo, abyste poznal pravdu toho, co jest vám nutné pro vaše spasení. Bez tohoto světla bychom kráčeli ve tmách, kterážto temnota nedopouští rozeznávat to, co nám jest škodlivě duši i tělu, a to, co nám jest užitečno. A tím kazí chuť duše, neb věci dobré ukazuje, jako by byly špatné, a špatné jako dobré, to jest nepravost a ty věci, které nás vedou ke hříchu, se nám zdají býti dobré a příjemné; a

⁷ V Římě; cizí.

⁸ Se zmíněným Janem Cencim.

⁹ Proto tak mi záleží na vašem i jeho dobrém, jako na dobrém mé vlastní duše.

¹ O tomto a o druhém listě králi francouz. Karlovi V. poznamenává Tommaseo, že Masson praví, že by Petrarca nebyl napsal krásnějších, a dodává: „Věřím mu to.“

ctnosti a to, co nás přivádí k ctnosti, zdá se nám hořké a velice obtížné. Ale kdo má světlo, poznává dobře pravdu a proto miluje ctnost a Boha, jenž jest příčina každé ctnosti, a nenávidí nepravosti a vlastní smyslnosti, která jest příčina vši nepravosti. Kdo nám odnímá toto pravé světlo? Sebeláska, již má člověk k sobě samému, kteráž jest jako mrak, jenž zatmívá oko rozumu a přikrývá zřítelnici světla přesvaté víry. A proto jde jako slepý a nevědomý, následuje své křehkosti, všecek jsa poddán vášním, bez světla rozumu, jako zvíře, které, protože nemá rozum, dává se voditi vlastními smysly. Veliká to bída při člověku, kterého Bůh stvořil k obrazu a podobenství svému, že dobrovolně svou chybou se činí horším než nerozumné zvíře. Jako nevděčný a nevědomý nepoznává ani neuznává dobrodiní od Boha, nýbrž přičítá je sobě samému.

Ze sebelásky pochází všechno zlé. Odkud pocházejí nespravedlnosti a všechny ostatní chyby? Ze sebelásky. Takový se dopouští nespravedlnosti proti Bohu, proti sobě a proti svaté Církvi. Proti Bohu se jí dopouští, neboť nevzdává slávy a chvály jménu jeho, jak jest povinen; sobě nevzdává nenávisti a nelibosti k nepravosti a lásky ke ctnosti, ani bližnímu laskavosti. A je-li pánem, nečiní mu spravedlnosti, protože ji činí pouze dle libosti tvorů nebo pro svou vlastní libost lidskou. Aniž vzdává Církvi poslušnosti a nepomáhá jí, nýbrž ustavičně ji pronásleduje. Všeho toho jest příčinou sebeláska, která mu nedopouští poznávati pravdu, protože jest zbaven světla. Toto jest nám velmi zjevno a ustavičně to vidíme a zakoušíme toho na sobě samých, že tak jest.

Nechtěla bych, předrahý Otče, aby tento mrak vám odnímal světlo, nýbrž chci, aby bylo ve vás to světlo, které by vám dávalo poznávati a rozeznávati pravdu. Zdá se mi, jak já tomu rozumím, že počínáte dávat se voditi radou mráкотných a víte, že vede-li slepý slepého, oba padnou do jámy. Tak se stane vám, neužijete-li proti tomu jiného prostředku, než

o jakém slyším. Jest mi s velikým podivením, že člověk katolík, jenž chce báti se Boha a býti zmužilý, dává se voditi jako hošík a že nevidí, kterak uvádí sebe i jiné do takové zkázy, jaká jest poskvřňovati světlo přesvaté víry pro radu a slovo těch, na kterých vidíme, že jsou údové ďáblovi, stromové zkažení, jejichž nedostatky jsou nám zjevny skrze posledního jed, který naseli, kacířství, pravíce, že papež Urban VI. není vpravdě papežem. Otevřte oko rozumu a vizte, že oni v hrdlo lhou. Skrze sebe samé mohou býti zahanbeni a vidí se, že jsou hodni velikého trestu s každé strany, kamkoli se obrátíme. Obrátíme-li se k tomu, co praví, že jej zvolili, bojíce se zuřivosti lidu, nepraví pravdy, protože dříve jej zvolili volbou kanonickou a spořádanou, že takovou nikdy nebyl zvolen žádný jiný nejvyšší biskup. Oni ovšem pustili řeč, že prý činí volbu ze strachu, aby se lid nepozdvihl, ale ne tak, že by pro strach² nebyli volili Otce Bartoloměje, arcibiskupa barského, který jest dnes papežem Urbanem VI.; a tak vyznávám vpravdě a nezapírám toho. Ten, kterého zvolili ze strachu, to byl Otec od sv. Petra (ukázalo se to zřejmě každému); ale volba papeže Urbana byla učiněna řádně, jakož bylo řečeno. To oznámili vám a nám a jiným pánům světským, ukazující skutkem, co nám pravili slovy, to jest, činíce mu poctu, koříce se mu jakožto Kristu na zemi a korunující jej s takovou slávou, opět obnovující³ volbu s velikou svorností. Na něm, jakožto na nejvyšším biskupu, si žádali milostí a užívali jich. A kdyby nebylo bývalo pravda, že papež Urban jest papežem, nýbrž že jej zvolili ze strachu, nebyli by oni na věky hodni hanby? Že sloupové svaté Církve, postavení, aby šířili víru, pro strach smrti tělesné by chtěli způsobiti sobě i nám smrt věčnou, ukazující nám jako

² Ale ten strach neměl toho účinku, že by nebyl zvolen arcibiskup barský papežem, nýbrž strach způsobil, že několik dní vydávali za zvoleného kardinála od sv. Petra, Tebaldeschiho, ač vpravdě zvolili arcibiskupa barského.

³ Těmito projevy jako by jej znovu volili.

Otce toho, jenž by jím nebyl? A nebyli by zloději, berouce a užívající toho, čeho by nemohli užívat? Zajisté,⁴ kdyby bylo pravda, co nyní říkají a co není; naopak jest vpravdě papežem papež Urban VI. Ale jako pošetilí a blázni, zaslepeni jsouce sebeláskou, ukázali a dali nám tuto pravdu, a sobě nechávají lež. Dotud vyznávali tuto pravdu, dokud jeho Svatost prodlévala chtít kárati hříchy jejich; ale jakmile počal je hrýzti a ukazovati, že jejich hanebný způsob života mu jest nelibý a že chce učiniti v té věci nápravu, ihned pozdvihli hlavu. A proti komu ji pozdvihli? Proti svaté víře. Učinili hůře než křesťané odpadlíci.

Ó, nešťastní lidé! Nepoznávají své záhuby ani oni, ani kdo jich následuje. Neb kdyby ji poznávali, žádali by pomoc Boží, uznali by viny své a nebyli by zatvrzelí jako ďáblové, neb opravdu se zdají býti ďábly a vzali si úřad jejich. Úřad ďáblův jest odvracet duše od Krista ukřižovaného, odtahovati je s cesty pravé a přiváděti je ke lži a vésti je k sobě, jenž jest otec lží, a dává jim za trest a trápení to, co má sám.⁵ Tak tito podvracejí pravdu, kterouž pravdu oni sami nám dali, a odvádějíce ke lži, uvrhli všecken svět v rozdvojení a z toho zlého, kteréž mají v sobě, z toho podávají nám. Chceme-li dobře poznati tuto pravdu? Nuž vizme a pozorujme život a mravy jejich a kdo jich následuje, jich, kteří následují šlépějí nepravosti; neboť ďábel neprotiví se ďáblu, naopak srovnávají se vespolek.

A odpusťte mi, předrahy Otče: za Otce vás budu míti, pokud budu viděti, že jste milovníkem pravdy a že zahanbujete lež. A proto pravím takto, protože bolest nad zavržením jejich a jiných mi k tomu dává příčinu a láska, kterou mám ke spáse jejich. Tohoto nepravím na potupu jejich jakožto tvorů, nýbrž na potupu nepravosti a kacířství, které rozseli

⁴ Byli by hodni hanby věčné, kdyby všechno, co nyní řečeno, bylo pravda.

⁵ Originál: che egli ha per se. To může znamenati: Co má pro sebe, t. j. jako svoje, nebo co má skrze sebe, svou vůlí, svým přičiněním. Zlá a zvrácená vůle jest trestem.

po celém světě, a ukrutnosti, s jakou si počínají proti sobě a nebohým duším, které skrze ně hynou, ze kterých budou musiti vydati počty před svrchovaným Soudcem. Neboť kdyby to byli bývali lidé, kteří by se byli báli Boha nebo hanby světské, jestliže Boha se nechtěli báti, kdyby papež Urban jim byl učinil, co nejhoršího byl by mohl učiniti, a nejhorší pohanění, byli by to trpělivě snesli a vyvolili si raději tisíckrát umřítí než učiniti to, co učinili. Neb nemohou se dodělati větší hanby a škody, než jeviti se před očima tvorů jako rozkolníci a kacíři, poskvrnitelé svaté víry. Pohlížím-li na škodu duše a tělo, ukazují se kacírstvím zbavenými Boha skrze milost⁶ a tělesně zbavenými důstojnosti své právem; a oni sami to učinili. Patřím-li na soud Boží, on se spatřuje jim blízko, nepovstanou-li z této tmy, protože každá vina dochází trestu a všechno dobré dochází odměny. Těžko jim bude vzpírati se Bohu, byť měli všechno úsilí lidské. Bůh jest svrchovaná síla, jenž posiluje slabé, kteří na něj se spoléhají a v něj doufají. A on jest pravda a pravda jest ta věc, která nás osvobozuje. Vidíme, že služebníci Boží následují pouze pravdy a drží tuto pravdu o papeži Urbanu VI., vyznávající jej vpravdě papežem, jakož jím jest. Ne najdete jednoho služebníka Božího, jenž by držel opak, aby byl služebníkem Božím. Nemluvím o těch, kteří nosí navenek roucho ovčí a uvnitř jsou vlci hltaří.

A domníváte se, kdyby toto nebylo pravda, že by Bůh strpěl, aby sluhové jeho chodili v takové tmě? Nikoliv, toho by nestrpěl. Snášeli to při nešlechterných lidech světa, nesnáší toho při nich, a proto jim dal světlo o této pravdě, protože nepohrdá svatými touhami, nýbrž naopak je přijímá jako Otec dobrotivý a laskavý, jakýž on jest. Tyto bych chtěla, abyste povolal k sobě a dal si od nich vysvětliti tuto pravdu, a nechtějte choditi tak nevědomě. Nechť vás nevedí žádná vašeň vlastní, neboť hůře vám

⁶ Skrze milost má člověk Boha, a té milosti, tedy i Boha se zbavili.

uškodí než komukoli jinému. Mějte útrpnost s tolika dušemi, které vydáváte v ruce ďáblův. Nechte-li činiti dobrého, aspoň nečiňte zlého; neboť zlé často se obrací více na toho, jenž je činí, než na toho, komu jest zamýšleno. Tak veliké zlé z toho pochází, že ztrácíme Boha skrze milost, stravují se statky časné a následuje z toho smrt lidí.

Ach běda, nezdá se, že bychom viděli světlo, neboť mrak sebelásky nám vzal světlo a nedává nám viděti. Pro toto jsme způsobili přijímati každé špatné naučení, jež by nám bylo dáno proti pravdě od milovníků sebe samých. Ale budeme-li míti světlo, nebude tak, nýbrž s velikou opatrností a bázní svatou Boží budete chtíti poznati a vypátrati tuto pravdu skrze lidi, kteří mají svědomí a vědění. Budete-li chtíti, nebude ve vás nevědomosti, protože budete tam u sebe míti studnici vědění a bojím se, abyste jí neztratil, budete-li si počínati tímto způsobem.⁷ A víte dobře, co z toho pojde vašemu království. Budou-li lidé dobrého svědomí, kteří nechtějí následovati libosti lidské se strachem otrockým, nýbrž pravdy, ti vás objasní a uvedou v pokoj mysl a duši vaši.

Již tedy ne dále takto, předrahý Otče. Uvažte v srdci svém⁸ a pomyslete, že musíte umříti a nevíte kdy. Postavte si před oči rozumu Boha a pravdu jeho a nikoli vášeň ani lásku k vlasti, neboť co se týče Boha, nesmíme rozeznávati mezi tím a oním, protože všichni jsme vyšli z jeho svaté mysli, stvoření jsouce k obrazu a podoběnství jeho a vykoupeni drahou krví jednorozeného jeho Syna. Jsem jista, že budete-li míti světlo, to učiníte a nebudete čekati času, protože čas nečeká na vás, a vyzvete je, aby se

⁷ Jako dosud, poslouchaje špatných rádců a přílišné náklonnosti k své zemi. Studnicí vědění snad myslí universitu pařížskou.

⁸ Originál: Recatevi la mente al petto, doslova: Přiložte mysl na prsa, obraťte mysl k prsům svým, což nedává smyslu. Proto jsem neurčitý smysl vyjádřil hořejším překladem.

vrátili k svatému a pravdivému poslušenství. Ale jinak nikoli.⁹

A proto jsem pravila, že si žádám viděti ve vás pravé a nejdokonalejší světlo, abyste se světlem poznal a miloval pravdu a jí se bál. Bude tenkrátě blažená duše má pro spasení vaše, že vás uvidím vycházeti z tak velikého bludu. Jiného vám nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Odpusťte mi, jestliže jsem vás příliš obtížila slovy. Láska ke spáse mne nutí, abych vám spíše je pověděla ústně, jsouc přítomna, než písemně.

Bůh vás naplní svou přesladkou milostí. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

URBANOVÍ VI.

O některých kardinálech nových, neméně pohoršlivých, než někteří staří. Třeba vymýti, vyčistiti, obnoviti vnitřnosti Církve. Vůně ctností přemůže nesvornost. Nemá-li člověk úmyslů vyšších než lidských, síla ducha jest slabostí a podává se nástrahám sebelásky. Varuje před vyzvědači a zrádci mezi vlastními lidmi. Po smrti její se to naplnilo.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Nejsvětější a nejsladší Otče v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás se srdcem zmužilým, abyste statečně káral hříchy, které jsou proti svaté vůli vaší, ačkoli každý hřích se vám protiví, jakož sluší aby se duši, která se bojí Boha, protivila urážka, která se děje Stvořiteli. Ó, nejsvětější Otče, otevřte oko rozumu a upřete je na sladkou pravdu. Tam poznáte, jak velice jste zavázán a povinen míti pozor na syny své a hleděti, abyste zjednal pomocníky, kteří by vám pomáhali hlídati ovce, takže kdyby byly nemocny těžkou nemocí, která jim způsobuje smrt, to jest vinu hříchu smrtelného: tyto nemocné, když je vidíte nebo vám byli ukázáni od těch, kteří milují vaši Svatost, nemáte

⁹ Nebudete-li míti světla, neučiníte toho, k čemu radím.

jich trpěti u sebe ve vnitřnostech svaté Církve, nebo je trestejte a chovejte tak, aby se nemohli dopouštět nepravostí, aspoň ne těch, které tolik se vám srdečně nelíbí, a vím, že vaše Svatost mně rozumí, o čem mluvím a není potřebí, abych vám to vysvětlovala šíře.

Pravím vám, že Boží Dobrota si stýská, že nevěsta jeho jest zbavena starých sazenic, které byly zastaralé ve hříších, ve mnohé pýše, nečistotě a lakotě, dopouštějíce se převelikých svatokupectví; a nyní sazenice nové, které ctností mají zahanbovati tyto hříchy, počínají se šířiti a bráti na sebe stejný způsob. Na to si stýská Kristus požehnaný, že Církev není vyčištěna od hříchů a že vaše Svatost nemá v té věci té příčinnivosti, kterou má míti.

Vy nemůžete jedním rázem ukliditi hříchy tvorů, které se vůbec páchají v náboženství křesťanském a nejvíce v duchovenstvu, na které máte míti zvláště pozor; ale zajisté můžete a máte činiti povinnost aspoň tím, že učiníte, co vám možno (jinak měl byste ty hříchy na svém svědomí) a máte vymýti vnitřnosti svaté Církve, totiž máte učiniti nápravu v příčině těch, kteří jsou u vás a kolem vás, vyčistiti je od hniloby, a na místo jejich postaviti ty, kteří dbají o čest Boží a vaši a o dobro svaté Církve, kteří se nedají poskvrniti ani lichocením ani penězi. Obnovíte-li tyto vnitřnosti své nevěsty, snadno všecko tělo se obnoví a bude tudíž čest Bohu a čest a užitek vám; dobrou a svatou pověstí a vůní ctnosti se udusí kacířství.¹ Každý poběží k vaší Svatosti, když uvidí, že vypleňujete hříchy a skutkem ukazujete to, čeho si žádáte. A nebojím se, že byste soudil podle šatu nebo jiné věci podobné, zač kdo stojí, za mnoho-li čili málo; nýbrž dbejte jen, aby to byli lidé upřímní, kteří jdou rovně a ne s klamem.

Víte-liž, co vám z toho pojde, nepostaráte-li se o nápravu, čině, co tu můžete činiti? Bůh chce obnoviti svou nevěstu úplně a nechce, aby byla déle pokryta malomocenstvím: neučiní-li toho vaše Sva-

¹ Rozkol v hlavě Církve.

tost podle své možnosti (neboť nejste od něho ustanoven pro jinou věc aniž pro jiné vám dána taková důstojnost), učiní to sám skrze sebe a skrze mnohá soužení. Tolik on oseká z těchto dřev křivých, že je narovná po své chuti. Ach, nejsvětější Otče, nečekejme, až budeme poníženi. Ale pracujme statečně a čiňte věci své tajně a s mírou a nikoli bez míry (neboť činiti bez míry spíše zkazí, než napraví), a s laskavostí a srdcem klidným.

Slyšte těch, kteří se bojí Boha a říkají vám, čeho třeba a co se má dělati, oznamující vám ty hříchy, o nichž by zvěděli, že by se páchaly kolem vaší Svátosti. Tatičku můj sladký, má vám býti převelmi milo, že máte lidi, kteří vám pomáhají viděti a napravovati věci ty, ze kterých by byla hana vám a škoda duším. Mírněte maličko pro lásku Krista ukřižovaného ta náhlá hnutí, pocházející z přirozenosti vaší. Jako Bůh dal vám od přirozenosti srdce veliké, tak vás prosím a chci, abyste se snažil míti je veliké nadpřirozeně, to jest, abyste horlivostí a žádostí ctnosti a opravy svaté Církve zjednal si srdce zmužilé, utvrzené v pravé pokoře. Tímto způsobem budete míti to, co jest přirozené i co nadpřirozené; neboť přirozené bez druhého málo by způsobilo, ale spíše by nám bylo příčinou hněvivosti a hrdosti, a když by se člověku přihodilo viděti, že má skutkem kárati osoby některé, jež jsou mu velmi blízké a důvěrné, uvolnil by kroků a ztratil by všechnu mysl. Ale když se připojí k tomu hlad ctnosti, takže člověk hledí pouze ke oti Boží, neohlížeje se na sebe, tenkrát nabývá světla, síly, statečnosti a vytrvalosti nadpřirozené, jež nikdy neochabuje, nýbrž jest všecek zmužilý, jakož má býti. O toto jsem prosila a prosím ustavičně svrchovaného a věčného Otce, aby tím oblékl vás, otce nejsvětějšího všech křesťanů, neboť se mi zdá, že v časech, ve kterých jsme se ocitli, máte to převelice zapotřebí.

Já, bídná a nevědomá dcera, nikdy neustanu přičiňovati se podle toho, jak On mi bude dávati milost. Dokonati chci život svůj pro vás a pro svatou

Církev v ustavičném pláči, bdění a věrné, pokorné a ustavičné modlitbě. Tohoto Bůh mi dopřeje, neboť skrze sebe samou nic bych nemohla. Vím, že pokorné ustavičné a věrné modlitbě nebude odpřeno, zač bude prositi nekonečnou dobrotu Boží, když spravedlivá jest prosba. A tak i ostatní sluhové a synové vaši, kteří bojí se Boha, činí a budou činiti za vás, a tím víc, čím jsou lepší oni, a já plna nedostatků. Čiňte vy se své strany, co máte a můžete činiti, a tak ukrotíme hněv Boží a dáte občerstvení svým sluhům. Jsem jista, že budete-li mítí srdce zmužilé, jak řečeno, učiníte to; jinak nikoliv.

A proto jsem pravila, že si žádám viděti vás se srdcem zmužilým, a tak si žádá má duše. Tenkrát budete radostí a veselostí a potěchou mojí i ostatních sluhů Božích, kteří patří na ruce vaší Svatosti, kteří vás milují a hledají slávy Boží i vaší s veškerou pečlivostí, ne na oko, jiné majíce na jazyku a jiné věci v srdci. Jiného vám nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Račiz vaše Svatost chovati osoby věrné u sebe, na nichž by se vidělo, že se bojí Boha; aby to, co se děje a mluví v domě vašem, nebylo donášeno ďáblům vtěleným (neboť hříchové jejich jsou nepřáteli), totiž proti papeži a jeho stoupencům. Odpusťte, Otče nejsvětější, mé opovážlivosti, neboť opovážila jsem se psáti vám tak směle, jsouc nucena Boží Dobrotou a potřebou, která se spatřuje, a láskou, kterou mám k vám. Byla bych přišla a nebyla bych bývala psala, ale nechtěla jsem vás obtěžovati tolikým svým přicházením. Mějte se mnou trpělivost, neboť nikdy neustanu pobízeti vás modlitbou a živým hlasem nebo písemně, dokud budu živa, až uvidím na vás a na svaté Církvi to, po čem toužím, a vím, že vy mnohem více než já si toho žádáte, tak, že byste i život chtěl dáti. Toho jest potřebí, nejsvětější Otče, a již déle nespěme. Pokorně vás prosím o vaše požehnání.

Ježíši sladký, Ježíši lásko!

URBANOVI VI.¹

Doporučí mu opatrnost, aby nedráždil slabých ke hněvu. Nemá se raditi s válečníky a neslibovati více, než může splniti. Ukazuje mu, co zlého špatná vláda prelátů způsobila.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Nejsvětější a nejsladší Otče v Kristu sladkém Ježíši. Já Kateřina, služka a roba sluhů Ježíše Krista, píši vám s velikou touhou viděti ve vás opatrnost se světlem sladkým pravdy, takovým způsobem, abych vás viděla následovati slavného svatého Řehoře a abych vás viděla s takovou opatrností spravovati svatou Církev a ovečky své, aby nikdy nebylo třeba rušiti žádné věci, která jest nařízena a učiněna vaší Svatostí, ani sebe menšího slůvka, tak aby před očima Božíma a lidskýma vždycky se jevila jakási pevnost, založená na pravdě, jakož má činiti pravý velekněz. O to prosím neocenitelnou lásku Boží, aby tím oblékla duši vaši, protože se mi zdá, že světla a opatrnosti jest nám převelice zapotřebí, zvláště vaší Svatosti a komukoli jinému, jenž by byl na místě vašem, nejvíce v těchto nynějších časech. Protože vím, že si žádáte nalézati ji v sobě, proto vám to připomínám, zjevujíc vám žádost duše.

Slyšela jsem, Otče nejsvětější, o odpovědi, kterou učinila prudkost, ukvapenost prefektova,² opravdu ukvapenost hněvu a neuctivosti vůči poslům římským, i zdá se, že o té odpovědi učiní radu vši obce, a potom mají k vám přijíti čtvrtní³ a jistí jiní dobří lidé. Prosím vás, Otče nejsvětější, abyste setrval v tom, co jste začal, scházeti se totiž často s ni-

¹ Tento list jest poslední psaný Urbanovi VI., a jako její závětí. Za tři měsíce svěťice zemřela.

² Francesco di Viro, jenž byl později r. 1387 zabit při nějakém vzbouření lidu. Urbanovi a před ním Řehořovi XI. způsobil rozmanité nepříjemnosti. Byl pánem Viterba.

³ Caporioni = představení čtvrtí v Římě (rione = regio).

mi, a s opatrností je poutati poutem lásky. A tak vás prosím nyní, stran té věci, kterou vám řeknou, až se uradí, přijměte je s takovou sladkostí, jak nejvíce dovedete, ukazuje jim to, co jest nutno, jak se bude viděti vaší Svatosti. Odpusťte mi, neb láska mne pobízí mluvit o tom, o čem snad netřeba mluvit. Neboť vím, že zajisté znáte povahu synů svých Římanů, že je lze přitáhnouti a upoutati spíše sladkostí než jinou mocí nebo příkrostit slov; a také jest vám známo, jak velice i vám i svaté Církvi jest nutno zachovati tento lid v poslušnosti a úctě k vaší Svatosti, protože zde jest hlava a počátek naší víry. A prosím vás pokorně, abyste s opatrností hleděl vždycky slibovati to, čemu vám bude možno plně dostáti, aby snad potom nenásledovala škoda, hanba a rozpaky. A odpusťte mi, nejsladší a nejsvětější Otče, že vám pravím tato slova. Důvěřuji se, že pokora a dobrotivost vaše jest spokojena, že jsou vám pověděna, nepohrdajíc jimi ani se pro ně nehnevajíc, že vycházejí z úst nejposlednější ženy, neboť pokorný nedbá, kdo mluví, nýbrž jen pohlíží ke cti Boží a k pravdě a ke spáse svojí.

Posilněte se a nebojte se pro žádnou špatnou odpověď, kterou tento odbojník proti vaší Svatosti dal nebo by dal, neboť Bůh učiní, čeho třeba, v této věci i v kterékoli jiné, jakožto správce a pomocník lodičky svaté Církve a vaší Svatosti. Buďte mi všecek zmužilý se svatou bázni Boží, všecek jsa příkladem ve slovech, ve mravech a ve všelikém svém konání. Všecky skutky vaše jevtež se světlé před očima Božíma i lidskýma, jako svíce postavená na svícnu svaté Církve, k níž pohlíží a má pohlížeti všecek lid křesťanský.

Také vás prosím, abyste v té věci, o které vám řekl Leo, učinil, čeho třeba k nápravě, neboť toto pohoršení co den se rozmáhá, nejen pro to, co se stalo vyslanci sienskému, nýbrž i pro jiné věci, které stále lze viděti, které mohou popouzeti k hněvu slabá srdce lidská. Dnes nemáte takového zapotřebí, nýbrž osoby, která by byla nástrojem pokoje a

ne války.⁴ A třeba že on to činí v dobré horlivosti a spravedlnosti, jsou mnozí, kteří to činí s takovou nezřízeností a s takovým návalem hněvu, že vycházejí z mezí pořádku a rozumu. A proto prosím vaši Svatost důtklivě, aby hleděla vyhověti nestatečnosti lidské, a opatřiti lékaře, jenž by uměl lépe léčiti nemoc než on. A nečekejte tak dlouho, až by z toho byla smrt, neboť pravím vám, že neužije-li se jiné pomoci, nemoc poroste.

Potom vám připomínám škody, které postihly celou Itálii, protože nebyli odklizeni špatní vladaři, kteří vedli správu takovým způsobem, že oni byli příčinou, že oloupili Církev Boží. Víím, že ta věc jest vám známa. Viz nyní Svatost vaše, co jest činiti. Posilněte se, posilněte se sladce, neboť Bůh nepohrdá vaší touhou a modlitbou sluhů svých. Jiného vám nepravím. Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Pokorně prosím o vaše požehnání. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

MISTRU RAIMUNDOVI Z KAPUE, Z ŘÁDU KAZATELSKÉHO

Vypravuje o svých bolestech i o útěše. Závěť dcery i matky, ženy a mučednice.

Ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného a sladké Marie

Nejdražší a nejsladší Otče v Kristu sladkém Ježíši. Já, Kateřina, pokorná služebnice sluhů Ježíše Krista, píši vám v drahé krvi jeho, žádajíc sobě viděti vás sloupem nově utvrzeným v zahradě svaté Církve, jako ženich věrný Pravdy, jakož máte býti; a tenkrát budu pokládati duši svou za šťastnou. A proto nechci, abyste obracel hlavu nazpět pro jakékoli protivenství nebo pronásledování; nýbrž chci,

⁴ Zvláštní důvěry Urbanovy požívali hrabě z Noly a pán di Santa Severina, oba válečníci. Snad některý z těchto pánů nebo jiná osoba na dvoře papežském si počínala příliš příkře v jednání s lidmi.

abyste se v pronásledování honosil, protože snášejíce je, ukazujeme lásku a stálost svou a vzdáváme čest jménu Božímu; jiným způsobem nikoli. Nyní jest čas, nejdražší Otče, ztratiti celého sebe sama a na sebe pranic nemyslit, jako činili onino slavní pracovníci, kteří s takovou láskou a touhou byli ochotni dáti život svůj a zalévati tuto zahradu krví, s pokornými a ustavičnými modlitbami a snášejíce až do smrti. Vizte, abych vás neviděla bázlivým, ani aby stín váš vás děsil: ale buďte statečným bojovníkem a nikdy již se nevymykejte z tohoto jha poslušnosti, které na vás vložil nejvyšší velekněz. A také v Řádě pracujte o to, o čem víte, že jest ke cti Boží, neboť toho na vás žádá veliká dobrota Boží a pro jiné nás neustanovila.

Vizte, jakou nouzi vidíme ve svaté Církvi, neboť vidíme, že v každé příčině zůstala osamělá. A tak to ukázala Pravda, jakož v jiném listě vám píše. A jako osamělá zůstala nevěsta, tak i ženich její. Ó, Otče nejsladší, nezamlčím vám velikých tajemství Božích; ale povím vám je co možná nejkratěji, pokud křehký jazyk povídaje dovede vyjádřiti. A tak vám pravím to, co chci, abyste učinil. Ale bez bolesti přijměte to, co vám pravím; neboť nevím, co Dobrota Boží učiní se mnou, zda-li mne tu nechá, či mne povolá k sobě.

Otče, Otče a synu nejsladší, podivuhodná tajemství učinil Bůh ode dne Obřezání Páně do dneška,¹ takže jazyk by nebyl dostatečný, aby je mohl vypravovati. Ale nechme celého onoho času a zastavme se u neděle sexagesimy, kteroužto neděli se stala, jak stručně vám píše ta tajemství, jež hned uslyšíte, že nikdy se mi dle mého zdání podobného nic nepřihodilo. Neboť takovou bolest jsem měla v srdci, že roztrhla jsem v bolestech šat, kde jsem jej popadla, svíjejíc se po kapli jako v křečích. Kdo by mne byl držel, vskutku byl by mi vzal život. Když pak přišlo pondělí, večer jsem byla přinucena psáti Kristu

¹ List tento jest psán dne 15. února, půltřetího měsíce před její smrtí.

na zemi a třem kardinálům, pročez jsem prosila, aby mi pomohli jít do světnice, kde se píše. A když jsem napsala list Kristu na zemi, žádným způsobem jsem nemohla psát dále. Takové byly bolesti, jež se rozmohly v mém těle. Pak po nějaké chvíli začali mne ďáblové děsit tak, že jsem byla všecka omámena, a jako se vztekali proti mně, jako bych já, červ, byla bývala příčinou, že jim bylo vzato z rukou, co tak dlouho drželi ve svaté Církvi. A taková byla ta hrůza spolu s bolestí tělesnou, že jsem chtěla utéci ze světnice a jít do kaple, jako by světnice bývala příčinou mých bolestí. Povstala jsem tedy a nemohouc jít, opřela jsem se o syna svého Barduccia.² Ale hned jsem byla sražena k zemi, a jak mne to srazilo, zdálo se mi, jako by mi duše vyšla z těla, nikoli tím způsobem jako tehdy, když z něho vyšla, protože tenkrát duše má okusila blaha Nesmrtelných, požívajíc onoho svrchovaného dobra spolu s nimi; ale nyní zdálo se mi to jako cosi docela zvláštního, neboť nezdálo se mi, že bych byla v těle, nýbrž viděla jsem své tělo, jako bych bývala kýmisi jiným. A vidouc duše má bolest toho, jenž byl se mnou, chtěla viděti, mohu-li s tělem něco činiti, chtějíc mu říci: „Synu, neboj se,“ a neviděla jsem, že bych jazykem nebo jiným údem mu mohla hnouti - zcela jako tělo odloučené od života. Nechala jsem tedy tělo býti, jak bylo, a mysl byla upjata do propasti Trojice. Paměť byla plna vzpomínání na potřebu svaté Církve a všeho lidu křesťanského a volala jsem před tváří Boží a směle jsem se dožadovala pomoci Boží, obětujíc mu touhy a nutíc jej pro krev Beránkovu a pro bolesti, které byly vytrpěny, a tak vroucně jsem prosila, že se mi zdálo jistou věcí, že neodepře této prosby. Potom jsem prosila za vás všechny, modlíc se, aby naplnil na vás vůli svou a touhy moje. Potom jsem prosila, aby mne zachránil od věčného zavržení. A když jsem v tom takto trvala dlouhou dobu, takže moji nade mnou plakali jako nad mrtvou, všechna hrůza ďábelská

² Florentin, Canigiani.

zatím pominula. Pak se objevil pokorný Beránek před duší mou, řka: „Nepochybuj; neboť vyplním touhu tvou i ostatních sluhů svých. Chci, abys viděla, že jsem dobrý mistr a jako hrnčír, jenž zkazí a opět učiní nádoby, jak se mu líbí. Tyto své nádoby já dovedu kaziti a opět tvořiti, a proto беру nádobu těla tvého a obnovuji ji v zahradě svaté Církve, jiným způsobem než v době minulé.“ Mnohými pak způsoby a slovy se mne dotýkala ona Pravda, čehož pomímám, a tu tělo počínalo maličko oddechovati a ukazovati, že duše se vrátila do své nádoby. Byla jsem totiž plna podivu. A taková bolest zůstala v srdci, že ještě ji tam mám. Všecka libost a všeliké občerstvení i všeliký pokrm byl mi tudíž odňat. A když mne odnesli nahoru, světnička se zdála býti plna ďáblů a počali znova na mne dorážeti, hrozněji než kdykoli jindy, chtějíce mne přemluvíti a ukázati mi, že nejsem ta, která jsem v těle, nýbrž jako jakýsi duch nečistý. I volala jsem Boha na pomoc se sladkou přítulností, neodpírajíc však nésti obtíže, a pravila jsem: „Bože, vzezři ku pomoci mé! Pane, na pomoc mi pospěš! Tys dopustil, abych byla sama v tomto rozbroji, bez občerstvení od Otce duše mé, jehož jsem zbavena pro svou nevděčnost.“

Dvě noci a dva dni uplynuly v těchto bouřích. Ovšem mysl a touha nebraly při tom žádné škody, nýbrž vždycky byly pevně upjaty k svému předmětu, ale tělo se zdálo býti jako bez života. Potom, na den očišťování Panny Marie, chtěla jsem slyšeti mši svatou. Tu se obnovila všecka tajemství, a Bůh ukazoval velikou potřebu, která byla, jak potom se objevilo, neboť Řím všecken byl hotov se vzbouřiti, mluvíce utrhačně a s žalostnou neuctivostí. Leč Bůh vložil mast na srdce jejich a myslím, že to dobře skončí. V těch chvílích Bůh mi uložil za poslušnost toto, abych mu dávala po celý čas čtyřicetidenního postu obětovati touhy celého domu a dávala sloužiti mše svaté před ním, pouze na tento úmysl, totiž za Církev svatou, a abych každý den za svítání slyšela mši svatou; víte, že jest mi to věci nemožnou, ale

z poslušnosti vůči němu každá věc mi byla možná. A tolik mne tato touha pronikla, že paměť jiného nepodržuje, rozum jiného nemůže viděti, ani vůle nemůže po jiném toužiti.

A netoliko že duše se pro to odvrací od věcí těchto pozemských, nýbrž obcujíc s pravými občany, nemůže, ani nechce, se radovati v jejich radosti, nýbrž raduje se v hladu jejich, který mají a měli, dokud byli poutníky a pocestnými v tomto životě.

Tímto způsobem a mnohými jinými, kterýchž nemohu vypravovati, se stravuje a vycezuje život můj v této sladké nevěstě; já touto cestou a slavní mučedníci krví. Prosím Dobrotu Boží, aby mi brzo dala viděti vykoupení lidu svého. Když jest čas třetí hodiny a já vstávám od mše svaté, viděl byste mrtvou jíti k sv. Petru, a znova se dávám do práce na loďičce svaté Církve.³ Tam zůstávám až do hodiny nešpor, a z toho místa nechtěla bych odcházeti ve dne ani v noci, dokud nevidím tohoto lidu utvrzeného a pevněji spojeného s Otcem svým. Tělo toto nepožívá žádného pokrmu, ba ani kapky vody, a při tom mám taková a tolikerá sladká muka tělesná, jakých nikdy jsem nesnášela, takže málo chybí, abych od toho nezemřela. Nevím nyní, co Boží dobrota bude chtíti se mnou učiniti; ale co se týče toho, co v sobě cítím (nepravím, že cítím proti vůli jeho v příčině toho, co se mnou bude chtíti činiti),⁴ ale co se týče toho, co cítí mé tělo, zdá se mi, že tento čas mám ztráviti novým mučednictvím v sladkosti duše mé, to jest ve svaté Církvi; potom snad dá mi vstáti z mrtvých a býti s ním a položí konec a mez mým bídám a bolestným touhám. Nebo snad učiní jak obyčejně a opět upevní mé tělo. Prosila jsem a prosím jeho milosrdenství, aby naplnil na mně vůli svou a aby vás ani ostatních nenechal sirotků, nýbrž

³ Za svítání bývala v Římě přítomna mši sv. v domácí kapli, z dovolení Řehoře XI. Po sv. přijímání ji odnášeli na lože a odpočinuvši dvě, tři hodiny, ubírala se k sv. Petru z náměstí della Colonna, kde bydlela.

⁴ Snad chce říci: nepravím, že cítím určitě, že by mne Bůh chtěl povolati.

vždycky vás řídil po cestě učení pravdy, s pravým a dokonalým světlem. Jsem jista, že to učiní.

A nyní prosím a zapřisahám vás, Otče a synu, kterého mi dala sladká Máti Maria, jestliže uslyšíte, že Bůh obrátí na mne oči svého milosrdenství, abyste rozuměl, že chce obnoviti život váš, a abyste, jako mrtvý každému cítění smyslnému, vrhl se do této lodičky svaté Církve. A buďte vždycky opatrný ve svých hovorech. Komůrku skutečnou nebudete moci míti stále za příbytek, ale komůrku srdce chci abyste měl příbytkem ustavičně a stále ji nosil s sebou. Neboť jak víte, dokud jsme v ní uzamčeni, nepřátelé nám nemohou ublížiti. Potom každé počínání vaše bude řízeno a pořádáno podle Boha. Také vás prosím, abyste zdokonalil srdce své svatou a opravdovou opatrností a aby život váš byl příkladem před očima lidí světských, nepřipodobňuje se nikdy mravům tohoto světa. A ta štědrost k chudým a dobrovolná chudoba, kterou jste vždycky měl, se obnoviž a občerstviž ve vás, s pravou a dokonalou pokorou, a pro žádné postavení nebo povýšení, které by vám Bůh dal, v ní neochabujte, nýbrž více se zahloubávejte do údolí pokory, radujte se u stolu kříže. A tam požívejte pokrmu duší, objímaje matku pokorné, věrné a ustavičné modlitby, ve svatém bdění, slouže mši každý den, leč nutnost by vám nedovolovala. Varujte se mluvení zbytečného a lehkovážného a buďte a ukazujte se vážným v mluvení a v každé příčině. Odvrzte od sebe každou přílišnou lásku k sobě a všelikou bázeň otrockou, protože sladká Církev nemá potřebí takových lidí, nýbrž osob ukrutných na sebe a laskavých k ní. To jsou ty věci, stran kterých vás prosím, abyste se snažil zachovávat i jich. Také vás prosím, abyste vy a bratr Bartoloměj a bratr Tomáš a mistr,⁵ vzali do svých rukou Knihu⁶ a každé písmo moje, které byste našli, a dělejte s nimi, co vidíte, že by bylo k větší

⁵ Jsou to: Dominici a fra Tommaso della Fonte. Mistr jest Tantucci z poustevnického řádu sv. Augustina.

⁶ To jest Rozmluva, o níž v úvodě.

cti Boží, spolu s panem Tomášem,⁷ ve kterém jsem nalézala jakési občerstvení. Ještě vás prosím, abyste těmto, kteří jsou se mnou, byl pastýřem a správcem, pokud vám bude možno, jako otec, abyste je zachovával v milování lásky a dokonalé jednotě, tak aby nebyli a nezůstali rozptýleni jako ovce bez pastýře. A myslím, že více učiním pro ně a pro vás umírajíc než jsouc živa. Budu prositi věčnou Pravdu, aby všelikou plnost milosti a darů, kterou snad byla dala do duše mojí, hojně přelila na vás, abyste byli svícemi postavenými na svícnu. Prosím vás, abyste prosili Ženicha věčného, aby mi dal statečně naplniti poslušnost jeho vůle a aby mi odpustil množství mých nepravostí. A vás prosím, abyste mi odpustil všelikou neposlušnost, neuctivost a nevděčnost, bolest a hořkost, kterou jsem vám snad způsobila, a čeho jsem se dopustila a čím se provinila proti vám, a malou pečlivost měla o naše spasení. A prosím vás o vaše požehnání.

Modlete se za mne vroucně a řekněte jiným, aby se modlili pro lásku Krista ukřižovaného. Odpustte mi, že jsem vám psala slova bolestná: nepíši vám jich proto, abych vám způsobila bolest, ale proto, že jsem v nejistotě a nevím, co Dobrota Boží se mnou učiní. Chci býti jista, že jsem učinila svou povinnost. A nemějte proto zármutku, že jsme od sebe rozdělení tělesně; a ačkoli by mi bylo převelikým potěšením,⁸ větším potěšením a větší radostí mi jest viděti užitek, který činíte ve svaté Církvi. A nyní vroucněji vás prosím, abyste se horlivě přičiňoval, neboť ona nikdy neměla takové potřeby, a abyste pro žádné pronásledování nikdy neodcházel bez dovolení našeho pána, papeže. Posilněte se v Kristu sladkém Ježíši, beze vší hořkosti. Jiného vám nepravím.

Zůstávejte ve svatém a sladkém milování Božím. Ježíši sladký, Ježíši lásko!

⁷ Buonconti nebo snad monsignor Tommaso Pietro, později sekretář Urbana VI.

⁸ Viděti vás zde (v Římě).

OBSAH

<i>Svatá Kateřina Sienská a její dílo</i>	- 7
<i>Třem bratřím svým ve Florencii</i>	- 21
<i>Nejmenovanému prelátu</i>	- 22
<i>Benincasovi, bratru svému, ve Florencii</i>	- 26
<i>Nejmenovanému</i>	- 27
<i>Knězi Petrovi v Semignanu</i>	- 32
<i>Bratru Vilémovi anglickému, z poustevníků svatého Augustina</i>	- 35
<i>Angelovi da Ricasoli, biskupovi florentskému</i>	- 40
<i>Bratru Matouši Františkovi Tolomeimu z řádu kazatelského</i>	- 43
<i>Petrovi Canigianimu ve Florencii</i>	- 50
<i>Bratru Raimundovi z Kapue, z řádu kazatelského</i>	- 54
<i>Opatovi nunciovi apoštolskému</i>	- 57
<i>Agnolinovi Janovi z rodiny Salimbenů ze Sieny</i>	- 62
<i>Své matce (Paní Lapě)</i>	- 66
<i>Pánům defensorům a hejtmanovi lidu města sienského</i>	- 67
<i>Paní Nelle, manželce kdysi Mikuláše Buoncontiho z Pisy</i>	- 71
<i>Janovi a Františkovi, synům Mikuláše Buoncontiho z Pisy</i>	- 74
<i>Janu Perottimu, koželuhovi v Lucce</i>	- 75
<i>Paní Nelle, manželce kdysi Mikuláše Buoncontiho z Pisy</i>	- 77
<i>Řehoři XI.</i>	- 78
<i>Řehoři XI.</i>	- 83
<i>Řehoři XI.</i>	- 86
<i>Řehoři XI.</i>	- 89
<i>Řehoři XI.</i>	- 93
<i>Osmi pánům vojenským, zvoleným obcí florentskou, na jejichž žádost světice šla do Avignonu</i>	- 97
<i>Bratru Raimundovi z Kapue, z řádu kazatelského</i>	- 99
<i>Řehoři XI.</i>	- 105

Řehoři XI. - 110

*Františkovi Pipinovu, krejčímu ve Florencii a paní Anežce,
jeho ženě - 112*

Panu Ristorovi, synu Petra Canigianiho ve Florencii - 114

*Paní Montagně, veliké služebnici Boží v Capitomě v kraji
narnském - 118*

Paní Jacomě, manželce kdysi pana Trinciho u Fuligna - 123

Řehoři XI. - 130

Bratru Raimundovi z Kapue, z řádu kazatelského - 133

Paní Alessii, když byla svěřence ve Florencii - 144

Mikuláši da Osimo, sekretáři Urbana V. a Řehoře XI. - 146

Řehoři XI. - 150

Urbanovi VI. - 152

Janovi z Pousteven ve Vallombrosse - 158

Urbanovi VI. - 161

Sestře Daniele z Orvieta - 166

Třem kardinálům italským - 168

Donu Petrovi z Milána, kartusiánovi - 176

Pánům defensorům lidu a obce sienských - 179

Janovi, mnichu premonstrátskému, kterého si žádal papež

Urban VI. - 183

*Bratru Ondřeji z Luccy, bratru Baldovi a bratru Landovi,
sluhům Božím v Spoletu, když si jich žádal sv. Otec - 186*

Bratru Raimundovi z Kapue, z řádu kazatelského - 188

Angelovi, zvolenému biskupu kastelskému - 191

Královně Johanně neapolské - 195

*Pánům korouhevníkům a čtyřem Dobrým lidem,
udržovatelům pospolitě obce římské - 199*

Králi francouzskému Karlu V. - 204

Urbanovi VI. - 210

Urbanovi VI. - 214

Mistru Raimundovi z Kapue, z řádu kazatelského - 216

DOMINIKÁNSKÁ EDICE KRYSTAL
v Olomouci . Svazek čtyřicátýsedmý

VÝBOR Z LISTŮ SVATÉ KATEŘINY
SIENSKÉ

Přeložil dr. Karel Vrátný. Úvodní slovo
napsal dr. R. M. Dacík O. P. V úpravě
Antonína Medka vytiskly Lidové zá-
vody tiskařské a nakladatelské, spol.
s ruč. obm. v Olomouci leta Páně 1940

Nihil obstat: Censor ex officio: P. Aem. Soukup O. P.

Imprimatur: Olomucii, die 2. Martii 1940. Dr. Udal-
ricus Karlík, Vicarius gen. Nr. 3210.

DOMINIKÁNSKÁ

EDICE KRYSTAL

v Olomouci, Bernardinská 14.

vydává časopisy:

NA HLUBINU

Revue pro duchovní život a náboženské otázky. Ročně 10 čísel po 72 str. Předplatné 30 K, studenti 20 K. Máme na skladě ročník 1. – 12.

VÝHLEDY

Měsíčník pro otázky náboženské, kulturní, sociální a literární. Vychází 15. každého měsíce vyjma červenec a srpen. Předplatné 30 K, studenti 20 K.

VÍTĚZOVÉ

Sbírka životů svatých a služebníků Božích. Ročně 10 životopisů za 30 K.

PŘEKLAD SUMMY

SV. TOMÁŠE AKV.

Veledílo katolické myšlenky z největších knih světových dějin vůbec. Vychází poslední sešit. Celé dílo, šest velkých svazků, asi 450 K.

FILOSOFICKÁ REVUE

Vůdce inteligence z dnešního myšlenkového zmatku. Ročně 40 K, studenti 30 K.

RŮŽE DOMINIKÁNSKÁ

Měsíčník pro vnitřní život a šíření mariánské úcty v duchu sv. Dominika. Vychází každý měsíc vyjma červenec a srpen. Předplatné 12 K.